

ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALMÖ 2023

Granskningsutlåtande

Juni 2023

INNEHÅLL

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA GRANSKNINGSYTTRANDEN	5
GRANSKNINGSUTLÅTANDE – ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALMÖ	6
<i>Genomförande av granskningen</i>	<i>6</i>
<i>Vem har svarat</i>	<i>6</i>
<i>Avstående och inget att erinra</i>	<i>6</i>
<i>Sammanfattning av inkomna synpunkter</i>	<i>6</i>
<i>Fortsatt översiktsplanprocess</i>	<i>7</i>
<i>Översiktsplanens möjligheter och begränsningar</i>	<i>7</i>
<i>Övergripande justeringar i översiktsplanen efter granskningen</i>	<i>7</i>
LÄNSSTYRELSEN SKÅNES YTTRANDE MED KOMMENTARER	9
<i>Redogörelse av ärendet</i>	<i>9</i>
<i>Aktuella lagrum</i>	<i>9</i>
<i>Länsstyrelsens övergripande synpunkter</i>	<i>9</i>
<i>Länsstyrelsens synpunkter enligt 3 kap. 16 § PBL</i>	<i>11</i>
<i>Fördjupningar och tillägg</i>	<i>11</i>
<i>Riksintresse för yrkesfisket (3 kap. 5 § MB)</i>	<i>11</i>
<i>Riksintresse för naturvärden (3 kap. 6 § MB)</i>	<i>12</i>
<i>Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6 § MB)</i>	<i>13</i>
<i>Riksintresse värdefulla ämnen eller material (3 kap. 7 § MB)</i>	<i>15</i>
<i>Riksintresse anläggningar för energiproduktion och energidistribution (3 kap. 8 § MB)</i>	<i>15</i>
<i>Riksintresse anläggningar för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)</i>	<i>15</i>
<i>Riksintresse för högexploaterad kust (4 kap. 4 § MB)</i>	<i>18</i>
<i>Riksintresse Natura 2000 (4 kap. 8 § MB)</i>	<i>20</i>
<i>Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten</i>	<i>21</i>
<i>Miljökvalitetsnormer för luft</i>	<i>22</i>
<i>Hälsa och säkerhet</i>	<i>22</i>
<i>Risk för översvämning, ras, skred och erosion</i>	<i>24</i>
<i>Samordning mellan kommuner</i>	<i>27</i>
<i>Remisshantering</i>	<i>27</i>
<i>De som medverkat i beslutet</i>	<i>27</i>
GENERELLA SYNPUNKTER	28
<i>Stöd</i>	<i>28</i>
<i>Ifrågasättanden</i>	<i>29</i>
<i>Fortsatt process</i>	<i>30</i>
<i>Miljökonsekvensbeskrivning/Hållbarhetsbedömning</i>	<i>33</i>
FÖRUTSÄTTNINGAR	34
<i>Förutsättningar för att Malmö ska växa hållbart</i>	<i>34</i>
<i>Globala, nationella och regionala mål blir lokala</i>	<i>35</i>
<i>Malmö i sitt regionala sammanhang</i>	<i>35</i>
<i>Genomförande av översiktsplanen</i>	<i>36</i>
PRIORITERADE INRIKTNINGAR	37
<i>Malmö som regional motor för grön tillväxt och sysselsättning</i>	<i>37</i>
<i>Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö</i>	<i>37</i>
<i>En nära, tät, grön och funktionsblandad stad</i>	<i>41</i>
STRATEGIER	43
<i>Byggd miljö och kulturmiljö</i>	<i>43</i>
<i>Utbyggnad</i>	<i>43</i>
<i>Bostadsförsörjning</i>	<i>46</i>
<i>Samhällsservice</i>	<i>47</i>
<i>Näringsliv, kommersiell service och besöksnäring</i>	<i>49</i>

Stadens arkitektur och kulturmiljö	50
Resurseffektivt och klimatneutralt byggande	51
Markföroreningar och farliga verksamheter	52
Gröna och blå miljöer	53
Park och natur	53
Havet och kusten	55
Biologisk mångfald	56
Landsbygd och jordbruk	56
Trafik	58
Mobilitet och Trafikinfrastuktur	58
Promenadstaden	61
Cykelstaden	62
Kollektivtrafik	64
Biltrafik	65
Godslogistik	67
Klimatanpassning och teknisk försörjning	68
Klimatanpassning	69
Infrastruktur för vattenförsörjning och avlopp	70
Dagvatten	71
Energiförsörjning	72
Hållbar avfallshantering och slutna kretslopp	75
RIKTLINJER MED KARTOR	77
Platsspecifika riktlinjer	77
Annetorp	78
Bunkeflostrand	78
Davidshall, Lugnet, Rörsjöstaden	78
Elisedal, Jägersro	78
Flensburg, Borgmästaregården m.fl.	79
Fortuna Hemgården, Toftanäs, Östra Skrävlinge	79
Fosie industriområde, Fredriksberg	79
Gamla Limhamn	80
Gamla staden, Slussen, Malmöhus	80
Glostorp	80
Heleneholm, Kulladal	80
Hyllievång, östra Vintrie	80
Hästhagen, Allmänna sjukhuset m.f.	81
Inre Hamnen, Frihamnen	81
Klagshamn	82
Kvarnby	82
Limhamns hamnområde	83
Lorensborg, Stadion m.f.	83
Mellanheden, Ribersborg m.fl.	84
Möllevången, Södervärn m.fl.	84
Naffentorp	84
Norra hamnen, Sege industriområde m.fl.	85
Norra Sorgenfri, Katrinelund, Värnhem	86
Nydala, Gullviksborg m.fl.	87
Oxie kyrkby, Oxievång m.fl.	87
Persborg, Augustenborg m.fl.	87
Rosengårds Centrum, Herrgården, Emilstorp m.fl.	87
Sibbarp	89
Sofielunds industriområde, Annelund	89
Södra Sallerup	90
Tygelsjö by, Västra Klagstorp m.fl.	90
Östervärn, Kirserbergsstaden m.fl.	90
Byggd miljö och kulturmiljö	90
Blandad stadsbebyggelse	90
Verksamhetsområden	93
Bebyggelsestäthet	95
Handel och centrumfunktioner	95
Uppmärksamhetsområde för kulturhistoriskt värdefulla miljöer	96

Stadskaraktärer.....	97
<i>Gröna och blå miljöer</i>	97
Park, natur och gröna stråk.....	97
Hav och vattendrag.....	98
Fritidsområden	99
Jordbruksmark	100
<i>Trafik</i>	101
Fotgångarzoner.....	101
Huvudcykelnät	101
Stomlinjenät för kollektivtrafik	102
Huvudgator och trafikleder.....	104
Godslogistik	106
Riskbedömning längs transportleder för farligt gods.....	106
<i>Teknisk försörjning</i>	106
Klimatanpassning vatten.....	106
VA	108
Vindkraft	108
Solenergi	108
<i>Riksintressen</i>	109
Järnväg.....	109
Farled	111
Värdefulla ämnen och mineraler	111
<i>Underlag</i>	111
Kapacitet i utbyggnadsområden	111
UTBLICK 2050	113
<i>Malmö som halvmiljonstad</i>	113
<i>Utmanande samhällsförändringar</i>	113
<i>Utredningsområden</i>	113
U1 – Hamninloppet.....	113
U5 – Gottorp.....	113
U6 – Svågertorp/Petersborg	114
U7 – Lockarp	114
RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE	115
<i>Reservationer</i>	115
<i>Särskilda yttranden</i>	115

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA GRANSKNINGSYTTRANDEN

- Anna Lethagen
- Anna Snellman
- APL
- Arbetsmarknads- och socialnämnden
- Arvid Dellien
- Boplats Syd
- Burlövs kommun
- Camilla Zethraeus
- Carolina de Miranda
- Centrala Sacorådet i Malmö stad (SACO)
- Cykelfrämjandet Malmö och Lund
- David Raflund, Maria Krsmanovic, Joachim Nilsson, Magnus och Matilda Sjögren, Annicka Bunte, Marianne och Bertil Andersson, Johan och Christina Åman, Julia Agartz, Patrik Karlsson, Vera Miloradovic, Magnus Lundin, Mirja Bergman, Ulla Roth, Eddi Brander och Eva Nilsson
- Deeqa Musa
- Eslövs kommun
- Eva Månsson
- Fabian Heuvers
- Fastighetsägarna Syd
- Fotgängarnas Förening
- Fritidsnämnden
- Funktionsstödsnämnden
- Förskolenämnden
- Galerie Börjeson AB
- Grundskolenämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Göteborgs stad
- Hansi Biederman, Christi Kara
- Helsingborgs stad
- Hinton Golf Holding AB
- ICA Fastigheter
- Jamii Trivin
- Jernhusen AB
- Joachim Rosenquist
- Joakim Hallberg
- Jordens vänner Malmö-Lund
- JS produktutveckling
- Kulturnämnden
- Lantbrukarnas riksförbund (LRF)
- Lantmännen
- Lantmäterimyndigheten i Malmö stad
- Limhamns företagsgrupp
- Limhamns miljöförening
- Linköpings kommun
- Lotta
- Lomma kommun
- Lunds kommun
- Lunds universitet
- Länsstyrelsen Skåne
- Magnus Rippe
- Malmö centrala pensionärsråd
- Malmö Citysamverkan
- Malmö Ideella
- Malmö Idrottsföreningars Samorganisation
- Malmö sjöscoutkår
- Malmö stads funktionshinderråd
- Maria Sandström
- Martina Phalén
- Miljönämnden
- MKB Fastighets AB
- Metroselskabet
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
- Mårten de Miranda
- Naturskyddsföreningen Malmö
- Patrik Gertsson, Lena Holmbeck-Gertsson
- Peder Kristiansson
- Pernilla Dehlin
- Pernilla och Håkan Nicklasson
- Petter de Miranda
- Post- och telestyrelsen (PTS)
- Region Skåne
- Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd
- Servicenämnden
- Sjöfartsverket
- Skanska
- Skogsstyrelsen
- Skånes ornitologiska förening
- SMT Malmö Partner Holding AB (SMT)
- Statens fastighetsverk (SFV)
- Statens geotekniska institut (SGI)
- Svedala kommun
- Svensk Handel
- Sveriges geologiska undersökning (SGU)
- Sveriges kommuner och regioner (SKR)
- Tekniska nämnden
- Tillväxtverket
- Elin och Theodor Hakestam
- Thomas Ingelström
- Trafikverket
- Trelleborg kommun
- Ulrika Trivin
- Uppsala kommun
- VA SYD
- Vellinge kommun
- Vinnova
- Volito Fastigheter AB
- Zeniths koloniförening
- Öresunds Sjövärsnkår
- Örjan Nyberg

GRANSKNINGSUTLÅTANDE – ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALMÖ

Genomförande av granskningen

Förslag till *Översiktsplan för Malmö* har varit på granskning under perioden 17 juni till 31 oktober 2022. Granskningshandlingarna fanns under granskningsperioden tillgängliga i sin helhet i stadshusets foajé samt på kommunens hemsida, där möjlighet också gavs att digitalt lämna synpunkter. Under perioden hölls digitala och fysiska seminarier och workshops med möjlighet för allmänheten och inbjudna aktörer att delta. Granskningsförslaget remitterades till drygt 300 instanser. Förutom Malmö stads nämnder och bolag skickades underlaget exempelvis till statliga och regionala myndigheter, kommuner i Skåne och Köpenhamnsregionen, företag, intresseorganisationer, föreningar och lärosäten för högre utbildning. Ca 100 yttranden inkom, varav cirka 60 var från instanser som ingick i utskicket.

I detta granskningsutlåtande refereras och kommenteras framförda synpunkter och invändningar. Redovisningen följer granskningshandlingens disposition. Samtliga yttranden återges i sin helhet i bilaga.

Vem har svarat

Samtliga av Malmö stads nämnder och de flesta av Malmö stads bolag samt Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne har yttrat sig över översiktsplanens granskningshandling. Utöver dessa yttrade sig ett antal myndigheter, skånska kommuner, ett flertal företag och organisationer, samt ca 25 privatpersoner. Jämfört med tidigare granskningar av översiktsplanen har fler fastighetsägare yttrat sig denna gång. Förteckning över inkomna granskningsyttranden finns på sidan 4.

Avstående och inget att erinra

Göteborgs stad, Linköpings kommun, MSB, SKR, Tillväxtverket, Uppsala kommun, Vellinge kommun, Lunds universitet avstår från att yttra sig. **Lantmäterimyndigheten i Malmö stad, Vinnova, Sjöfartsverket** har inget att erinra.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Många synpunkter som framförs är på en generell nivå och flera frågor som lyfts i granskningsyttrandena har bedömts redan vara tillgodosedda i granskningshandling. Likaså har många yttranden en detaljeringsgrad som inte behandlas i översiktsplanen. Här har synpunkterna i möjligaste mån vidarebefordrats till de som berörs av dem.

- Generellt är stödet för översiktsplanens prioriterade inriktningarna stort.
- Till skillnad från samrådet har få yttranden handlat om den nya digitala formen.
- Flera remissinstanser har uttryckt oro kring att frågor kopplade till sociala aspekter inte har fångats upp lika väl som i tidigare översiktsplan.
- Malmö skolförvaltningar tydliggör i sina yttranden att frågor kopplade till förskolor och grundskolors specifika behov inte fångas upp tillräckligt.
- Kopplat till förtätning hyser flera remissinstanser oro för att stadens gröna ytor ska minska när staden byggs tätare. Flera remissinstanser anger också att det behövs fler gröna ytor i Malmö.
- Flera remissinstanser menar att jordbruksmarkens värden bör beskrivas tydligare.
- Länsstyrelsen menar att olika delar av översiktsplanen riskerar att ha negativ påverkan på olika riksintressen.

Fortsatt översiktsplaneprocess

De synpunkter som inkommit under granskningen beaktas och arbetas i görligaste mån in i antagandehandlingen. Antagandehandlingen är sista delen i processen och kommer att presenteras för stadsbyggnadsnämnden i våren 2023, för att sedan behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. När antagandehandlingen antas av kommunfullmäktige och därefter träder i laga-kraft har Malmö stad en ny översiktsplan.

Översiktsplanens möjligheter och begränsningar

Översiktsplanen ger vägledning och strategiska inriktningar i syfte att Malmö ska vara en attraktiv och långsiktigt hållbar stad. Planen är kommunens viktigaste långsiktiga styrinstrument och spänner över en bredd av frågor. En av ambitionerna med översiktsplanen är att visa hur fysisk planering kan understödja positiv utveckling inom en bredd av sektorer, även sådana som traditionellt ligger utanför konkret fysisk planering, exempelvis sociala frågor. Samtidigt finns det önskemål om att göra översiktsplanen mer genomförandeenriktad. Detta önskemål har stadsbyggnadskontoret försökt svara upp emot, men gör också bedömningen att översiktsplanen inte kan bli så genomförandeenriktad så att samtliga remissinstansers önskemål kan tillfredsställas. Översiktsplanen är i första hand ett långsiktigt och visionärt dokument, och måste kompletteras av olika genomförandeenriktade åtgärds- och handlingsplaner för att kunna realiseras.

Övergripande justeringar i översiktsplanen efter granskningen

Generellt

- Frågor om kultur har tydligare lyfts genom hela planen.
- Universell utformning har lagts till som grundprincip för processer och utförande.
- Tydligare stöd för att bevara befintliga byggnader och lokaler.

Prioriterade inriktningar

- Att säkra en hållbar energiförsörjning har lagts till som underrubrik i de prioriterade inriktningarna.

Strategier

- Översiktsplanen har kompletterats med ett strategiområde (*Livet i staden*) som inkluderar följande strategiavsnitt: *Jämlikhet och hälsa* (nytt avsnitt), *Kultur, fritid och civilsambälle* (nytt avsnitt), *Lokal förankring, demokrati och delaktighet* (nytt avsnitt), *Bostadsförsörjning, Skolor och övrig samhällsservice* samt *Näringsliv, kommersiell service och besöksnäring*. I och med de nya strategiavsnitten har strategier för kultur och sociala frågor samlats och förtydligats i översiktsplanen.
- Strategier för bostadsförsörjning har justerats efter bostadsförsörjningsprogram som antogs av kommunfullmäktige 2 februari 2023.
- En strategi angående modellen 3-30-300 som rör planering för träd har lagt till.
- En strategi angående framtagande av en modell för hänsynstagande till naturvärden samt ekologisk kompensation har lagts till.
- Att Malmö stad ska ta fram en strategi för landsbygden och jordbrukslandskapet har lagts till.
- Strategier för utveckling av delningsmöjligheter för fordon samt utveckling av mobilitets-hubbar har lagts till.
- En strategi om utveckling av regionala cykelvägar har lagts till.
- Strategier för klimatanpassning har justerats i enlighet med pågående arbete med *Strategi för kustskydd*.

- Strategier för energiförsörjning har justerats efter *Energistrategi för Malmö* som antogs i maj 2022.

Riktlinjer

- Ny riktlinje kring att underjordiska garage ska undvikas.
- Exploateringsstal har tagits bort från bebyggelsestäthet.
- Riktlinjer för *Fotgängarzoner* har delvis formulerats om.
- Riktlinjer för *Huvudcykelnät* har delvis formulerats om och kompletterats med riktlinjer om supercykelvägar.
- Riktlinje om separata ytor för kollektivtrafik med högre kapacitet har tagits bort.
- Riktlinjer för *Stationer och större bytespunkter* har lagts till.
- Typutformningar av huvudgator och korsningar har tagits bort.
- Riktlinjer för hantering av höga havsnivåer har justerats efter pågående arbete med *Strategi för kustskydd*.
- Riktlinjer för klimatanpassning av Sege å har lagts till.

Kartor

- Del av Östra Kyrkogården har ändrats från *Begravningsplats* till *Blandad stad*.
- Del av Klagshamn har ändrats från *Blandad stad* till *Park/natur*.
- Del av *Framtida verksamhetsområde* vid Ollebo har bytt plats med *Park/natur* i området.
- Karta för *Bebyggelsestäthet* har delvis gjorts om.
- *Framtida innerstad* är utvidgat till Dalaplan och Galeonen.
- *Fotgängarzoner* har utvidgats på flera ställen.
- *Supercykelvägar* har lagts till.
- Ytterligare alternativ för huvudgata vid Annetorp har lagts till.
- *Kustskyddsområde* ersätter tidigare *Utredningsområde för kustskydd* och har smalnats av.
- *Skyddsområde för Sege å* samt *Utredningsområde för Sege å* har lagt till.
- *Områden lämpliga för stora anläggningar med solenergi* har lagt till för *Framtida verksamhetsområden*.

LÄNSSTYRELSEN SKÅNES YTTRANDE MED KOMMENTARER

Redogörelse av ärendet

Malmö stad har översänt Översiktsplan för Malmö (här hänvisad som ÖP Malmö) till Länsstyrelsen för granskning enligt 3 kap. 7§ plan- och bygglagen (PBL).

Gällande översiktsplan antogs i maj 2018. I samband med det antogs även det tematiska tillägget *Arkitekturstaden Malmö* som gäller för hela stadens yta. Efter det har även fördjupningar av översiktsplanen för *Nyhamnen, Södra Kirseberg och Östervärn* och *Södra Hyllie*. Fördjupningarna och tilläggen avses fortsatt gälla parallellt med ÖP Malmö.

ÖP Malmö har tre prioriterade inriktningar som utgör målbilder och ramar för planeringen i Malmö. *Malmö som regional motor för grön tillväxt och sysselsättning, Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö* samt *En nära, tät, grön och funktionsblandad stad*.

Aktuella lagrum

Under granskningstiden ska länsstyrelsen enligt 3 kap.16 § PBL avge ett granskningsyttrande över planförslaget. Av yttrandet ska det framgå om:

- Förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB)
- förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm (MKN) enligt 5. kap MB inte följs,
- redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB (strandkyddsområde),
- sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
- en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Detta granskningsyttrande ska i enlighet med bestämmelserna i PBL redovisas tillsammans med den antagna översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit översiktsplanen i en viss del, ska detta anmärkas i översiktsplanen.

Länsstyrelsens övergripande synpunkter

Länsstyrelsen är positiv till den höga ambition som pekas ut i ÖP Malmö vad gäller kommunens inriktning att bygga staden inåt i syfte att hushålla med mark och vatten, att åstadkomma hög närbarhet och ge möjlighet till goda kvalitéer för stadens invånare. Vidare är Länsstyrelsen positiv till att kommunen för en aktiv och kontinuerlig översiktsplanering.

Länsstyrelsen är väl medveten om det stora behovet av energiproduktion i Skåne och är positiv till att ÖP Malmö har en hög ambition gällande lokal energiproduktion. Samtidigt finns det i dagsläget utmaningar med de områden som föreslås som lämpliga för vindkraft i förhållande till bl.a. befintliga riksintressen.

Det är tydligt att Malmö stad har stora och komplexa frågor att hantera. Länsstyrelsen menar att det ställer stora krav på att ÖP Malmö ger tydlig vägledning inför kommande prövningar för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Intentionen med översiktsplanering är att den ska underlätta för efterföljande planering och prövningar.

Länsstyrelsen menar att ÖP Malmö ytterligare hade behövt konkretiseras för de geografiska platser där intressekonflikter med stor sannolikhet kan uppstå, för att utgöra stöd vid kommande beslut och prövningar. Utan redovisning av vilka avvägningar som gjorts mellan olika intressen går det inte att bedöma konsekvenserna av översiktsplanens genomförande.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö står inför många komplexa frågor att hantera. Även om exempelvis en effektiv markanvändning är ett övergripande mål kommer konflikter med andra intressen att uppstå. Genom att införa platsspecifika riktlinjer för alla områden i staden har nyanseringar och prioriteringar gjorts vilket delvis minskar risken för målkonflikter. Det är däremot inte alltid möjligt att förutse vilka beståndsdelar framtida konflikter kommer att bestå av och hur de bäst kan lösas. En konkretisering av detta kommer därför att behöva kvarstå till kommande prövningar.

Länsstyrelsen är positiv till att det i ÖP Malmö finns platsspecifika riktlinjer för samtliga geografiska delområden. Länsstyrelsen konstaterar att den platsspecifika vägledning samtidigt enbart utgör en del av den vägledning eller de ställningstagande som gäller för varje delområde samt att det varierar vilken typ av riktlinjer och hänsyn som tas upp. Som exempel kan nämnas att de Platsspecifika riktlinjerna i vissa fall tar upp riktlinjer och förhållningssätt i relation till riksintressen och i andra fall inte. Detsamma gäller även buller. Länsstyrelsen kan också konstatera att det av MKB:n framgår områden som särskilt behöver beaktas med avseende på förorenad mark men detta har inte lyfts in i de platsspecifika riktlinjerna för berörda områden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Avsikten med de platsspecifika riktlinjerna är inte att redovisa alla aspekter som utgör en del av områdenas framtida utveckling. Endast ett fåtal aspekter omnämns, företrädesvis de som inte alltid uppfattas som uppenbara eller som generellt berör även andra stadsområden. I och med att endast några få olika markanvändningar finns i översiktsplanen så kan de platsspecifika riktlinjerna även komplettera och nyansera markanvändningskategorierna i olika områden. Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det finns anledning att se över riktlinjerna och göra dem mer konsekventa.

I ÖP Malmö redovisas en utblick till år 2050. Länsstyrelsen tolkar detta som utanför planperioden och har därför inte gjort någon granskning av dessa delar. Länsstyrelsen tar generellt inte heller ställning till områden som är utpekade som utredningsområden.

Länsstyrelsens övergripande ställningstaganden avseende skyldighet att lämna synpunkter enligt 3 kap.16 § PBL anges här i punktform.

- Länsstyrelsen konstaterar sammantaget att frågan om påverkan på *riksintresse Natura 2000* kvarstår till kommande prövningar.
- Gällande *riksintresse för kulturmiljö* konstaterar Länsstyrelsen att frågan om påverkan på *riksintresse för kulturmiljö Malmö M114* kvarstår att följa upp i efterföljande planering. Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanens föreslagna utbyggnader av vindkraft utanför Yttre ringvägen och verksamhetsområde inom delområde Glostorp kan riskera att påtagligt skada *riksintresse för kulturmiljö Foteviken-Glostorp M128*.
- Länsstyrelsen bedömer att utbyggnad i Klagshamn samt etablering av vindkraft i havsområdet och på Lernacken riskerar att påverka *riksintresse för naturvård N91 Måkläppen – Limhamnströskeln* negativt.
- Länsstyrelsens bedömning är att vindkraftsetablering på Sjollen och utanför befintlig vindkraftspark på Lillgrund riskerar att påtagligt skada *riksintresse för yrkesfiske*.
- Länsstyrelsen konstaterar att frågan om påverkan på *riksintresse för kommunikationer* kvarstår att följa upp i kommande planering. Länsstyrelsen kan utifrån handlingarna inte ta ställning till om riksintresse *Malmö hamn* tillgodoses gällande ny blandad stadsbebyggelse i norra delen av Västra hamnen. Frågan kvarstår därför till kommande prövningar. Länsstyrelsen menar att utfyllnad i Norra hamnen inte kan motiveras utifrån gällande riksintresseanspråk *Malmö hamn*.

- Länsstyrelsen menar gällande *riksintresse högexploaterad kust* att kommunen måste utveckla sina motiv och resonemang för att hävda undantaget för tätortsutveckling vid efterföljande planläggning vid Bunkeflostrand. Frågan kvarstår därför vid kommande planläggning. Länsstyrelsen kan utifrån handlingarna inte ta ställning till om riksintresset tillgodoses och ser en risk att omfattningen av den bebyggelse som föreslås i Klagshamn riskerar att påtagligt skada riksintresset. Vidare kan Länsstyrelsen utifrån handlingarna inte ta ställning till om riksintresset tillgodoses och frågan kvarstår därför till kommande prövningar avseende nytt verksamhetsområde vid Ingvalla, områden för vindkraft (på land och till havs) inom kustområdet, utveckling av Norra hamnen (genom utfyllnader) samt utredningsområde för kustskydd (längs hela kommunens kuststräcka).
- Länsstyrelsen konstaterar att frågan om hur *miljö kvalitetsnormer för vatten* följs, behöver följas upp i kommande planläggning. För planläggning som innebär utfyllnad i havet bedömer Länsstyrelsen att det kan bli särskilt svårt att följa miljö kvalitetsnormerna.
- Länsstyrelsen kan utifrån handlingarna inte bedöma om föreslagen ny markanvändning är lämplig *utifrån risker relaterat till verksamheter med omgivningspåverkan*. Frågan kvarstår därmed att hantera i kommande planering och prövningar.
- Sammantaget konstaterar Länsstyrelsen att frågan om *risk för översvämning* från havet kvarstår till kommande prövningar, samt att ett flertal områden för ny blandad stadsbebyggelse och nya verksamhetsområden, med hänsyn till Malmös rekommendationer, kan bli svåra att genomföra i sin helhet med hänsyn till risken för översvämning.
- Sammantaget visar ÖP Malmö goda intentioner för att skydda befintlig och tillkommande bebyggelse. Översiktsplanen utgör däremot inte ett tillräckligt underlag för att visa att *framtida kustskydd* är genomförbara ur tekniskt, ekonomiskt och juridiskt perspektiv.

Länsstyrelsens synpunkter enligt 3 kap. 16 § PBL

Fördjupningar och tillägg

I ÖP Malmö anges att gällande fördjupningar av översiktsplanen (FÖP) för *Nyhamnen, Södra Kirseberg och Östervärn* och *Södra Hyllie* gäller parallellt med översiktsplanen. Det tematiska tillägget (TÖP) *Arkitekturstaden Malmö* gäller för hela kommunens yta. Länsstyrelsen har i detta granskningsyttrande utgått från nu aktuella handlingar för ÖP Malmö och där kommunen hänvisar till fortsatt gällande FÖP/TÖP ersätter inte detta yttrande respektive granskningsyttrande för FÖP:ar och TÖP. Respektive granskningsyttrande måste därför vägas in vid kommande prövningar.

Vissa förutsättningar har dock ändrats sedan länsstyrelsen lämnade granskningsyttrandena till ovanstående FÖP:ar och TÖP. Utöver granskningsyttrande till respektive fördjupning och tematiskt tillägg behöver därför följande rubriker nedan också läsas.

FÖP Nyhamnen – Riksintresse för kommunikationer, Hälsa och säkerhet, Risk för översvämning, ras, skred och erosion

FÖP Östervärn och Södra Kirseberg – Riksintresse för kommunikationer, Hälsa och säkerhet
Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar detta.

Riksintresse för yrkesfisket (3 kap. 5 § MB)

Område Utposten – Kroken

ÖP Malmö redovisar att vindkraft ska prioriteras till havs i anslutning till grundområdet Sjollen. Utpekade vindkraftsanspråk är beläget inom *riksintresse yrkesfiske område Utposten – Kroken* som är fångstområde för bl.a. torsk. Den statliga havsplanen redovisar för området, generell användning, rekreat-

ion, sjöfart samt yrkesfiske. Särskild hänsyn ska tas till höga kulturmiljövärden och höga naturvärden som utgörs av revmiljö, fisklek, fågel- och däggdjursområde med särskilt hög miljöpåverkan. Länsstyrelsen bedömer att havsplanen inte ger stöd för vindkraftsetablering på Sjollen. Utpekade områden för vindkraft angränsar också till riksintresse farled och är belagda inom riksintresse högexploaterad kust. Kommunen menar att en vindkraftspark kan uppföras utan att den påtagligt försvårar för yrkesfisket. Länsstyrelsen menar att fiskeplatserna i Öresund redan är reducerade av exploateringar och även av den stora andelen skyddade områden som innebär begränsningar för fisket.

- Länsstyrelsens bedömning är att vindkraftsetablering på Sjollen innebär risk för påtaglig skada på riksintresset.

Område Lillgrund

Av ÖP Malmö framgår att utbyggnad av vindkraft ska prioriteras i anslutning till den befintliga vindkraftsparken Lillgrund. Den statliga havsplanen redovisar användning energi för det område som omfattas av befintlig vindkraftspark. ÖP Malmö redovisar ett större område som prioriterat för vindkraft i anslutning till Lillgrund medan den statliga havsplanen anger användning yrkesfiske utanför befintlig vindkraftspark. Vindkraftsparken Lillgrund med omgivningar omfattas av riksintresse för yrkesfiske.

- Länsstyrelsen bedömer att vindkraftsetablering utanför befintlig vindkraftspark på Lillgrund riskerar att påtagligt skada riksintresset för yrkesfisket.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Nyetablering av vindkraft är av nationellt intresse. De bidrar till att uppnå flera av statens antagna miljömål. Vindkraft har därutöver blivit ett allt viktigare verktyg för att säkra energiförsörjningen i Sverige och Europa som helhet. Malmö stad har således en skyldighet att redovisa vindkraftlokaliseringar som är värda att studera vidare. Översiktsplanen anger att Sjollen, som till delar sammanfaller med riksintresse för yrkesfisket, är en sådan möjlig lokalisering, samt att en utvidgning av Lillgrund, som sammanfaller med delar av riksintresse för yrkesfisket, även är en möjlighet. Översiktsplanen anger varken mängden kraftverk eller utvidgningens slutliga storlek. Efter fortsatta prövningar och planprocesser kommer utvidgningen att bedömas gentemot miljökonsekvenser och andra vattenanvändningsintressen och värden. Havs- och vattenmyndigheten publicerade 2013 *Fiskundersökningar vid Lillgrund vindkraftspark*. Lillgrunds vindkraftspark är Sveriges största havsbaserade vindkraftspark. Enligt förundersökningen hade den ingen påvisad effekt på mängden fisk, antal arter eller artsammansättning när man jämförde hela vindkraftsparkens område med referensområden. Studien visade snarare att vissa arters population ökade. Det bör påpekas att det på uppdrag av regeringen startats en ny havsplanering med avsikt att utöka antalet möjliga områden för energiproduktion samt att se över samexistensen mellan energiproduktion och andra riksintressen.

Riksintresse för naturvården (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen saknar kommunens bedömning av hur riksintresse N91 *Måkläppen – Limhamnströskeln* tillgodoses vid föreslagna utbyggnad i Klagshamn samt för föreslagna områden i havet där vindkraft ska prioriteras och på Lernacken.

- Länsstyrelsen bedömer att utbyggnad i Klagshamn samt etablering av vindkraft i havsområdet och på Lernacken riskerar att påverka riksintresset negativt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret välkomnar en översyn av riksintresset, både av dess avgränsning och värden. Översiktsplanen kommer att kompletteras med Malmö stads ställningstagande gentemot riksintresset avseende såväl föreslagna utbyggnad i Klagshamn, möjlig utvidgning av Lillgrunds vindkraftspark och möjligheten för vindkraftverk på Lernacken.

Länsstyrelsen arbetar på uppdrag av Naturvårdsverket under hösten 2022 med att se över värdebeskrivningarna för sex olika riksintresseområden för naturvård i Skåne. Riksintresse N91 *Måkläppen –*

Limhamnströskeln utgör ett av dessa riksintressen. Information om detta arbete har skickats till kommunen.

Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6 § MB)

Burlöv M77

Riksantikvarieämbetet har sedan samrådskedet skickat en förfrågan till Länsstyrelsen Skåne om underlag för översyn av riksintresse *Burlöv M77*. Länsstyrelsen har påbörjat ett sådant arbete med huvudsyfte att göra justeringar som berör Burlövs kommun.

Länsstyrelsen har granskat den delen som ligger inom Malmö kommun och delar kommunens uppfattning att den geografiska gränsen kan justeras så som föreslås i ÖP Malmö utan att det påverkar några riksintressanta värden. Den geografiska ändringen avses inkluderas i det förslag till ändrat riksintresseanspråk som Länsstyrelsen avser skicka till Riksantikvarieämbetet vid årsskiftet 2022/2023, efter ytterligare dialog med Burlövs kommun.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Den del av riksintresset som berör Malmö stad återfanns varken i motivet eller uttrycket för riksintresset. Redan i *Översiktsplan för Malmö, antagen 2014*, framförde därför Malmö stad att riksintresseområdets avgränsning borde anpassas så att det sammanfaller med kommungränsen. Av detta skäl både delar och välkomnar stadsbyggnadskontoret länsstyrelsens syn på riksintressets avgränsning.

Malmö M114

Kommunen pekar ut kulturmiljöområden inom riksintresset *Malmö M114* men det framgår det inte hur dessa kopplar till riksintressets värden och hur de ska användas för att säkerställa riksintresset. Länsstyrelsen bedömer att ÖP Malmö fortfarande inte tar det helhetsgrepp som krävs för att säkerställa riksintresset på en strategisk nivå. Länsstyrelsen har tidigare exempelvis framfört att en utbyggnad och utfyllnad i inre hamnen kan ha negativ inverkan på Malmö som sjöfarts och kommunikationsstad, som är en del av motiven/uttrycken för riksintresset. Utan konkret vägledning och stöd i en översiktsplan är det svårt att tillgodose de riksintressanta värdena i kommande detaljplanering.

- Länsstyrelsen att frågan om påverkan på riksintresset kvarstår att följa upp i efterföljande planering.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad vidhåller att nuvarande beskrivning av riksintresset M114 är föråldrad och att förståelsen för riksintressets syfte skulle underlättas om dess värden uppdaterades och specificerades. Det har kommit till kännedom att länsstyrelsen har för avsikt att göra en sådan översyn som skulle underlätta för staden att förhålla sig till. Det välkomnas och Malmö stad deltar gärna i ett sådant arbete. Vid översynen borde översiktsplanens utpekade uppmärksamhetsområden för kulturhistoriskt värdefulla miljöer utgöra ett hjälpmedel. Det bör påpekas att Malmö stad inte har föreslagit några utfyllnader i Inre hamnen. I *Översiktsplan för Nyhamnen (antagen 2019)* presenterades utfyllnader i Nyhamnen och Yttre hamnen. Dessa delar av Malmö hamn ingår inte i riksintresset M114. Malmö hamn är ett område som löpande genomgått förändringar, allt för att anpassa området efter hamnverksamhetens behov. I de delar av hamnområdet där det inte längre kommer att bedrivas hamnverksamhet, såsom i Nyhamnen, kommer nya anspråk att ställas utifrån stadsbebyggelsens behov. Det är angeläget att även framgent enkelt kunna avläsa områdets historiska grund men det kan ske på många sätt utan att frysa hamnbassängernas nuvarande utbredning. Utfyllnaderna har stora värden för stadsutvecklingen, inte minst ur ett socialt perspektiv, då de bidrar till att hålla samman det omvandlade hamnområdet.

Skabersjö M 117

Länsstyrelsen delar kommunens förslag till ändrad avgränsning. Dialog med kommunen har förts under pågående riksintresseöversyn.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Den del av riksintresset som berör Malmö återfinns varken i motivet eller uttrycket för riksintresset. I *Översiktsplan för Malmö* framfördes därför att riksintresseområdets avgränsning borde anpassas så att det sammanfaller med Malmös kommungräns.

Länsstyrelsen har genomfört en översyn av riksintresset och då även fört dialog med Malmö stad om hur riksintresset bäst säkerställs och utvecklas. Malmö stad både delar och välkomnar länsstyrelsens syn på att riksintresset ska följa kommungränsen.

Foteviken-Glostorp M 128

Länsstyrelsen vill förtydliga att riksintresset idag även sträcker sig innanför Yttre ringvägen. Även om Länsstyrelsen och kommunen har haft samsyn kring att en revidering där är befogad kräver det beslut från Riksantikvarieämbetet då Katrinetorps gård nämns som ett av uttrycken. Den gränsjustering som kommunen nämner är inte genomförd eftersom den inte ligger inom Länsstyrelsens mandat att exkludera ytor som innehåller uttryck. För tydlighetens skull bör kommunen markera även dessa delar som ”Del av riksintresse som föreslås utgå”.

Länsstyrelsen ser risk för att riksintresset påtagligt skadas utanför Yttre ringvägen. Detta gäller bland annat utpekandet av vindkraft som kan hamna i konflikt med upplevelsen av både den vidsträckt öppna slättbygden och stora omfattande stråk med bronsåldershögar. Även förslaget verksamhetsområde väster om Oxie inom delområde *Glostorp* bedöms kunna få negativ inverkan på det vidsträckt öppna slättbygdslandskapet runt Glostorp.

Det är positivt att kommunen har tagit fram riktlinjer för byarna som ligger inom riksintresset samt pekat ut uppmärksamhetsområden för kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Det ger goda möjligheter att tillvara ta de riksintressanta värdena. När det gäller ”Solceller och vindsintredningar får uppföras och ska då förhålla sig till byggnaders och miljöers kulturhistoriska värden” vill Länsstyrelsen dock framföra att det i synnerhet kan få konsekvenser i byar och på landsbygd om det tolkas som att det alltid får uppföras. Länsstyrelsen menar att det kan finnas enskilda objekt där solceller och vindsintredningar inte är möjliga att kombinera med vare sig förvanskingsförbudet eller riksintressets värden.

En revidering av riksintresset pågår, kommunen är involverade i tidig dialog. Om det sker en ändring av riksintresseanspråket kan det leda till nya ställningstaganden, det kommer i så fall att hantearas i kommande planprövningar.

- Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanens föreslagna utbyggnader av vindkraft utanför Yttre Ringvägen och verksamhetsområde inom delområde Glostorp kan riskera att påtagligt skada riksintresset.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad vidhåller att nuvarande beskrivning och avgränsning av riksintresset M128 är föråldrad. Det är olyckligt att riksintressets avgränsning och motiv inte uppdaterats trots att behovet funnits i flera år. Malmö stad välkomnar därför den pågående översynen av riksintresset och konstaterar att Malmö stad givits möjlighet att framföra sin syn på riksintressets värden och avgränsning. Översiktsplanen kommer att justeras så att det framgår att riksintresset även inkluderas ytor innanför Yttre Ringvägen och att Malmö stad föreslår att dessa utgår. Om översynen av riksintresset fastställs innan översiktsplanen antas kommer översiktsplanen att justeras så riksintressets nya avgränsning och motiv redovisas. Om och i så fall vilken påverkan översiktsplanens föreslagna utbyggnader av vindkraft, solceller och verksamhetsområden kommer att medföra på riksintresset kommer att behöva studeras i kommande prövningar. Avsikten är inte att äventyra riksintressets värden. Riktlinjen som anger att solceller får uppgöras nyanseras för att inte kunna tolkas som att det alltid får uppföras.

Södra Sallerup M181

Länsstyrelsen bekräftar kommunens förslag till justering av riksintressets avgränsning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Redan i *Översiktsplan för Malmö 2000* redovisade Malmö en önskan om en anpassning av riksintresset så att dess avgränsning följde Yttre Ringvägens sträckning. Malmö stad välkomnar därför länsstyrelsens bekräftande av riksintressets avgränsning i enlighet med Malmö stads förslag.

Riksintresse värdefulla ämnen eller material (3 kap. 7 § MB)

ÖP Malmö berörs av riksintresseanspråket *Kvarnby kritkalksten*. Kommunen anger i ÖP Malmö att kvarvarande utbredning av riksintresseanspråket begränsar dess betydelse, samt att fyndigheten på sikt kommer att utsättas för exploateringsstryck. Det framgår av ÖP Malmö att kommunen gör bedömningen att det som föreslås i ÖP:n inte påtagligt försvårar utvinningen. Länsstyrelsen bekräftar att föreslagen markanvändning Ny park och natur (idag jordbruksmark) för området som omfattas av riksintresseanspråket inte försvårar utvinningen.

I direkt anslutning till riksintresseanspråket föreslås ny blandad stadsbebyggelse. Länsstyrelsen vill påtala att i sammanhanget måste även de begränsningar som en omgivningspåverkan av en framtida utvinning kan innebära vägas in.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad välkomnar länsstyrelsens bekräftande av att föreslagen markanvändning Ny park och natur (idag jordbruksmark) inte försvårar utvinningen från riksintresseanspråket Kvarnby kritkalksten. Vid planering och genomförande av ny bebyggelse i anslutning till fyndigheten kommer hänsyn att tas till den omgivningspåverkan framtida brytning kan medföra.

Riksintresse anläggningar för energiproduktion och energidistribution (3 kap. 8 § MB)

Malmö berörs av riksintresseanspråket *Malmö hamn (Öresundsverket)* för energiproduktion. Kommunen menar riksintresset försvårar för riksintresse *Malmö hamn* att utvecklas. Länsstyrelsen bekräftar kommunens avsikt att söka lösningar som tillgodoser såväl riksintresse för kommunikation *Malmö hamn* som riksintresse för energiproduktion *Malmö hamn – Öresundsverket*. Sammantaget konstaterar Länsstyrelsen att frågan om påverkan på riksintresset kvarstår att följa upp i kommande planering, det gäller särskilt påverkan av föreslagen bro mellan Mellersta hamnen och Norra hamnen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad kommer även fortsatt att söka lösningar som tillgodoser såväl riksintresset *Malmö hamn* som riksintresset för energiproduktion och energidistribution.

Riksintresse anläggningar för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Beslut om uppdatering av riksintressen

Trafikverket beslutade 2022-09-26 om uppdaterade riksintressen för kommunikationer. I och med beslutet upphörde bandelen *Östervärn – Brågarp* att vara riksintresseanspråk. *Simrishamnsbanan*, framtida riksintresse, upphörde också. Det medför att de synpunkter som Länsstyrelsen lämnade i granskningsyttrande till FÖP *Södra Kirsberg och Östervärn* gällande riksintresse för kommunikationer, utifrån riksintressesynpunkt inte längre är aktuella.

Trafikverkets beslut innebär även att justering har skett av *väg E6.01/Västkeustvägen i Malmö* avslutning i väster, geografisk avgränsning av *Malmö hamn* samt att *väg 11 Simrishamn-Malmö* inte längre är ett riksintresseanspråk. Revideringar kan också ha skett i karta samt i funktionsbeskrivningar för övriga riksintresseanspråk. Länsstyrelsen uppmanar kommunen att ta del av de reviderade riksintresseanspråken och säkerställa att ÖP Malmö överensstämmer med dessa inför antagandet av översiktsplanen.

Det framgår av Trafikverkets samrådsredogörelse tillhörande *Översyn av riksintresseanspråk remisstid 1 februari-23 april 2021* att ny stambana Linköping-Jönköping, Hässleholm-Jönköping och Borås-Jönköping, framtida anläggningar, inte längre listas som framtida riksintresseanspråk eftersom det inte finns tillräckliga underlag för att göra markanspråk. Det innebär att *Europabanan* inte längre är ett

framtida riksintresseanspråk. Det är ersatt av framtida riksintresseanspråket *Ny stambana Hälsleholm-Lund*.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kommer att justeras så att den varken redovisar bandelen Östervärn – Brågårp (Simrishamnsbanan) eller Europabanan som riksintressen. En uppdatering kommer även att genomföras i enlighet med övriga ändringar inom riksintressen för kommunikation.

Övergripande synpunkter

En utbyggnad i enlighet med ÖP Malmö berör på olika vis områden som är utpekade för riksintresse för kommunikationer (väg, järnväg, hamn, sjöfart). Områden som är av riksintresse för kommunikationer ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningen. För riksintresse för kommunikationer är funktionerna särskilt utpekade. Det är därför angeläget att ta hänsyn till den omgivningspåverkan som utnyttjandet av riksintresseanläggningarna kan antas medföra och som därför måste beaktas vid efterföljande prövningar.

Kommunen anger i ÖP Malmö för flertalet av vägarna och järnvägarna av riksintresse att eventuell förändrad markanvändning i riksintressets närhet kommer att genomföras med hänsyn till vägens funktionalitet, med avseende på buller, vibrationer, säkerhet mm. Länsstyrelsen saknar resonemang om hur hänsyn kommer att tas till möjligheten att utveckla den riksintressanta infrastrukturen, vilket skulle kunna kräva ett utökat markanspråk. Trafikverket hävdar generellt att minst 50 meter ska hållas byggnadsfritt längs europavägarna och 30 meter från järnvägarna, för att värna möjligheten till utveckling, vilket Länsstyrelsen anser bör vara en bra utgångspunkt för efterföljande detaljplanering.

- Länsstyrelsen konstaterar att frågan om påverkan på riksintresse för kommunikationer kvarstår att följa upp i kommande planering.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det är angeläget att vidmakthålla goda kommunikationsmöjligheter i och kring Malmö. Förändrad markanvändning i riksintressenas närhet kommer därför att genomföras med hänsyn till vägens/järnvägens funktionalitet, buller, vibrationer, säkerhet mm. Det är samtidigt angeläget att marken används effektivt. Det går inte att i varje enskilt fall förutse alla ingående parametrar som ställs emot varandra vid nybyggnation. Av det skälet kommer säkerställandet av riksintressena för kommunikationer att behöva kvarstå till kommande planeringsskeden.

Malmö hamn

I preciseringen för riksintresse *Malmö hamn* (Riksintresset Malmö Hamn, Skåne i utveckling 2011:1) påtalas t.ex. *"Vid planering och tillståndsgivning ska hänsyn tas till hamnens påverkan på omgivande områden. Influensområdet bestäms dels av hamnens fysiska utbredning, inklusive framtida utbyggnadsområden, dels av restriktioner som beror på de miljöstörningar, såsom buller och luftföroreningar, hamnverksamheten ger upphov till. [...] Planeringsåtgärder även långt från hamnen kan påverka dels möjligheterna till transporter till och från hamnen, dels villkoren för den egentliga hamnverksamheten"*.

Av ÖP Malmö framgår inte hur kommunen avser att ta hänsyn till den omgivningspåverkan som riksintresseanspråket innebär. För det område som omfattas av *FÖP Nyhamnen*, som är särskilt utmanande i förhållande till riksintresset, har Länsstyrelsen lämnat synpunkter i sitt granskningsyttrande till FÖP:en. Länsstyrelsen menar att det finns fler områden där ny blandad stadsbebyggelse kommer närmare hamnområdet än idag, som kan innebära en intressekonflikt mellan stadens ambition till utbyggnad och hamnens långsiktiga behov av ett influensområde för störningar och risker för omgivningen. Det gäller exempelvis ny blandad bebyggelse som föreslås i norra delen av Västra hamnen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det är angeläget att vidmakthålla en god hamnverksamhet i Malmö. Översiktsplanen kommer att justeras så att det framgår att förändrad markanvändning inom riksintressets influensområde ska genomföras med hänsyn till hamnverksamhetens funktionalitet, buller, vibrationer, säkerhet mm. Det är samtidigt angeläget att närliggande mark används effektivt. Malmö stad arbetar löpande med frågan hur den planerade bebyggelsen i den norra delen av

Västra hamnen kan uppföras och samtidigt säkra hamnens verksamhet. Det sker bland annat i samband med studier av ett framtida kustskydd. Avseende Nyhamnens utbyggnad har ett avtal slutits mellan Malmö stad och hamnoperatören CMP som gör att Malmö stad får möjlighet att återta hamnområdena söder om Terminalgatan årsskiftet 2027/2028. Detta för att möjliggöra fortsatt utbyggnad av Nyhamnsområdet utan att riskera störningar från hamnverksamheten. Det löpande planeringsarbetet gör att säkerställandet av riksintresset kommer att behöva kvarstå till kommande planeringsskeden.

I ÖP Malmö föreslås i Norra hamnen nya utfyllnader i havet. Kommunen anger att syftet är att möjliggöra ytterligare expansion av hamnaktiva verksamheter. Länsstyrelsen menar att utfyllnaden inte kan motiveras utifrån gällande riksintresseanspråk eftersom det inte är ett markanspråk eller utvecklingsområde redovisat eller utpekad i riksintressepreciseringen. Länsstyrelsen konstaterar att det av ÖP Malmö inte framgår av vilka möjligheter det finns att utveckla hamnen inom befintliga områden. Länsstyrelsen vill upplysa om att riksintresset inte kan omprövas innan hamnfunktioner är flyttade till ett nytt område.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad vidhåller att en utfyllnad av Norra hamnen hjälper riksintresset att utvecklas. Det kommer att bli påtagligt framöver då de allt större fartygen inte längre kommer att kunna angöra de små och trångt belägna inre hamndelarna.

Det framgår vidare av ÖP Malmö att kommunen och hamnoperatören CMP slutit ett avtal om att koncentrera hamnverksamheten till Norra hamnen och de nordliga delarna av Mellersta hamnen. CMP lämnar därmed centralt belägen mark för annan markanvändning. Länsstyrelsen vill understryka att verksamhetsutövaren i hamnen inte företräder riksintresset utan det är riksintressepreciseringen med redovisade funktioner och markanspråk som kommunen behöver säkerställa.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad är väl medveten om att hamnoperatören inte företräder riksintresset utan att det är riksintressepreciseringen med redovisade funktioner och markanspråk som kommunen behöver säkerställa.

I ÖP Malmö anges att det på sikt kommer krävas ett kustskydd för att skydda staden mot havsnivåhöjningar. Kommunen anger att det då är viktigt att utforma skyddet så att hamnverksamheten fortsatt kan utvecklas. Länsstyrelsen påminner i det sammanhanget om att även frågan om påverkan på riksintresse farled kvarstår.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad är väl medveten om att även riksintresset för farled kommer att behöva säkerställas.

Kommunen framför i ÖP Malmö att det finns goda skäl att se över riksintresseanspråket i sin helhet. Länsstyrelsen delar i nuläget inte kommunens bedömning, men är öppen för fortsatt dialog med kommunen om riksintresset och innebörden av riksintressepreciseringen.

- Länsstyrelsen kan utifrån handlingarna inte ta ställning till om riksintresse *Malmö hamn* tillgodoses gällande ny blandad stadsbebyggelse i norra delen av Västra hamnen. Frågan kvarstår därför till kommande prövningar.
- Länsstyrelsen menar att utfyllnad i Norra hamnen inte kan motiveras utifrån gällande riksintresseanspråk *Malmö hamn*.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö hamn har genom åren genomgått stora förändringar. Dessa har genomförts för att hamnverksamheten skulle kunna möta framtidens utmaningar. Det är angeläget att riksintressena hålls aktuella. Malmö stad vidhåller att riksintressets utbredning inom några år kommer att behöva ses över.

Malmö godsbangård

Länsstyrelsen menar att lokaliseringen av den depå för kollektivtrafik som föreslås i anslutning till *riksintresse Malmö godsbangård* kan komma i konflikt med riksintresset, utifrån ett kommande behov av utökat markanspråk.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Hamnen 22:110 och Hamnen 22:112 är privatägda och är inte en del av riksintresset för bangården. Malmö stad bedömer att en depå för kollektivtrafik på fastigheterna inte skulle inskränka eller på annat sätt begränsa bangårdens funktion. Malmö stad har inte heller fått ta del av något material som visar på motsatsen.

Tågstationer

I ÖP Malmö anges att kapacitet för ökad persontrafik på järnvägarna och dess stationer ska säkerställas samt att nya stationer ska möjliggöras vid Fositeby, Sjölunda och eventuellt ytterligare stationslägen. Nya stationer kan påverka kapaciteten i järnvägssystemet. En sådan påverkan kan få följdverkningar i tågsystemet med stor utbredning både geografiskt och tidsmässigt och kan därför riskera att påverka riksintresset negativt. Planering av nya stationer behöver därför utredas i tidigt skede tillsammans med Trafikverket.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det är av strategiskt stor betydelse att i en expansiv region säkerställa möjligheten för nya framtida stationslägen. Malmö stadsbyggnadskontor har låtit genomföra ett par övergripande studier som visar att stationerna vid såväl Fositeby som Sjölunda är fysiskt möjliga att åstadkomma. Ett tåguppehåll vid dessa stationer kommer dock att ge följdverkningar i tågsystemet. Malmö stad välkomnar därför Trafikverkets erbjudande att delta i en utredning med avsikt att studera stationernas konsekvenser.

Citytunneln

Länsstyrelsen vill uppmärksamma att gällande planering av ny bebyggelse ovanpå eller i närheten av Citytunneln är det viktigt att dialog förs med Trafikverket i tidigt skede. Detta för att säkerställa att en byggnation inte riskerar att skada konstruktionen och dess funktion, eller försvårar tillgängligheten till anläggningen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Vid planering och byggande ovanpå eller i närheten av Citytunneln kommer dialog att föras med Trafikverket i ett tidigt skede, så att inte Citytunnels funktion eller säkerhet äventyras.

Godsstråket genom Skåne

Länsstyrelsen menar att ÖP Malmö behöver förtydligas så att det framgår att förslag till yttre gods-bana (parallellt med Yttre ringvägen) inte utgör riksintresse för kommunikation. Kommunens ställningstagande för denna bör inte redovisas under rubriken Riksintressen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kommer att justeras så att förslaget av Yttre godsbanan inte redovisas i samband med riksintressena.

Malmö-Sturup flygplats

Länsstyrelsen vill gällande Malmö-Sturup flygplats förtydliga att den yta som Malmö kommun berörs av är den så kallade MSA-ytan och att den ytan inte bevakas som ett riksintresseanspråk.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Enligt Trafikverkets riksintresseredovisning som antogs 2022-09-26 utgör MSA-området en del av riksintresse för luftfart. Översiktsplanen kommer därför fortsatt att redovisa området som riksintresse.

Riksintresse för högexploaterad kust (4 kap. 4 § MB)

Hela kommunens kuststräcka omfattas av riksintresse för högexploaterad kust. Länsstyrelsen ser att kommunens planeringsinriktning, att främst bygga innanför Yttre ringvägen och att använda befintlig urbaniserad mark på ett effektivare sätt, ger förutsättningar att hushålla med det riksintressanta kustområdet.

Bunkeflostrand och Klagshamn

Kommunen gör i ÖP Malmö bedömningen att föreslagen ny blandad stadsbebyggelse i Bunkeflostrand och Klagshamn omfattas av undantagsregeln i 4 kap. 1 § andra stycket MB. Det vill säga utveckling av befintlig tätort. Enligt prop. 1985/86:3 omfattar en sådan utveckling förändringar av

bebyggelse och anläggningar som behövs med hänsyn till normal befolkningsutveckling, förändringar i bostadsstandarden, behovet av trafikleder, grönområden, service, sysselsättning etc. Länsstyrelsen menar att föreslagen ny blandad stadsbebyggelse i Bunkeflostrand skulle kunna betraktas som tätortsutveckling utifrån miljöbalkens mening, men motiveringen behöver tydliggöras i kommande prövningar.

- Länsstyrelsen menar att kommunen måste utveckla sina motiv och resonemang för att hävda undantaget för tätortsutveckling vid efterföljande planläggning vid Bunkeflostrand. Frågan kvarstår därför vid kommande planläggning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanens planeringsinriktning är att staden i huvudsak ska hantera sin tillväxt innanför Yttre Ringvägen. All tillväxt kan dock inte ske där. Malmö behöver även växa i och i anslutning till befintliga tätorter utanför Yttre Ringvägen. En tillväxt i de befintliga tätorterna medför ett underlag som kan generera en större grad av självförsörjning av service, vilket annars begränsar möjligheten att bo i tätorten under livets alla skeden. En tillväxt i tätorter utanför Yttre Ringvägen behövs även för att bredda Malmös bostadsutbud. Översiktsplanen kommer att kompletteras med ett sådant resonemang.

Länsstyrelsen delar utifrån underlaget i ÖP Malmö inte kommunens bedömning att omfattningen av den nya blandade stadsbebyggelsen som föreslås i Klagshamn kan betraktas som tätortsutveckling utifrån miljöbalkens mening. I ÖP Malmö anges att föreslagen utbyggnad *”är en naturlig utvidgning som behövs för att, förutom att tillgodose den förväntade befolkningsökningen, även ge underlag för lokal service som det finns underskott på i området idag”*. Enligt ÖP Malmö ger föreslagen utbyggnad möjlighet till ca 1500 bostäder. Länsstyrelsen menar att det inte kan betraktas som normal befolkningsutveckling för Klagshamn. Om kommunen fortsatt vill hävda tätortsutveckling utifrån miljöbalkens mening i efterföljande planläggning, behöver det motiveras tydligare. Där undantagsregeln för tätortsutveckling inte kan tillämpas måste kommunen visa att föreslagen utbyggnad inte riskerar att påtagligt skada de samlade natur- och kulturvärdena inom kustlandskapet.

- Länsstyrelsen kan utifrån handlingarna inte ta ställning till om riksintresset tillgodoses och ser en risk att omfattningen av den bebyggelse som föreslås i Klagshamn riskerar att påtagligt skada riksintresset.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanens planeringsinriktning är att staden i huvudsak ska hantera sin tillväxt innanför Yttre Ringvägen. All tillväxt kan dock inte ske där. Om staden fortsatt ska kunna erbjuda ett allsidigt bostadsutbud behöver den även växa i och i anslutning till befintliga tätorter utanför Yttre Ringvägen. En tillväxt i de befintliga tätorterna medför även en större grad av självförsörjning av service, vilket annars begränsar möjligheten att bo i tätorten under livets alla skeden. Översiktsplanen kommer att kompletteras med ett sådant resonemang. Klagshamns föreslagna tillväxt är beräknad utifrån tätortens möjlighet att, utifrån sina förutsättningar och på ett väl avvägt sätt, möjliggöra för fler bostäder. Det bör också noteras att Klagshamns befolkningstillväxt kommer att ske succesivt och utspritt över planperioden. Sammantaget gör detta att det är svårt att förstå länsstyrelsens resonemang om normal och onormal befolkningsutveckling samt vilka erfarenheter som ligger bakom bedömningen. Det bör även påpekas att Klagshamns utbyggnad inte avser att göra intrång på befintliga natur- och kulturvärden. Översiktsplanens markanvändningskarta kommer att justeras så att det framgår att den sydvästra delen av Klagshamn inte gör ett sådant intrång.

Länsstyrelsen bedömer att kommunens ställningstagande om att *”Det öppna landskapet mellan Bunkeflostrand och Klagshamn ska bevaras så att tätorterna även fortsättningsvis uppfattas som åtskilda”* säkerställer riksintresset i aktuellt område.

Övriga områden

- Länsstyrelsen kan utifrån handlingarna inte ta ställning till om riksintresset tillgodoses och frågan kvarstår därför till kommande prövningar avseende nytt verksamhetsområde vid Ingvalla, områden för vindkraft (på land och till havs) inom kustområdet, utveckling av Norra

hamnen (genom utfyllnader) samt utredningsområde för kustskydd (längs hela kommunens kuststräcka).

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanens planeringsinriktning är att staden i huvudsak ska hantera sin tillväxt innanför Yttre Ringvägen. All tillväxt kan dock inte ske där. Bland annat är stadens tillgång på verksamhetsområden mycket begränsad. Om staden fortsatt ska kunna erbjuda möjligheter för ett väl fungerande näringsliv behöver översiktsplanen visa även på nya verksamhetsområden utanför Yttre Ringvägen. Dessa nya verksamhetsområden behöver tillgång till god infrastruktur, exempelvis en trafikplats längs Yttre Ringvägen. Ingvalla är ett av mycket få alternativ för staden att erbjuda plats för stadens framtida lokala näringsliv. Översiktsplanen kommer att kompletteras med en förklaring över varför Ingvalla är ett angeläget utbyggnadsområde för verksamheter.

Avseende möjligheten att inom kustområdet uppföra vindkraftverk, utfyllnader i Norra hamnen samt kustskydd längs kommunens kuststräcka kommer deras påverkan på riksintressets värden att behöva prövas i efterföljande planeringsskeden.

Riksintresse Natura 2000 (4 kap. 8 § MB)

Tygelsjö – Gessie och Falsterbo-Foteviken

Länsstyrelsen saknar kommunens bedömning av hur Natura 2000-områdena *Tygelsjö- Gessie* och *Falsterbo-Foteviken* kan tillgodoses i förhållande till föreslagen utbyggnad längs med kusten söder om Yttre Ringvägen. Det gäller framför allt utbyggnad vid Klagshamn, men även vid Bunkeflostrand, Västra Klagstorp samt Tygelsjö, som kan bidra till negativ påverkan på riksintresse Natura 2000. Länsstyrelsen menar att föreslagen utbyggnad kan innebära att fler besökare vistas i och i anslutning till Natura 2000-områdena. Länsstyrelsen bedömer att detta riskerar att skada det störningskänsliga fågellivet och den slitagekänsliga marken med sin unika flora, då ett ökat besöksstryck pekats ut som hot mot områdenas värden i bevarandeplanerna för båda områdena. Länsstyrelsen finner att då kumulativa effekter av en full utbyggnad av ovanstående områden inte har utretts i översiktsplanen, behöver det i stället utredas i kommande planläggning.

I ÖP Malmö föreslås en möjlig utbyggnad av vindkraft bl.a. till havs vid Lillgrund i anslutning till befintliga verk. Vid en utbyggnad av vindkraft behöver risk för påverkan på Natura 2000-områdets värden kopplat till fågellivet utredas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det framgår inte av granskningsyttrandet vilka analyser och beräkningar som ligger till grund för länsstyrelsens påstående att ett begränsat tillskott av ny bebyggelse utanför Yttre Ringvägen kommer att medföra fler besökare i dessa Natura 2000-områden och i en sådan omfattning och på ett sådant sätt att deras värden äventyras. I framtagna bevarandeplan fastslås åtgärder för att säkra de värden som områdena ska värna. Bland annat att friluftslivet ska kanaliseras genom uppförande av spångar, skyltar, staket med mera. De utbyggnadsområden som ifrågasätts av länsstyrelsen ligger inte i något fall i direkt anslutning till ett Natura 2000-område utan i flera fall mer än 3 km därifrån. Granskningsyttrandet ger ingen vägledning för kommunen att ändra de ställningstaganden som gjorts i översiktsplanen. Översiktsplanen kommer att kompletteras med Malmö stads bedömning av bebyggelsens påverkan på Natura 2000-områdena.

Inför en utbyggnad av ytterligare vindkraft vid Lillgrund kommer dess påverkan på bland annat Natura 2000-områdenas värden kopplat till fågellivet att behöva utredas.

Limhamns kalkbrott

Det framgår av ÖP Malmö att kommunen avser att fortsätta exploatera i närheten av Natura 2000-området *Limhamns kalkbrott*. Länsstyrelsen bekräftar kommunens bedömning att utbyggnader i närheten av kalkbrottet måste prövas med avseende på påverkan på Natura 2000-områdets värden. Även kumulativ påverkan från tidigare utbyggnad sammanvägt med föreslagen exploatering behöver beaktas.

Området kring Yttre ringvägen pekas i ÖP Malmö ut som lämpligt för vindkraft. Frågan om hur kalkbrottet och dess arter, särskilt fåglar, kommer att påverkas återstår dock att utreda. Särskilt stor hänsyn behöver tas på kalkbrottets södra sida.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Inför en utbyggnad av vindkraft i området kring Yttre Ringvägen kommer dess påverkan på bland annat Natura 2000-områdenas värden kopplat till fågellivet att behöva utredas.

Lommabukten och Lommaområdet

Länsstyrelsen saknar kommunens bedömning av hur Natura 2000-områdena *Lommabukten* och *Lommaområdet* kan tillgodoses i förhållande till föreslagen markanvändning i ÖP Malmö. Länsstyrelsen menar att föreslagen användning kan påverka Natura 2000-områdena beroende på utformning. Vid utveckling inom och i anslutning till delområde *Norra hamnen*, *Sege industriområde m.fl.*, inte minst när det gäller utbyggnad av vindkraft, måste risken för påverkan på naturmiljö och arter i dessa områden utredas och beaktas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad bedömer att det finns goda möjligheter att åstadkomma en utveckling av bland annat Norra hamnen och Sege industriområde utan att det påtagligt påverkar Natura 2000-områdena i Lomma. Inför en utbyggnad av bland annat vindkraft inom hamnområdet kommer deras påverkan på naturmiljö och arter att utredas och beaktas.

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen konstaterar sammantaget att frågan om påverkan på riksintresse Natura 2000 kvarstår till kommande prövningar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det löpande planeringsarbetet gör att säkerställandet av riksintresset kommer att behöva kvarstå till kommande planeringsskeden.

Miljö kvalitetsnormer (MKN) för vatten

Länsstyrelsen noterar att viss information om MKN för vatten framgår av MKB:n, men konstaterar att det i själva planhandlingen för ÖP Malmö saknas en beskrivning av vilka vattenförekomster som berörs av planförslaget, en beskrivning av hur planförslaget påverkar dessa samt hur översiktsplanen bidrar till att miljö kvalitetsnormerna kan följas. Länsstyrelsen konstaterar också att MKN för havsmiljön (enligt havsmiljöförordning 2010:1341) inte hanteras i planförslaget. I kommande detaljplanläggning finns med hänsyn till bristerna ovan behov av att särskilt utreda om miljö kvalitetsnormerna kan följas.

Länsstyrelsen bedömer att flertalet av ställningstagandena i ÖP Malmö kan bidra till ökade möjligheter att följa miljö kvalitetsnormerna för berörda ytvattenförekomster. Länsstyrelsen bedömer också att ÖP Malmö i vissa delar sannolikt kan bidra till att miljö kvalitetsnormerna inte kan följas. Ett specifikt exempel på när miljö kvalitetsnormerna kan bli svåra att följa är i de fall utfyllnader i havsområdet föreslås. Utfyllnader i vattenområden innebär en negativ påverkan på de hydromorfologiska kvalitetsfaktorerna och innebär en försämring av vattenmiljön på ett sätt så att det äventyrar möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna. En utfyllnad i Malmö hamn fick avslag i mark- och miljödomstolen till följd av att miljö kvalitetsnormerna inte kunde följas, Mål nr. M 778–20. I kommande detaljplanering som innebär utfyllnader kan därför miljö kvalitetsnormer för vatten bli föremål för prövning.

- Länsstyrelsen konstaterar att frågan om hur miljö kvalitetsnormer för vatten följs, behöver följas upp i kommande planläggning.
- För planläggning som innebär utfyllnad i havet bedömer Länsstyrelsen att det kan bli särskilt svårt att följa miljö kvalitetsnormerna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret delar länsstyrelsens bedömning om att miljö kvalitetsnormer för vatten behöver följas upp i kommande planläggning.

I översiktsplanen redovisas bara utfyllnader i havet som är av stor vikt för att uppnå andra utpekade samhällsmål. Malmö stad avser därför att bibehålla dessa. Det bör nämnas att lagrummet inom vattenområdet är under ständig förändring. Det är därför svårt att redan nu förutse kommande domslut i ärenden som blir aktuella först om flera år. När en utfyllnad blir aktuell kommer vattendom att sökas. Avseende Mål nr M 778–20 (utfyllnad i Norra hamnen), har mark- och miljödomstolens utslag överklagats till Mark- och miljööverdomstolen och givits prövningstillstånd.

Miljökvalitetsnormer för luft

Kommunens samlade bedömning av hur miljökvalitetsnormer för luft kan följas framgår enbart av MKB:n. Länsstyrelsen menar att det också behöver framgå av själva planhandlingen, som är det dokument som kommer att vara vägledande för kommande planläggning. Länsstyrelsen kan också konstatera att det av MKB:n framgår att när staden byggs tätare finns risk för negativ påverkan på luftkvalitet. Vidare framgår några geografiska områden där risk för påverkan bedöms som viktigast att fokusera på i förhållande till luftkvalitet.

***Stadsbyggnadskontorets kommentarer:** Översiktsplanen kompletteras med en strategi i avsnittet om utbyggnad och förtätning som tydliggör att miljökvalitetsnormer för luft och vatten ska hanteras vid all utbyggnad och förtätning.*

Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen bekräftar att när staden byggs tätare blir frågor om hälsa, säkerhet och risken för olyckor extra viktiga att hantera. Länsstyrelsen konstaterar att ÖP Malmö gällande trafikbuller, föroreningar och farligt gods intill rekommenderade leder för farligt gods ger viss vägledning. Länsstyrelsen bekräftar att dessa frågor kommer bli viktiga att hantera när staden byggs tätare och områden omvandlas. Det kan innebära särskilda utmaningar t.ex. vid förtätning vid huvudgator och trafikleder och i stationslägen.

Blandad stad och verksamheter med omgivningspåverkan

Olika verksamheter har olika omgivningspåverkan och riskbild. Länsstyrelsen menar att det är i översiktsplanen som frågan om markens lämplighet på en övergripande nivå ska prövas och ge vägledning för kommande planläggning men även prövningar enligt t.ex. miljöbalken. Översiktsplanen utgör således en övergripande lokaliseringsprövning.

Länsstyrelsen menar att ÖP Malmö inte redovisar verksamheter med omgivningspåverkan så att det går att bedöma var föreslagen mark- och vattenanvändning är möjlig eller lämplig. I kartan ”Underlag – ej del av ÖP” redovisas uppmärksamhetsavstånd till miljöfarliga verksamheter, men det framgår däremot inte av handlingarna hur dessa avstånd tagits fram samt vilka verksamheter som avses.

Länsstyrelsen menar att för verksamheter som är tänkta att vara kvar måste givna tillstånd vägas in i bedömningen om vad som är en fortsatt lämplig markanvändning och på vilket sätt tillstånden kan vara begränsande för intilliggande bebyggelse och funktioner.

Länsstyrelsen saknar i ÖP Malmö en tydlig beskrivning utifrån en risk och konsekvensanalys och kommunens bedömning och ställningstagande om vad som är lämplig markanvändning när det gäller risken för olyckor (riskacceptans och risktolerans). Länsstyrelsen vill påtala att kommunen behöver väga in konsekvenser av olyckor, även där de kvantitativt bedöms ha låg sannolikhet.

Länsstyrelsen menar att för varje farlig verksamhet bör riskhanteringsavstånd redovisas i översiktsplanen. Med riskhanteringsavstånd avses ett avstånd kring en storskalig anläggning där kemikalier lagras eller hanteras där konsekvenserna vid en olycka kan orsaka dödsfall eller allvarlig skada på

människa utanför verksamhetsområdet. Länsstyrelsen konstaterar t.ex. att ÖP Malmö saknar redovisning av de Sevesoklassade verksamheterna. Flera av verksamheterna är lokaliserade inom området Norra hamnen, Sege industriområde m.fl., men ett fåtal finns också på andra platser i staden, som t.ex. inom Sofielunds industriområde.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad följer noggrant utvecklingen av stadens omgivningspåverkande verksamheter. Staden har tillsammans med Räddningstjänsten Syd angivit uppmärksamhetsavstånd till de anläggningar, i eller i anslutning till Malmö, som av länsstyrelsen klassats som farlig verksamheter enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. De angivna uppmärksamhetsavstånden är inte statiska. Verksamheterna kan ändra produktionsmetod, vidta säkerhetshöjande åtgärder eller avsluta sin verksamhet. Översiktsplanen anger tydligt att givna uppmärksamhetsavstånd ska beaktas men för att bibehålla översiktsplanen aktuell redovisas dessa som underlag. Fördelen är att i underlaget kan eventuella justeringar av uppmärksamhetsavstånden genomföras omgående, utan att invänta nya politiska beslut i samband med nästa översiktsplan. Vid nybyggnation eller andra ändringar inom en verksamhets uppmärksamhetsavstånd kommer behov av riskhänsyn att bedömas genom tidigt samråd med räddningstjänsten och vid behov miljöförvaltningen. Avsikten är inte att äventyra vare sig malmöbornas eller verksamheternas framtid, snarare att säkerställa den och samtidigt uppnå en effektiv markanvändning. Översiktsplanen kommer att kompletteras så att strategierna för *Markföreningar och farliga verksamheter* hänvisar till underlagskartorna med *Uppmärksamhetsavstånd till farliga verksamheter* och *Uppmärksamhetsavstånd till miljöfarliga verksamheter*.

Begreppet risk är en sammanvägning av konsekvensen av en olycka och sannolikheten att den inträffar. Att helt bortse från sannolikheten att en olycka kan inträffa ligger inte i linje med ambitionen att åstadkomma en tät stad. I förlängningen skapas en utglesning av staden samtidigt som andra risker för invånarna ökar, tex risken för olyckor i samband med de resor som en utglesad stad medför. Fokus måste i stället ligga på att vidta åtgärder som minskar både konsekvensen av en olycka och sannolikheten att den inträffar. Länsstyrelsens synsätt skulle medföra att stora genomförda säkerhetshöjande investeringar med avsikt att minska risken för olyckor inte skulle avspeglade sig på omgivningens säkerhetsnivå. Länsstyrelsens önskan är dessutom svårtolkad då det inte framgår vad som i detta sammanhang avses med "låg sannolikhet".

Områdesspecifika synpunkter

Det finns en risk för att bebyggelse inom ny blandad stadsbebyggelse inom delområde *Västra hamnen* kan bli olämpligt med hänsyn till människors hälsa, säkerhet eller risken för olyckor utifrån närheten till flertalet farliga verksamheter bl.a. rangerbangården och tio Sevesoverksamheter inom delområde *Norra hamnen, Sege industriområde m.fl.*

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Västra hamnens kvarstående omvandlingsområden omfattas av uppmärksamhetsavstånd avseende farliga Sevesoverksamheter eller miljöfarliga verksamheter. Hamnverksamhetens bullerutbredning och dess påverkan på ny bebyggelse kommer dock att behöva studeras vidare i kommande planeringsskeden.

För de områden som omfattas av *FÖP Nyhamnen* och *FÖP Södra Kirseberg och Östervärn* (området vid Byggmästaregatan/Hornsgatan), har Länsstyrelsen lämnat synpunkter granskningsyttrande till respektive FÖP. Länsstyrelsen vill dock tillägga att *Riskanalys Malmö rangerbangård* (Trafikverket 2018-10-30), än mer betonar riskerna med att etablera blandad stadsbebyggelse i närheten av godsbangården.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det har genomförts två riskanalyser för bangården. Den första från 2018, som länsstyrelsen hänvisar till, avsåg att ligga till grund för bangårdens nödlägesplanering. Såväl Trafikverket som konsultföretagets experter anger att en sådan riskutredning inte ska användas för att bedöma riskbilden i samband med stadsutveckling då de framräknade riskavstånden bara är intressanta att studera ur ett insats- och beredskapsperspektiv, dvs då det gäller att fatta beslut om avspärningar och evakueringar av personer i närområdet. Stadsbyggnadskontoret fann det därför nödvändigt att låta samma konsult utarbeta en andra riskutredningen. Den är från 2019 och avsedd för stadsutvecklingssammanhang och är genomförd med vedertagna gränsvärden.

Stadsbyggnadskontoret finner inga skäl att ifrågasätta varken konsultens kompetens eller utredningsresultaten men det är den senare som ska utgöra underlag för stadens omvandling i anslutning till rangerbangården.

I ÖP Malmö anges markanvändningen verksamhetsområde för Sofielunds industriområde. Det framgår dock att nya verksamheter också ska kunna innefatta volymhandel och besöksnäring. Länsstyrelsen menar att en sådan användning riskerar att bli olämplig med hänsyn till människors hälsa, säkerhet eller risken för olyckor.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Oavsett vilka icke industriella funktioner som planeras inom Sofielunds industriområde kommer de att behöva verka på de befintliga företagens villkor, bland annat med hänsyn till företagens behov av att bullra, hantera farliga ämnen och vara tillgängliga för tunga transporter. Detta återstår att pröva i efterföljande planeringsskeden.

ÖP Malmö behöver också beakta konsekvenser av farliga verksamheter utanför kommunen t.ex. Sevesoverksamheten Akzo Nobel Decorative/Industrial Coatings AB i Burlövs kommun. Översiktsplanen behöver ta hänsyn till detta så att riskfrågan samordnas mellan kommunerna på ett lämpligt sätt.

- Länsstyrelsen kan utifrån handlingarna inte bedöma om föreslagen ny markanvändning är lämplig utifrån risker relaterat till verksamheter med omgivningspåverkan. Frågan kvarstår därmed att hantera i kommande planering och prövningar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Uppmärksamhetsavståndet för Sevesoverksamheten Akzo Nobel återfinns i översiktsplanens underlagskarta gällande *Uppmärksamhetsavstånd för farliga verksamheter*.

Farligt gods

I ÖP Malmö ger kommunen vägledning för riskbedömning längs transportleder för farligt gods. Vägledningen avser endast de vägar och järnvägar som fastställts som rekommenderade leder för farligt gods. Kommunen anger att längs med övriga vägar behöver inte riskanalyser göras och inga konsekvensreducerande åtgärder vidtas med anledning av farligt gods. Länsstyrelsen delar inte kommunens bedömning. Länsstyrelsen konstaterar att även om riskfrågan vanligtvis är som störst vid de vägar som ingår i det utpekade vägnätet för farligt gods så bör kommunen uppmärksamma att farligt gods också kan gå på vägar utanför det utpekade nätet, där det kan finnas start- och målpunkter för transporterna. Detta är viktigt att uppmärksamma i detaljplaneläggning och lovgivning. Frågan kan därför komma att kvarstå till kommande prövningar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det är angeläget att ta hänsyn till relevanta risker kopplade till transporter av farligt gods. Farligt gods transporteras på stadens samtliga gator. Risken för olyckor som inkluderar farligt gods bedöms få störst konsekvenser längs det rekommenderade vägnätet för farligt gods. Det är därför uppmärksamhetsavstånd har utarbetats längs dessa sträckor. Risken för olyckor som frigör det farliga godset i det övriga gatunät är synnerligen liten, inte minst sedan hastighetsbegränsningen 40 km/h infördes i stora delar av stadens gatunät.

Risk för översvämning, ras, skred och erosion

Länsstyrelsen ser det som positivt och mycket angeläget att kommunen har påbörjat arbete med att ta fram en strategi för kustskydd. ÖP Malmö redovisar också planeringsunderlag för klimatanpassning som utmynnar i strategier som främst beaktar översvämning orsakad av höga havsnivåer samt översvämningrisker till följd av skyfall.

Stigande hav

Länsstyrelsen bedömer att de nivåer som kommunen redovisar i strategin avseende lägsta nivå för ny bebyggelse (3,2 meter) är i underkant. Kommunen har beaktat nivåer i förhållande till nivåer som kan uppnås vid klimatscenario RCP 8.5 /SSP5-8.5 kombinerat med risknivåer för tillfälligt förekom-

mande havsvattenstånd i ett hundraårsperspektiv. Länsstyrelsen gör en annan bedömning än kommunen avseende vilka nivåer som uppkommer och bör tillämpas vid beskrivna klimatscenario och tidsperspektiv.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stads syn på klimatet grundar sig på senaste rön från FN:s klimatpanel IPCC samt underlag från SMHI. Avvägningar är baserade på branchstandarder av en byggnads ekonomiska livslängd.

Vad gäller havets medelvattennivå anser Länsstyrelsen med hänsyn till klimatpropositionen, hur myndigheter hittills har beaktat medelvattennivåer, samt IPCC:s rekommendationer att den övre nivån för framtida medelvattenstånd (83e percentilen) ska tillämpas. För år 2100 kan medelvattennivån nå nivån +1,2 meter och ca + 2 meter år 2150 (SMHI 2022, <https://www.smhi.se/klimat/stigande-havsnivaer/framtida-medelvattenstand-1.165493>). Länsstyrelsen bedömer vidare att händelser som är mindre sannolika än en 200-årshändelse, vilket föreslås av Malmö kommun, måste beaktas i planläggningen. Länsstyrelsen menar också att medianvärden för tillfälliga nivåer inte är tillämpliga avseende risker. Om de nivåer för havets medelvattenstånd som Länsstyrelsen bedömer ska tillämpas kombineras med nivån för högsta beräknade havsvattenstånd för Malmö, som uppskattas till 1,9 m (SMHI 2018), erhålls nivåerna + 3,1 m år 2100 och + 3,9 m år 2150. Utöver detta behöver det finnas en säkerhetsmarginal för att beakta effekter av vågor samt vinduppstuvning. Malmö förslag till säkerhetsmarginal på 0,5 m bedömer Länsstyrelsen som rimlig att beakta. Detta innebär att bebyggelse som planeras enligt översiktsplanens rekommendationer riskerar blir översvämmad i de fall den förväntade livslängden sträcker sig längre fram än ca år 2100. Frågan om risk för översvämmning kvarstår därför till kommande prövningar, även för områden på 3,2 meter men också för nivåer däröver.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stads syn på klimatet grundar sig på senaste rön från FN:s klimatpanel IPCC samt underlag från SMHI i kombination med relevanta, vägledande principer (vetenskaplig grund, hantering av risk samt tidsperspektivet) från klimatpropositionen. Malmö stad menar att medianen är det värde som behöver användas för att planeringsnivån ska vara vetenskapligt underbyggd. Medianen är den enda siffra i konfidensintervallet som är additiv med bibehållen sannolikhet. Vidare anger klimatpropositionen att händelser med mycket låg sannolikhet ska användas. Därav använder sig Malmö stad av IPCC:s klimatscenario RCP 8,5. Avvägningar gällande utblick i framtiden är baserade på branchstandarder av en byggnads ekonomiska livslängd vilket otvetydigt följer klimatpropositionens princip ”Tidsperspektivet”.

Kommunens riktlinje om att nivån +2,8 meter ska eftersträvas i planbestämmelser som lägsta nivå för infrastruktur och allmän platsmark kan också bli föremål för prövning. Då tydlig vägledning saknas avseende risk för översvämmning i anslutning till vattendrag och för erosion kan Länsstyrelsen också komma att pröva om bebyggelse är lokaliserad till lämplig mark även i sådana lägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer med synpunkterna gällande översvämningsrisk i anslutning till vattendrag och ett uppmärksamhetsområde för översvämningsrisk samt ett markanspråk för skyddsbehov kring Sege å har lagt till i översiktsplanen av detta skäl. Baserat på SGI:s kartunderlag föreligger mycket/ytterst begränsad erosionsrisk inom kommungränsen vilket också stämmer väl med kommunens egna erfarenheter.

Ett flertal föreslagna områden för ny blandad stadsbebyggelse och nya verksamhetsområden kan, med hänsyn till ÖP Malmö rekommendationer, därför bli svåra att genomföra i sin helhet med hänsyn till risken för översvämmning. Som exempel kan nämnas området norr om Bäckaforsvägen i Klagshamn, området väster om kalkbrottsgatan i Bunkeflostrand, området på Ön, de norra delarna av Västra hamnen, och verksamhetsområden i Norra hamnen. Det gäller även för det område som omfattas av FÖP Nyhamnen.

- Sammantaget konstaterar Länsstyrelsen att frågan om risk för översvämmning från havet kvarstår till kommande prövningar, samt att ett flertal områden för ny blandad stadsbebyggelse och nya verksamhetsområden, med hänsyn till Malmö rekommendationer, kan bli svåra att genomföra i sin helhet med hänsyn till risken för översvämmning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad välkomnar länsstyrelsens uppmärksammade av dessa frågeställningar, centrala för att Malmö ska kunna skyddas/bevaras och utvecklas.

Skyfall

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen ska göra plats för skyfallsvatten där så är möjligt och att skyfallsaspekten ska beaktas både vad gäller planering, exploatering, anläggning, underhåll och drift. Vägledningen avseende skyfall innebär att ny bebyggelse och samhällsviktiga verksamheter ska planeras och utformas för att klara ett 100-årsregn. Länsstyrelsen förutsätter att kommunens vägledning tar hänsyn till att ett regn med 100 års återkomsttid även innefattar en klimatfaktor. I eventuella kommande prövningar avseende risken för översvämning kopplat till skyfall avser Länsstyrelsen beakta ett regn med 100 års återkomsttid med en klimatfaktor.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad tar hänsyn till ett förändrat klimat i all fysisk planering. I aktuellt fall genom användande av klimatfaktor. Malmö stad förtydligar detta i översiktsplanen.

Klimatrelaterade risker för den byggda miljön

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa risken på skador, på den byggda miljön som är klimatrelaterade och hur dessa risker ska minska eller upphöra. I ÖP Malmö redovisas att arbete pågår med en strategi för kustskydd. Utgångspunkterna för strategin innebär redovisning av etappvisa påbyggbara, punktvisa, inre och yttre skydd mot havsnivåhöjningar samt att skydden ska dimensioneras utifrån konstruktionernas livslängd och vid tidpunkten aktuellt klimatunderlag. Länsstyrelsen ställer sig bakom dessa utgångspunkter som är ett första steg för att skydda staden mot stigande havsnivåer.

Det är vidare positivt att ett markreservat för kustskydd ska utredas och säkerställas. ÖP Malmö redovisar också områden på karta där särskild uppmärksamhet behöver tas till framtida havsnivåhöjningar, dagvattenhantering och skyfall. Kartunderlaget omfattar också ett stort utredningsområde för kustskydd. Detta underlag ger vägledning för att uppmärksamma var riskerna är som störst. Ett antal strategier har tagits fram som utgör underlag för att kunna ta fram åtgärder framöver. Länsstyrelsen bedömer att dessa strategier generellt är en bra utgångspunkt för att framöver kunna genomföra konkreta åtgärder. Exempelvis är det positivt att andelen hårdgjord yta i staden ska minska för ökad infiltrationsförmåga och att vegetationstäckningen och andelen stora träd ska öka. Kommunen behöver framöver arbeta vidare med hur konkreta åtgärder ska kunna genomföras och säkerställas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Utfyllnader föreslås som ett alternativ för att bidra till att skydda kusten mot översvämning bl. a. i anslutning till Ön. Länsstyrelsen ser stora svårigheter med att utfyllnader i havet ses som en lösning för att skydda mot översvämning (se vidare kommentarer i avsnittet Miljökvalitetsnormer för vatten).

Länsstyrelsen konstaterar att översiktsplanen saknar en redovisning av kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som är klimatrelaterade avseende ras, skred och erosion samt hur sådana risker ska upphöra eller minska.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Baserat på SGI:s kartunderlag föreligger ingen erosionsrisk inom kommungränsen vilket också stämmer väl med kommunens egna erfarenheter. Kartunderlaget indikerar på ett antal mycket begränsade områden där marklutningen i kombination med underliggande leror ger förutsättning för att skred, teoretiskt, skulle kunna uppstå.

- Sammantaget visar ÖP Malmö goda intentioner för att skydda befintlig och tillkommande bebyggelse. Översiktsplanen utgör däremot inte ett tillräckligt underlag för att visa att framtida kustskydd är genomförbara ur tekniskt, ekonomiskt och juridiskt perspektiv.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad är medveten om att översiktsplanen är vägledande och har visat i enlighet med plan- och bygglagen hur risker för havsöversvämning kan

minska eller upphöra. Kustskyddsområdet innebär att det ytbehov som framtida sammanhängande kustskydd har säkerställs. Malmö stad agerar utifrån de ansvar och skyldigheter som kommunen har som myndighet, fastighetsägare, verksamhetsutövare samt huvudman enligt svensk lag. I Sverige har de enskilda fastighetsägarna ansvar att skydda sin fastighet och egendom mot översvämning. I berörda detaljplaner för exploatering säkerställs att de skyddsåtgärder som krävs är genomförbara tekniskt, ekonomiskt och juridiskt.

Samordning mellan kommuner

Länsstyrelsen konstaterar att det i kommande planering finns behov av mellankommunal samordning gällande:

- Nya verksamheter inom i Norra hamnen inom *delområde Norra hamnen, Sege industriområde m.fl.*
- Utveckling inom kommunens havsområde
- Skydd mot översvämning
- Ny blandad stadsbebyggelse och verksamheter inom i norra delen av delområde *Fortuna Hemgården, Toftanäs, Östra Skrävlinge*

På en övergripande nivå bekräftar Länsstyrelsen behovet av mellankommunal samordning av frågor gällande infrastruktur och kollektivtrafik.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad instämmer i behovet av mellankommunal samordning avseende de framhållna exemplen.

Remisshantering

Länsstyrelsen har i aktuellt ärende hört följande myndigheter. Observera att detta granskningsyttrande endast tar upp frågor kopplade till Länsstyrelsens uppgifter enligt 3 kap. 16 § PBL.

- Energimyndigheten – synpunkter inkommit
- Försvarsmakten – ej inkommit
- Havs- och vattenmyndigheten – synpunkter inkommit
- Luftfartsverket – ingen erinran
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap – synpunkter av rådgivande karaktär
- Sjöfartsverket - ej inkommit
- Statens geotekniska institut – synpunkter inkommit
- Sveriges geologiska undersökning – synpunkter inkommit
- Svenska kraftnät – ingen erinran
- Trafikverket - synpunkter inkommit

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med planhandläggare Hanna Tell som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Hanne Romanus, länsarkitekt och enhetschef medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

GENERELLA SYNPUNKTER

Stöd

Arbetsmarknads- och socialnämnden välkomnar att Malmöbon och sociala aspekter har fått ett större utrymme och anser att föreliggande planförslag på ett föredömligt sätt visar riktningen för Malmös långsiktiga planering. **Fastighetsägarna Syd** ser positivt på översiktsplanen, som på ett tydligt sätt fokuserar på att knyta samman Malmös stadsdelar och sammanföra nya stadsdelar/områden med ett hållbart fokus. De Ambitionen att skapa nära, tät, grön och funktionsblandad stad som attraherar malmöbor att bo, besöka och arbeta i staden kommer stärka Malmö i stort. Sammantaget ställer sig **Region Skåne** positiv till planförslaget.

Helsingborgs stad menar att översiktsplanen utgör ett bra strategiskt dokument med en tydlig vägvisare för investeringar och framtida beslut. Planen beskriver flera områden där Malmö stads höga ambitioner bidrar till regionens bästa, till exempel inom energiförsörjning, masshantering och klimatanpassning. Vidare ser Helsingborg stad mycket positivt på Malmö stads höga ambitioner att uppnå ett klimatneutralt Malmö år 2030. **Lunds kommun** välkomnar att planförslaget fortsatt sätter tydligt fokus på planering för utbyggnad i kollektivtrafiknära lägen och hållbart resande och möjliggör för infrastruktur som skapar förutsättningar att möta framtidens transportutmaningar. Lunds kommun instämmer i att en ökande pendling i regionen främst ska ske med kollektiva alternativ och ser fortsatt positivt på realisering av ett snabbcykelstråk mellan Malmö och Lund. **Trelleborgs kommun** är i grunden positiv till Malmös nya översiktsplan. De ställningstaganden som Malmö gör kopplat till inpendling och omkringliggande städer stämmer väl med Trelleborgs kommuns planer och strategidokument. **Burlövs kommun** ser positivt på Malmös övergripande prioritering att kommunen främst ska växa inåt, innanför Yttre Ringvägen och särskilt vid stationsnära lägen och längs kollektivtrafikstråk

Lunds kommun ser positivt på att Malmös och Lunds pekats ut i Regionplan 2022–2040 som en gemensam nationell tillväxtmotor. På sikt, med nya och starkare kopplingar över kommungränserna, kan Malmö och Lund ta en än viktigare roll i att vara drivande i det regionala sammanhanget och bidra till ökad regional utvecklingskraft. **Trelleborg kommun** ser positivt på att granskningshandlingens lyfter Malmö som en regional inpendlingsstad och har ställningstagande, strategier och riktlinjer kopplade till regional infrastruktur, kollektivtrafik och regional cykling.

Förskolenämnden ställer sig sammantaget positiv till förslaget till översiktsplan för Malmö. Planen bedöms som genomarbetad och balanserar en mängd faktorer och utmaningar kopplat till stadens långsiktiga utveckling. **Fotgängarnas förening** instämmer i den övergripande bedömningen att ett förändrat trafiksystem är förutsättningen för att nå översiktsplanens miljö- och hälsomål de menar att Malmö har goda chanser att lyckas med det tack vare sina geografiska och planmässiga förutsättningar. **Malmö Citysamverkan** framhåller att det är glädjande att såväl gröna som blå miljöer samt ett mångsidigt utbud av mötesplatser får större betydelse i arkitektur och stadsmiljö. Vidare så stöttar Malmö Citysamverkan att Malmö stads uttryckligen ska arbeta tillsammans med näringslivet både för långsiktiga utvecklingsmöjligheter/visioner och för att lösa konkreta frågor för en god näringslivsutveckling, eftersom de är övertygade om att detta är en viktig tillväxtfaktor.

Naturskyddsföreningen Malmö anser att översiktsplanen i många delar innebär en positiv utveckling för Malmö. **Skogsstyrelsen** menar att översiktsplanen ger ett mycket väl genomarbetat intryck och har en tilltalande och snygg design. Den är också lättillgänglig och lätt att navigera i och de lyfter att det är mycket positivt att den tätortsnära naturen värnas om. **SFV** tillstyrker de mål som redovisas och de prioriterade inriktningarna, utbyggnads strategier och planeringsstrategier som tagits fram. **Malmö stads funktionshinderråd** ser positivt på att behov och aspekter kopplat till tillgänglighet, delaktighet, jämlikhet och människors olika behov har inkluderats i översiktsplanen

Saco betonar att de tre prioriterade inriktningarna för utvecklingen av Malmö stad som översiktsplanen tar avstamp i, känns väl valda och motiverade för just det ändamålet. Vidare lyfter Saco att det är glädjande att det finns en förståelse för att frågor som handlar om tillväxt måste integreras med frågor om miljö, klimat, kultur, demokrati och social utsatthet och att det finns en tydligt visad insikt på att vi inte kan möta dessa utmaningar på samma konventionella sätt som vi gör idag, utan vi behöver tänka nytt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna och tar med sig detta i det vidare arbetet med översiktsplanen.

Ifrågasättanden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill se en tydligare och mer utförlig analys av de ekonomiska konsekvenserna av stadsplaneringen i översiktsplanen. Utöver att samhällsservicen ska beredas plats i staden behöver föreslagna lokaliseringar för kommande stadsutvecklingsprojekt kompletteras av en analys över de ekonomiska- och verksamhetsrelaterade konsekvenser som förslagen kan komma att få.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret har under processen med att fram en ny översiktsplan parallellt arbetat med ett uppdrag att beskriva översiktsplanens kommunala ekonomiska konsekvenser. Arbetet har bedrivits i samarbete med stadskontoret, fastighets- och gatukontoret och serviceförvaltningen. Arbetets primära leverans är en modell för kommunalekonomiska konsekvensbedömningar vid långsiktig stadsutveckling. Ambitionen är att under mandatperioden testa modellen, som är den första i sitt slag i Malmö, på ett eller flera stadsutvecklingsprojekt samt att utvärdera och fortsätta att utveckla den.

Kulturnämnden är positiv till att kultur idag i högre utsträckning ses som en integrerad del i stadsutvecklingen och som en självklar beståndsdel i byggandet av den hållbara staden men menar att detta inte fullt ut återspeglas i den aktualiserade översiktsplanen. Vidare anser Kulturnämnden att översiktsplanen inte fullt ut fångar in och speglar Malmö som den dynamiska stad den är. Översiktsplanen behöver kraftfullt lyfta den socialt värdeskapande stadsutvecklingen och vikten av att konst och kultur bevaras och utvecklas samt ange tydliga riktlinjer och strategier som möjliggör detta.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Socialt värdeskapande stadsutveckling, vikten av konst och kultur samt Malmö som dynamisk stad arbetas in på flera ställen i översiktsplanen. En viktig förutsättning för att konst och kultur bevaras och utvecklas är att det finns tillgång till lokaler för detta. Att befintliga byggnader och lokaler som är lämpliga för exempelvis företagande eller föreningsliv ska värnas framgår på flera ställen i översiktsplanen.

Tekniska nämnden menar att granskningshandlingen bitvis är otydlig och att den röda tråden mellan strategier och riktlinjer saknas. Ibland står saker dubbelt och underrubriker i avsnitt om blandad stadsbebyggelse behandlar frågor som sedan återkommer under tematiska riktlinjer. Tekniska nämnden efterlyser en tydligare stringens i vilka typer av ställningstaganden och vägledningar som formuleras i strategier respektive i riktlinjer och att fler av de formulerade strategierna konkretiseras genom riktlinjer

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontorets ambition är att översiktsplanen ska vara så tydlig som möjligt för efterföljande planering med få upprepningar.

Funktionsstödsnämnden konstaterar att det finns brister i planens funktionshinderperspektiv som, enligt nämnden, inte är genomgripande utan snarare beskrivs som ett särintresse, skilt från planens övriga målsättningar. Funktionsstödsnämnden efterfrågar därför en bredare tillämpning av universell utformning vilket skulle möjliggöra för ökad inkludering och förbättrad tillgänglighet samtidigt som det skulle minska risken för kategorisering och att gruppers intressen ställs mot varandra. Utgångspunkten för universell utformning bör vara att skapa flexibilitet och öppna upp

för olikhet och mångfald. Men att som i översiktsplanen endast nämna universell utformning i relation till funktionsnedsättning riskerar att skapa kategoriseringar och intressekonflikter – just det som universell utformning är tänkt att motverka och korrigera.

- Under rubriken Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö fastslås att ”trygghet och jämställdhet i stadsrummet ska öka” samt att hälsa och välmående uppnås genom att ”människor känner sig delaktiga”. Hade universell utformning tillämpats som en metod för att uppnå dessa målsättningar skulle planen få en tydligare riktning som även underbygger ’känslan av delaktighet’ med materiella förutsättningar att faktiskt delta på ett tryggt och jämställt vis. Målet om ’känsla av delaktighet’ kan endast uppnås när det korrelerar med egenskaper i det fysiska rummet. Universell utformning är, enligt funktionsstödsnämnden, ett utmärkt sätt att genom fysisk planering uppnå både materiell och upplevd delaktighet.
- Under rubriken Fokus på människans välmående konstateras att en stad som skapar förutsättningar för möten mellan människor med olika bakgrund borgar för god hälsa, välmående och tillit, samt att män, kvinnor, flickor och pojkar använder staden och stadsmiljön på olika sätt. Vidare fastslås att funktionshinder som finns i stadsmiljön utgör en grund för dessa skillnader men att de kan överbryggas genom god planering som skapar förutsättningar för ett mer jämställt och jämlikt samhälle. Också här är det nämndens mening att universell utformning bör inkluderas som en konkret process för att uppnå målsättningarna. Universell utformning eftersträvar funktion och stadsrum som är tillgängliga för alla och har på så vis ett intersektionellt angreppssätt som främjar jämlikt och jämställt deltagande och motverkar kategorisering och intressekonflikter.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Synpunkterna arbetas delvis in i översiktsplanen men stadsbyggnadskontoret ser att det finns ett större behov av att arbeta in universell utformning som metod samt utveckla vad som avses med begrepp som delaktighet, jämställdhet, trygghet när vi beskriver dem i relation till varandra.

Fortsatt process

Fastighetsägarna Syd påtalar att genomförandet av översiktsplanen till stor del kommer att vara beroende av faktorer som inte någon av de enskilda aktörerna själva råder över. Det är därför angeläget att Malmö stad, fastighetsägare, byggherrar och andra drivande aktörer löpande för en dialog kring stadens utveckling och dess etablering av näringsliv och handel.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i synpunkten och arbetar ständigt med att utveckla processerna för god dialog och samskapande.

Malmö centrala pensionärsråd efterfrågar tillfälle att ingå i referensgrupper, medborgardialog och i ett tidigt skede få delta i planprocesser. Rådet ser fram emot aktiv samverkan med representanter för oss äldre redan i planeringsprocessen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret uppskattar synpunkten och arbetar för att utveckla formerna för deltagande i dialoger och planprocesser.

Helsingborgs stad vill lyfta fram vikten av fortsatt samspel mellan regionens fyra tillväxtmotorer. Merparten av tillväxten har under flera år skett i västra Skåne, som idag utgör en sammanhängande arbetsmarknadsregion. I detta perspektiv är Malmö en viktig aktör för Helsingborg. Både för att klara framtida kompetensbehov, och för gemensamma satsningar på infrastruktur och kollektivtrafik. Helsingborgs stad anser att det är viktigt att Skånes kommuner är eniga i synen på regionens utveckling och önskemål om nationella satsningar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret delar synpunkterna och fortsätter gärna dialogerna med Helsingborg och inom ramen för andra regionala sammanhang.

Svedala kommun önskar ett tätare samarbete i frågor rörande kollektivtrafik. Det finns en symbios mellan kranskommunerna och Malmö som regional kärna, där arbetskraften till stor del bor utanför

Malmö och har sin arbetsplats i staden. Om och när kollektivtrafiken läggs om i Malmö, exempelvis likt förändringar med nya linje 150, behöver kranskommunerna tidigt få vara med i dialogen med Skånetrafiken.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i behovet att samarbeta i dessa frågor både mellankommunalt och inom MalmöLundregionen.

Malmö Idrottsföreningars Samorganisation ser gärna ett ökat samarbete kring utformning av idrottsanläggningar. De upplever ofta att arkitekter/konsulter som är involverade i framtagandet av idrottsanläggningar sätter design och estetik framför funktionalitet och brukarperspektiv. Det finns för många exempel på anläggningar i Malmö där idrotten antingen inte involverats alls eller idrottens kunskap inte beaktats vilket resulterat i anläggningar som inte är optimala utifrån ett effektivitets eller brukarperspektiv. Än viktigare blir tidig involverande när ytkrävande anläggningar ska kunna rymma olika verksamheters behov. Vidare lyfter Malmö Idrottsföreningars Samorganisation att en grupp som ofta glöms bort eller kommer lite i skymundan är personer med någon form av funktionsnedsättning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen behandlar främst stadens markanvändning och strategiska utveckling. Samverkan kring idrottsanläggningars utformning är ett intressant utvecklingsområde, men är främst något som bör göras i samverkan med fritidsförvaltningen och serviceförvaltningen i samband med detaljplanering och projektering.

Förskolenämnden uttrycker en oro gällande samhällsservice när befintliga förskolor rivs och marken kommer att behöva vara oanvänd i väntan på sin tidplan i enlighet med prioriteringar inom investeringsramen och behov av platserna. Detta kan även gälla vid nya etableringar där nämndens tidplan inte alltid kan synkronisera med övriga planerande nämnders önskade tidplaner. Det kommer att finnas tomter i staden som ska bebyggas med förskolor men som under en period, upp till flera år, står obebyggda. Likaså finns det många mellanrum i staden, särskilt i utbyggnadsområden, när staden byggs ut och byggs samman. Förskolenämnden efterfrågar därför strategier att hantera dessa tillfälliga luckor i stadsbilden och hur de skulle kunna bidra till exempelvis barnens utemiljöer. Tillfälliga parker eller andra besöksmål för barn kan för ett barn vara beständiga en hel barndom medan det i ett planeringsmässigt perspektiv är av tillfällig karaktär.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En tydligare strategi för hur staden kan jobba med tillfällig användning av mark som inväntar utbyggnad eller planering är en fråga som skulle behöva utvecklas inom Malmö stad. Sådan mark utgör en till stor del outnyttjad resurs för staden och malmöborna. Att specifikt använda vilande skoltomter till att stärka barns utevistelse och lek är en intressant idé. Stadsbyggnadskontoret samverkar gärna i frågan.

Svensk Handel anser att handeln behöver involveras tidigt i planeringsprocesser, och handelsutredningar bör löpande genomföras så att aktuell kompetens finns om handelns förutsättningar. En handelsutredning kan med fördel ligga till grund för en handelspolicy för var i staden handel ska finnas, i vilken storlek och på vilket sätt. Handelspolicyen kan, och bör knytas mot översiktsplan och infrastruktursatsningar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Handelsutredningar görs idag i vissa förstudier och olika typer av plandokument. Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om ett bredare angreppssätt och tar den med i diskussioner om fortsatt arbete.

Malmö Ideella lyfter förslaget att skapa en engagemangskarta för öka delaktigheten i staden och synliggöra platser i staden som lever med demokrati. En ny karta precis som vi har en cykelkarta.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret uppfattar detta som ett önskemål om en karta som visar var i staden malmöborna kan engagera sig och delta i samhällslivet. Det är en intressant idé men rymms inte inom översiktsplanen. Syfte och innehåll i en sådan karta behöver förtydligas. Initiativet skickas vidare till Kultur- respektive Fritidsförvaltningen.

Grundskolenämnden anser att grundskolan, en avgörande förutsättning för stadens hållbara utveckling, samt barns plats i staden, bör ges större plats i kommunens mest långsiktiga styrdokument. Nämnden påtalar även vikten av ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv kopplat till stadsplaneringen. *Stadsbyggnadskontorets kommentarer:* Både planering för grundskolan och barns villkor har till antagandet lyfts tydligare i översiktsplanen. Stadsbyggnadskontoret har under processen med att fram en ny översiktsplan parallellt arbetat med ett uppdrag att beskriva översiktsplanens kommunal-ekonomiska konsekvenser. Arbetet har bedrivits i samarbete med stadskontoret, fastighets- och gatukontoret och serviceförvaltningen. Arbetets primära leverans är en modell för kommunalekonomiska konsekvensbedömningar vid långsiktig stadsutveckling. Ambitionen är att under mandatperioden testa modellen, som är den första i sitt slag i Malmö, på ett eller flera stadsutvecklingsprojekt samt att utvärdera och fortsätta att utveckla den. Parallellt med översiktsplaneprocessen har även ett arbete påbörjats för bedömningar av långsiktiga lokalbehov i staden, lett av stadskontoret. Tidiga resultat från detta arbete har lagts in som underlag till översiktsplanen (*kapacitet i utbyggnadsområden*) där exempelvis behov av grund- och förskolor i utbyggnadsområden tydliggörs.

Region Skåne förespråkar att skapa en större digital enhetlighet inom den översiktliga planeringen då det underlättar för deras arbete och skapar förutsättningar för ett mer effektivt mellankommunalt och regionalt samarbete. Med utgångspunkt från ovanstående vill Region Skåne uppmanera Malmö stad att använda Boverkets ÖP-modell som stöd för informationsstrukturen i översiktsplanens kartor. ÖP-modellen är Boverkets förslag till en datalagringsmodell för översiktsplanekartor och är en viktig del av arbetet med digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen. Även **SGU** efterfrågar en större enhetlighet gällande den digitala översiktsplanen då det avsevärt skulle underlätta granskning och användning av planer genom såväl myndigheter som allmänhet. Malmö kommuns (mfl. kommuners) onlinekarta kan sannolikt förbättras i flera avseenden rörande innehåll, tematisk indelning för att redovisa idag tillgänglig information och möjliggöra en mer effektiv analys av hur olika tematiska riskfaktorer kan påverka markanvändning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att digitalisering och ökad enhetlighet i kartutgivning skulle underlätta läsbarhet och användning. Dock var Boverkets ÖP-modell varken beslutad eller färdig när revideringen av denna översiktsplan startades. De utkast som finns motsvarar inte helt de behov som finns i Malmö. Malmö stad har därför valt att avvakta användandet av denna modell.

SGU betonar att det är positivt att kommunen anger aktiva webbadresser för vidaregående information, exempelvis till respektive myndighets karttjänster och dokument, detta höjer användarvänligheten avsevärt. Dock saknas en sammanställning. Det kan vara lämpligt att i planhandlingar ha ett kapitel med använda referenser i slutet av dokumentet där dessa listas översiktligt och användare enkelt kan se vem som publicerat dokumenten/tillhandahåller webbsidan, på ett ställe se alla citerade referenser från en specifik myndighet, samt genom att öppna webblänk besöka den använda informationskällan.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I samband med publicering av antagen översiktsplan avser stadsbyggnadskontoret även publicera en lista över referenser och hänvisningar i översiktsplanen.

Burlövs kommun framhåller att det i Burlövs kommun pågår omvandling av sockerbruksområdet och Wennerts väg, båda tidigare industriområden i anslutning till gränsen mot Malmö. Hur denna utveckling möts upp i Malmö, särskilt längs Lundavägen, blir viktigt för att bryta barriärer mellan de båda kommunerna. Burlövs kommun ser positivt på att ”stadsplaneringen bidrar till att överbrygga fysiska och upplevda barriärer så att människors sociala ytor och influensområden vidgas” och poängterar vikten av dialog mellan kommunerna för att ytterligare främja nämnda planering mellan kommunerna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det är av stor vikt att en dialog om planering i gränsområden förs mellan grannkommunerna för att bryta barriärer. Översiktsplanen kompletteras med övergripande ställningstagande i avsnittet med regionala frågor.

Tekniska nämnden framhåller att alla strategier och mål inte kan tillgodoses i samtliga detaljplaner, men genom att tänka större kan vi uppnå en positiv förflyttning. För att veta att stadsplaneringen i stort följer översiktsplanens riktning och intentioner behöver det följas upp. Genom att definiera och följa indikatorer och nyckeltal i efterföljande planering och genomförande kan vi följa utvecklingen och få bättre kunskap om hur målkonflikter hanteras i stadsplaneringen. Som utgångspunkt för en sådan uppföljning och för att kunna analysera hur olika miljöer och värden påverkas genom förändringar i stadsmiljön behövs nulägesinventeringar inom en rad olika områden. Det är positivt att avsnittet om genomförande av översiktsplanen adresserar detta.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten och vill framföra att översiktsplanen kontinuerligt utvärderas på många olika sätt.

För **MKB Fastighets AB** är översiktsplanen ett centralt och konkret vägledande dokument för bolagets långsiktiga planering. Därför vill bolaget återigen lyfta fram betydelsen av att den färdiga översiktsplanen ges en ökad tydlighet gällande förhållandet mellan de många ambitioner, prioriteringar och strategier som formuleras. Detta för att undvika målkonflikter och främja att utvecklingen går åt önskvärdt håll. Vikten av prioriteringar aktualiseras inte minst av att nyproduktion sker i alltmer komplexa lägen vilket innebär utmaningar gällande bland annat närhet till spår och buller.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen uttrycker stadens planeringsinriktning och ambitionen är att översiktsplanen ska vara så tydlig som möjligt. Samtidigt ska planen vara flexibel och långsiktigt hållbar. Översiktsplanen sätter ramarna för planeringen men många avvägningar och beslut avgörs i den efterföljande planeringen där mer omfattande/detaljerade utredningar är möjliga. I de platspecifika riktlinjerna görs fler avvägningar och prioriteringar.

Miljökonsekvensbeskrivning/Hållbarhetsbedömning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har vid bland annat översiktsplanens samråd framhållit vikten av att göra en konsekvensbedömning av översiktsplanen för att på ett bättre sätt framföra vad för typ av sociala konsekvenser översiktsplanen kan bidra till. Nämnden välkomnar därmed det underlag som nu har upprättats i form av en hållbarhetsbedömning av översiktsplanen utifrån social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Underlaget ger en tydlig bild över de rådande målkonflikter som finns i staden och hur vi bör hantera dem och vilka konsekvenser det annars kan få. Hållbarhetsbedömningen kompletterar översiktsplanen på ett gott sätt där bland annat långsiktiga perspektiv på investeringar tas upp som knäckfrågor för att Malmö ska utvecklas hållbart.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Miljönämnden anser att det är angeläget att hållbarhetsbedömningens slutsatser, samt kopplingen till de globala hållbarhetsmålen, på ett tydligare sätt integreras i översiktsplanens huvuddokument. Miljönämnden anser att dokumentet som helhet håller hög kvalitet och att det är positivt att de globala målen har satts i sin Malmö-kontext. Däremot anser nämnden att det är svårt att se hur dokumentet kommer att beaktas och påverka implementeringen av översiktsplanen i detaljplaner, bygglovs- och exploateringskedan. Då översiktsplanen inte tar ställning i målkonflikter och då planprocessen styrs av plan- och bygglagen, som är en exploateringslagstiftning, riskerar andra värden än byggande ändå att få stå tillbaka. Miljönämnden anser därför att dokumentet behöver konkretiseras i detta perspektiv. Miljönämnden ger flera förslag på justeringar för att förtydliga Hållbarhetsbedömning och MKB.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen med tillhörande *Hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning* justeras enligt miljönämndens önskemål med viss justering.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Förutsättningar för att Malmö ska växa hållbart

Fastighetsägarna Syd framhåller att en ny social bostadspolitik behöver utformas. Kommuner, som Malmö, behöver tydligare verktyg för att agera efter de behov som finns. Det är bra att kommunen har beslutat att agera med tydligare helhetsgrepp och genom att ta stöd av marknadens aktörer, forskning och experter på området. Social rörlighet ska primärt främjas genom tillgång till arbete och utbildning, men utan boende är det svårt att tillgodogöra sig någotdera. De ekonomiska stöden som går direkt till hushållen behöver ses över. Bostadsbidrag och bostadstillägg behöver höjas och göras tillgängliga för fler Malmöbor. Inför också förhandsbesked om rätt till bostadsbidrag för att möjliggöra inträde på bostadsmarknaden.

Vidare lyfter Fastighetsägarna Syd att det behövs ett nära samarbete och samverkan med kommuner för att skapa incitament, bland annat genom stöd för sociala insatser. En fastighetsägare är inte en socionom, så stöd och tydligt ramverk behövs komma på plats. Där behövs såväl arbetsmarknadsinsatser för att hjälpa dem som står långt från arbetsmarknaden att komma i arbete men också när problem uppstår med en hyresgäst.

De hyresvärdar som sänker tillträdeskraven kan behöva ersätta detta med andra garantier och insatser. För detta krävs vidare att hyresvärdar erbjuder samverkan och ett aktivt stöd från exempelvis kommunernas boendestödjande verksamhet och socialtjänsten.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i Fastighetsägarna Syds synpunkter kring bostadspolitiska åtgärder av olika slag och behov av samverkan mellan bostadsmarknadens aktörer men menar att de frågor som lyfts främst berör arbetet med bostadsförsörjning, snarare än översiktlig planering. När det gäller den nationella bostadspolitiken ska Malmö stad enligt *Bostadsförsörjningsprogram för Malmö 2022–26* aktivt påverka bostadspolitiken som förs på riksplanet och i detta verka för en bostadspolitik med helhetssyn som möjliggör för alla att kunna få en egen bostad av god kvalitet.

Jordens vänner Malmö-Lund påtalar att 'Grön tillväxt' är ett begrepp som måste användas med försiktighet då de menar att man inte kan konsumera sig till hållbarhet. Därför förespråkar de en cirkulär ekonomi där man tar vara på alla resurser, minskar avfallsmängden, stödjer återbruk, reparationer och återvinning, minskar matsvinn och transporter.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad har som mål i *Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030* att vara en nettonollCO₂-organisation senast år 2030. Likaså har staden fattat beslut om Strategi för klimatneutralt byggande med sikte på klimatneutralitet år 2030. Den cirkulära ekonomin är en viktig del för att nå målen. Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen om att återbruk och cirkularitet behöver vara det självklara valet så långt det är möjligt.

Skanska önskar att staden även lyfter effektivt nyttjande av markresurser som en punkt att arbeta med, och då att bygga på höjden för att minska klimatpåverkan från byggnationen samt effektiv markanvändning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Enligt de studier som stadsbyggnadskontoret har fått ta del av finns det en ganska stor klimatpåverkan när det kommer till höga hus. Med höga hus ökar generellt materialåtgång, konstruktions- och bärighetskrav och en ökad tyngd på en begränsad yta. Det kan komma att påverka det aktuella markområdet, men det kan även komma att påverka markområden i dess närhet negativt genom påverkan på markvatten etc. Däremot håller stadsbyggnadskontoret med om att effektivt nyttjande av markresurser är viktigt att beakta i sammanband med resurs-effektivt och klimatneutralt byggande.

Globala, nationella och regionala mål blir lokala

Funktionsstödsnämnden saknar kopplingen till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och påpekar att Sverige sedan 2009 är juridiskt bunden av konventionen vars syfte är att stärka skyddet av de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning - bland annat genom principer om tillgänglighet, självständighet och delaktighet. Genom riksdagsbeslut från 2017 har konventionens koppling till målen för den svenska funktionshinderspolitiken också tydliggjorts och särskilt fokus riktas mot principen om universell utformning och befintliga brister i tillgänglighet. Med tanke på konventionens starka koppling till den översiktliga planeringen och den svenska funktionshinderspolitiken menar funktionsstödsnämnden att den bör inkluderas i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Universell utformning har i översiktsplanen tydliggjorts som utgångspunkt för planering utifrån FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Miljönämnden anser att det vore önskvärt med en ökad stringens för att förtydliga hur de globala och nationella målen tas ner på lokal nivå. En egen rubrik för Lokala mål saknas och en sådan skulle kunna bidra till ökad tydlighet. Här kunde miljöprogrammet och andra relevanta måldokument beskrivas kortfattat samt kanske även mål från kommissionen för social hållbarhet och kommissionen för hållbar tillväxt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En stor del av översiktsplanen syftar till att omsätta globala och nationella mål till en lokal nivå. Översiktsplanen hänvisar till lokala styrdokument under respektive strategiområde och har utvecklat avsnitt om målstruktur.

Malmö i sitt regionala sammanhang

Region Skåne framför att sedan samrådet för översiktsplan för Malmö har Regionplan för Skåne 2022–2040 antagits och vunnit laga kraft. Texten under rubriken ”Malmö i sitt regionala sammanhang” är inte längre aktuell och behöver uppdateras. Strategier för det flerkärniga Skåne upphävdes i samband med att regionplanen antogs.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och ändrar i översiktsplanen.

Helsingborgs stad önskar att planen ännu tydligare uttalar våra gemensamma skånska prioriteringar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen redovisar ställningstaganden kring regionala prioriteringar inom ett flertal olika strategiområden (exempelvis avsnitt som rör trafik och infrastruktur, näringsliv med flera) samt anger ett flertal regionala planer och överenskommelser som är relevanta för översiktsplaneringen och den fortsatta utvecklingen.

Malmö Idrottsföreningars Samorganisation ser tillgång till anläggningar och idrottsmiljöer som en stor utmaning för idrotten och idrottsföreningar där det krävs regional samverkan. Särskilt för idrotter med mer särskilda krav på lokalisering och publika arenor/större specialidrottsarenor.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer att regional samverkan kring fritidsanläggningar är en viktig fråga för en effektiv och hållbar fritidsplanering i en tät stad. Det är dock främst fritidsförvaltningen som behöver samordna frågan om behovsanalyser och samverkansstrategier för Malmös idrotts- och fritidsanläggningar.

SGU anser att ett antal frågor rörande olika typer av risker bör hanteras som mellankommunala intressen. Samarbete över kommungränser rörande riskbedömning och -hantering, tex. rörande översvämningsrisk är värdefull. I ett större planperspektiv som tex. kommunens översiktsplan innebär är även materialförsörjning och dricksvattenförsörjning sådana typiska frågor. Översiktsplanen nämner att mellankommunala förhållanden skall beaktas i planeringen och definierar dessa övergripande

men SGU efterfrågar konkreta exempel. **Peder Kristiansson** menar att förslaget till översiktsplan visar på många utmaningar där den förhöjda havsnivån sticker ut som en av de absolut största. För att på bästa sätt möta dessa utmaningar behövs bland annat samverka på bred front, över och långt över kommungränsen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad har tillsammans med Burlövs kommun och Länsstyrelsen Skåne identifierat att det föreligger ett mellankommunalt intresse kring Sege å för att hantera den framtida översvämningsrisken utmed ån. Denna beror framför allt på kapaciteten i de avvattningsföretag som finns utmed Sege ås avrinningsområde. Trafikverket har ett stort ansvar att skydda sina samhällsviktiga funktioner som ligger inom område med översvämningsrisk. Malmö stad agerar utifrån de ansvar och skyldigheter som kommunen har som fastighetsägare och verksamhetsutövare. I Sverige har enskilda fastighetsägare ansvar för att skydda sina fastigheter och egendom. Staten har ett stort övergripande ansvar för hantering av statens samhällsviktiga intressen.

Genomförande av översiktsplanen

Arbetsmarknads- och socialnämnden understryker vikten av att kontinuerligt analysera konsekvenser av hur planeringen påverkar olika grupper. Analyserna bör med fördel göras av flera olika professioner och kunskapsbärare för att ge ett helhetsperspektiv, anser nämnden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret tillämpar sociala konsekvensbedömningar (SKB) i relevanta planprocesser. Detta finns inskrivet i översiktsplanen. Verktuget utvecklas kontinuerligt, just nu med fokus på att tidigare lyfta sociala hållbarhetsaspekter tillsammans med en bredd av aktörer för att kunna prioritera planens målsättningar utifrån önskat helhetsperspektiv. En viktig aspekt är att tidigt i planprocessen tillgodogöra sig lokal kunskap genom involvering med boende och verksamma i planens närområde.

Fastighetsägarna Syd lyfter att det vid nybyggnation av en blandad stad även behövs en blandad ägarstruktur. Blir det för svårt för mindre fastighetsägare att bygga i Malmö, är risken att man bygger i andra kommuner. Eller väljer att inte bygga alls. Genomförandet av översiktsplanen kommer till stor del att vara beroende av faktorer som inte någon av de enskilda aktörerna själva råder över. Det är därför angeläget att Malmö stad, fastighetsägare, byggherrar och andra drivande aktörer löpande för en dialog kring områdets utveckling och dess etablering av näringsliv och handel. Och därmed inte låser fast sig i alltför detaljerade mål eller förväntningar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i vikten av en blandad ägarstruktur för olika områden i Malmö. Stadsbyggnadskontoret instämmer också i att det krävs gemensamma ansträngningar och god dialog för genomförandet av översiktsplanen. Detta är dock inte unikt för genomförandet av just denna översiktsplan, utan ett måste i alla samhällsbyggnadsprocesser eftersom det är många aktörer som deltar i utvecklingen av staden. Stadsbyggnadskontoret har höga ambitioner om att fortsätta utveckla dialoger och processer och noterar önskan om att inte låsa fast sig i allt för detaljerade mål eller förväntningar.

PRIORITERADE INRIKTNINGAR

Malmös som regional motor för grön tillväxt och sysselsättning

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att det behövs fler arbetstillfällen och möjlighet till egen försörjning för att säkra Malmöbornas fortsatta välfärd. Nämnden ser positivt på att den strategiska inriktningen av arbetstillfällen har breddats och svarar nu mot fler målgrupper såsom inom tillverkningsindustrin, lagerlogistik och hamnverksamhet. Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att planerna på ett framtida metrosystem är ett viktigt steg i att bredda arbetsmarknaden för Malmöborna genom att tillgängliggöra fler arbetsplatser inom pendlingsavstånd.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i och noterar synpunkterna.

Malmö stads funktionshinderråd efterfrågar ett tillägg av Agenda 2030 mål nummer 4, god utbildning för alla. Tillägget bör göras eftersom tillgången till god och likvärdig utbildning i hög grad påverkar människors möjligheter till sysselsättning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Flera av de globala målen tangerar flera av de prioriterade inriktningarna och för att inte göra upprepningar har respektive mål placerats under den prioriterade inriktning som bedöms mest relevant. Mål 4 lyfts under *Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö*.

Tekniska nämnden framför att det är viktigt att Malmös vuxenutbildning håller en hög nivå för att komma till bukt med hög arbetslöshet och att få fler Malmöbor i sysselsättning. Vuxenutbildningen är även ett viktigt integrationsverktyg. Detta inkluderas med fördel under stycket *Stärk utbildnings- och forskningsmiljöerna*.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Vikten av väl fungerande skolor och utbildning, inklusive vuxenutbildning, har utvecklats i de prioriterade inriktningarna (särskilt under *Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö*). Utbildning har, tillsammans med bostad och försörjning, bland annat lagts till som förutsättning för en god hälsa.

Saco menar att för att Malmö ska kunna byggas hållbart måste förutsättningar ges för god arbetsmiljö. För detta krävs en minskad personalomsättning och minskad ohälsa bland personalen. Hur detta uppnås är ett perspektiv som Saco upplever som bortglömt i översiktsplanen. Saco saknar ett resonemang, som tar avstamp i forskningen, kring hur vi bygger framtidens arbetsplatser som är anpassade efter de nya krav som kommer att ställas, där medarbetaren sätts i fokus med lokaler och teknik som stödjande.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att frågeställningen inte ryms inom översiktsplanen.

Fabian Heuvers betonar att inriktningen "Malmö som regional motor för grön tillväxt och sysselsättning" är den viktigaste då det är genom den miljövänliga tillväxten och den ökade sysselsättningen som staden kommer att kunna blomstra som mest.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Miljönämnden ser gärna att avsnittet kompletteras med information om hur staden hanterar energiförsörjningen då det kommer att vara av avgörande betydelse för näringslivets framtida utveckling. Miljönämnden föreslår därför att inriktningen kompletteras med en ny underrubrik och text och ger i sitt yttrande förslag på formuleringar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i synpunkten och kompletterar översiktsplanen enligt förslaget med viss justering.

Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, Grundskolenämnden och Förskolenämnden ser positivt på att ett socialt hållbarhetsperspektiv och mer specifikt ett barnperspektiv i föreliggande förslag ges större utrymme jämfört med tidigare översiktsplaner. Vikten av ett barnperspektiv lyfts särskilt kopplat till trafikplanering och bostadsmiljöer, men borde kunna integreras mer genomgående i översiktsplanen vilket även **Förskolenämnden** betonar samtidigt som de menar att översiktsplanen tydligare bör lyfta prioriteringar kring närhet till förskola och förskoleplatser i utbyggnadsområden. **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** saknar en beskrivning av specifika platser för barn och ungdomar i staden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Att barnkonventionen nu är lag föranleder att perspektivet synliggörs ytterligare i översiktsplanen, och utrymmet för detta har ökat enligt beskrivning ovan. Däremot pekas specifika platser för förskolor eller barn och ungas mötesplatser inte ut i översiktsplanen, utan först i efterföljande planeringssteg. I ett av översiktsplanens underlag (*kapacitet i utbyggnadsområden*) tydliggörs dock behovet av exempelvis för- och grundskolor i de respektive utbyggnadsområdena. I översiktsplanen pekas platser för park, natur och fritid ut, där barn är en viktig målgrupp och användare. I de sociala konsekvensbedömningar (SKB) som görs på relevanta planer ingår barnperspektivet som ett bland flera perspektiv. En bedömning av närhet till förskola är en av många aspekter som beaktas. Platser för barn, precis som andra grupper, ska finnas i hela Malmö, vilket tydligt framgår i de prioriterade inriktningarna och i strategier för exempelvis samhällsservice. En barnkonsekvensbedömning av översiktsplanens kommer att redovisas till antagandet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det i översiktsplanens prioriterade inriktningar är ett tydligt barnperspektiv men i planens strategier så skulle barnperspektivet behövt konkretiseras och synliggöras ytterligare. **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** och **Fotgängarnas förening** vill framföra att i och med att barnkonventionen blivit svensk lagstiftning bör en barnkonsekvensanalys (BKA) vara en del av översiktsplanen. **Förskolenämnden** bedömer att en barnkonsekvensanalys skulle öka förutsättningarna för goda planeringsförutsättningar för förskolor och att nödvändig mark avsätts och efterfrågar därmed en BKA kopplat till stadens långsiktiga översiktsplanering som bilaga.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Den här översiktsplanen har ett upplägg som skiljer sig ifrån den tidigare översiktsplanen. Sociala värden och enskilda målgrupper synliggörs i det inledande kapitlet med övergripande mål och prioriterade inriktningar. Enskilda grupper skrivs därefter i huvudsak inte ut i de olika strategierna.

I samband med antagandet av översiktsplanen så kommer en barnkonsekvensbedömning av översiktsplanen att redovisas. Barnkonsekvensbedömning görs inte enbart som en del av fysisk planering, utan flera förvaltningar gör redan idag barnkonsekvensbedömning på beslut som rör barn inom sina processer och ansvarsområden.

Arbetsmarknads- och socialnämnden välkomnar planens ambition att öka delaktigheten i planeringsprocesserna och utveckla metoder för ett representativt deltagande. Nämnden ser ett stort värde i samverkan med civilsamhället och ett möjliggörande av lokala initiativ för en träffsäker planering utefter faktiska behov. **Kulturnämnden** efterlyser att delen som handlar om delaktighet och ökad tillit utvecklas. Denna del behöver tydligare fokusera på hur stadsutvecklingen kan bidra till ökad delaktighet. Det behöver tydliggöras att stadsutvecklingen ska ta hänsyn till Malmöbornas upplevelse och användning av staden och att dialog, medskapande, lokal kunskap och förankring därför ska vara en grund för arbetet. Vidare bör det framgå att den inkluderande staden är en förutsättning för delaktighet och att stadsplaneringen ska möjliggöra för alla Malmöbor, oavsett ålder och funktionsförmåga, att röra sig i stadsrummet och delta i stadens utbud. Det bör också framgå att en viktig förutsättning för delaktighet är en jämn fördelning över staden av t ex rekreation, idrott, mötesplatser, kultur och nöjen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer med synpunkterna om delaktighet och att detta behöver utvecklas i översiktsplanen. Justeringar görs utifrån synpunkterna. Gällande delaktighet är planering och utveckling av staden en möjlighet att bidra till den

demokratiska utvecklingen i Malmö och ett redskap för att stärka demokratin. Det är också en viktig metod för att samla in lokal kunskap inför stadsutveckling eller förändring i stadsmiljön. Gällande den inkluderande staden behöver universell utformning arbetas in som metod i nästa översiktsplan.

Malmö centrala pensionärsråd ser det som positivt att man i översiktsplanen skriver att även äldre och personer med funktionsnedsättningar ska lyftas fram i planeringen. Att äldre involveras i processen och att man vid konsekvensbeskrivningar också tar med äldre är viktigt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Jordens vänner Malmö-Lund vill slå ett slag för praktiska verksamheter vid skolorna kring matförsörjning, hållbara transporter och energi. Att börja med medskapande processer i tidig ålder borde kunna öka medvetenheten om lösningar men även utmaningar och vilken roll Malmö kan spela lokalt och i världen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Alla åldersgruppers synpunkter och lokala kunskap ska beaktas i planarbetet. Stadsbyggnadskontoret arbetar med medskapande processer i tidig ålder, exempelvis i *Naturvårdsplan för Malmö stad*, *Planprogram för Klagsbamn* och *Fördjupad översiktsplan för Jägersro*. Barn och ungas involvering är ett utvecklingsarbete som vi i nuläget testar nya metoder för. Detta förtydligas som egen strategi i översiktsplanen.

Malmö Ideella framför att det aktiva medborgarskapet behöver hitta sina platser i Malmö. Det behöver planeras in i nya områden och det behöver synliggöras i områden som förtätas. Det aktiva medborgarskapet är det vi tillsammans gör och skapar i form av aktiviteter i vardagen som kultur, föreningsliv och enskilda aktiviteter. Detta byggande av ”kitt,” eller aktivt medborgarskap borde ingå i den framåtsyftande levande stadens översiktsplan. **Peder Kristiansson** vill understryka behovet av billiga lokaler till föreningslivet då det ökar möjligheten att ta del av och skapa kultur, samt delta i fritidsaktiviteter och föreningsliv.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i behovet av lokaler till Malmös förenings- och kulturliv. Denna typ av mötesplatser stärker individens välmående och samhällets resiliens och bör lyftas som en väsentlig del av infrastrukturen i en hållbar stad. Detta förtydligas till antagandet av översiktsplanen. En samverkan mellan kulturförvaltningen och stadsbyggnadskontoret för att stärka kulturen i stadsplaneringen påbörjades under 2021 och strategier för att lösa lokalbehovet för aktörer inom föreningslivet och kultursektorn är en fråga som har stor fokus inom detta projekt.

Fastighetsägarna Syd ser gärna ett ökat arbete med Business Improvement District (BID) då det gör skillnad när fastighetsägare, näringsidkare och medborgare tillsammans med kommun och polis samverkar för att trygga enskilda bostadsområden och för platsutveckling. Vi ser att en fortsatt användning av långsiktiga arbetssätt gagnar såväl staden som enskilda bostadsområden väl.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: BID är ett av flera arbetssätt för att utveckla platser i staden. Behov av nya samarbetsformer synliggörs i översiktsplanens genomförandeavsnitt. BID drivs framför allt av fastighetsägare, men fastighets- och gatukontoret arbetar också kontinuerligt med att utveckla BID.

Fritidsnämnden påtalar att det är viktigt att det finns en tydlighet i hur värden som rekreation, fritid och möjligheter till fysisk aktivitet ska vägas och hanteras vid en förtätning. Dessa behov är inte särskilt reglerade, och de drivs oftast inte av enskilda aktörers ekonomiska intressen. Om till exempel barns behov av fritidsaktiviteter framöver ska tillgodoses genom närhet till lekplatser, stora parker, naturområden och fritidsanläggningar (granskningshandlingen s. 18) behövs beskrivningar av hur det kan uppnås.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Parallellt med framtagandet av översiktsplanen pågår ett arbete, lett från stadskontoret, om behov av långsiktiga behov av mark och lokaler för samhällsservice. Resultatet är tänkt att läggas in i underlaget *Kapacitet i utbyggnadsområden* så att behov tydliggörs

tidigt och att nästkommande planeringsled får rätt förutsättningar. Ytkrävande fritidsanläggningar ingår i detta arbete. Hur dessa funktioner ska uppnås beskrivs i översiktsplanens genomförandeavsnitt.

Arbetsmarknads- och socialnämnden framhåller vikten av att området hälsa har fått ta plats i översiktsplanen och ställer sig positiva till att behovet av fler och bättre mötesplatser över hela Malmö under alla årstider lyfts i planförslaget. Nämnden vill framhålla att det i delar av staden, där trångboddheten är större, finns ett ytterligare behov av mötesplatser där boende kan träffas. Detta skulle kunna lyftas fram och prioriteras tydligare i planförslaget. **Malmö Idrottsföreningars Samorganisation** beskriver att det på flera ställen i översiktsplanen lyfts behov av mötesplatser, parker, naturområden, möjlighet till stadsodling, vattenmiljöer och andra inslag i staden som förbättrar malmöbornas hälsa och rekreativsmöjligheter. Malmö Idrottsföreningars Samorganisation önskar ett än tydligare ställningstagande kring vikten av idrottsplatser, fotbollsplaner och andra aktivitetsytor i hela Malmö.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Behovet av mötesplatser för malmöborna framhålls relativt tydligt i översiktsplanen, till exempel under prioriterade inriktningar där *Skapa fler och bättre mötesplatser för alla* är en inriktning. Även behovet av grönska och gröna mötesplatser anses lyftas tydligt i planen under inriktningen *En nära, tät, grön och funktionsblandad stad*. I översiktsplanen anges även att den yttre miljön särskilt ska prioriteras och utvecklas i områden med stor barnfattigdom och trångboddhet. Översiktsplanen kompletteras med att dessa områden ska prioriteras gällande tillgång och tillgänglighet till parker och naturområden. Vikten av fritid för hälsa och välfärd lyfts även under inriktningen *Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö*, och vikten av fritidsanläggningar lyfts tydligare i detta avsnitt. Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det ibland finns ett behov av att arbeta kompensatoriskt för att uppnå ett jämlikt utfall. Bedömningen av detta behöver dock göras mer områdesspecifikt under ett planarbete.

Tekniska nämnden saknar en beskrivning av stadsplaneringen som verktyg för att främja hälsa genom rörelse under stycket *Verka för en hälsosam stad*. Infrastruktur och stadsplanering som främjar aktiv mobilitet bidrar både till malmöbornas hälsa, jämlikhet i transportsystemet och utjämning av socioekonomiska skillnader.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga i frågan och kompletterar stycket under *Verka för en hälsosam stad* enligt synpunkten.

Malmö stads funktionshinderråd föreslår att omformulera första stycket på s.17 och att *oavsett funktionsförmåga* läggs till. Det blir då enligt följande "En god livsmiljö är trygg, jämställd och hälsosam för alla åldersgrupper oavsett funktionsförmåga."

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer och ändrar skrivningen.

Kulturnämnden önskar att delen som handlar om trygghet och jämställdhet i stadsrummet utvecklas. Denna del är väldigt allmänt hållen och behöver konkretiseras framför allt gällande hur stadsplaneringen bidrar till ökad trygghet. Lyft vikten av väl gestaltade och belysta offentliga platser, överblickbara stadsrum samt lokaler i bottenvåningarna. Lyft också vikten av att stadens olika områden och platser är väl omhändertagna och att åtgärder såsom upprustning och underhåll har betydelse för den upplevda tryggheten.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Trygghet och jämställdhet i stadsrummet har utvecklats i olika delar av översiktsplanen till antagandet.

Kulturnämnden efterfrågar att en del som handlar om kulturlivet läggs till. I nuvarande skrivning finns en del om mötesplatser, vilken är välformulerad och viktig och täcker in en del av kulturlivets roll och funktion. Stadens kulturliv och kulturutbud är dock, och bör vara, mycket mer än en mötesplats. Därför behöver inriktningen kompletteras med en egen underrubrik om kulturlivet. Här

bör det framgå att Malmös kulturliv är brett och mångfacetterat och består av ett ekosystem av offentliga, kommersiella och fria aktörer. Det bör också framgå att kulturlivet i hög utsträckning bidrar till stadens attraktivitet och är en anledning för många att bo och leva i Malmö. Vikten av att det finns ett levande kulturliv i alla delar av staden bör också framgå och att stadsplaneringen ska möjliggöra för kultur- och föreningslokaler, ateljéer och offentliga rum för skapande i varje stadsdel. Likaså ska bibliotek, allaktivitetshus och kulturskolan finnas med god spridning. Det bör också framgå att stadsplaneringen ska värna befintligt kulturliv i omvandlingsområden och skapa förutsättningar för nya kulturverksamheter och yttringar att utvecklas i den växande staden. Stadsplaneringen ska också planera för de professionella kulturverksamheternas behov. Samverkan mellan stadens förvaltningar, bolag, kulturaktörer, och fastighetsutvecklare är särskilt viktigt för att säkerställa kulturens plats i den växande och förtätade staden, vilket också bör framgå. En förutsättning för att kunna planera för kulturen i stadens exploaterings- och omvandlingsområden är en väl förankrad kunskap om det lokala kulturlivet samt behov och förutsättningar i området. För att säkerställa detta samverkar nu stadsbyggnadskontoret och kulturnämnden för att, som en del av planprocessen, ta fram kunskapsunderlag om kulturen som utgår från aktuell plats. Det bör framgå att detta är ett arbetssätt som staden använder sig av.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Att synliggöra kulturlivet, vikten av ett levande kulturliv och att stadsplaneringen ska möjliggöra för kultur- och föreningslokaler, ateljéer och offentliga rum för skapande i olika delar av staden arbetas in i olika delar av översiktsplanen. Även synpunkt om befintligt kulturliv och samverkan arbetas in i översiktsplanen, samt behovet av att ta fram olika typer av underlag som exempelvis kulturlivsanalyser.

Kulturnämnden anser att inriktningen bör kompletteras med en egen underrubrik om den konstnärliga gestaltningen av staden. Här bör betydelsen av konst i det offentliga rummet lyftas. Den offentliga konsten stärker ett områdes identitet och skapar intressanta offentliga och demokratiska rum.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En strategi om betydelsen av offentlig konst har lagts till i översiktsplanen.

En nära, tät, grön och funktionsblandad stad

Kulturnämnden, Tekniska nämnden och **Arbetsmarknads- och socialnämnden** ställer sig positiva till att staden ska växa resurseffektivt främst genom förtätning men anser att det är viktigt att det tydligt framgår vilka kvaliteteter som bör bevaras när staden förtätas. Även om den täta staden kan vara en fördel för Malmö i stort men att den, lokalt, kan göra att vissa ytor eller kvaliteteter försvinner. Därav bör målkonflikter i högre grad uppmärksammas. En målkonflikt som **arbetsmarknads- och socialnämnden** vill belysa är när befintliga områden förtätas riskerar det önskvärda tillskottet av bostäder med rimliga hyror att ske på bekostnad av gårdar och grönytor vilket framför allt får konsekvenser för de barn som växer upp i trångboddhet då dessa utemiljöer är viktiga för rekreation och lek. **Kulturnämnden** anser att det även bör framgå att förtätning inte heller ska ske på bekostnad av plats för kultur- och fritidsverksamhet, mötesplatser och samhällsservice, men att samlokalisering kan vara en tänkbar strategi för att bibehålla och skapa utrymme för nya verksamheter i en förtätad stad. Även **Tekniska nämnden lyfter** att det finns många inneboende konflikter mellan olika intressen. För att balansera avsnittet som på ett mycket positivt sätt beskriver den prioriterade inriktningen En nära, tät och funktionsblandad stad skulle förtätningen av Malmö behöva problematiseras. **Peder Kristiansson** ser en utmaning i att Malmö ska förtätas samtidigt som staden också ska bli grönare och hälsosammare. Därav är det viktigt att förtätning görs med stor varsamhet och hänsynsfullhet så att inte värdefulla kvalitéer går förlorade. Förtätning påverkar bland annat kvaliteteter som luftighet, siktlinjer och ljusförhållanden; kvaliteteter av betydelse i trivsel- och attraktivitetshöjande hänseende.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Faktatexten om *Den täta stadens utmaningar* i strategivsnittet om *Utbyggnad och förtätning* kompletteras med att tydligare belysa utmaningar och målkonflikter med förtätning.

Förskolenämnden är positiv till inriktningen om den nära, täta, gröna och funktionsblandade staden och att staden främst ska växa innanför Yttre Ringvägen för att spara på åkermark och för att minska Malmös miljöbelastning. Även **LRF** delar Malmö stads målsättning vad gäller att förtäta staden, främst innanför Yttre Ringvägen, för att minska Malmös miljöbelastning och spara åkermark. *Stadsbyggnadskontorets kommentarer:* Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna.

LRF förespråkar att Malmö stad i takt med att befolkning ökar i Malmö avsätter mark för miljöförbättrande åtgärder ex solkraft. **Miljönämnden** ser att stadens fortsatta utveckling är helt beroende av att vi vid nybyggnation och omvandling av stadsområden gör plats för en robust energiförsörjning som klarar att motstå störningar och återhämta sig från dessa. Miljönämnden föreslår därför att *resiliens* läggs till i den prioriterade inriktningens rubrik. Miljönämnden föreslår vidare att inriktningen kompletteras med en ny underrubrik och text och ger förslag på formulering i sitt yttrande: *Stadsbyggnadskontorets kommentarer:* Resiliens läggs till som del i underrubrik i avsnittet och beskrivs mer ingående under strategiavsnittet om klimatanpassning. Översiktsplanen kompletteras enligt Miljönämndens synpunkt om energiförsörjning med viss korrigerande. Avsnittet läggs in under *Malmö som regional motor för grön tillväxt och sysselsättning*.

STRATEGIER

Kulturnämnden anser att det skapar otydlighet när strategier inte direkt går att koppla till översiktsplanens prioriterade inriktningarna utan har en annan rubriksättning och indelning. Det gör det svårt att få överblick och förstå på vilket sätt strategierna bidrar till respektive prioriterad inriktning. Särskilt svårt är det att se hur den prioriterade inriktningen *Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö* omsätts till strategi. Kulturnämnden ser allvarligt på denna otydlighet och menar att det finns en överhängande risk att de värden som handlar om social hållbarhet, delaktighet, likvärdighet och stadens kulturliv faller bort i stadsplaneringen om dessa inte tydligt konkretiseras i form av strategier. Kulturnämnden vill därför se ytterligare en strategi för staden som kulturell och demokratisk livsmiljö. Strategin bör bland annat lyfta:

- Att all stadsutveckling ska vara socialt värdeskapande och att ett socialt hållbarhetsperspektiv ska integreras i stadsplanerings- och exploateringsprocessens olika skeden.
- Att stadsbyggandet ska bidra till likvärdig tillgång till grundläggande stadskvaliteter som exempelvis samhällsservice, kultur och rekreation.
- Att kunskapen om olika gruppers behov av trygghet, fysisk aktivitet, mötesplatser och kultur ska vara en viktig utgångspunkt i stadsutvecklingen. Särskilt ska barns, ungas och äldres behov, tillsammans med ett jämställdhets- och funktionsnedsättningsperspektiv beaktas.
- Att planeringen av staden ska ha barnets bästa som en utgångspunkt och att barnkonsekvensanalyser ska användas för att säkerställa detta.
- Att kulturunderlag i form av t ex kulturlivsanalyser ska genomföras och utgöra underlag i stadsplaneringens olika faser. Underlagen ska beskriva behov och förutsättningar för ett mångsidigt kulturliv i stadens olika områden och bygga på dialoger med kulturaktörer och andra intressenter i aktuellt område.
- Att platser för kultur, mötesplatser och evenemang ska planeras in när befintliga områden förnyas och nya områden byggs. Att detta ska göras i samverkan mellan stadens förvaltningar, bolag, kulturaktörer och fastighetsutvecklare för att säkerställa att utvecklingen väl svarar mot berörda aktörers samt Malmöbornas behov och förutsättningar.
- Att tillgången till offentlig konst ska öka i takt med att staden växer och förtätas. Det förvaltningsgemensamma regelverk för offentlig konst som kommunfullmäktige beslutat om och som reglerar nämndernas ansvar för samt stadens finansiering av den offentliga konsten, ska vara en utgångspunkt för utvecklingen av den offentliga konsten.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret beaktar kulturnämndens synpunkt och översiktsplanen förtydligas och kompletteras med ett ytterligare övergripande strategiområde med fokus på sociala frågor, kultur och demokrati. De punkter som kulturnämnden lyfter arbetas med viss justering in i olika delar av översiktsplanens strategier.

Byggd miljö och kulturmiljö

Utbyggnad

Förskolenämnden lyfter att utbyggnadsstrategin i vissa delar innebär en problematik för skolverksamheterna, förskola och grundskola, som behöver hanteras och ges större fokus i planen. Om detta inte tydligt beaktas kan svårigheter uppstå när det gäller etablering av nya skolverksamheter. Förskola och grundskola är ytkrävande verksamheter, vilket ställer särskilda krav på tilldelningen av mark. Nämnden vill även lyfta att en förskolas storlek i antal platser är en central faktor för verksamheten, något som naturligt påverkar markbehovet. Samtidigt vill nämnden trycka på att det inte är rimligt att pedagogiska och verksamhetsmässiga inriktningar om exempelvis storlek på förskolor begränsas i en stad som växer, utan att barnen måste få ta plats.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att det är viktigt att all typ av samhällsservice byggs ut när staden växer, något som också anges i strategiavsnittet. Men att bygga en hållbar stad gör att det ibland finns konflikter mellan översiktsplanens intentioner och

konventionellt tänkande, otidsenliga regelverk eller finansieringsstrukturer som är stuprörsindelade. För att översiktsplanen ska kunna förverkligas krävs att de vanliga metoderna, interna riktlinjerna och konventionerna måste ifrågasättas. Även rådande normer, regelverk, lagstiftning och standarder kan behöva omprövas. Stadskontoret leder ett arbete som syftar till att göra strategiska bedömningar kring lokalbehov på lång sikt. Delar av resultatet från arbetet visar på det långsiktiga behovet av förskoleplatser i olika delar av staden. Dessa behov har lyfts in i underlaget med kapacitet i utbyggnadsområden och syftar till att staden tidigt ska kunna göra rätt markanspråk vid omvandling och utbyggnad.

Region Skåne ser positivt på att granskningshandlingen har kompletterats med en riktlinje avseende att förbättra förutsättningar för att förtäta befintliga verksamhetsområden. Detta skulle dock kunna framgå även i strategierna kopplade till förtätning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att de strategier för förtätning som lyfts i avsnittet ligger på en lämplig nivå i förhållande till de mer konkreta riktlinjerna som lyfts för verksamhetsområdena.

Fastighetsägarna Syd efterlyser tydligare mål och riktning för hur förtätningen ska bidra till att blanda olika bostadstyper, arbetsplatser, kultur och andra samhällsfunktioner.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I avsnittet finns en strategi som anger att staden ska byggas med så stor blandning av funktioner som möjligt. Det konkretiseras sedan genom riktlinjer kopplat till främst *Blandad stad*.

Jordens Vänner Malmö-Lund vill förstärka argumentet att förtätning inte ska ske på bekostnad av gröna och blåa ytor och vill se att endast hårda ytor används för att bygga 'inåt'. De ser även att i dagens läge med skenande el- och energipriser är hyresgäster extra utsatta eftersom hyresvärdar generellt sett inte har något direkt incitament att satsa på energibesparande åtgärder. Malmö kan förutom att jobba med det egna beståndet även ta ett initiativ till samråd med privata hyresvärdar kring det.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Att främst bygga på befintliga hårdgjorda ytor framgår i avsnittet. Stadsbyggnadskontoret menar dock att det inte är rimligt att det endast får ske på befintliga hårdgjorda ytor. Däremot ska grönska som går förlorad kompenseras vilket framgår av riktlinjer under *Blandad stad*. Malmö stad har kontinuerlig dialog med många av stadens privata aktörer gällande bland annat energibesparande åtgärder.

Förskolenämnden vill särskilt poängtera vikten av goda förutsättningarna för förskolor och annan samhällsservice i utbyggnadsområden. För Malmös barn, ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, är det också viktigt med en likvärdig förskola i hela staden. Geografisk närhet mellan hem och förskola är viktigt ur ett tillgänglighetsperspektiv och kan för vissa familjer vara avgörande för när och om ett barn börjar i förskola. För nämnden är det viktigt att barn i alla områden omfattas av dessa överväganden, inte enbart de i områden som definieras som utbyggnadsområden i planeringen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det finns en formulering kring behovet av tillgänglig samhällsservice bland strategierna för *Samhällsservice* – dessa är allmänt formulerade och inte specifikt kopplade till utbyggnadsområdena.

LRF menar att översiktsplanen inte svarar upp till sin egen målsättning om att främst växa innanför Yttre Ringvägen då det föreslås ett flertal utbyggnadsområden utanför Yttre Ringvägen. LRF föreslår därför att jordbruksmark som tas i anspråk för andra ändamål ska kompenseras med andra miljöförbättrande åtgärder. LRF önskar ett tillägg i planen om att all exploatering som inte sker på kommunens egen mark ska bygga på frivilliga överenskommelser med markägaren.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanens planeringsinriktning är att staden i huvudsak ska hantera sin tillväxt innanför Yttre Ringvägen. All tillväxt kan dock inte ske där. Malmö behöver även växa i och i anslutning till befintliga tätorter utanför Yttre Ringvägen. En tillväxt i de befintliga tätorterna medför en större grad av självförsörjning av service, vilket annars begränsar

möjligheten att bo i tätorten under livets alla skeden. Stadens tillgång på verksamhetsområden är dessutom mycket begränsad. Om staden fortsatt ska kunna erbjuda möjligheter för ett väl fungerande näringsliv behöver översiktsplanen visa även på nya verksamhetsområden utanför Yttre Ringvägen. Exploatering sker inte på privat mark utan frivilliga överenskommelser med markägaren.

Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd menar att dagvatten, naturliga ytvatten eller grundvattenförekomster tydligare bör tas i beaktande i översiktsplanen i förhållande till exploateringar och förändringar i stadsstruktur som aviseras i ÖPn.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen har kompletterats med en strategi som anger att miljö kvalitetsnormer för vatten ska hanteras vid all utbyggnad och förtätning och menar att detta behöver följas upp i kommande planläggning. En riktlinje har även lagts till gällande att vattentäkten i Toarps ekoby, som är kommunens enda större vattentäkt, ska avsättas som vattenskyddsområde och beaktas i planering som kan påverka vattentäkten.

Skanska ser positivt på att Malmö stad tydligt pekar ut utvecklingsområden att fokusera på under planens giltighetstid. Malmös strategi är generellt att växa inåt, dock ser vi att det inte är lika stora möjligheter i västra Malmö. Vi föreslår generellt fler områden för utbyggnadsmöjligheter av bostäder i västra Malmö. Några områden som idag inte pekats ut men som borde finnas med är:

- Stadionområdet är inte utpekade som ett nybyggnadsområde i planen men här finns stor potential för att skapa en trygg och tät levnadsmiljö för fler malmöbor.
- Överdäckning av Malmö stationsområde är inte utpekade som exploateringsområde. Genom att bygga över järnvägar och stationsområden knyter vi ihop stadsdelar och människor på ett bättre sätt. Vi tar vara på outnyttjad yta i de bästa lägena och tar inte jordbruksmark i anspråk. Städerna centrala delar förtätas och når sin fulla potential.
- Limhamns industriområde är sista pusselbiten mellan Limhamns sjöstad, Ön och gamla Limhamn. Bostäder skulle ge området en mer sammanhängande känsla och utnyttja marken på ett mer attraktivt sätt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: För stadionområdet finns platsspecifika riktlinjer som nyanserar markanvändningen och möjliggör för en utbyggnad av området. Stadsbyggnadskontoret är enig om att en överdäckning av delar av bangården kan vara välgörande för att knyta ihop stadsdelar och människor på ett bättre sätt. Däremot anses det inte vara realiserbart under översiktsplanens tidshorisont. Limhamns industriområde innehåller idag livskraftiga verksamheter med befintliga miljötillstånd som är begränsande för bland annat bostadsbyggande.

Tekniska nämnden önskar ett förtydligande och definition över vilka förutsättningar som ska gälla för den exploatering som räknas som en förtätning respektive utbyggnad av ett nytt område. I vissa fall är det givet, med komplettering av enstaka funktioner i den befintliga staden. I andra fall är det mer en tolkningsfråga för förvaltningar och nämnder. Översiktsplanens ambition om att öka den interna rörelsen inom staden och skapa jämnt fördelade målpunkter och attraktioner som en del i att arbeta för minskad segregation är viktig. För att tydliggöra denna ambition vore det bra om den konkretiserades i en strategi.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Följande strategi syftar till att uppnå detta: ”*Stadsbyggnadsprojekt som bidrar till att bryta mentala och fysiska barriärer ska prioriteras.*”

Tekniska nämnden menar att det är positivt att översiktsplanen återkommande pekar på vikten av att verka för att lokaler för föreningsliv ska finnas kvar vid förtätning och omvandling av den befintliga staden. Tekniska nämnden ser dock att översiktsplanen tydligare behöver peka på vikten av att även nya lokaler för föreningslivet tillskapas i bostadsområden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Under strategier för *Utbyggnad och förtätning* finns en strategi som tydliggör att i samband med att ny bebyggelse tillkommer utanför innerstaden, ska områdena kompletteras med fler välfungerande allmänna ytor, parker och stadsrum, mer arbetsplatser, kommersiella och icke-kommersiella lokaler.

Tekniska nämnden anser att utbyggnadsstrategierna bör kompletteras med att tydligare peka på att målet vid nybebyggelse och val av tekniska lösningar ska vara att välja yteffektiva lösningar som undviker att skapa ny hårdgjord yta.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Följande strategier syftar till att uppnå detta: ”Vid all utbyggnad och förtätning ska ett yteffektivt markutnyttjande åstadkommas”; samt ”Andelen hårdgjord yta i staden ska minska.”

Tekniska nämnden står bakom att planering och utbyggnad av stadens funktioner i första hand ska göras där kollektivtrafikförsörjningen är god. Översiktsplanen bör dock även peka på att tillgången till bra cykelinfrastruktur ska vägas in i detta.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att kollektivtrafikförsörjningen är mer strukturbildande och att cykelinfrastrukturen har en större möjlighet till att utvecklas i samband med stadsutveckling, därav är den aspekten inte lika viktig som möjligheten till god kollektivtrafikförsörjning.

VA SYD önskar att texten om utbyggnadsstrategier kompletteras med en skrivning om att infrastrukturen ska vara robust och framtidssäkrad. (understruket är förslag till tillägg). Detta utifrån att avloppsnätet behöver uppgraderas och underhållas för att klara dagens belastning vilket kräver yta för att fungera.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Texten under *Den täta stadens utmaningar* har kompletterats enligt VA SYDs synpunkt.

Anna Snellman lyfter förslaget att i samband med ombyggnation från vind till lägenhet bör miljömässiga faktorer på taket läggas till. Byggnadsställningarna är på plats i cirka åtta månader. Man borde kunna lägga solpaneler på taken och/eller skapa bikupor för bin och humlor på vindstaken. I samband med byggande av vindslägenheter bör arbetstiden och bullret per dag kortas ned med social hänsyn till småbarnsföräldrar och pensionärer. Hade t.ex MKB haft större budget till fler byggarbetare på Møllevångsgatan, hade de kunnat bli klara på mycket kortare tid.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret har förståelse för synpunkterna, men frågorna ryms inte inom ramen för översiktsplanen.

Bostadsförsörjning

Arbetsmarknads- och socialnämnden vill understryka vikten av en bostadsförsörjning som tar hänsyn till alla Malmöbors förutsättningar. Konkurrensen om bostäder med lägre hyra är särskilt stor och det är därför angeläget att det byggs bostäder även för ekonomiskt svaga hushåll. **Boplats Syd** menar att det saknas verktyg i översiktsplanen för hur man i förvaltningen och renoveringen av det befintliga hyresbeståndet ska säkerställa att de låga hyrorna behålls låga. Boplats Syd ser att till exempel MKB skulle kunna spela en stor och viktig roll genom att i högre grad köpa än bygga lägenheter. På detta sätt skulle det befintliga bostadsbeståndet garanteras en trygg och ansvarsfull förvaltning utan att utarmas. **Arbetsmarknads- och socialnämnden** vill betona vikten av att bostadsförsörjningen och stadens planering av nya bostäder kan och bör användas som ett verktyg för att motverka segregation och hemlöshet. Nämnden ställer sig vidare positiv till den strategi som lyfts fram i planförslaget att Malmö stad ska tillsammans med andra aktörer tillhandahålla en bostadskö fri från diskriminering.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen har uppdaterats med de nya bostadspolitiska mål som antagits och hänvisar till stadens riktlinjer för bostadsförsörjning för mer utvecklade resonemang om stadens arbete med bostadsförsörjning.

Malmö centrala pensionärsråd ser att det är angeläget att pensionärsorganisationerna är involverade när det gäller boendeformer och bebyggelse. Om allt ansvar läggs på byggherrarna kan det bli bra boendekoncept för äldre, men som de flesta äldre inte har råd med.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen har svårt att reglera denna process, där emot stödjer översiktsplanen nya samverkansformer och ett ökat användardeltagande i bostadsproduktionen för alla åldersgrupper.

Funktionsstödsnämnden vill utifrån det stora behovet av LSS-boenden i staden belysa vikten av att i tidiga skeden av exploatering och markanvisning planera för dessa boenden och verksamheter som har stora krav vad gäller lokalisering och utformning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: LSS-boenden tas inte särskilt upp i översiktsplanen utan hänvisas till *Plan för samhällservicens markbehov i Malmö*. Strategin *Samhällsservice ska planeras och byggas ut i en sådan takt att förväntade behov tillgodoses* syftar dock till att uppnå det Funktionsstödsnämnden efterfrågar. Detsamma gäller riktlinjen under *Blandad stad*: ”*Tidigt i planeringsprocesser ska plats säkerställas för samhällsservice, till exempel skolor, förskolor, LSS-boenden, särskilda boendeformer för äldre, primärvård, fritidsaktiviteter, kulturverksamheter och mötesplatser.*”

Skanska påtalar att gamla planer behöver ifrågasättas för att säkerställa planberedskap. Flexibla synsätt på gamla planer krävs för att skapa förutsättningar för nutida förtätning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Detaljplaner är juridiskt bindande vilket försvårar flexibla synsätt på dem. Stadsbyggnadskontoret gör kontinuerligt nya detaljplaner där äldre har bedömts som inaktuella gällande översiktsplanens intentioner.

Tekniska nämnden önskar ett tydliggörande av vikten med att stadens utbyggnad av nya bostäder planeras tillsammans med trafikinfrastruktur, i enlighet med intentioner med storstadsavtalet, för att göra den lokala och regionala arbetsmarknaden tillgänglig för fler.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Strategin ”*Utbyggnad och förtätning ska i första hand ske med närhet till god kollektivtrafikförsörjning*” samt ”*Stadsplanering och kollektivtrafik ska stödja varandra. Kollektivtrafikstråk ska vara den strukturella stommen i stadsbyggandet, samtidigt som dess barriäreffekt ska minska. Storstadspaketet och en framtida metro ska vara strukturerande för utbyggnaden av staden*” syftar till att stärka kopplingen mellan utbyggnad av kollektivtrafik och bostäder.

MKB Fastighets AB vill betona vikten av en djupgående analys kring huruvida den kapacitet som anges i översiktsplanen verkligen kommer kunna generera det antal bostäder som efterfrågas, inte minst givet de utmaningar som kommer av omvärldsläget. För att nå upp till den kapacitet som anges är det MKBs bedömning att frågan om byggnation på utmanande lägen och med komplexa förutsättningar kommer att få ökad aktualitet. Gällande de strategier för bostadsförsörjning som beskrivs vill MKB framföra vikten av en genomtänkt och tydlig strategi för markanvisningar som ger förutsättningar att förverkliga skrivningen att Malmö stad genom allmännyttan ska ”säkerställa att det finns ett attraktivt och varierat bostadsutbud med god kvalitet i hela staden samt verka för ett ökat utbud av bostäder som fler kan efterfråga.” En förutsättning för att MKB ska kunna vara en aktiv part och tillföra bostäder är ett stadigt tillflöde av färdiga byggrätter.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En del av den kapacitet som anges i översiktsplanen innefattar byggnation på utmanande lägen. Att även få till byggnation i dessa lägen är en förutsättning för att översiktsplanens övergripande inriktning om att främst växa innanför Yttre Ringvägen ska kunna genomföras. Gällande de strategier som anges under avsnittet *Bostadsförsörjning* har de till antagandet uppdaterats med de nya bostadspolitiska mål som antagits och hänvisar till stadens riktlinjer för bostadsförsörjning för mer utvecklade resonemang om stadens arbete med bostadsförsörjning.

Samhällsservice

Arbetsmarknads- och socialnämnden lyfter att möjligheten till en jämlik tillgång till samhällsservice kräver att tillgången till mark och lokaler säkerställs och samnyttjas för flera olika verksamheters behov. Det är i samverkan och sammanhanget med andra, såsom civilsamhället och externa aktörer, som det skapas mervärden som förbättrar kvaliteten och träffsäkerheten i flera uppdrag.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer. Främjandet av samnyttjande av lokaler och anläggningar står som en strategi i översiktsplanen. För att lyckas med samnyttjande av lokaler och ytor krävs tydliga spelregler samt troligtvis samverkansavtal mellan aktörer, för att förtydliga ansvar. Dessa behöver arbetas fram i gemensamma processer med de berörda aktörerna, t.ex. civilsamhälle och fastighetsägare.

Förskolenämnden, Grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden önskar ett förtydligande gällande samhällsservice och skolverksamhet. **Grundskolenämnden** menar att skolan med fördel kan beskrivas mer specifikt då det nuvarande begreppet samhällsservice uppfattas som alltför generellt. I det vida begreppet samhällsservice innefattas i princip all kommunal verksamhet. Med de specifika yt- och lokaliseringmässiga krav och behov som grundskolor och även förskolor krävs ett långsiktigt ekonomiskt perspektiv där ekonomiska aspekter av drift och underhåll beaktas i tidiga planskedet. **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** menar att ett förtydligande skulle ge utrymme för mer analys och nyansering samt att skolorna behandlas särskilt från andra samhällsfunktioner som ofta har andra förutsättningar och krav. Ett allomfattande samhällsservicebegrepp riskerar att nedprioritera vikten av varje enskild funktion till förmån för andra intressen i staden. Samtidigt framhåller **Förskolenämnden** att behovet av samhällsservice genomgående är mycket närvarande i översiktsplanen vilket är positivt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen revideras för att beskriva skolan något mer specifikt. Översiktsplanen hänvisar djupare resonemang kring samhällsservicens olika delar till *Plan för samhällsservicens markbehov i Malmö*. Parallellt med framtagandet av översiktsplanen har stadsbyggnadskontoret lett ett arbete som syftar till att bedöma långsiktiga behov av lokalförsörjning och där grundskoleförvaltningen och förskoleförvaltningen har deltagit. Utifrån det arbetet har översiktsplanens underlag *Kapacitet i utbyggnadsområden* kompletterats med vilka lokalbehov som långsiktigt kommer att behövas i stadens utbyggnadsområden så att nästkommande planeringsled får rätt förutsättningar i sitt arbete.

Grundskolenämnden och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden instämmer med behovet av nytänkande kring möjligheter för ökat samnyttjande för att på så sätt uppnå ett effektivt markutnyttjande. Grundskolenämnden och **Förskolenämnden** vill samtidigt framhålla att verksamhetens behov och krav måste prioriteras före nytänkande kring samnyttjande och att hänsyn behöver tas till ekonomiska konsekvenser. Förskolenämnden påpekar att de strategier om okonventionella lösningar och samnyttjande som lyfts i planen måste ses som komplement som kan vara aktuella i undantagsfall. Om de ses som huvudregel är bedömningen att förskoleverksamhetens utbyggnad kan försvåras och bli mer kostsam för staden. Nämnden har i många olika sammanhang och under flera år lyft vikten av utformningen av detaljplaner och att dessa inte blir allt för begränsande i planeringen. Ett högre kostnadsläge när det gäller verksamhetens lokaler kan indirekt innebära en negativ påverkan på den pedagogiska verksamhetens förutsättningar. Generellt måste möjlighet för att skapa kvalitativa och ändamålsenliga inomhus- och utomhusmiljöer för skolverksamheten vara hög-prioriterat i den fysiska planeringen av staden, och grundskolenämnden efterfrågar ett aktivt och medvetet förhållningssätt till de kvalitets- och kostnadsmässiga konsekvenser som stadsplaneringen har. Något även Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden påpekar då det krävs ett tydligt, effektivt och stadsövergripande system för att hantera denna typ av samnyttjande. Utan ett fungerande system riskerar samnyttjandet att resultera i onödigt och fördyrande administration, drift och slitage för berörda parter. **Malmö Idrottsföreningars Samorganisation** betonar risker med samnyttjande när idrottsytor skapas på skolgårdar och lyfter utmaningen för föreningslivet att dessa ytor inte går att boka och många skolor vill (av rädsla för till exempel skadegörelse eller klagande grannar) inte ha aktiviteter på skolgården på kvällar, helger och skollov.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Ökad samnyttjande av lokaler och ytor är en viktig strategi för att kunna utveckla samhällsservicen i en tätare stad. Stadsbyggnadskontoret instämmer i att skolans kärnverksamhet måste prioriteras om konflikt mellan samnyttjande och en funktionell verksamhet skulle uppstå. I strategierna för *Samhällsservice* framgår att skolverksamheterna ska verka för

möjligheten till samnyttjande, men det står även tydligt att ”*kärnverksamhetens grundläggande behov ska alltid säkerställas*”.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden välkomnar möjligheten till expansion inom fastigheten. Mot bakgrund av att ledig mark i staden ständigt minskar blir vikten av expansionsmöjligheter inom fastigheten än mer relevant. Även betoningen av att samhällsservice ska planeras i tidigare skeden är av största vikt i denna fråga. Om gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska lyckas med sitt uppdrag att erbjuda utbildningsplatser för alla elever som vill gå i stadens skolor är tidig involvering från nämndens sida i planprocesserna ett måste. Samarbetet i tidiga skede i planeringsprocessen mellan berörda nämnder och andra aktörer behöver utvecklas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer. Att skapa möjlighet för expansion inom fastigheten står som en riktlinje i översiktsplanen, liksom behovet av tidig planering av samhällsservice.

Malmö Idrottsföreningars Samorganisation ser att förtätningen kräver att det hittas lösningar där boende och idrottsutövare kan samsas utan konflikt. Dels behöver anläggningar/ytor byggas på ett sätt så att boende inte störs men man behöver också säkerställa att barns skratt och lek inte klassas som buller. I strävan efter att skapa bullerfria miljöer är det viktigt att involvera föreningslivet för att säkerställa att ytorna som anläggs faktiskt kan nyttjas för organiserad idrott. Detsamma gäller i princip varje gång man planerar en yta för idrott såväl spontanidrott som organiserad föreningsidrott.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Detta är en generell utmaning för många städer som inte enbart (eller främst) kan lösas genom riktlinjer i översiktsplanen. Lösningar behöver hittas inom en rad olika fält: den fysiska utformningen av anläggningar, kommunens strategiska arbete med tillsyn och genom dialog mellan boende och idrottsaktiva.

Malmö Idrottsföreningars Samorganisation uttrycker en oro över utomhusidrotternas plats i stadsmiljön och hur det påverkar folkhälsan. För att bedriva organiserad föreningsidrott behövs en god planering av till exempel idrottsplatser/fotbollsplaner i hela Malmö, även i nybyggda områden. Det är särskilt viktigt att det finns en avsikt att bevara de mindre centrala idrottsplatserna som finns kvar som t ex Malmö IP, Limhamns IP, Heleneholms IP, Hästhagens IP och Rosengårds Södra.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i behovet av att både bevara befintliga idrottsanläggningar och att tillföra nya anläggningar för att tillgodose malmöbornas fritidsmöjligheter. Stadsbyggnadskontoret har under 2022 arbetat med ett budgetuppdrag för att hitta lokaliseringar till ett antal nya idrottsanläggningar. Det pågår även ett samarbete – samordnat av stadskontoret - kring stadens långsiktiga lokalförsörjning, där idrottsanläggningar ingår. Förhoppningsvis kommer detta arbete stärka den långsiktiga försörjningen av idrottsanläggningar i Malmö stad.

Näringsliv, kommersiell service och besöksnäring

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiva till de strategier som skildras i planförslaget för att nå ett diversifierat näringsliv med en variation av arbetstillfällen med olika kvalifikationskrav. Nämnden ser positivt på att personalintensiva verksamheter samt verksamheter med låga kvalifikationskrav ska prioriteras och att en generell riktlinje fokuserar på att det ska eftersträvas arbetsplatser som matchar malmöbornas utbildnings- och kompetensnivå. Detta bedömer nämnden kan bidra med bättre möjligheter för malmöbor som står utanför arbetsmarknaden. **Lunds kommun** välkomnar regional dialog och samverkan för att underlätta för nya företagslokaliseringar i Skåne och ser positivt på att inga nya renodlade handelsområden planeras för att ge bättre förutsättningar för ett hållbart resande och för levande stadskärnor i regionen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna och ser fram emot fortsatt samarbete med Lunds kommun, bland annat inom ramen för MalmöLundregionens arbete.

Fastighetsägarna Syd förespråkar en lokalt anpassad stadslivspolicy som ett arbetssätt där kommunen i samskapande med fastighetsägare och verksamheter tillsammans utvecklar framtidens stadskärna. En stadslivspolicy breddar antalet verksamheter jämfört med en handelspolicy och inkluderar ickekommersiella verksamheter som föreningsliv och organisationer, vilket kanske inte en etableringspolicy gör.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad har påbörjat arbetet med en strategi för stadskärnan som tar upp flera av de frågor som Fastighetsägarna syd lyfter. En viktig utgångspunkt för arbetet är brett deltagande med fastighetsägare, Citysamverkan, civilsamhället, med flera.

LRF anser att kommunen bör fundera på hur de kan hjälpa till att göra den lokala livsmedelsproduktionen effektivare och bättre. Genom att gynna livsmedelsproduktionen i Malmö skapas det fler arbetstillfällen i Malmöområdet. Då en hel del av dessa arbetstillfällen inte kräver några speciella förkunskaper (utbildning sker många gånger på plats) så ges även personer med lägre utbildningsnivå möjlighet till ett fast arbete inom Malmös närområde.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En viktig del i översiktsplanen handlar om att värna kommunens jordbruksmark så att en långsiktig livsmedelsförsörjning kan säkerställas. I översiktsplanen finns även en strategi som tydliggör att Malmö stad ska verka för att skapa en variation av arbetstillfällen med olika kvalifikationskrav och att personalintensiva verksamheter, samt verksamheter med låga kvalifikationskrav ska prioriteras.

Skanska förespråkar att kontorskluster bör eftersträvas i regionala knutpunkter, dvs regionala stationslägen (Malmö C, Triangeln, Hyllie S). De erfar att bostäder ofta prioriteras före kontor, verksamheter och arbetsplatser. Störst andel förvärvsarbete finns inom kommersiell service och olika kunskapsintensiva branscher som ryms inom blandad stadsbebyggelse. Skanska är av uppfattningen att dessa förvärvsarbetare kan rymmas inom blandad bebyggelse men att de trivs absolut bäst i kluster.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att de lägen som lyfts är viktiga regionala knutpunkter och översiktsplanen trycker på viktiga noder för personalintensiva arbetsplatser i kollektivtrafiknära lägen som finns inom markanvändningen *blandad stad*.

Stadens arkitektur och kulturmiljö

Region Skåne ser positivt på att Malmö stad beskriver vikten av att arbeta med stadens arkitektur och kulturmiljö. **Jernhusen AB** välkomnar att Malmö vill prova höga byggnader i väl valda lägen och att de utformas med en omsorgsfull arkitektur. Överhuvudtaget ser Jernhusen det som positivt att kombinera Malmös särart med ett samspel mellan gammalt och nytt. Med en genomtänkt och modern utveckling kommer områden som Nyhamnen och runt Malmö centralstation att upplevas som täta, men inte trånga. En hållbar framtid innebär att utveckla med en kombination av god arkitektur och en god trafikplanering.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Synpunkterna noteras.

Kulturnämnden anser att strategierna kring kulturmiljöns värde och kvaliteter i den fortsatta utvecklingen av staden behöver preciseras. Kulturnämnden anser även att översiktsplanen behöver utvecklas vad gäller resonemangen om hur riksintresseområdena för kulturmiljövården inom kommunen ska hanteras i efterföljande samhällsplaneringsprocesser. Den offentliga konsten, inklusive den byggnadsanknutna konsten, behöver beskrivas utifrån ett kulturmiljöperspektiv. Kulturnämnden menar att förvaltningen av den offentliga konsten, såväl den kommunalt ägda som den privata, bör utgå från att den är en del av stadens samlade kulturarv och därmed ska tillskrivas kulturhistoriska värden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga i Kulturnämndens synpunkt om att hanteringen av riksintresse för kulturmiljö behöver utvecklas i översiktsplanen. Exempelvis finns det ett pågående arbete med att se över riksintresseområdet söder om Malmö, M128 Foteviken-Glostrup. Aktuella förändringar kommer att arbetas in i nästkommande översiktsplan. Vad gäller den offentliga konsten pågår det en diskussion inom staden om vem som ska förvalta den offentliga konsten. I de fall konsten ingår som del i den kulturhistoriska miljön kan den komma att innefattas av översiktsplanens riktlinjer. I kommande arbete med översiktsplanen kan denna fråga hanteras vidare.

Region Skåne vill uppmuntra kommunen att ytterligare utveckla begreppet gestaltad livsmiljö i översiktsplanen då Malmö har stor betydelse som förebild i regionen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är positiva till Region Skånes uppmuntran om att utveckla begreppet gestaltad livsmiljö. Under 2023 påbörjas ett arbete med att ta fram en uppdaterad version av stadens arkitekturprogram som är en del av översiktsplanen.

Tekniska nämnden anser att strategiområdet har stort fokus vid den positiva påverkan höga byggnader har på staden. För syftet att skapa identitet, orienterbarhet och strukturer för att koppla samman stadens olika delar är även parker och andra gröna stadsrum viktiga. Motsvarande fokus på den potential och positiva effekt som omsorgsfull landskapsarkitektur har i staden saknas och avsnittet bör kompletteras med en strategi kring detta.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga i att exempelvis omsorgsfull landskapsarkitektur har motsvarande potential och positiva effekter som höga hus kan ha. Texten om höga hus har nyanserats något i översiktsplanen.

Peder Kristiansson efterfrågar forskning om höga hus positiva effekter. Vidare ställer sig Peder Kristiansson kritisk till höga hus och ifrågasätter om det finns behov av sådana landmärken och orienteringspunkter samt önskar ett förtydligande av hur höga hus är identitetsskapande och bidrar till att koppla samman Malmö visuellt. Peder Kristiansson efterlyser fler gator med bredare trottoarer. Bredare sådana bidrar till ett större folkliv, vilket är positivt ur många synpunkter, bland annat trivsel- och trygghetssynpunkt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga i att fler gator med breda trottoarer kan bidra till mer folkliv. I de nyligen framtagna *Riktlinjer för höga hus* (som inte är en del av översiktsplanen), lyfts förväntningar som ska säkerställa att höga hus bidrar med positiva effekter, exempelvis vad gäller orientering och stadsliv, när de uppförs i Malmö.

Resurseffektivt och klimatneutralt byggande

SGU framhåller att lämpliga utvisade upplags- och hanteringsplatser kan underlätta för att verka för lokal masshantering i syfte att bland annat minska klimatpåverkan genom transporter och därmed få bättre ekonomi. Tillgång och efterfrågan på material möts inte alltid, samtidigt vill man alltid undvika ev. onödig avfallsklassning då en potentiell resurs då försummas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret delar SGU:s uppfattning om att det är viktigt att lämpliga platser för upplags- och masshanteringsplatser utreds vidare för en hållbar masshantering och en mer effektiv resursanvändning av material och massor. Det pågår samtal och diskussioner kring hur detta ska hanteras, både regionalt och lokalt, och då adresseras bland annat hur massor klassas och bedöms så att det kan betraktas som en resurs. Förhoppningsvis kan ett utvecklat regionalt samarbete innebära att masshantering hanteras tydligare i nästkommande översiktsplan.

SGU saknar resonemang kring materialförsörjningsfrågan, som bla. berör hållbara transporter, miljömål och mellankommunalt samarbete. Detta är speciellt i många av Skånes kommuner problematiskt, då lämpligt material måste transporteras långa vägar, vilket kan ha stor påverkan på miljön.

Lokal tillgång till sand och grus bör ej ersätta kommunens behov av bergkross, då naturgrusförekomster ofta även innebär andra skyddsvärda naturvärden (grundvattenmagasin, speciell naturmiljö mm.). Därtill måste de kommuner i regionen som har en lämplig berggrund möjliggöra en regional försörjning av bergmaterial till grannkommunerna. Dessa frågor bör hanteras inom kommunal- och länsplanering. Det kan vara klokt att inom översiktsplanering skapa sig en bild av nuvarande och framför allt framtida materialförsörjningsbehov inom regionen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret ser samma behov av att resurser behöver användas effektivt och att orört råmaterial enbart ska användas när återbruk inte räcker till. Stadsbyggnadskontoret håller med om att materialförsörjningsbehovet behöver hanteras både på en regional och kommunal nivå för att få till synergieffekter med exempelvis grannkommuner med flera. Malmö stad följer med intresse Länsstyrelsen Skånes framtagande av en materialförsörjningsplan och deltar gärna i det fortsatta arbetet.

Skanska samarbetar gärna med Malmö stad för att utveckla metoder och processer för klimatneutralitet vid markanvisningar, detaljplane- och bygglovsprocesser. För att skapa effektiva och hållbara samarbeten behöver detta arbete lyftas ur de respektive planprocesserna och ske samlat och organiserat. Riktlinjer behöver vara samma för alla parter. Flexibilitet i detaljplaner är en förutsättning för att skapa klimatneutrala byggnader. Något som borde styras och tas upp redan i översiktsplanen. Klimatneutrala byggnader borde prioriteras framför annan bebyggelse.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret uppskattar efterfrågan gällande samarbete kopplat till klimatneutralitet i bygg- och anläggning. Inom översiktsplanen ryms dock inte möjlighet till samarbetsutpekanden. Däremot deltar staden i flera olika forum och arenor för samarbeten kopplade till hållbar stadsplanering och klimatneutral bygg- och anläggningssektor, som exempelvis *Lokal färdplan för Malmö 2030 (LFM30)*, *Viable cities* och *EU:s 100 climate neutral cities*.

Markföroreningar och farliga verksamheter

Miljönämnden påtalar att i förslaget till översiktsplan anges att markföroreningar i huvudsak förekommer i Malmös verksamhetsområden. Enligt kartlagret *Geologiska förhållanden* (SGU 2003) utgör dock andelen fyllnadsmark 21 procent av landområdet i Malmö. Fyllnadsmarken innehåller ofta okänt förorenat material. Utöver det har Malmö drygt 1 400 så kallade MIFO-objekt (länsstyrelsernas publicerade kartor över misstänkta eller konstaterat förorenade områden). Det innebär att en stor andel av Malmös mark bedöms som förorenad. Miljönämnden föreslår därför att avsnitten om markföroreningar justeras i enlighet med ovanstående och att det även framgår när markföroreningar, inklusive ansvar, bör vara utredda.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I översiktsplanen anges att markföroreningar förekommer på flera platser i staden och att ansvarsfrågorna kring markföroreningar ska klargöras i tidiga planeringsskeden.

Miljönämnden påtalar att Malmö stad och Länsstyrelsen Skåne har tagit fram kartlager med uppmärksamhetsavstånd till farliga och störande verksamheter. Miljönämnden anser att det bör framgå av översiktsplanen att kartlagren bör användas som underlag i planprocesserna, då uppmärksamhetsavstånden kan påverka vilken typ av bebyggelse som är möjlig på olika avstånd från verksamheterna

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Bland planeringsriktlinjerna för *Blandad stad* sker en hänvisning till kartunderlag med *Uppmärksamhetsområden för farliga* respektive *miljöfarliga verksamheter*. Översiktsplanen kommer att kompletteras så att motsvarande hänvisning även sker i strategierna för *Markföroreningar samt farliga och störande verksamheter*.

SGU menar att det är viktigt att undersökningar av risker, förekomst av föroreningar mm. hanteras åtminstone översiktligt redan vid fysisk planering, tex. vid översikts- eller detaljplanering, utpekande av LISområden mm. Kommunen bör i detta arbete resonera hur olika redovisade riskfaktorer kan påverka och eventuellt förstärka varandra. Malmö kommuns översiktsplan redovisar föroreningar

efter grad av undersökning/sanering. Länsstyrelsens riskklassning framgår därvid ej, ej heller kan möjlighet för påverkan/spridningsrisk genom exempelvis översvämning eller erosion bedömas. Det saknas även relevant information, bland annat i kartdelen Underlag. Andra myndigheters kartdata skulle kunna läsas in som WMS. Länsstyrelsens EBH-karta tillhandahåller tex. ytterligare information och klassning av potentiellt förorenade områden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Risker kopplat till skyfall och höga havsvattenstånd redovisas under strategier respektive planeringsriktlinjer för *Klimatanpassning och teknisk försörjning*. Översiktsplanen redogör inte för övriga geotekniska riskfaktorer då det inte bedöms utgöra en överhängande risk inom kommunen. Utredningar och planering utifrån en lång rad aspekter inom klimatskydd och klimatanpassning pågår och kommer att fortgå under lång tid framöver och vars slutsatser successivt redovisas i översiktsplanen och andra styrdokument.

Gröna och blå miljöer

Miljönämnden anser att följande bör framgå i ingressen. Statistik från SCB (2015) visar att Malmö har lägst antal kvadratmeter grönyta per person i landet. Enligt översiktsplanens hållbarhetsbedömning har 16 procent av Malmös naturområden fått försämrade naturvärden jämfört med år 2012 och 6 procent av ytor med värdefull natur exploaterats under de senaste 15 åren.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kompletteras efter miljönämndens synpunkt med viss justering.

Region Skåne efterfrågar ett tydligare ställningstagande som syftar till att grönstruktur och grön infrastruktur värderas likvärdigt med övriga strukturbildande element i staden såsom bebyggelsestruktur, trafikinfrastruktur och teknisk infrastruktur. Detta så att de satsningar som görs bidrar till en hållbar och hälsofrämjande stadsutveckling. Region Skåne skulle gärna se ett tydligare resonemang kring andelen grönstruktur i relation till den växande befolkningen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I och med att staden växer kommer alla strukturbildande element i staden behöva hänga med i utvecklingen. I översiktsplanen redovisas därför inte bara nya stora planerade grönområden och grönstråk som gör och kommer göra grönområdena lättillgängliga. Det framgår också tydlig bland strategierna att både tillgång och tillgängligheten till parker och naturområden ska öka och att områden som påverkar många människor ska prioriteras.

Park och natur

Tekniska nämnden föreslår en strategi kopplat till att det i de prioriterade inriktningarna lyfts att särskilt fokus ska läggas på den yttre miljön i områden med stor barnfattigdom och trångboddhet. Det skulle ge detta perspektiv mer tyngd i den efterföljande planeringen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kompletteras enligt tekniska nämndens synpunkt.

Tekniska nämnden önskar att översiktsplanen var tydligare kring vilken funktions eller markanvändnings kostnad som arealen park och natur ska öka.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I granskningsförslaget till översiktsplanen föreslås en del nya grönområden med en storlek över 5 ha. Delvis handlar det om naturområden som ska säkras och tillgängliggöras på ett bättre sätt, jordbruk- eller ruderatmark men även före detta industri- eller hamnområden där nya grönområden ska skapas. Detta gäller även park- och naturområdena som är mindre än 5 ha och som ingår i redovisning för *blandad stad* och *verksamhetsområden*. En viktig strategi i översiktsplanen är att marken utnyttjas så effektivt som möjligt vid planering av nya bostads- och verksamhetsområden, just för att kunna öka andelen grön mark. Exempel är förskolor på flera våningsplan, minskning av andelen markparkering för bilar eller prioritering av flervåningshus. Exempelvis leder planeringsinstrumentet *grönytefaktorn* till förbättrat omhändertagandet av dagvatten på

kvartersmark och minskar därmed målkonflikten mellan ytor för rekreation och dagvatten på allmän platsmark.

Funktionsstödsnämnden vill understryka att gröna kopplingar och stråk i form av gång och cykelvägar inte kan nyttjas av delar av nämndens målgrupp och ska därför inte ses som ersättning till park- och grönområden. Närhet till grönska bör gälla för alla Malmös invånare, även de som inte använder cykel eller promenerar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: God tillgänglighet till park- och grönområden för alla är en komplex utmaning där många förvaltningar arbetar för att skapa förbättringar. Det är självklart att gröna kopplingar och stråk inte kan ersätta parker, men de ska kunna förbättra tillgängligheten och närheten för fler målgrupper. Beroende på graden av funktionsnedsättning behövs det naturligtvis andra åtgärder för att kunna ta sig till ett grönområde.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på planförslagets tydlighet kring närheten till gröna miljöer för alla Malmöbor men vill framhålla att kvaliteten på dessa ytor kan skilja sig och att kvaliteten på parken även bör räknas in i bedömningen av närhet till park. Nämnden framhåller vikten av att planera för en jämn fördelning av fritid- och kulturutbud i Malmö. Att undersöka hur närheten till kultur och fritid skulle kunna hanteras på liknande sätt som närheten till gröna ytor hade varit intressant, anser nämnden. Nämnden anser att profilerade lekplatser och aktivitetsytor ytterligare kan fördelas över hela Malmö, som en medveten strategi.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det existerar redan vissa principer för närhet till fritid, t.ex. fastighets- och gatukontorets *Plan för aktiva mötesplatser*, som fastställer att alla Malmöbor ska ha ett visst basutbud av aktiviteter inom 500 meter från sin bostad. För större fritidsanläggningar och kultur finns inte lika tydligt utpekade mål. En utveckling av sådana principer hade varit intressant att genomföra som kan ligga till grund för ytterligare strategier i nästa översiktsplan.

Malmö Idrottsföreningars Samorganisation önskar en konkretisering kring hur och var antalet träd ska öka och att det tydliggörs vikten av att många platser är i stort behov av trädskugga för att de alls ska kunna användas i sommarheta och för att gräsmattor och andra gröna områden inte ska torka ut under sommarmånaderna. Malmö Idrottsföreningars Samorganisation vill även tillägga att träd skyddas mot väder och vind på alla sätt och är viktigt för att aktivitetsytor utomhus ska kunna brukas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret välkomnar Malmö idrottsföreningars samorganisationens positiva reaktion på ambitionen att öka antalet träd. Utredningar kring placering, tidplan och ekonomi behöver göras i nästkommande planeringskede där Malmö idrottsföreningars samorganisationens förslag på placering är välkomna.

Region Skåne ser positivt på att översiktsplanen tydligt lyfter fram betydelsen av att bevara och utveckla grönstruktur och biologisk mångfald. Region Skåne saknar dock ställningstaganden kring tätortsnära natur, vilket regionplanen lyfter i planeringsstrategin *3.3 iii - Förbättra tillgången till tätortsnära natur för nära, vardagligt friluftsliv och kortare utflykter*.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad har en liten yta i förhållande till befolkningens mängden. Behovet av grönområden är stor medan landskapet omkring staden är präglad av intensivt lantbruk. Möjligheten att nyttja landsbygden för rekreation ska förbättras enligt översiktsplanen. Detta skulle kunna ske till exempel genom så kallade beträdor som är smala strängar av insått vallgräs som lämnas obrukad längs åkerkanter och kan fungera som gångstråk i landskapet. Översiktsplanen pekar ut stora park- och naturområden som är befintliga för att säkra dessa men visar även tätortsnära planerade områden för att täcka framtidens behov i en växande stad. Nya gröna kopplingar mellan staden och landskapet som ska korsa Yttre Ringvägen redovisas i översiktsplanens grönstrukturkarta. Även regionala stråk tydliggörs i översiktsplanens grönstrukturkarta.

Region Skåne ser positivt på att översiktsplanens karta har förtydligats avseende hur de gröna stråken ska kopplas till grannkommunerna men vill fortsatt trycka på att Skåneleden och Sydkustleden

bör redovisas i såväl text som kartmaterial. Skåne är det landskap i landet som har lägst andel allemansrättsligt tillgänglig mark per invånare. Det är ofta svårt att röra sig i ett modernt odlingslandskap. I det sammanhanget är det värt att lyfta fram betydelsen av utpekade leder och stråk och deras funktion att uppmuntra till fysisk aktivitet, lokal rekreation, bidra till fossilfritt resande i närområdet, levande landsbygd med näringslivsutveckling och stärkt folkhälsa. Översiktsplanen kan med fördel kompletteras med strategier för hur dessa perspektiv kan omsättas i handling.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Skåneledens sträckning planeras och genomförs redan inom kommunen men översiktsplanen bedöms inte vara rätt nivå att redovisa den specifika ledens sträckning. På en övergripande nivå är det viktigt att ange funktionerna rekreation respektive spridningskorridorerna vilket redovisas i översiktsplanen.

Havet och kusten

Trelleborg kommun lyfter att en aktuell fråga i Trelleborg är utveckling och klimatanpassning av kommunens kustområden. Inom detta område har kommunerna goda kontakter och Trelleborgs kommun ser fram emot vidare dialog för att tillsammans bilda en mer samlad målbild av ett klimatanpassat Skåne.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad delar bilden av att mellankommunalt samarbete inom denna relevanta frågeställning är viktig.

Region Skåne ser positivt på att översiktsplanen har ett ökat fokus på havet och Öresund och pekar ut Öresund som utredningsområde. Enligt *Regionplan för Skåne 2022–2040* behövs det brådsökande initiativ för ett bättre gemensamt skydd av både Öresund, Östersjön och Kattegatt i synnerhet när det gäller de kumulativa effekterna, det vill säga summan av påverkan av många olika aktiviteter.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Lomma kommun menar att det är positivt med den vilja Malmö uttrycker att aktivt verka för ”att långsiktigt säkerställa havets ekosystemtjänster, bland annat genom fler marina naturreservat och att Öresund blir ett biosfärområde i enlighet med Unescos program Man and the Biosphere.” Men tyvärr verkar detta stanna vid textavsnitt som sedan inte uppfylls i planhandlingen. Man skriver också att ”Stadsutvecklingen ska bidra till att Öresund förblir ett friskt och levande hav där ett rikt växt- och djurliv och möjligheter till rekreation och upplevelser kombineras med fiske, sjöfart och energiproduktion.” Vidare att ”Översiktsplanens genomförande ska som helhet stärka den biologiska mångfalden i Malmö.” och ”Kvaliteten på gröna och blå miljöer ska förbättras genom ökad biologisk mångfald och flera olika ekosystemtjänster.” Av detta syns mycket lite i planhandlingarna. Istället uttrycks det tydligt ”att staden i vissa lägen kommer att fortsätta växa genom nytillskott av bebyggelse på utfyllnader i havet som kombinerar exploateringsbar mark med klimatanpassning”. Den dissonansen gör att det som är översiktsplanens främsta syfte, att visa på avvägningar, får anses ha lämnat biologisk mångfald därhän. Här blottas istället en oförståelse kring vilka behov de marina ekosystemen har för att kunna upprätthålla vitalitet över tid. Ett framtida fortsatt vitalt ekosystem i Öresund som klarar att generera alla dessa ekosystemtjänster är inte förenligt med planerna på fortsatta utfyllnader och yttre kustskydd. Lomma kommuns kritik mot utfyllnaderna på produktiv havsbotten i Öresund kvarstår från många tidigare yttranden och att klimatanpassning ska ske genom konstruktioner ute till havs är en bekymmersamt kortsiktig syn på saken som dessutom kommer att ha en mycket stor negativ påverkan på omgivande kustlinje i andra kommuner, inklusive Lomma kommun.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad delar inte Lomma kommuns bedömning att utpekade behov av utfyllnader kommer ha negativ påverkan på omgivande kustlinje. Tvärtom ser Malmö stad det som viktigt för hela Skåne att Malmö som tillväxtmotor kan bevaras och fortsätta utvecklas som kust- och hamnstad. Att inte skydda Malmö mot stigande hav bedöms ha en stor ne-

gativ effekt på näringslivet i hela regionen. Precis som Lomma kommun nämner är de marina biotoperna i Öresund viktiga och framtida utfyllnader kommer att utföras med ambitionen att inte försämra vattenkvalitet i aktuella vattenförekomster.

Biologisk mångfald

Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd angående strategin "Gröna och blå miljöer, främst artrika och hotade, ska bevaras, utvecklas och nyskapas. Översiktsplanens genomförande ska som helhet stärka den biologiska mångfalden i Malmö". Utifrån det påpekar Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd att värnar man bara om de artrika områdena och hotade arterna/miljöerna så kommer biologisk mångfald att fortsätta att utarmas. De triviala områdena med all dagliga arter är viktiga för både spridning och bevarande av såväl de rara arterna som de triviala arter som också behöver livsrum. Det kommer också att minska ekosystemtjänsterna när antalet naturområden minskar och blir mer ensartade. **Stadsbyggnadskontorets kommentarer:** Strategin justeras för att täcka in alla områden som är gynnsamma för den biologiska mångfalden.

Skånes ornitologiska förening betonar att det givetvis är mycket viktigt att allmänheten engageras och får möjlighet till rekreation och upplevelser men lyfter att det är viktigt att tillgänglighet inte blir på bekostnad av biologisk mångfald i känsliga områden. I vissa områden, t.ex. strandängar längs kusten, fungerar inte kombinationen människa och djurliv. I sådana fall blir det djurlivet som påverkas negativt om tillgängligheten planeras fel eller blir för omfattande.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Områdesbestämmelser och artskyddsbestämmelser ska följas. Försiktighet bör gälla i områden där väx- och djurarter lätt kan påverkas negativt. Detta behöver tas hänsyn till i nästa planeringsskede.

Tekniska nämnden menar att i översiktsplanen behandlas gröna och blå perspektiv på ett väldigt översiktligt sätt, medan andra delar, t.ex. bebyggelse och trafik, är långt mer ingående behandlat, både strategiskt och innehållsmässigt. I avsaknad av en aktuell plan för gröna miljöer är det extra viktigt att översiktsplanen adresserar och konkretiserar gröna frågor och vikten av att skapa en mångfald av biotoper och livsmiljöer för djur. Utöver naturvårdsplanen har miljöprogrammet även en viktig roll som vägledare i arbetet med biologisk mångfald. Den omnämns inte under strategierna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadens hållbara utveckling är mycket komplex där många delmoment behöver fungera ihop för att få ett bra resultat i sin helhet. En tät stad värnar jordbruksmark och alternativa mobilitetsåtgärder kan leda till grönare gatumiljöer. Fokus i alla delar av översiktsplanen är dess prioriterade inriktning av den nära, täta, gröna och funktionsblandade staden. Grönområdenas kvalitet ska förbättras för att skapa goda förutsättningar för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Översiktsplanen kan dock inte ersätta en plan för gröna miljöer. *Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030* är en förutsättning för arbetet med översiktsplanen och kommer refereras till i relevanta avsnitt.

MKB välkomnar att en modell för balanseringsprincip tas fram och vill ånyo framföra synpunkten att denna tillämpas på större områden och inte ska lösas fullt ut inom enskilda detaljplaner respektive fastigheter.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten och tar den med sig till ett framtida arbete med att ta fram en modell för hänsynstagande till naturvärden samt ekologisk kompensation som är anpassad för Malmös förhållanden.

Landsbygd och jordbruk

Trelleborgs kommun ser likt Malmö att det är betydande för en hållbar utveckling i regionen att värna om jordbruksmarken genom att prioritera förtätning i kollektivtrafiknära lägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Region Skåne noterar att andelen jordbruksmark som tas i anspråk minskat men att betydande arealer fortsatt tas i anspråk. Regionplanen anger att de kumulativa konsekvenserna av exploateringen av jordbruksmark måste ses i ett mellankommunalt, regionalt och nationellt sammanhang över tid och beaktas i den fysiska planeringen. Översiktsplan för Malmö kan med fördel förtydligas med utgångspunkt från detta.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I förslaget till översiktsplan har arealen jordbruksmark som tas i anspråk minskat i förhållande till tidigare plan. Malmö stad har haft en betydande befolkningsökning de senaste decennierna och kommer med stor sannolikhet ha det även framöver. Det betyder att det finns ett hårt tryck på att exploatera delar av jordbruksmarken. Översiktsplanens inriktning är dock att staden i huvudsak ska växa inåt för att förbättra hållbarheten genom att bland annat värna den högkvalitativa jordbruksmarken. Här är Malmö stad förebild i regionen och på nationell nivå.

Tekniska nämnden menar att strategiområdet *Landsbygd och jordbruk* behöver utvecklas och bli tydligare kring att vi, precis som i marina frågor, behöver arbeta med att säkerställa att jordbruksmarken behåller och kan återuppbygga möjligheterna att leverera ekosystemtjänster. För att skapa större resiliens för exempelvis torra behöver avsnittet kompletteras med en strategi för att skapa våtmarker eller andra vattenhållande funktioner i landskapet.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret håller med om att staden behöver arbeta med att säkerställa att jordbruksmarken behåller och kan återuppbygga möjligheterna att leverera ekosystemtjänster. Strategin i översiktsplanen som pekar på att kommunen ska öka jordbrukets miljöanpassning samt stödja metoder som främjar ekosystemtjänster, tar höjd för detta behov och för behovet att stärka resiliensen mot klimatförändringar.

Jordens Vänner Malmö- Lund kräver att alla projekt där jordbruksmark ska tas i anspråk omprövas och att en policy utformas där Malmö utfärdar ett moratorium på exploatering av jordbruksmark för andra ändamål än matförsörjning. Självklart är ett diversifierat och ekologiskt jordbruk viktigt. Vi ser gärna att staden satsar på mer ätbart i planeringen, t ex fruktträd och bärbuskar. Skogsträdgårdar kan utvecklas. I de olika områden bör även mindre ytor göras tillgängligt för de som vill odla.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Sedan många år tillbaka följer Malmö stad översiktsplanens inriktning att staden i huvudsak ska växa innanför Yttre Ringvägen trots att staden växer i mycket hög takt. Plantering av växter som kan nyttjas för livsmedelproduktion i den täta staden har både fördelar och utmaningar. Dessa oftast platsspecifika frågeställningar kan dock inte lösas i en sådan planeringsnivå som översiktsplanen har. Samma sak gäller avvägningen mellan odlingsintresset för enskilda och tillgänglighetskravet för alla.

LRF efterlyser en plan för hur Malmös mark ska användas vad gäller odling. LRF föreslår att Malmö stad säljer ut mark till näringen eller arrenderar ut marken på längre kontrakt så att brukaren har möjlighet att sköta marken på ett sådant vis att det gagnar såväl Malmö stad, lantbrukaren och miljön.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Ett sätt att se över hur Malmös odlingsmark ska användas är att ta fram en strategi för landsbygden och jordbrukslandskapet. Detta kommer läggas till bland översiktsplanens strategier.

Skanska ser positivt på att Malmö ska växa till en halvmiljonstad främst genom förtätning innanför Yttre Ringvägen. Vi tror dock att ett stort antal Malmöbor även i framtiden, under olika perioder i livet vill bo marknära och troligen lite mer lantligt. Kan inte Malmö erbjuda denna möjlighet kommer dessa personer mycket sannolikt att söka sig till andra kommuner i närområdet. Detta innebär dels att värdefull jordbruksmark ändå går förlorad, även om det då inte sker inom Malmö stad men det innebär även att Malmö går miste om betydande skatteintäkter. Vi föreslår att planen ger en något större möjlighet att utreda möjliga bostadslägen utanför Yttre Ringvägen på platser där det finns

goda förutsättningar att bygga kollektivtrafiknära. Redan idag går det att utveckla bostäder som är klimatpositiva och genom innovation och samverkan ser vi att det skulle vara möjligt att skapa klimatpositiva stadsdelar där man genom effektivare odlingsätt även skulle kunna kompensera för den jordbruksmark som bebyggs.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I översiktsplanen ges möjligheter att tillskapa bostäder i befintliga tätorter inom kommunen, även utanför Yttre Ringvägen.

Thomas Ingelström uttrycker en oro kring att Sveriges bästa odlingsmark skall bebyggas av hus, betong och människor för att det är stationsnära och är oförstående då det samtidigt skrivs att "Exploatering av jordbruksmark minskar inte bara arealen odlingsbar mark utan även möjligheterna för ett stort antal arter att ha kvar sin hemvist inom kommunen."

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Sedan många år tillbaka följer Malmö stad översiktsplanens inriktning att staden i huvudsak ska växa innanför Yttre Ringvägen trots att staden växer i mycket hög takt. Stora satsningar sker kring stationslägen för att underlätta miljövänligt resandet. Förutom Hyllie finns det andra stationslägen på redan exploaterad mark som ska förtätas. Hyllie är i många avseenden ett undantag som beror på dess strategiska läge kring tågstationen intill Öresundsbron och Malmö Central. Här gjordes avvägningen att en alternativ placering av bostäder och verksamheter som finns och kommer finnas i Hyllie, skulle leda till mycket sämre påverkan på möjligheten till hållbart resandet, effektivt markutnyttjande och stadsmässiga kvaliteter.

Miljönämnden anser att jordbruket som en viktig näring lyfts i översiktsplanen och att dess ekonomiska betydelse bör förtydligas. Miljönämnden anser vidare att en strategi för utveckling av landsbygden och odlingslandskapet bör tas fram, som inkluderar dess kulturella, rekreativa och ekologiska värden. En del områden i Malmö där utbyggnad planeras omfattar odlingsmark. För dessa bör det alltid framgå i de platsspecifika riktlinjerna att det finns en konflikt mellan bevarande av odlingsmark och exploatering. Miljönämnden anser även att det bör framgå i översiktsplanen att Malmös jordbruksmark har högst produktionsförmåga i Sverige (klass 8-10) och är av största lokala och nationella intresse att bevara. Ingressen bör också ange att Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030 har ett mål om att Malmös odlingslandskap ska värnas och brukas hållbart (mål 10). Miljönämnden anser att punkt tre bör förtydliga att rekreation i landsbygden ska förbättras utan att påverka dess natur- och kulturvärden negativt. Punkt fem bör förtydliga att småskaliga verksamheter ska möjliggöras inte bara utifrån odlingslandskapets villkor utan också med ett hållbarhetsperspektiv. Gällande översiktsplan anger att Malmö stad ska ta fram en strategi för utveckling av landsbygden och jordbrukslandskapet. Miljönämnden anser därför att en sådan strategi bör tas fram och att punkten bör kvarstå.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Att Malmö stad ska ta fram en strategi för landsbygden och jordbrukslandskapet kommer läggas till bland översiktsplanens strategier. Dessutom kommer jordbrukets betydelse och vikten att värna om jordbruksmark belysas ytterligare. Översiktsplanens riktlinjer och karta ska lösa målkonflikter mellan olika intressen kring jordbruksmark på ett övergripande sätt. Översiktsplanens strategier ska visa ett förhållningssätt vid målkonflikterna i kommande och mer detaljerade planeringsskeden. Översiktsplanens strategier följer Miljöprogrammets mål om rekreation och verksamheter på landsbygden och kommer fortsatt omnämnas i planen.

Trafik

Mobilitet och Trafikinфраstruktur

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till utveckling av en blandad stadsbebyggelse i stationsnära lägen. Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig även positiv till att utformningen av gaturummet ska omfattas av konsekvensbedömningar där sociala aspekter granskas såsom jämlikhet och jämställdhet. **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** är positiv till översiktsplanens ambitioner om att ytterligare förbättra stadens kollektivtrafiksnät och att förbättra för

fotgängare och cyklister i staden. Eleverna som har sin undervisning i stadens skolor är nästan uteslutande beroende av andra färdmedel än bilen, vilket ställer stora krav på kollektivtrafiken, trafikplanering och trafiksäkerheten i staden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Arvid Dellien anser att kommunen bör sluta upplåta mark till samfällighetsföreningar då de jobbar intensivt med att blockera de områden de äger, vilket ofta slutar med farliga trafik hinder för att få bort gående och cyklister.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att frågorna ligger på en nivå som inte hanteras inom ramen för översiktsplanen.

Funktionsstödsnämnden är överlag positiv till översiktsplanens prioritering av cykelnät, fotgängar zoner och kollektivtrafik. Dock saknar nämnden en analys som inkluderar personer som inte kan nyttja ovan nämnda färdvägar. Många är beroende av andra färd sätt, inte minst bil eller färd tjänst. När trafik, kommunikationer och transportvägar planeras, måste framkomligheten för personer som har särskilda behov vid förflyttningar beaktas. **Malmö centrala pensionärsråd** saknar de äldres perspektiv när det gäller inflytande över trafik situationen. I avsnittet om mobilitet anges att *Vid trafiksystemets planering, utformning och gestaltning ska omsorg läggas vid skilda förutsättningar, behov och erfarenheter för barn, äldre, personer med funktionsnedsättning och andra grupper.* Därefter hänvisas till Trafik- och mobilitetsplanen. I Trafik- och mobilitetsplan står *"Gång, cykel och kollektivtrafik är det självklara valet för de som bor, arbetar eller vistas i Malmö."* Äldre och personer med funktionsnedsättningar kan ha svårt att klara av detta. Staden måste även planera för de som inte kan gå och cykla. Formuleringarna i översiktsplanen och Trafik- och mobilitetsplanen är dessutom inte helt samstämmiga.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att skrivningarna i översiktsplan respektive *Trafik- och mobilitetsplan* går i samma riktning. Malmö stad strävar efter en stad för alla medborgare, där gaturummen är disponerade mer demokratiskt, och där infrastrukturen är utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv. Med fler och bättre utvecklade alternativ, som kan användas av fler på ett energi- och yteffektivt sätt jämfört med privat bilkörning, förbättras även möjligheterna att transportera sig med bil för dem som ibland inte har några alternativ. I planförslaget framgår det att tillgängligheten för personer med funktions hinder kontinuerligt behöver förbättras och alltid ska beaktas vid utformning av det offentliga rummet.

Lantmännen uttrycker oro över att det anges att plats kommer att behöva om disponeras från yrkrävande trafikslag för att uppnå översiktsplanens prioriterade inriktningar. De framtida inriktningar som presenteras för hamnområdena där Lantmännens verksamheter är belägna förutsätter samtliga att Lantmännens verksamheter upphör eller begränsas i betydande omfattning. Lantmännens anläggningar i Malmö är strategiska anläggningar. Dess lokalisering och befintlig infrastruktur, för såväl tung vägtrafik som båttransporter i Malmös hamn, utgör en viktig förutsättning för den primärproduktion som bedrivs på jordbruksmarken i regionen. En inskränkning i befintliga transportmöjligheter till respektive från Lantmännens anläggningar kommer väsentligt begränsa Lantmännens verksamhet i Malmö alternativt förhindra densamma. Lantmännen ser fram emot fortsatt diskussion med Malmö kommun om hur Lantmännens verksamhet ska säkras samtidigt som staden växer och utvecklas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Lantmännen bedriver en viktig verksamhet för Malmö och regionen. Malmö stad för en löpande dialog med Lantmännen om hur verksamheten bäst kan vidareutvecklas, även om delar av den på sikt omlokaliseras.

MKB Fastighets AB vill lyfta fram att för att nå p-normens krav på cykelparkering vid bostäder uppstår ofta en målkonflikt i förhållanden till de gröna och sociala värdena på gårdarna. Därför ser bolaget behov av en ökad flexibilitet i parkeringsnormen som beaktar målgrupp, placering i staden och andra faktorer som delningsmöjligheter. Gällande parkeringslösningar vill MKB fortsatt peka på behovet av att parkeringslösningar i nya områden i möjligaste mån sker i externa mobilitetshus som möjliggör en flexibel användning och klimatsmarta val. Vid förtätning i befintliga områden kan

det vara motiverat att delvis behålla befintlig markparkering, både av tillgänglighetsskäl och av ekonomiska skäl.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: *Policy och norm för mobilitet och parkering i Malmö* hanterar stadens övergripande arbete med bil- och cykelparkering. Parkeringstal och exakta parkeringslösningar för bil och cykel hanteras inte i översiktsplanen. I riktlinjer för *blandad stad* anges att bilparkering i första hand ska lösas i gemensamma anläggningar som mobilitetshus för att ge förutsättningar för samnyttjande och att markparkeringar för bilar och underjordiska garage bör undvikas. Detta gäller vidare som utgångspunkt i stadens planering.

MKB Fastighets AB välkomnar att översiktsplanen rymmer både målsättningen att staden ska växa och att trafiken ska minska. Bolaget vill dock lyfta fram de kostnadsdrivande dubbla kraven i nya projekt på dels hållbara mobilitetsalternativ, dels skyddande åtgärder för att möta trafikökningar. Stadens antagna *Policy och norm för mobilitet och parkering* möter delvis denna problematik, men MKB vill uppmärksamma att frågeställningen alltför är aktuell rörande trafikbuller.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten. Malmö stad tar med sig frågan i kommande fördjupningsarbete kring framtida dimensionerande trafikflöden i relation till trafikbuller.

Cykelfrämjandet Malmö och Lund efterfrågar en total översyn av den tekniska handboken så att tjänstepersonerna får handlingsutrymme att detaljplanera infrastrukturen så att den blir hållbar på riktigt, inte bara i olika styrdokument. dvs enklare att skapa cykling mot enkelriktat, cykelgator, ta bort parkeringsplatser osv. Att planera den bilsnåla och hållbara infrastrukturen i detaljplaneringen ska inte behöva bli undantag från den tekniska handboken utan ska vara normen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret förmedlar denna synpunkt till fastighets- och gatukontoret som ansvarar för *Teknisk Handbok*. Översiktsplanen ger en övergripande inriktning kring planering av cykelinfrastruktur i Malmö.

Cykelfrämjandet Malmö och Lund menar att det måste finnas en noggrant preciserad plan för hur kantstensparkeringen fasas ut för att ge plats åt andra funktioner. Parkering i innerstaden behöver vara i parkerings-/mobilitetshus. Detta betyder att Davidshalls torg och Stortorget blir av med sina markplansparkeringar. Vi förespråkar absolut inte underjordiska garage. Vi förslår

- 80 procent av den parkering som sker på markplan i innerstaden tas bort fram till 2030. Bilar hänvisas i första hand till befintliga p-hus.
- Inför marknadsmässig prissättning för all parkering inom Malmö stad, dvs en rejäl höjning från nuvarande nivåer.
- Sänkt bashastighet i innerstaden till 30 km/h
- Inför vägtullar för inresor innanför Inre Ringvägen såsom man gjort i Stockholm och Göteborg. Pengarna går till cykelinfrastruktur och kollektivtrafiken
- Översiktsplanen behöver inspireras av Barcelonas bilfria "superkvarter" utan genomfarts trafik och smitvägar, genomfart endast för cyklar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att frågorna som tas upp ovan generellt ligger på en nivå som inte hanteras inom ramen för översiktsplanen. *Policy och norm för mobilitet och parkering* samt *Trafik- och mobilitetsplan i Malmö* hanterar de mer ingående frågorna kring parkering och trafik. Gällande första punkten anger översiktsplanen i *Blandad stad* att bilparkering i första hand ska ske i gemensamma anläggningar samt att markparkeringar och underjordiska garage bör undvikas. Gällande andra punkten är detta på en detaljeringsnivå som inte hanteras i översiktsplanen. Stadsbyggnadskontoret vidarebefordrar synpunkten till Fastighets- och gatukontoret. Att sänka bashastigheten i innerstaden till 30 km/h har många fördelar men också en stor påverkan på trafiken och staden, vilken vi har kunskap om i nuläget. Stadsbyggnadskontoret anser därför att detta inte är något vi inkluderar i översiktsplanen i nuläget, men vi tar med oss frågan. Att införa vägtullar är något som stadsbyggnadskontoret anser att det inte finns behov av att utreda i nuläget och att det därmed inte ska inkluderas i översiktsplanen. Principer för bilfria "superkvarter" utan

genomfartstrafik hanteras i dagsläget i olika utredningar på Fastighets- och gatukontoret. Exempelvis har superkvarter för Möllevången utretts och även i Sorgenfri har liknande koncept undersökts. Inom större utbyggnadsområden arbetar stadsbyggnadskontoret tillsammans med fastighets och gatukontoret med att skapa bilfria miljöer, där arbetet med mobilitetshus i utkanten av områdena är en av åtgärderna för att möjliggöra detta.

Cykelfrämjandet Malmö och Lund önskar följande åtgärder:

- Fler enkelriktade gator för bil, där cykling mot enkelriktat bör tillåtas. Detta är en mycket yteffektiv och billig åtgärd.
- Huvudleder i Malmös innerstad bör smalnars av från fyra till två filer eller få en bussfil och blir till stadsgator. På detta sätt minskas inflödet av bilar effektivt också.
- En av utgångspunkterna för vårt remissvar är följande citat i översiktsplanen *“Stadens gaturum är inte bara transportkorridorer, där sker också många möten mellan stadens invånare. Gaturummens utformning är alltså viktigt även för stadens sociala liv. Framtidens mobilitet och infrastruktur behöver vara utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv. Plats kommer att behöva omfördelas från ytkrävande trafikslag för att uppnå översiktsplanens prioriterade inriktningar.”*. Kartan som visar huvudgator och trafikleder beskriver motsatsen till stycket om att stadens gaturum inte bara ska vara transportkorridorer. Huvudlederna behöver minskas, stängas, införa cirkulationsplan osv. kort sagt trafiken behöver begränsas, det gör den inte genom att behålla befintliga huvudleder som pumpar in privatbilism till Malmös innerstad.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Gällande synpunkten om att ha fler enkelriktade gator för bil där cykling mot enkelriktat tillåts anser stadsbyggnadskontoret att det är en för detaljerad synpunkt för att hanteras i översiktsplanen, men utvecklar en skrivning kring finmaskighet i cykelnätet under strategier för cykelstaden. Synpunkten gällande gaturummens utformning hanteras inte ingående i översiktsplanen, men olika huvudgator har olika förutsättningar och anspråk, både vad gäller stadens sociala liv, grönska samt person- och godstransporter. Inriktningarna och strategierna ger stöd till att utforma stadens gator även utifrån stadens sociala liv. Stadsbyggnadskontoret anser att översiktsplanen är tydlig gällande att framtidens mobilitet och infrastruktur behöver vara utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och att trafiksystemet ska utformas så att en större andel väljer att gå, cykla och åka kollektivt samt att dessa trafikslag ska prioriteras även om vissa infartsleder även fortsättningsvis behöver bibehålla en hög kapacitet för person- och godstrafik. I detta skede finns inte möjlighet att utreda förslagen och dess konsekvenser för huvudgatanätet så detta får hanteras i kommande översyn av översiktsplanen tillsammans med revidering av stadens *Trafik- och mobilitetsplan*.

Promenadstaden

Cykelfrämjandet Malmö och Lund anser att det bör planeras för fler sommargator och att dessa inte ses som undantag från regeln om att 99% av Malmös gator är bilgator med kantstensparkering på båda sidor gatan.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad arbetar fortlöpande med att testa fler sommargator samt även för fler permanenta gågator, gångfartsområden och cykelfartsgator. Stadsbyggnadskontoret menar att översiktsplanen ger stöd till detta arbete. Synpunkten är också vidarebefordrad till Fastighets- och gatukontoret.

Fotgängarnas förening lyfter att avståndet till skolan har ökat med det fria skolvalet och därmed har frågor om barns förhållanden i trafikmiljön blivit än aktuella. Barns gång- och cykelvägar till skola och fritidsaktiviteter måste därför bli en integrerad och prioriterad del av den kommunala trafikplaneringen. Därvid är barnkonsekvensanalys, BKA, ett användbart verktyg.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga i att barnperspektivet är av stor vikt och anser att frågan hanteras i översiktsplanen. Malmö stad arbetar ständigt med att förbättra möjligheterna för fotgängare och cyklister och ofta med fokus på barn och unga. Att ta in barnperspektivet är naturligt i alla stadens projekt, framför allt efter att barnkonventionen blev lag. I översiktsplanen hanteras detta under ett flertal rubriker, men utvecklas något avseende barns rörelsefrihet till fritidsaktiviteter. Stadsbyggnadskontoret har också vidarebefordrat synpunkten till Fastsighets- och gatukontoret.

Tekniska nämnden föreslår att strategiområdet kompletteras med en strategi för att främja gångtrafik. Den kan peka på att rörelsefriheten i staden kan stimuleras genom att minska olika barriäreffekter, tillgodose behov av tillräckliga ytor för rörelse, upplevelser, mötesplatser och vistelse i gatumiljöer, samt öka trygghet och trafiksäkerhet.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret har utvecklat ingressen i *Promenadstaden* utifrån synpunkterna ovan.

Cykelstaden

Malmö Idrottsföreningars Samorganisation lyfter att många idrottsutövare behöver transportera sig, på ett eller annat sätt, till olika anläggningar runtom i Malmö och bilen kommer förmodligen att förbli ett viktigt transportmedel för många. Ett föreningsliv där barn och unga från hela Malmö möts har många positiva effekter men det innebär också att de som redan står långt ifrån idrotten riskerar att hamna ännu längre ifrån idrotten på grund av pendlingstid, transportkostnader osv.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen anger att det jämnt fördelat över hela Malmö ska finnas ett brett utbud av platser och lokaler som ger möjlighet till fysisk aktivitet, spontan och organiserad idrott, kulturverksamhet och pedagogisk verksamhet. Stadsbyggnadskontoret kompletterar strategierna under *Cykelstaden* för att tydliggöra att barn ska ha möjlighet att cykla till fritidsaktiviteter i en trafiksäker miljö.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är särskilt positivt att planförslaget pekar ut att cykeltrafiken ska utgå ifrån ett barnperspektiv. Att alla barn tryggt ska kunna röra sig till fots eller med cykel i staden är en god målsättning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Lomma kommun och **Region Skåne** uttrycker att det är positivt att Malmö stad prioriterar supercykelstråk både inom tätorten och till grannkommuner. **Jordens Vänner Malmö- Lund** framför att initiativet kring supercykelstråk är väldigt efterlängtat. **Region Skåne** vill understryka vikten av att utveckling av supercykelvägar i Skåne ses som en regional fråga för att binda samman Skånes regionala noder med varandra och kringliggande tätorter då cykelresorna i framtiden kommer vara längre och mer regionala.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna. Stadsbyggnadskontoret vill också gärna att möjligheterna till att cykla i och utanför städerna i Skåne förbättras ännu mer. I översiktsplanen går att läsa att regionala cykelstråk ökar möjligheten att pendla hållbart i regionen. Stadsbyggnadskontoret utvecklar översiktsplanen med en strategi kring regional cykling.

Jordens Vänner Malmö- Lund lyfter att det går lära mer av städer som Köpenhamn och Amsterdam. Företrädare för cyklister på fler ställen, rondeller som premierar cyklister, skilda cykelvägar som ökar tydligheten och säkerheten för cyklister. Minskad hastighet för bilister. Även annan infrastruktur som parkering för cyklister är viktigt. Bike & Ride behövs på fler ställen och så nära stationer/större busshållplatser som möjligt. Lånecykelsystemet bör utvidgas ytterligare. Även ett system för lån av elcyklar och (el)lådcyklar bör finnas. Vidare menar Jordens Vänner Malmö- Lund att det är viktigt att underlätta för alla att kunna cykla. Det gäller unga – d v s stärk cykelundervisningen i skolorna, se över om s k 'cykelskolbussar' kan underlätta cykling till skolan – men även äldre som

flyttar till Malmö och som inte har stor cykelvana. Samarbete med civilsamhället (studieförbund, cykelfrämjandet) kan vara bra. En strategi för (el)cykeltransport av gods bör antas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten. Stadsbyggnadskontoret menar att frågorna ligger på en nivå som till stor del inte hanteras inom ramen för översiktsplanen, och vidarebefordrar synpunkterna till Fastighets- och Gatukontoret.

Tekniska nämnden anser att vid planering av all cykelinfrastruktur måste kapacitet och framkomlighet värderas högt. Det gäller såväl bredare cykelbanor som mer utrymme i korsningspunkter. Avsnittet bör kompletteras med en strategi kring intermodalitet och att stimulera kombinationsresor mellan cykel och kollektivtrafik. Delvis finns detta i punkten om cyklisters tillgänglighet och cykelparkering vid tågstationer – men detta handlar även om att verka för möjligheten att ta cykel på tåg och buss i större utsträckning. Intermodalitet knyter även an till arbetet med mobilitetshubbar, cykel som service m.m. Tekniska nämnden föreslår följande två strategier för att komplettera avsnittet:

- Cykelvägnätet ska fortsatt byggas ut, och strategiskt viktiga länkar ska prioriteras. Fokus ska läggas vid kapacitet, framkomlighet, prioritet och en sammantagen hög komfort. Trafiksäkerhet ska fortsatt värderas högt vid all utbyggnad av cykelvägnätet.
- Fler kapacitetsstarka, orienterbara och säkra cykelstråk ska anläggas utmed huvudgatunätet. Till dessa ska kompletterande trygga nattstråk, där befintliga dagstråk ligger i parkmiljöer och i lokalgator, säkras.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret utvecklar stycket gällande *Mobilitet och trafikinfrastruktur* samt tillhörande strategier med mer fokus på intermodalitet och kombinationsresor. Stadsbyggnadskontoret utvecklar stycket gällande cykelparkering och kollektivtrafik med att Malmö ska verka för möjligheten att ta cykel på tåg och buss i större utsträckning. Stadsbyggnadskontoret utvecklar även de båda strategier som föreslås med viss justering.

Cykelfrämjandet Malmö och Lund efterlyser att det fortsatt satsas på att bygga ut/förtäta inom cykelavstånd, i första hand inom 6 km från stadskärnan. Avståndet för cykel kan dock tryckas utåt i samband med nya cykeltyper kombinerat med bättre cykelstråk som möjliggör mer effektiv transport. För att Malmö ska bli en tät och attraktiv cykelstad behöver innerstadens yta omfördelas från privatbilismen till yteffektiva transporter, träd, torg och andra ytor som främjar stadslivet. Att minska bilismen, samt sänka bashastigheten är de enskilt kraftfullaste åtgärderna för att förbättra cyklismen i Malmö för alla åldrar. Barn och unga cyklar inte säkert i det Malmö som föreslås i den nuvarande ÖPn. I övrigt lyfter Cykelfrämjandet Malmö och Lund följande punkter:

- Lastcyklar är viktiga om fler ska ställa av bilen (vilket uppmanas i planen). Vi ser dock inget försök att inkorporera dem i delarna ang. cyklism. Lösning: ta bort mark/kantstensparkering och gör fler publika cykelparkeringar för både vanliga och lastcyklar.
- Elcykel och liknande fordon har ökat, och är viktiga t.ex för ökad pendling mellan kranskommuner. Hur detta segment passar in det befintliga cykelnätet i innerstaden är inte uppenbart där omkörning ofta är omöjligt. Elcyklar är i stort behov av säker och gärna väderskyddad parkering. Att kunna låsa fast ramen är ett absolut måste.
- Cykeldelningsystemet Malmö by bike är utmärkt men behöver fördubblas med fler cyklar och stationer. Lägg till elcyklar och lastcyklar till det befintliga systemet. Anlägg systemet på befintliga bilparkeringar i den mån det är möjligt
- På befintliga cykelbanor i Malmö har oftast cykelbanan tagit plats från trottoaren som redan är smal. Framöver behöver cykelbanorna flyttas ut och ta plats från bilarna i körbanorna så att gångtrafikanterna får tillbaka sina ytor.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen anger att en övergripande prioritering är att Malmö främst ska växa inåt, innanför Yttre Ringvägen. Översiktsplanen strävar också efter en stad för alla medborgare, där gaturummen är disponerade mer demokratiskt, och där infrastrukturen är utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv. *Trafik- och mobilitetsplan för Malmö* anger bland annat mål för färdmedelsandelar och har legat till grund för ställningstagandena i planförslaget, och dessa mål innefattar att privatbilismens andel minskar. Både

översiktsplanen och *Trafik- och mobilitetsplan för Malmö* ger stöd för att prioritera de lokala anspråken för fotgängare och cyklister, men platsspecifika förutsättningar kan innebära en annan prioritering. Stadsbyggnadskontoret anser att översiktsplanen är tydlig gällande att barn och unga ska ha möjlighet att cykla trafiksäkert och att barnperspektivet ska utgå från att skapa fler trygga och säkra korsningspunkter och minska gators barriäreffekt. Gällande synpunkterna om Malmö by bike och parkeringsbehov för lastcyklar och elcyklar anser stadsbyggnadskontoret att frågorna generellt ligger på en nivå som till stor del inte hanteras inom ramen för översiktsplanen. Stadsbyggnadskontoret vidarebefordrar frågan till Fastighets- och Gatukontoret. I övrigt hänvisas till gällande *Policy och norm för mobilitet och parkering*.

Kollektivtrafik

Cykelfrämjandet Malmö och Lund föreslår att superbusslinjer med egna filer trafikerar de stora inpendlingsstråken såsom Malmö-Staffanstorp, Malmö-Skanör osv. Även **Jordens Vänner Malmö-Lund** efterfrågar fler särskilda filer för busstrafiken, det gäller även bussar från kranskommunerna. **Stadsbyggnadskontorets kommentarer:** Översiktsplanen pekar ut Simrishamnsbanan mot Staffanstorp samt *kollektivtrafik med högre kapacitet* i riktning mot Bara samt ett stråk mot Vellinge som idag saknar spårburen trafik med Malmö.

Malmö Citysamverkan tror att ett viktigt tillägg, för att få fler att resa kollektivt, är att den även blir billigare, framförallt regionalt, för att få fler att lämna bilen hemma, eller på sikt få fler att avstå bilägande helt och hållet. Även **Jordens Vänner Malmö-Lund** ser kostnader i kollektivtrafiken som hindrande och föreslår gratis kollektivtrafik (d v s helt skattefinansierat) och att vägtullar skulle kunna delfinansiera detta.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att kostnader i kollektivtrafiken inte är något som hanteras inom ramen för översiktsplanen. Att införa vägtullar är något som stadsbyggnadskontoret anser att det inte finns behov av att utreda i nuläget och att det därmed inte ska inkluderas i översiktsplanen.

Burlövs kommun anser att en Metroförbindelse till Köpenhamn är ett intressant och positivt tillskott i sammanhanget som bidrar till att stimulera rörligheten inom den regionala arbetsmarknaden och öka attraktiviteten för platserna. Även **Jernhusen AB** ställer sig positiva till Malmös samarbete med Köpenhamn om en metro. De ser det som centralt att resenärerna ska kunna göra enkla och attraktiva byten mellan olika sätt att resa, exempelvis mellan tåg och metro. Samtidigt ska stationen, vare sig det gäller tåg eller metro, ansluta väl till staden. Jernhusen bidrar gärna med vad de kan för att metron ska bli ett så bra tillskott som möjligt för Malmö och stadens utveckling.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten och tar med sig detta i det vidare arbetet med Öresundsmetron.

Metroselskabet förutsätter att de fortsatt involveras i planeringen med Öresundsmetron.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Tekniska nämnden anser att den andra strategin även bör peka på behov av tillgång till delade fordon för kombinerat resande i anslutning till kollektivtrafikknutpunkter. Den kartbild som visar storstadspaketets linjedragningar är inte komplett och uppdateras kontinuerligt, därför bör denna inte vara en del av översiktsplanen, länk till webbplats räcker.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret utvecklar skrivning gällande intermodalitet och kombinationsresor samt stycket gällande cykelparkering och kollektivtrafik. Angående kartbilden över storstadspaketet är detta en schematisk bild, och stadsbyggnadskontoret anser att denna bild även fortsättningsvis kan vara med i översiktsplanen. För en mer specifik och uppdaterad bild av linjedragningar finns länk till webbplatsen.

Peder Kristiansson tror att med hjälp av spårvagnar kommer betydligt fler att åka kollektivt till förmån för bland annat klimatet. Ingenting nämns i planförslaget om spårvagnar därav är det mycket angeläget att det görs en grundlig satsning just på spårvagn. Ett bra spårvagnsnät ser jag också som ett effektivt medel att knyta ihop staden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Direktivet från kommunstyrelsen för denna översiktsplan har varit att ersätta planeringen för spårvagn med ”kollektivtrafik med högre kapacitet”.

Malmö Idrottsföreningars Samorganisation anser att om föreningslivet ska vara tillgängligt för så många som möjligt är det av stor vikt att planeringen av kollektivtrafiken går hand i hand med planeringen av idrottsanläggningar. Det räcker inte att det finns en busshållplats i närheten av en anläggning om resan dit kräver många byten och orimligt mycket tid. Man behöver också beakta säkerhetsaspekterna för idrottsutövaren. Ett konkret exempel är satsningen på den nya ridanläggningen i Husie där närmsta busshållplatsen ligger en kilometer från anläggningen. Många av medlemmarna i Malmö Civila Ryttningsförening har alltså möjlighet att nästan ta sig kollektivt till anläggningen. En kilometer är såklart ingen längre sträcka att gå men i ur och skur och framför allt i mörker är det inte många barn, ungdomar och deras föräldrar som upplever alternativet som tryggt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad tillsammans med Skånetrafiken arbetar med att åstadkomma en attraktiv kollektivtrafik med goda upptagningsområden för både bostäder, arbetsplatser och andra målpunkter. Amiralsgatan är långsiktigt utpekad som ett framtida stråk för kollektivtrafik med högre kapacitet, även vidare mot Kvarnby.

Biltrafik

Cykelfrämjandet Malmö och Lund påpekar att Malmös nya översiktsplan mycket tydligare behöver formulera att och hur bilismen ska minska i Malmös innerstad för att kunna nå de ambitiösa målen om att bli Sveriges mest hållbara och attraktiva stad. Den röda tråden måste vara tydlig och inge förtroende så att den nya översiktsplanen på allvar blir ett styrdokument som kommer skapa de verkliga förutsättningar som stadens tjänstepersoner behöver för att skapa den täta, attraktiva och gröna cykelstaden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stads *Trafik- och mobilitetsplan* samt översiktsplanen anger att biltrafikalstringen på total nivå inte ska öka i staden trots att staden växer, det vill säga att andelen resor som görs med bil av det totala resandet ska minska. Översiktsplanen ger en inriktning kring de strategiska dragen som tillsammans med *Trafik- och mobilitetsplan för Malmö* fungerar som styrdokument kring hur stadens gator kan utformas för att uppnå ovan nämnda målsättning.

Cykelfrämjandet Malmö och Lund understryker att om Malmö ska bli en grön, tät och attraktiv stad behöver bilismen, framförallt i innerstaden begränsas kraftigt. De menar att det behöver bli tydligare formulerat att och hur bilismen ska minska i Malmös innerstad. De områden och stadsdelar som idag är attraktiva och eller gröna är uteslutande bilfria områden som: Lilla torg, Gamla väster, sommargatorna, gågatan, Ribersborg, Lugnets cykelväg, stadsparkerna, osv. Områden med hög andel privatbilism och gatuparkering är per definition oattraktiva. I stycket om biltrafik står det ”*I vissa fall kan kapaciteten för biltrafiken behöva ges lägre prioritet, genom lägre farter och tätare passager för fotgängare och cyklister, så att andra färdmedel och vistelsemiljöer kan utvecklas.*” Cykelfrämjandet Malmö och Lund undrar hur detta är förenligt med den täta, gröna och attraktiva cykelstaden? Att enbart ”i vissa fall” ge bilismen lägre kapacitet menar dem är totalt oförenligt med planens vision.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att översiktsplanen är tydlig gällande att framtidens mobilitet och infrastruktur behöver vara utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv. Planen innehåller också en strategi som belyser att trafiksystemet ska utformas så att en större andel väljer att gå cykla och åka kollektivt, och att framkomligheten för dessa trafikslag ska prioriteras. Stadens gällande *Trafik- och mobilitetsplan* konkretiserar ambitionerna ytterligare. Planen vrider fokus mot de utmaningar som har blivit alltmer påtagliga, nämligen de som berör social hållbarhet såsom jämlikhet, jämställdhet, makt och delaktighet.

Viss person- och godstrafik behöver dock bibehållas i staden, och stadsbyggnadskontoret anser att översiktsplanen hanterar detta.

Fotgängarnas förening framhåller att så länge det är så enkelt att parkera kommer bilåkandet att fortsätta. Det räcker inte att höja parkeringsavgifterna. Antalet parkeringsplatser behöver begränsas. Detta är förstås en fråga om en process som kan ske gradvis över längre tid parallellt med att man utvecklar alternativen till bilåkandet. Varför inte anta en kvantitativ målsättning för hur antalet parkeringsplatser för privatbil successivt ska minska kommande decennium?

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En kvantitativ målsättning för antalet parkeringsplatser är inget som hanteras inom ramen för översiktsplanen. Frågor som berör antalet parkeringsplatser hänvisas till Malmö stads *Policy och norm för mobilitet och parkering i Malmö* samt *Trafik- och mobilitetsplan* där detta hanteras på djupare plan, och där satsningar kopplade till en större mångfald av mobilitetslösningar ger andra förutsättningar för antalet parkeringsplatser. Stadsbyggnadskontoret vidarebefordrar synpunkten till Fastighets- och gatukontoret.

Jordens Vänner Malmö- Lund anser att om det ska skapas utrymme för cyklister måste utrymmet för bilen minska och förespråkar enkelriktade gator där man tillåter dubbelriktad cykling. Vidare förespråkar de vägtullar för att minska inflödet av bilar. I Malmö skulle Davidshalls torg och Stortorget kunna bli bilfria. Jordens Vänner Malmö- Lund motsätter sig ett underjordiskt parkeringsgarage, det är inte ändamålsenligt i en stad som siktar på att kraftigt minska bilismen. Det skulle bygga fast dessa stadsdelar i bilberoende.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att översiktsplanen ger en inriktning att gaturummen ska disponeras mer demokratiskt och utrymmeseffektivt och att stor vikt ska läggas vid cyklisternas behov. Gällande synpunkten om att ha fler enkelriktade gator för bil där cykling mot enkelriktat tillåts anser stadsbyggnadskontoret att det en för detaljerad synpunkt för att hanteras i översiktsplanen, men utvecklar en skrivning kring finmaskighet i cykelnätet under strategier för *Cykelstaden*. Att införa vägtullar är något som stadsbyggnadskontoret anser att det inte finns behov av att utreda i nuläget och att det därmed inte ska inkluderas i översiktsplanen. Översiktsplanen anger att bilparkering i första hand ska lösas i gemensamma anläggningar, som mobilitetshus, för att ge förutsättningar för samnyttjande och att markparkeringar för bilar och underjordiska garage bör undvikas. Detta gäller vidare som utgångspunkt i stadens planering.

Lunds kommun noterar att det reviderade planförslaget, i linje med önskemål i tidigare yttrande, har förtydligats med avseende på vikten av att befintliga infartsleder ska bibehålla en hög kapacitet för person- och godstrafik.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Malmö Citysamverkan konstaterar att det tar tid att förändra mobilitetsmönster, därmed går det inte att ha en övertro på att invånare och besökare snabbt överger bilen som transportmedel. Det är viktigt att den kommersiella tillgängligheten till stadskärnan består, och gärna förbättras. Malmö Citysamverkan beskriver att om försvärande åtgärder för bilister görs för snabbt så riskeras kundunderlag och därmed ett stabilt näringsliv. **Svensk handel** delar Malmö Citysamverkans uppfattning och uppmärksammar att bilen fortfarande är det främsta valet av färdmedel till butiker och handelsplatser. När staden ser över olika trafikslags utrymme och tillgänglighet är det viktigt att förändringarna svarar efter förändrade behov, och inte i alltför stor utsträckning försöker styra dem. Skulle bil-tillgängligheten eller antalet parkeringsplatser begränsas kraftigt skulle det i hög grad resultera i att konsumenten väljer en annan handelsplats än tidigare, vilket riskerar att minska flöden drastiskt. Därför måste de alternativa färdmöjligheterna finnas på plats före det att tillgängligheten för biltrafikanterna försämras.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad strävar efter en stad för alla medborgare, där gaturummen är disponerade mer demokratiskt, och där infrastrukturen är utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv. Med fler och bättre utvecklade alter-

nativ, som kan användas av fler på ett energi- och yteffektivt sätt jämfört med privat bilkörning, förbättras även möjligheterna att köra bil för dem som inte har några alternativ. *Trafik- och mobilitetsplan för Malmö* anger bland annat mål för färdmedelsandelar och har legat till grund för ställningstagandena i planförslaget. Planen vrider fokus mot de utmaningar som har blivit alltmer påtagliga, nämligen de som berör social hållbarhet såsom jämlikhet, jämställdhet, makt och delaktighet. Därför behövs insatser för att på ett effektivt sätt minska trafikens barriärverkan. Stadsbyggnadskontoret vill också tydliggöra att gaturum i många fall kan smalnas av utan att trafiksystemets kapacitet behöver påverkas nämnvärt, men hänvisar vidare till *Trafik- och mobilitetsplanen*. Angående tillgängligheten till centrum så arbetar Malmö stad med att förbättra kollektivtrafik och cykelinfrastruktur med syfte att skapa tillgänglighet för fler.

Martina Phalén saknar visioner och planer för en kraftigt minskad biltrafik med färre bilparkeringar för en modern stad med frisk luft och möjlighet till rekreation som är vänlig för alla oss som bor i staden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att översiktsplanen är tydlig gällande att framtidens mobilitet och infrastruktur behöver vara utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv. Planen innehåller också en strategi som belyser att trafiksystemet ska utformas så att en större andel väljer att gå cykla och åka kollektivt, och att framkomligheten för dessa trafikslag ska prioriteras. Stadens gällande *Trafik- och mobilitetsplan* konkretiserar ambitionerna ytterligare och anger att biltrafikstringen på total nivå inte ska öka i staden trots att staden växer, det vill säga att andelen resor som görs med bil av det totala resandet ska minska. Gällande bilparkering hänvisas till *Policy och norm för mobilitet och parkering i Malmö* där en av inriktningarna är att stadens mark ska användas mer effektivt.

Godslogistik

Eslövs kommun vill återigen betona att godstrafiken, framförallt den som går på järnväg, i stor utsträckning berör Eslövs kommun. Det är viktigt att se dessa frågor i ett skånskt perspektiv med lösningar som gör att hela regionen utvecklas. En lokalisering av en rangerbangård inom Eslövs kommun ser inte Kommunledningskontoret som möjlig. Eslövs kommun vill gärna fördjupa dialogen med Malmö stad rörande frågor om resande och transporter för såväl person- som godstrafik.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det är angeläget att verka för en god utveckling av hållbara godstransporter på järnväg. Malmö stad delar Eslövs uppfattning att en sådan målsättning måste ses ur ett regionalt perspektiv. I ett sådant utredningsarbete behöver även bangårdsfunktionerna säkerställas så att de kan utvecklas över tid. Hur detta lämpligen sker är ännu oklart.

Lomma kommun påtalar att Malmö stad redovisar ett yttre godsspår i sin översiktsplan även om det i dagsläget inte finns några planer på att bygga ett sådant. Det är bra att reservatet finns utpekade eftersom infrastrukturprojekt kan ta lång tid att realisera och vi i framtiden kan komma att behöva stärka kapaciteten för godstransporter på järnväg.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Malmö Citysamverkan framhåller att varutransporter är en viktig del i den kommersiella tillgängligheten. Det är helt avgörande för näringsidkare att varutransporter ska kunna utföras på ett smidigt och tidseffektivt sätt. Detta omfattar såväl olika infrastrukturlösningar som p-platser och lastzoner, som en utveckling av en hållbar citylogistik.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad delar Malmö Citysamverkans uppfattning att varutransporter är avgörande för näringsidkarna i staden. Översiktsplanen framhåller att väl fungerande varu- och avfallsflöden är avgörande för att staden ska fungera. Malmö stad arbetar därför löpande för att finna goda och sammanvägda lösningar för transportbehovet.

Tekniska nämnden beskriver utifrån sin roll som hamnägare och ansvarig för stadens trafikinfrastruktur att godslogistiken behöver utredas djupare innan översiktsplanen tar ställning i att funktioner som är av stor vikt för hamnens verksamhet och Malmö som intermodalt nav ska avvecklas på bangården. Tekniska nämnden ser att det finns utrymmen i Malmö hamn som har potential att lösa kapacitetsbegränsningar på Malmö godsbangård. Genom en ökad tillgänglighet till Malmö hamn kan funktioner flyttas ut till hamnen i stället för att ta upp plats på godsbangården. Avsnittets tre sista strategier föreslås formuleras till två nya med följande lydelse:

- Malmö stad ska verka för att tillsammans med Trafikverket och regionen uppnå en effektiv användning av bangården där kapacitet för persontågstrafiken, hamnens funktioner samt en långsiktigt bra lösning för rangering av det långväga godset på järnväg säkerställs. I detta kan ingå att undersöka en utökad rangeringsmöjlighet i Norra hamnen.
- Fortsätt utveckla Malmö hamn som nav för intermodala tjänster och logistiklösningar med fokus på järnväg och sjöfart genom att säkerställa utpekade infrastruktursatsningar i Masterplan för Malmö hamn.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kommer att justeras så att det tydligare framgår att Malmö stad ska verka för att tillsammans med Trafikverket och Region Skåne utreda bangårdens möjlighet att möta framtida behov. Av det skälet kommer inte något förslag på lokalisering av bangårdsfunktioner att föreslås. Det skulle föregripa en sådan utredning. Översiktsplanen kommer också att justeras så att det framgår att Malmö hamn ska utvecklas som nav för intermodala tjänster och logistiklösningar med fokus på järnväg och sjöfart.

Tekniska nämnden anser att avsnittet bör kompletteras med strategier som pekar på vikten av att säkerställa att investeringar i Öresundsbron landanslutningar genomförs i syfte att förbättra kapaciteten på Öresundsbron, frigöra kapacitet för godstransporter på Öresundsbron genom att bygga en Öresundsmetro, stödja initiativ som bidrar till omställning av den tunga transportsektorn till hållbara drivmedel samt tydligare peka på att stadens verksamhetsområden i hamnen och längs Yttre Ringvägen är viktiga ur ett godsperspektiv. Hänvisning till godstrafikstrategin bör tas bort, då detta inte längre är aktuellt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kommer att kompletteras med innebörden i framförda synpunkter och hänvisningen till godstrafikprogrammet kommer att tas bort.

VA SYD uppskattar att godslogistik har fått en egen rubrik, och att det i den inledande texten konstateras att *Fungerande varu- och avfallsflöden är avgörande för att staden ska fungera*. VA SYD anser fortfarande att det kan göras tydligare att avfallshanteringen inte helt går att jämställa med annan godslogistik. Avfallstransporterna berör alla hushåll och är regelbundet återkommande, vilket skiljer dessa transporter från andra godstransporter.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret har förståelse för att avfallstransporter och godstransporter har olika villkor, men anser också att avfallshandling hanteras vidare under avsnittet *Hållbar avfallshandling och slutna kretslopp* och ändrar således inget i översiktsplanen.

Miljönämnden ser positivt på att samordnings- och samlastningsmöjligheter ska främjas, då det stödjer ambitionen för ett hållbart och cirkulärt näringsliv. Då näringslivet framöver kommer att utvecklas mot mer cirkulära lösningar inklusive industriell symbios anser miljönämnden att punkt två bör formuleras ”Väl fungerande varu-, resurs- och avfallsflöden ska säkras”. Nationell översyn av lagstiftning, tillsammans med rådande resurs- och materialbrist, pekar på att avfall i ökande omfattning kommer att omvandlas till resurser framöver.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att väl fungerande varu- och avfallsflöden är en förutsättning för att staden ska fungera och att det inte behöver tydliggöras som en strategi. Stadsbyggnadskontoret anser även att resursflöden ingår i detta.

Klimatanpassning och teknisk försörjning

PTS menar att en robust och välutbyggd it-infrastruktur är viktig för att trygga välfärden. En väl fungerande och utbyggd it-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser PTS även att it-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner. Om inte it-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är enig med framförd synpunkt och föreslår att textförslaget i yttrandet från Servicenämnden i samma ämne förs in som en generell punkt i ingressen till *Klimatanpassning och teknisk försörjning*.

Servicenämnden uppfattar att stadsbyggnadsnämnden anser att IT-infrastrukturen ingår som en viktig del i Malmös utveckling, men redovisas inte separat i översiktsplanen. Detta trots att vissa myndigheter framfört vikten av att området tas upp i samhällsplaneringsprocessen. Det finns även nationella mål kopplade till den digitala infrastrukturen. Servicenämnden föreslår stadsbyggnadsnämnden att beakta nedanstående skrivning som ett möjligt tillägg under avsnittet Infrastruktur och regionalt transportsystem.

”Digital infrastruktur innebär de tekniska förutsättningar som krävs för att möjliggöra informationsdigitalisering och samhällelig digitalisering. Dessa kan vara trådburet eller trådlöst bredband, standarder och mekanismer som gör kommunikation mellan saker, enheter, informationssystem och människor möjlig.”

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret ser positivt på synpunkterna men föreslår att förslag till text förs in som en del av ingressen till avsnittet om *Klimatanpassning och teknisk Försörjning*.

VA SYD anser att det är positivt att texten under rubriken Klimatanpassning och teknisk försörjning inleds med ett kretslopps- och avfallsrelaterat påstående, men VA SYD vill åter föreslå att meningens kompletteras så att den även omfattar insamling. Den nya formuleringen blir då:

För att det lokala kretsloppet ska fungera behöver staden ha anläggningar för insamling, lagring och behandling av olika avfallslag.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och har kompletterat översiktsplanen enligt förslaget.

Klimatanpassning

David Raflund, Maria Krsmanovic, Joachim Nilsson, Magnus och Matilda Sjögren, Annicka Bunte, Marianne och Bertil Andersson, Johan och Christina Åman, Julia Agartz, Patrik Karlsson, Vera Miloradovic, Magnus Lundin, Mirja Bergman, Ulla Roth, Eddi Brander och Eva Nilsson menar i ett gemensamt yttrande att de som fastighetsägare är mycket angelägna om att skydda sina fastigheter mot framtida översvämningar. I översiktsplanen framkommer att ”Malmö tar i sin planering hänsyn till behov av skydd mot framtida havsnivåhöjningar genom att planera för etappvisa skyddsåtgärder för att skydda befintlig och ny bebyggelse på kort och lång sikt”. Utifrån detta erbjuder de sin hjälp i detta arbete då de är måna om att få en fungerande lösning som anpassas till platsen och de förhållanden som finns vid strandlinjen inom deras markområde.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Svensk lag lägger stort ansvar för klimatanpassning på den enskilde. Därför anser Malmö stad att det är viktigt att stadens fastighetsägare, likt detta fall, engagerar sig i skyddet av sina fastigheter. Ökad detaljeringsnivå kommer gå att utläsa ur Strategi för kustskydd där ett område för klimatanpassning i kustzonen föreslås. Berörda fastighetsägare uppmanas ta del och ge synpunkter på det materialet.

Naturskyddsföreningen Malmö är mycket positiva till att strategin om att minska stadens hårdgjorda ytor kvarstår i förslaget. De vill i ljuset av ovan återigen poängtera hur viktiga översiktsplanens strategier för att bevara och utöka kommunens gröna och blå miljöer är, samt vikten av att

översiktsplanens strategier och riktlinjer bidrar till ett progressivt och aktivt miljö- och klimatarbete för att förbättra möjligheterna att uppnå såväl Malmö stads miljömål som Agenda 2030-målen. Gällande strategiområdet klimatanpassning ser Naturskyddsföreningen Malmö positivt på att synpunkter från remissinstanser har beaktats och att klimatanpassningar relevanta för Malmö stad finns med, men ser också att det fortsatt finns behov av att konkretisera hur andra effekter av klimatförändringarna förutom stigande havsnivåer och skyfall hanteras. Det är positivt att även effekter av klimatförändringarna såsom torka, stormar och värmeböljor nämns i granskningshandlingen men det vore önskvärt med en konkretisering av hur dessa effekter ska studeras vidare. I samrådsyttrandet lyfte Naturskyddsföreningen Malmö fram att det fanns en inbyggd konflikt i översiktsplanen, där det stod i översiktsplanen att ny bebyggelse inte ska planeras inom områden som ligger lägre än tre meter över havet, samtidigt som sådana områden i markanvändningskartan pekats ut som områden som planeras exploateras. Det gäller Ön, Frihamnen och Västra Hamnen. I samrådsyttrandet hänvisar Malmö stad till den strategi för kustskydd som är under framtagande, men faktum kvarstår att denna konflikt fortsatt är inbyggd i översiktsplanen och bör bemötas tydligare. Höjden där ny bebyggelse inte ska planeras är i granskningshandlingen reviderad till 3,2 meter, men konflikten kvarstår ändå för ovan nämnda områden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stora delar av Malmös framtida bostadsbehov planeras lösas i områden som är belägna lägre än tre meter över havet. Malmö stad ser att detta kräver omsorgsfull hantering för att säkerställa att den nya bebyggelsen inte får en oacceptabel översvämningsrisk, även på längre sikt. Malmö stad menar att stadens planeringsnivåer mot stigande hav är en omsorgsfull hantering. En konkretisering av hur effekter av torka, stormar och värmeböljor ska studeras sker inom ramen för miljöprogrammets genomförande och kan därmed beskrivas tydligare till nästa översiktsplan.

Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd lyfter att det diskuteras hur fastigheter och anläggningar ska skyddas vid havsnivåhöjning och extrema vädersituationer. Men ifrågasätter att man inte tar upp problematiken med att översvämningsrisker innebär risker med ökade föroreningar och att vatten från stora skyfall behöver renas för att inte orsaka stora föroreningar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Föroreningsmängden som dagvatten från ett regntillfälle transporterar till en recipient beror av föroreningsgraden av ytorna, inte av regnets storlek. Därmed tillförs den absoluta majoriteten av föroreningarna under normala nederbördstillfällen. Att ha som ambition att rena skyfall är inte rimligt, ej heller samhällsekonomiskt klokt.

Infrastruktur för vattenförsörjning och avlopp

Miljönämnden beskriver att det idag finns en dricksvattentäkt i Malmö som försörjer mer än 50 personer men som står utan fastställt vattenskyddsområde eller likvärdigt skydd. Miljönämnden vill påminna om att staden ansvarar för att även privata vattentäkter har ett erforderligt skydd, till exempel i form av ett vattenskyddsområde. Översiktsplanen behöver ta höjd för detta, förslagsvis genom att ändra lydelsen i sista punkten till:

”En långsiktigt säker dricksvattenförsörjning för malmöborna ska säkerställas. Vattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn, ska ha ett långsiktigt skydd”.

Det allmänna VA-systemet samt spillvattenavloppsnätet med tillhörande större trycksättande pumpstationer samt Sjölunda avloppsreningsverk, är ålderdomligt. Redan i dag finns behov av en upprustning av de allmänna VA-systemen för avloppsvatten, för att kunna möta de miljökrav som finns och kan komma att ställas genom myndighetsbeslut inom en snar framtid. Detta gäller inte bara för en framtida expansion utan även för den befintliga staden, vilket miljönämnden anser bör framgå av ingressen.

Punkt tre är för allmänt hållen och bidrar i sin nuvarande utformning inte till att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten kan uppnås. Det bör förtydligas att bräddning i dagsläget sker till flera hamnbassänger, kanaler och vattendrag vilket påverkar vattenkvaliteten i olika delar av staden, inte bara i kanalerna. Vidare vill miljönämnden uppmärksamma att kanalerna i Malmö

inte utgör någon vattenförekomst och har således inte några fastställda miljö kvalitetsnormer. Däremot mynnar kanalerna ut i vattenförekomsterna Malmö hamnområde och Lommabukten, som har fastställda miljö kvalitetsnormer.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att befintlig text kring vattentäkter rymmer framförd synpunkt kring skydd av dricksvattenförsörjning. Texten föreslås dock justeras så att det tydligare framgår vilka vattentäkter som ska skyddas. Gällande synpunkter kring det allmänna avlopps nätet anser stadsbyggnadskontoret att befintlig text rymmer framförda synpunkter, men texten föreslås dock justeras något så det tydligare framgår att avlopps nätet är ålderdomlig. Gällande text kring att vattenkvalitetsnormer och vattenförekomst behöver förtydligas med att stadens vattenförekomster påverkas av bräddning i kanaler och vattendrag är Stadsbyggnadskontoret enig och förtydligar detta.

Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd påtalar att det diskuteras bräddningar till kanalerna men att det även förekommer bräddningar direkt till recipienterna bl a till Risebergabäcken. Detta diskuteras inte alls. Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd anser att åtgärder för att stoppa bräddningar och nödavlopps påverkan på recipienterna måste tas i beaktande och åtgärdas snarast och det gäller såväl på ledningsnät, pumpstationer och avloppsreningsverk.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är enig i att åtgärder för att stoppa bräddningar och nödavlopps påverkan på recipienterna bör utföras snarast. Ledningsnät, pumpstationer och avloppsreningsverk är VA Syds ansvarsfråga och stadsbyggnadskontoret diskuterar synpunkten med dem.

VA SYD har följande förslag till tillägg som i texten är understuket:

”För att uppfylla miljö kvalitetsnormer samt skydda miljön och människors hälsa ska VA-systemen anpassas för att minska bräddningen till kanalerna. I detta ingår byggandet av Malmö avloppstunnel samt åtgärder för att öka det befintliga ledningsnätets kapacitet. Därtill ska Malmö stad ställa krav på hög skyddsnivå på enskilda avlopp samt via VA SYD fullfölja planerade utbyggnader av kommunalt VA.”

”Malmö stad ska underlätta för framtida utbyggnaden av Sjölunda avloppsreningsverk samt ge plats för anslutande ledningar, så det i framtiden också ska kunna behandla avloppsvatten från andra kommuner.”

Stadsbyggnadskontorets kommentarer Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten och ändrar första stycket så som föreslaget ovan. Vad gäller andra stycket anser stadsbyggnadskontoret att en generell inriktning på att ge plats för anslutande ledningar för avloppsvatten från andra kommuner medför outredda effekter på stadens struktur. Konsekvensutredning kring ledningsanslutning från andra kommuner genomförs när det blir aktuellt.

Dagvatten

Miljönämnden anser att översiktsplanen bör öppna för att dagvattenhantering inte alltid behöver ske vid källan. VA Syd vill utreda var dagvatten kan omhändertas på det mest kostnadseffektiva sättet, vilket kan innebära mindre åtgärder nära källan och större åtgärder nära vattenförekomsten/recipienten. Översiktsplanen behöver därefter peka ut lämpliga ytor för rening av dagvatten för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppnås även i en växande stad. Miljönämnden föreslår därför att punktlistan kompletteras med att en ny kommunövergripande dagvattenstrategi ska tas fram och utgöra grunden för planeringen av dagvattenhantering. Baserat på ovanstående så är det inte alltid mest effektivt att lösa dagvattenhanteringen lokalt. Miljönämnden anser därför att orden ”på platsen” bör tas bort i punkt fyra för att möjliggöra storskaliga lösningar nedströms när det är önskvärt. Även sista meningen i ingressen bör justeras i enlighet med detta. Det bör även framgå i översiktsplanen att allmän platsmark behöver avsättas för hantering och rening av dagvatten. Miljönämnden vill hänvisa till att en av åtgärderna som kommunen inom Åtgärdsprogram för Södra

Östersjön 2022–2027 ska genomföra är en övergripande planering i staden för att peka ut och genomföra de åtgärder som krävs för att uppnå miljö kvalitetsnormer för vatten. En punkt om att genomföra en sådan planering bör inkluderas under denna rubrik.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret ser ett behov av en ny kommunövergripande dagvattenstrategi och att den även bör inrikta sig på möjligheterna att hantera dagvatten cirkulärt. En ny kommunövergripande dagvattenstrategi skulle också vara ett svar på det nämnda *Åtgärdsprogram för Södra Östersjön 2022-2027* och då även hantera miljö kvalitetsnormer för vatten. Initiativ till och ansvar för en kommunövergripande dagvattenplan behöver diskuteras. Med hänvisning till ovan anser stadsbyggnadskontoret att översiktsplanen inte ska avsätta nya ytor för dagvatten och att lokalt omhändertagande av dagvatten i nuläget bör vara ett alternativ.

MKB Fastighets AB välkomnar de skrivningar om ytor för fördröjning av dagvatten och vatten vid skyfall som återfinns i granskningshandlingen, men vill uppmärksamma behovet av helhetslösningar och att de ytor som reserveras för fördröjning behöver definieras.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret avser inte att i översiktsplanen avsätta nya ytor för dagvatten.

VA SYD har följande förslag till tillägg som i texten är understruket:

”Delar av Malmös ledningssystem är hårt belastat, framför allt där dagvatten och ~~avloppsvat-~~
~~ten~~ spillvatten går till samma ledning. Detta leder till regelbundna källaröversvämningar. Det finns därför behov av att förbättra dagvattensituationen dagvattenhanteringen, främst genom att öka fördröjningen och ~~ta hand om dagvattnet~~ separera dagvatten från spillvatten.

För att uppfylla dagens miljö kvalitetsnormer för Öresund och Sege å krävs att dagvattnet renas. Detta kommer kräva ytor tex för dammar och våtmarker. I den befintliga miljön kan dessa ytor, där det är möjligt, placeras nära recipienten så att de kan ta hand om så stor andel som möjligt av dagvattnet från den befintliga miljön. Det kan därför kräva andra placeringar än ytor för att fördröja dagvatten och skyfall. För exploateringsområden kommer det dock behövas ytor för hantering av dagvatten inom eller nära dessa, och generellt behövs en yta motsvarande 5-6% för att hantera alla dagvattenaspekter.

För att minska behovet av att bygga ut ledningsnätet och samtidigt öka möjligheterna att arbeta för att återvinna vatten och näringsämnen bör cirkulära lösningar finnas med som ett handlingsalternativ i tidiga planeringsskeden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret bejakar yttrandets första förslag och justerar inledande text under dagvattenstrategier enligt yttrandets förslag. Förslag till kompletterande text enligt yttrandets andra stycke är på en detaljerad nivå som är svår att hantera i en översiktsplan och stadsbyggnadskontoret anser att punkterna under dagvattenstrategier rymmer huvudpunkterna i förslag till kompletterande text. Text under punkt 4 i strategierna justeras så att det framgår att fördröjning kan ske antingen lokalt eller i anslutning till recipienten. Stadsbyggnadskontoret ställer sig positivt till yttrandets tredje stycke och förslag till komplettering och föreslår att kompletteringstexten förs in som femte punkt under dagvattenstrategier.

Energiförsörjning

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är angeläget att staden har beredskap i planeringen och vidtar åtgärder mot effekter av klimatförändringarna och även tar vara på och säkerställer tillgången till el, värme och gas från förnybara energikällor.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret har noterat synpunkten.

Jordens Vänner Malmö- Lund ser att det är positivt att Malmö vill avsätta ytor för lagring av el. Det är avgörande för stabiliteten i elnätet. De föreslår att Malmö underlättar för energikooperativ

(gemensamt ägd solcells- eller vindkraftsanläggning), tex genom att avsätta markyta för det eller att kräva att bygg- och anläggningsbranschen har med det.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att synpunkten behandlas under *Energiförsörjning strategi nr 1 "Malmö stad ska främja etableringen av små- och storskalig förnybar energi-produktion. Behovet att kunna lagra energi kommer att öka och ytor för detta ska säkerställas i staden."*

Fastighetsägarna Syd menar att energifrågor behöver ses i ett helhetsperspektiv, där olika system kan samordnas för synergieffekter. I översiktsplanen, men även miljöprogram och energistrategi, konstateras att arbetet behöver intensifieras när det gäller energieffektivisering som minskar uppvärmnings- och effektbehovet i nyproducerade och renoverade fastigheter. Teknik-, regel- och affärsutvecklingen behöver stärkas när det gäller fastigheters bidrag till minskade effekttoppar, energilagring, solel och solvärme. Det behöver bli enklare och mer lönsamt att investera i förnybar energi för eget bruk men även behöver energin som skapas i en byggnad kunna överföras till en annan byggnad utan att byråkratiska hinder står i vägen. Med bakgrund av energikris och kraftigt ökade priser visar det behovet av resiliens i systemet. Där vill Fastighetsägarna Syd lyfta fram möjligheten i nybyggnadsområden, såsom Nyhamnen, behöver säkerställa en god och tillförlitlig tillgång och produktion av energi. Som inte är nödvändigtvis är kopplad till en enskild aktör utan till en mångfald av aktörer.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är enig i att det generellt är positivt med en mångfald av aktörer.

Fastighetsägarna Syd kan konstatera att gällande viktningfaktorer i Boverkets byggregler motverkar energieffektivisering av fjärrvärmeuppvärmda hus och särskilt genom värmeåtervinning. Då viktningfaktor för fjärrvärme satts till 0,7 kan en fastighetsägare endast tillgodoräkna sig 70% av det minskade uppvärmningsbehovet från fjärrvärme vid effektivisering. Skulle det minskade fjärrvärmebehovet uppstå genom byte till ett FTX-aggregat så måste den öka elförbrukningen. Om vi ska nå uppsatta klimatmål har Sverige inte råd med byggregler som i praktiken motverkar energieffektivisering.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att byggregler inte hantearas i översiktsplanen.

MKB Fastighets AB välkomnar översiktsplanens förtydliganden kring möjligheten att installera solpaneler och solfångare även i befintlig bebyggelse och ser fram emot att denna ambition framöver även återspeglas i processen för bygglovsprövning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Lomma kommun informerar om att i de samråd som nu skett med den danska sidan angående deras ansökningar om havsbaserade vindkraftsparker står det klart att just Öresund inte är den lämpligaste platsen för denna typ av verksamheter. En rimlig planeringsavvägning hade varit att inte ytterligare öka påfrestningarna av anläggningar just här. Lomma kommun vill poängtera att de ställer sig mycket frågande till planerade havsbaserade vindkraftsverks bidrag till en god samhällsställning då påverkan på Öresund, som ett mycket känsligare hav jämfört med andra möjliga platser, otvivelaktigt blir oproportionerligt stor.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret hänvisar till det pågående havsplaneringsuppdrag som leds av Havs- och vattenmyndigheten gällande samexistens mellan energi-produktion och riksintressen. Översiktsplanen är ett långsiktigt dokument och stadsbyggnadskontoret ser att frågor som gäller målkonflikter kring vindkraftsetablering vidare kommer att utredas. Det är idag en bristande elförsörjning vilket ställer högre krav på lokala produktionslösningar. Malmö stad har också gjort en utredning gällande vindkraftsplaceringar, *Planeringsunderlag för vindkraft 2012*, som visar på att platsen är lämplig för vindkraft.

Tekniska nämnden anser att det finns en saknad koppling mellan strategiområdet *Energiförsörjning* och de riktlinjer som formuleras inom *Teknisk försörjning*. Det saknas riktlinjer kring att Malmö behöver planera för olika typer av ytor som behövs för infrastruktur och anläggningar vid en ökad lokal energiproduktion samt lagring av energi. Var ska till exempel större ställverk för eldistributionen rymmas? Särskilt viktig blir denna fråga när området vid Hornsgatan/Byggmästaregatan pekas ut som kommande blandad stadsbebyggelse och där befintliga ställverk måste ges annan plats. Det behövs också riktlinjer som adresserar att stadsplaneringen i större utsträckning även behöver beakta att Malmö ska bidra till omställningen till hållbara drivmedel.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att punkterna under strategier för *Energiförsörjning* inrymmer yttrandets synpunkter om riktlinjer.

Miljönämnden beskriver att det krävs samarbete med aktörer inom energiområdet och bygg- och anläggningsbranschen, samt fastighetsägare och verksamhetsutövare. För att möjliggöra att staden kan fortsätta växa i förväntad takt krävs att plats avsätts för produktion, distribution och lagring av förnybar och återvunnen energi. Där så är relevant föreslår därför miljönämnden justeringar i förslaget till översiktsplan, i enlighet med miljöprogrammet och energistrategin. Malmö hamnområde och övriga verksamhetsområden har stor potential vad gäller energiförsörjningen i Malmö. Miljönämnden anser därför att planeringen av verksamhetsområden bör göras med hänsyn till befintliga och nya verksamheters möjlighet till elektrifiering eller annat energibehov. Planeringen ska medverka till att verksamheter kan bidra till både energiproduktion och energilagring. Energistrategin tar utgångspunkt i dagens och framtida utmaningar och föreslår ett antal strategier för att komma till rätta med dessa. Det innebär att delar av granskningshandlingens text om energiförsörjning är föråldrad och bör omformuleras. Miljönämnden föreslår därför att ingressen justeras och ger förslag på formulering i sitt yttrande.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är i stort enig i vad Miljönämnden framför i yttrandet kring betydelsen av att energiförsörjning och *Energistrategi för Malmö 2022-2030* är ett viktigt styrdokument för att hantera de utmaningar som energiförsörjningen innebär. Stadsbyggnadskontoret föreslår förtydligande text i *Prioriterade inriktningar* och att ingressen till strategiavsnittet för *Energiförsörjning* justeras så att den överensstämmer med nyligen antagen *Energistrategi* samt att strategierna kompletteras med ytterligare en punkt. I övrigt anser stadsbyggnadskontoret att översiktsplanen inrymmer det som yttrandet framför.

Miljönämnden föreslår följande justeringar i punktlistan:

- Punkt ett kompletteras med produktion och distribution utöver lagring när det gäller säkerställande av ytor.
- I punkt två stryks ”som vågkraft”, då detta inte specifikt anges i energistrategin som föremål för utredningar.
- Punkt tre justeras enligt: ”Verka och underlätta för elfordon och förnybara drivmedel genom ökad tillgänglighet för laddning och tankningsmöjligheter”.
- Punkt fyra justeras enligt: ”Malmö stad och dess bolag ska samarbeta med aktörer inom energiområdet, bygg- och anläggningsbranschen, fastighetsägare och verksamhetsutövare för att möjliggöra god planering för hållbar energiförsörjning”.

Utöver det föreslår miljönämnden att punktlistan kompletteras med:

- ”Malmö stad ska möjliggöra för symbioser genom att verksamheter med potential för utbyten av energiresurser lokaliseras tillgängligt till varandra” samt ”Malmö stad ska beakta energi- och effektbehov på områdesnivå tidigt i planeringsprocessen”.
- Faktarutan bör uppdateras då både miljöprogrammet och energistrategin nu antagits. Miljönämnden föreslår följande text:
 - ”Kommunfullmäktige har antagit *Miljöprogram för Malmö 2021–2030* och *Energistrategi för Malmö 2022-2030*. I dessa anges bland annat att hela Malmö ska försörjas av 100 % förnybar och återvunnen energi år 2030 samt att Malmö ska ha ett långsiktigt

hållbart och leveranssäkert energisystem. Energistrategin anger mål för både produktion, distribution, lagring och användning av energi. För att nå de ambitiösa målen till 2030 krävs nya grepp. De senaste årens risk för effektbrist i Malmös energisystem har hanterats på kort sikt, men behöver även långsiktiga lösningar. Detta för att undvika att Malmös utveckling hämmas, både vad gäller etablering av nya verksamheter, byggande av bostäder och elektrifiering av transportsektorn”.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret besvarar listan med synpunkter punkt för punkt nedan:

- Stadsbyggnadskontoret föreslår att punkt 1 i strategier för *Energiförsörjning* kompletteras med produktion och distribution.
- Stadsbyggnadskontoret föreslår att ”vågkraft” stryks under punkt 2 i strategier för *Energiförsörjning*.
- Stadsbyggnadskontoret anser att yttrandets förslag om justering av punkt 3 i strategier för *Energiförsörjning* inte är nödvändig och att budskapet inryms i befintlig text.
- Stadsbyggnadskontoret godtar med viss justering yttrandets förslag till justering av punkt 4 i strategier för *Energiförsörjning*.
- Stadsbyggnadskontoret godtar yttrandets förslag till komplettering av punkt gällande symbioser mellan verksamheter och föreslår att punkten förs in under riktlinjer för *Verksamhetsområden*. Gällande att komplettera punkt om att beakta energi- och effektbehov på områdesnivå tidigt i planeringsprocessen godtar stadsbyggnadskontoret yttrandets förslag.
- Stadsbyggnadskontoret uppdaterar faktarutan under *Energiförsörjning* utifrån föreslagen text med viss justering.

Hållbar avfallshantering och slutna kretslopp

Fastighetsägarna Syd menar att det inte kan uteslutas att rivning, ombyggnad etc. som genererar avfall sker inom förvaltningsavtal. I nybyggnadsprojekt bör byggnader och anläggningar förberedas för framtida förändrade behov och renoveringar genom en flexibel design och förberedelser för demontering. Även behoven i den nya byggnaden eller anläggningen bör uppmärksammas och utredas för att minimera yt- och resursbehov, till exempel genom delade ytor och funktioner. Fastighetsägarna Syd menar att det är viktigt med flexibla plankoder för maximalt nyttjande grad. Det handlar inte enbart om byggnaden utan även vad man kan/får fylla byggnaden med. Det kommer finnas material som är svåra att ersätta och där det även fortsättningsvis kommer krävas användning av klimatbelastande material. Dessa material bör användas där de särskilt behövs och i rätt mängder och kvalitet.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret pekar på att frågor kring flexibla plankoder hanteras i detaljplaneskedet.

Miljönämnden informerar om att nationell översyn av lagstiftning, tillsammans med rådande resurs- och materialbrist, pekar på att avfall i ökande omfattning kommer att betraktas som resurser. Miljönämnden anser att detta bör förtydligas i översiktsplanen och att cirkulära lösningar bör framhållas. Det omfattar industriella och urbana symbioser, vilket bland annat bör framgå i de avsnitt som rör verksamhetsområden. Miljönämnden anser att punkt sex bör kompletteras med biokollanläggningar, eftersom dessa har blivit en viktig del i att hantera biologiskt avfall som en kolsänka.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkterna och har kompletterat den sista punkten i strategitexten under *Hållbar avfallshantering och slutna kretslopp* samt lagt till cirkulära flöden som riktlinje under *Verksamhetsområden*.

SGU beskriver att hållbar avfallshantering, slutna kretslopp och återbruk nämns som en möjlighet att undvika avfall, men temat bör ses i ett bredare perspektiv som inkluderar cirkulära råmaterialflöden. Materialförsörjningsfrågan inbegriper olika typer av masshantering, men ser även på framtida tillgång och efterfrågan och beaktar också nyproduktion av jungfruliga material och hur detta tex.

påverkar markanvändning, Sveriges miljömål, miljö kvalitetsnormer mm. ur kommunens, men också regionens perspektiv.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är enig i yttrandets budskap kring ett bredare perspektiv som inkluderar råvaruflöden. Under rubriken *Hållbar avfalls hantering och slutna kretslopp* i förslaget till översiktsplan lyfter texten fram att hela avfalls kedjan ska bli cirkulär, att Malmö stad ska främja industriell samverkan och att rivningsavfall ska få en cirkulär hantering.

VA SYD vill framföra några synpunkter rörande några av strategierna: Angående nya mindre insamlingsplatser är begreppet sortering adderat i strategin. Ny formulering blir då:

Nya mindre insamlingsplatser, både permanenta och ambulerande, med fokus på sortering samt återbruk och kunskaps spridning, ska komplettera återvinningscentralerna och etableras på strategiska platser.

Strategin som rör bygg- och rivningsavfall har delats upp för att förtydliga att det dels handlar om att minimera och hantera bygg- och rivningsavfallet, dels om att etablera fysiska platser för att hantera de flöden som uppstår. Förslag för nya formuleringar:

Bygg- och anläggningsavfall är flöden som lämpar sig väl för återbruk och ytor för detta ska tillgodoseas. Samt Rivningsavfallet ska minimeras genom att i första hand verka för att undvika rivning av byggnader och i andra hand genom demontering av byggnader för cirkulär hantering.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkterna och justerar avsnittet enligt förslagen.

RIKTLINJER MED KARTOR

Kulturnämnden anser att skillnaden mellan strategier och riktlinjer är väldigt otydlig. Riktlinjerna är strukturerade efter respektive strategiområde, vilket är bra, men är i många fall snarlika strategierna. Det bör inledningsvis i kapitlet tydliggöras vad skillnaden mellan en strategi och en riktlinje är och kapitlet med riktlinjer bör generellt ses över och omformuleras så att denna skillnad blir tydligare. Som en konsekvens av kulturnämndens förslag att lägga till en strategi om staden som kulturell och demokratisk livsmiljö bör även riktlinjer för denna strategi tas fram.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att den efterfrågade informationen återfinns i läsanvisningen till översiktsplanen.

Platsspecifika riktlinjer

Grundskolenämnden och **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** menar att det även bland de platsspecifika riktlinjerna är väsentligt att framhålla vikten av att säkerställa möjlighet att bedriva skolverksamhet. I flera av de platsspecifika riktlinjerna planeras för tusentals nya bostäder utan att beskriva vikten av skolor och att säkerställa goda ytmässiga och lokaliseringmässiga förutsättningar för dessa. Jämlig tillgång till skola är en grundförutsättning för en hållbar utveckling i hela staden, och detta bör tydliggöras kopplat till de platsspecifika riktlinjerna. **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** menar att en inkludering av skolor i de platsspecifika riktlinjerna hade också medfört en möjlighet att belysa och analysera barn- och ungas plats i staden på ett mer specifikt sätt. En tydlig koppling hade till exempel kunnat göras till de angivna tillgångarna till park och natur. **Kulturnämnden** föreslår att kapitlet, utöver de två rubrikerna *Förväntad utbyggnadskapacitet* och *Tillgång till park och natur* kompletteras med ytterligare en rubrik *Samhällsservice, kultur och mötesplatser* där tillgången till och det framtida behovet av samhällsservice, kulturverksamhet och mötesplatser kort beskrivs. Även **Tekniska nämnden** ser att inför kommande revideringar finns ett behov av att utöver de två rubrikerna bredda de aspekter som systematiskt analyseras för samtliga delområden. Tekniska nämnden menar att grönmodellen är ett trubbigt verktyg som inte tillräckligt beskriver andra gröna miljöer än park och natur. Större fokus borde läggas på tex. kanalstråk, gröna gaturum och andra blå och gröna stråk. Till kommande revideringar är det viktigt att de platsspecifika områden synkar med stadens nya geografiska statistikområden. **Förskolenämnden** påtalar att det stora tillskottet av bostäder i Jägersro kommer generera en ökad efterfrågan på förskoleplatser, något nämnden önskar lyfts fram i de platsspecifika riktlinjerna. Nämnden noterar att andra kommunala funktioner i vissa fall lyfts fram i beskrivningarna, men inte skolverksamheterna. Detta ses således som bekymmersamt. **Förskolenämnden** ser att i utbyggnadsområdet Limhamn är platssituationen särskilt problematisk, både i nuläget och på sikt, vilket får földeffekter för andra områden. En planering av förskoleverksamhet i utbyggnadsområdet *Ön Norra* i Limhamn bör prioriteras, och borde därmed kunna lyftas fram i den platsspecifika beskrivningen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer angående behov av att redovisa kapacitet och behov av samhällsservice med mera i den översiktliga planeringen. Denna redovisning finns redovisat i underlaget *Kapacitet i utbyggnadsområden*. Det finns fördelar med att behandla uppgifterna i ett underlag som kan revideras utifrån ändrade förutsättningar utan beslut i kommunfullmäktige. Samtidigt kan det vara lämpligt att samla uppgifter om kapacitet och behov på samma ställe. Det bör övervägas till kommande revideringar av översiktsplanen att lägga samman dessa uppgifter och även att synka med Malmö stads nya geografiska statistikområden.

Förskolenämnden anser att yt- och lokaliseringmässiga krav för förskolor, samt geografisk närhet och tillgänglighet, tydligare bör behandlas i granskningsunderlaget till översiktsplanen. De strategiska ställningstaganden som särskilt rör de platsspecifika riktlinjerna bör till viss del revideras för att bättre harmoniera med nämndens syn på utbyggnad av förskoleplatser. Förskolenämnden ser gärna att bedömningar av behov och aktuell problematik kring bristen på förskoleplatser i vissa områden lyfts i de platsspecifika riktlinjerna. Inte minst på grund av att förskoleverksamheten är ytterst ytkrävande, något som innebär behov av extra god framförhållning när det gäller överväganden om

hur mark ska användas. Förskolenämnden vill vidare lyfta att behovet av samhällsservice inte framgår i de platsspecifika riktlinjerna och att delar av de lokalkostnader som översiktsplanens strategier lägger fram kan vara svåra, eller i vissa fall omöjliga, för nämnden att hantera. Nämnden ser det redan idag som en ekonomisk utmaning att tillgodose efterfrågan på förskoleplatser som finns i utbyggnadsområden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadskontoret leder ett arbete som syftar till att göra strategiska bedömningar kring lokalbehov på lång sikt. Delar av resultatet från arbetet visar på det långsiktiga behovet av förskoleplatser i olika delar av staden. Dessa behov har lyfts in i underlaget med kapacitet i utbyggnadsområden. Om det vid utvärdering bedöms som otillräckligt kan behoven lyftas in i platsspecifika riktlinjer vid nästkommande översiktsplan.

Annetorp

Volito Fastigheter framhåller att de idag har en välfungerande förvaltningsfastighet på Kupolen 3, med flera välmående företag som hyresgäster. De är övertygade om att en utveckling av området, innehållandes mer bostäder, kan åstadkommas utan en omdragning av Annetorpsvägen enligt förslaget, utan i stället genom att arbeta med och förändra vägen i sitt befintliga läge. Leden kan till exempel göras mer inbjudande genom att tillskapa nya, säkra och fler övergångar för gående och cyklister. Vid en eventuell utveckling av deras fastighet Kupolen ser de också att det finns möjlighet att arbeta för att öppna upp bebyggelsen och därmed bidra till att man enkelt kan ta sig mellan stadsdelarna. Bostadsbebyggelse på fastigheten utmanas idag både avseende trygghet och buller, men kan bli fullt möjligt om Annetorpsvägen skiftar gestaltning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen justeras så att det tydliggörs att olika alternativ för hur trafik i framtiden ska ledas genom området ska utredas.

Bunkeflostrand

ICA Fastigheter beskriver att enligt förslag till ny översiktsplan föreslås en viss utbyggnad av Bunkeflostrand med bostäder och till viss del service. Malmö Bunkeflostrand 4:50 är dock utlagd som jordbruksmark i översiktsplanen. ICA Fastigheter ser att servicen i Bunkeflostrand kan utvecklas ytterligare och att fastigheten är en lämplig placering för framtida dagligvaruhandel. De vill därför uppmärksamma staden på att dem äger fastigheten och önskar föra en dialog om framtida utveckling av området.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret gör bedömningen att platsen inte är lämplig för handel. Markanvändningen kommer även fortsättningsvis att vara jordbruksmark.

Davidshall, Lugnet, Rörsjöstaden

Camilla Zethraeus anser att den gamla saluhallen längs Lundavägen borde fungera som kulturhus eller saluhall.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen reglerar inte innehåll i specifika byggnader.

Elisedal, Jägersro

MKB Fastighets AB beskriver att den förväntade utbyggnadskapacitet anges till 3 500 bostäder. Här vill MKB hänvisa till det yttrande över granskningshandlingen som lämnats av SMT Malmö Partner Holding AB, som MKB är delägare i, där numerären 4 000 bostäder föreslås användas i översiktsplanen och de underliggande dokumenten.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att förutsättningarna för området fortfarande är oklara och ändrar inte den förväntade kapaciteten i översiktsplanen. Utbyggnadskapaciteten som anges grundas på en översiktlig beräkning av möjlig exploatering med hänsyn

till allmän platsmark, samhällsservice och arbetsplatser. I det påbörjade arbete med en ändring/fördjupning av översiktsplanen kommer frågan kring möjlig exploatering inom området att studeras närmare i samverkan med fastighetsägaren.

VA SYD noterar med glädje att det i delområdet Elisedal anges att en återvinningscentral med fokus på återbruk ska etableras. Den planerade AVC:n kommer att utgöra ett viktigt komplement i den östra delen av Malmö, till befintliga återvinningscentraler.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Flensburg, Borgmästaregården m.fl

Miljönämnden anser att ingressen bör kompletteras med information om att ett planprogramsarbete inletts. Inom området finns även fyra förskolor, varav en allergiförskola samt en av Malmös tre OB-förskolor, vilket bör framgå i andra stycket. Miljönämnden föreslår också att punktlistan kompletteras med: *”Alternativ och likvärdig lokalisering ska utredas för de förskolor som behöver flytta i och med sjukhusområdets eventuella utvidgning.”* **Tekniska nämnden** efterlyser en uppdatering av avsnittet i enlighet med kunskaper från arbetet med planprogram Flensburg.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen anger att samhällsservice ska byggas ut i en sådan takt att förväntade behov tillgodoses. Detta gäller generellt för hela staden och behöver inte preciseras för västra Flensburg specifikt. Kunskaper från arbetet med planprogrammet har inberutit att delar av översiktsplanen har justerats, bland annat gällande gröna kopplingar och kapacitet i utbyggnadsområden.

Fortuna Hemgården, Toftanäs, Östra Skrävlinge

Miljönämnden menar att det planerade området Fortuna Hemgården, både verksamhetsområdet och den blandade stadsbebyggelsen, behöver ha energiförsörjningen i fokus tidigt i processerna. Utvecklingen i samhället pekar på en ökad elektrifiering både för bostäder och verksamheter, därmed är elförsörjning viktig att inkludera från start. Miljönämnden anser även att det bör framgå att Fortuna Hemgårdens verksamhetsområde har möjlighet att utvecklas till ett unikt spjutspetsområde som inkluderar cirkulär ekonomi och industriell symbios för optimal resursanvändning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Miljönämnden lyfter fram mål som beskrivits för verksamhetsområdet i detaljplanen för Fortuna Hemgårdens första etapp 1 (DP5523 antagen 2021). En hållbarhetsstrategi som ska ligga till grund för genomförandet kommer att utföras där mål, process och verktyg för att uppnå en ny hållbarhetsnivå i ett verksamhetsområde ska preciseras. Målområden som står i fokus är energi- och resurshushållning, lokal klimatanpassning och biologisk mångfald, sociala hållbarhetslösningar, god stadsmiljö och synligt hållbar identitet samt hållbar mobilitet och logistik. Hållbarhetsstrategin är ett samarbete mellan stadsbyggnadskontoret, fastighets- och gatukontoret och miljöförvaltningen och beräknas vara klar under 2023.

Fosie industriområde, Fredriksberg

Miljönämnden anser att ingressen bör kompletteras enligt: *”Verksamheter ska främjas som utgår från cirkulär ekonomi och industriell symbios i produktionen, då detta kan bidra till ett mer yteffektivt verksamhetsområde”*.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Att planering av verksamhetsområden ska stödja delningsekonomi och industriell symbios gäller generellt för alla verksamhetsområden och tydliggörs som riktlinje för *Verksamhetsområden*.

Gamla Limhamn

Peder Kristiansson betonar att Limhamns centrum utgör ett mycket trevligt och livaktigt område med bland annat sin pittoreska, torgliknande gatuhörna och ser gärna en liten fontän där. Lite mer utrymme för cykelparkering och fotgängare tycker han skulle vara bra men även ett tillskott av några småväxande träd. Peder Kristiansson menar att det viktigt att kulturinstitutionerna, inte minst biblioteken, har en god placering i rummet.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att synpunkten ligger på en detaljeringsnivå som inte hanteras i översiktsplanen.

Gamla staden, Slussen, Malmöhus

Camilla Zethraeus anser att stortorget behöver ett lyft med liten park med flera träd och attraktiva aktiviteter som ger liv åt torget.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att synpunkten ligger på en detaljeringsnivå som inte hanteras i översiktsplanen.

Glostorp

Miljönämnden anser att det ska förtydligas om det fortfarande är aktuellt med en tågdepå på platsen eller inte.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret gör bedömningen att nuvarande formulering angående Glostorps framtida markanvändning är fortsatt relevant.

Heleneholm, Kulladal

MKB Fastighets AB vill som exploatör och fastighetsägare i Holma lyfta fram att en planstart på östra sidan av den planerade stadshuvudgatan Pildammsvägen är önskvärd för att koppla samman Holma och Kulladal.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: När detaljplaner startar hanteras inte i översiktsplanen

Hyllievång, östra Vintrie

Carolina de Miranda, Christi Kara, Hansi Biedermann, Jamii Trivin, Joakim Hallberg, Magnus Rippe, Pernilla Dehlin, Maria Sandström, Märten de Miranda, Pernilla och Håkan Nicklasson, Petter de Miranda, Elin och Theodor Hakestam, Thomas Ingelström, Ulrika Trivin och Örjan Nyberg har synpunkter på föreslagen exploatering runt byarna Vintrie och Bunkeflo. Elin och Theodor Hakestam, Pernilla Dehlin, Pernilla och Håkan Nicklasson, Ulrika Trivin och Petter de Miranda uttrycker oro över att bykänslan i Vintrie kommer försvinna och önskar att området bibehåller en mer småskalig bebyggelse och en lantlig karaktär. Hansi Biedermann och Christi Kara menar att föreslagen exploatering riskerar att radera värden kopplade till djurlivet och det öppna landskapet och att endast villabebyggelse med låg takhöjd ska medges. Märten de Miranda, Jamii Trivin, Pernilla och Håkan Nicklasson och Thomas Ingelström ställer sig kritiska till att Vintrie planeras att byggas samman med Bunkeflo och att staden istället borde se det som viktigt med en tydlig skiljelinje så att byarna fortsatt uppfattas vara separerade som de historiskt varit för att bevara den kulturhistoriska miljön. Pernilla och Håkan Nicklasson, Elin och Theodor Hakestam, Örjan Nyberg, Joakim Hallberg, Maria Sandström och Märten de Miranda riktar kritik mot att jordbruksmark tas i anspråk. Joakim Hallberg menar att ett kulturarv förstörs som Malmö stad i tidigare planer lovat att bevara och understryker att åkermarken har en samhällsbärande funktion då den förser oss med närodlat mat. Maria Sandström och Ulrika Trivin betonar att åkrarna kring byn har något av Sveriges bördigaste. Pernilla och Håkan Nicklasson, Jamii Trivin, Märten de Miranda och Carolina de Miranda ifrågasätter att åkermarken runt kyrkan skall omvandlas till begravningsplats.

Jamii Trivin, Märten de Miranda, Pernilla och Håkan Nicklasson och Thomas Ingelström konstaterar att den föreslagna begravningsplatsen kommer skapa en mycket ansträngd trafiksituation och att den ökade trafiken i byn kommer medföra mer buller och avgaser. Märten de Miranda och Pernilla och Håkan Nicklasson uttrycker en oro över sociala problem som kan tillkomma av en kyrkogård och med placering nära den danska gränsen. Hansi Biedermann och Christi Kara menar att om området ska exploateras måste dagvattenhantering beaktas extra noga. Redan i nuläget så saknas tillräcklig hantering av dagvatten vilket ledde till kraftig översvämning av hela Bymans gränd för ca 7 år sedan. Magnus Rippe bekymrar sig över en framtida befolkningsökning runt Vintrie by utifrån problem som har skapats i andra områden med befolkningsökning. Örjan Nyberg skulle vilja veta mer om vilken karaktär området förväntas få.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: När staden växer påverkas alla platser såväl inom den befintliga tätorten som i dess periferi. Så har staden historiskt växt och tidigare lantliga platser har successivt blivit stad. Detta kommer även att gälla Vintrie. Utformningen av den nya bebyggelse som kommer att uppföras i anslutning till Vintrie och Bunkeflo by kommer att beslutas i kommande planeringsprocesser. Hantering av skyfall och dagvatten kommer att beaktas i dessa planprocesser. Placeringen av en ny begravningsplats i anslutning till Bunkeflo kyrka är naturlig med tanke på att platsen redan har en begravningsplats och att marken ägs av Svenska kyrkan som sköter begravningsväsendet. Att tillgodose behovet av begravningsplatser är en viktig samhällsfunktion.

Hästhagen, Allmänna sjukhuset m.f

Peder Kristiansson menar att Simhallsbadet bör så långt som möjligt bevaras av bland annat kulturhistoriska skäl. I vart fall bör byggnadsdelen närmast Regementsgatan med sin trevliga entré be hållas. Det handlar här om Malmös första egentliga simhallsbad. Inspiration kan hämtas från hur det gjordes med gamla simhallen i Ystad.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att synpunkten ligger på en detaljeringsnivå som inte hanteras i översiktsplanen.

Region Skåne delar synen på att sjukhusområdet ska vara integrerat med omgivningen, men anser att flera av de exempel som anges i översiktsplanen är olämpliga och innebär att säkerställandet av verksamheten försvåras. Hälso- och sjukvården utgör en viktig del av det svenska totalförsvaret och den nationella krisberedskapen, vilket ställer särskilda krav på verksamheten, exempelvis i relation till möjligheten till avstängning av delar av området. Genomgående gång- och cykelvägar och att orientera byggnadernas entréer mot omkringliggande gatunät bedöms i detta perspektiv som olämpligt. Säkerheten för såväl verksamheten som patienter kan påverkas negativt. Inneliggande sjuka patienter har behov av vila såväl dagtid som nattetid. Trafik som inte är nödvändig för verksamheten bör undvikas. Vidare vistas på området en koncentration av människor med funktionsvariationer och genomgående cykelväg ger därför speciella tillgänglighetsproblem. Förslagen kan även försvåra tillgodoseende av patienternas behov av sekretess. Det finns således flera hänsyn att ta vid integrering av sjukhusområdet med omgivningen. Detta bör tydligare framgå i översiktsplanen så att de krav som ställs på verksamheten är styrande vid beslut om hur om miljön och markområden som berör sjukhusområdet ska användas, utvecklas och bevaras.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret gör bedömningen att det är väsentligt för staden som helhet att sjukhuset integreras väl med omgivningen och att ett slutet sjukhusområde bör undvikas. Framtida planering av platsen bör ske i samverkan mellan berörda aktörer där olika aspekter för verksamheter beaktas.

Inre Hamnen, Frihamnen

Lotta lyfter att det är viktigt att inte glömma människors möjlighet till återhämtning. Nyhamnen och industriområden består till stora delar av betong. Grönskande ytor av olika slag behövs. Förutom parker behövs koloniområden och liknande. Eftersom det ligger vid havet behövs även områden kopplat till hav och fiske för malmöborna. Detta lockar även fler att vilja bo i Malmö, även dem

som idag ratar betongstaden med Sveriges minsta parkyta. **Peder Kristiansson** anser att detta hamnavsnitt, som på Köpenhamnsbåtarnas tid sjudande av liv och rörelse, har synnerligen goda förutsättningar att bli ett mycket populärt stråk. En rejäl trivselskapande satsning här skulle ge god utdelning när det gäller att göra Malmö mer attraktivt. Här skulle ett konstmuseum göra sig väl. Kombinationen av en mycket förnämlig konstsamling och centralt läge i fin omgivning nära centralstationen tror jag skulle göra det mycket välbesökt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det är Malmö stads ambition att vid utveckling av Nyhamnen tillvarata platsens potential och tillföra sådana aspekter som framförs. Placering av ett framtida konstmuseum är ett pågående separat projekt och hanteras inte i översiktsplanen.

Klagshamn

Patrik Gertsson; Lena Holmbeck-Gertsson motsätter sig placeringen av den tänkta vägen som planeras parallellt med Borrebackevägen. De vill att vägen placeras längre norrut. De vill inte heller att Hermanstorpsvägen förlängs och blir en genomfartsväg som förbinder den planerade nya vägen och Borrebackevägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Placering och utformning av nya gator norr om bebyggelsen i Klagshamn kommer att beslutas i kommande planeringsprocesser.

LRF menar att all form av byggnation på marken söder om Klagshamns nuvarande samhälle ska tas bort i översiktsplanen då den redan fått avslag i högre instans pga framtida klimatförändringar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kommer till antagandehandlingen att ändras i så att marken sydväst om Klagshamns nuvarande samhälle utgår som *blandad stad*.

Miljönämnden anser att ingressen bör kompletteras med information om att ett planprogramarbete inletts. Miljönämnden föreslår också att punktlistan kompletteras med:

- ”Tillgänglighet till kalkbrottssjön för rekreation och bad ska eftersträvas”.
- ”Nya parker ska utvecklas insprängt i den nya bebyggelsen för rekreation samt gynnande av biologisk mångfald”.
- ”Vid planering av nya bostadsområden ska ett samlat grepp tas på dagvatten- och skyfallsfrågor”.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I pågående arbete med planprogram för området tas hänsyn till miljönämndens synpunkter.

Kvarnby

Hinton Golf Holding AB har ett önskemål om att utveckla golf, annan sport och rekreation – att erbjuda ett samlat och utökad offert i området. Detta kan till dels ske med egna resurser, men också i en dialog med andra parter som erbjuder aktivitet, sport och rekreation som verksamhet eller genom idrott, föreningar eller andra. Hinton Golf Holding önskar en process och dialog med Malmö stad/stadsbyggnadskontoret som genom ett samarbete kan utreda hur grön energi kan nyttas/utvecklas. Detta kan ingå som en del av en strategi för Malmö stads klimatmål och samtidigt skapa en bättre och mer stabil energiförsyning till golfverksamheten och på annat sätt användas i framtiden till lokal energiproduktion.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Området där golfbanan är belägen ingår i utredningsområde U8 Kvarnby. Hinton Golf Holdings synpunkter kommer att beaktas i fortsatta planeringsprocesser.

Limhamns hamnområde

Malmö sjöscoutkår och **Öresunds Sjövärnskår** ser mycket allvarligt på förslaget om en ny förbindelse över hamninloppet till Limhamns Norra Hamn, Limhamns Hamnområde. Malmö sjöscoutkår ser inte hur de ambitioner som beskrivs som ”förbindelsen ska inte försämra hamnbassängens förutsättningar att utvecklas som aktivt vattenrum” skall förenas med deras verksamhet som idag är den del av det aktiva vattenrummet. Malmö sjöscoutkår ser detta som motsägelsefullt och kontraproduktivt. För både Malmö Sjöscoutskår och Öresunds Sjövärnskår finns det en betydande risk för den fortsatta verksamheten efter att bron har uppförts, framförallt om bron inte skulle medge möjlighet att ta sig in och ur hamnbassängen på ett relativt enkelt sätt, då de vill kunna använda vattenrummet vid oregelbundna tider. Detta är även en säkerhetsfråga då väder och vind styr deras verksamheter. Malmö sjöscoutkår ser vidare risker med att passera en förbindelse med denna karaktär, troligtvis en bro, med den frekvens dem har. Öresunds Sjövärnskår ser en betydande risk för att åtkomsten till deras kårstation antingen kraftigt försämras eller rentav omöjliggörs under byggnationstiden. Vidare Öresunds Sjövärnskår föreslår antingen en öppningsbar bro eller att bron konstrueras med seglingsfri höjd om minst 12 meter, där de ser det senare alternativet som mest önskvärt. Om bron görs öppningsbar behöver det dock säkerställas att bron även kan öppnas kvällstid och helger. Skulle bron utformas som en fast förbindelse kommer det i praktiken innebära att Sjövärnskårens verksamhet på Limhamn kommer tvingas att flytta eller läggas ner, vilket vore betänkligt ur såväl totalförsvarssynpunkt som föreningslivssynpunkt. Även **Limhamns miljöförening** är oroade över hur den nya förbindelsen mellan norra Ön och Vaktgatan inte skall försämra hamnbassängens aktiva vattenrum. **Peder Kristianson** framhåller att den nya förbindelsen påtagligt skulle förändra karaktären och hela andan av området med bland annat en känsla av instängdhet.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det finns flera olika intressen som behöver beaktas vid planeringen för norra delen av Ön. Hur en ny broförbindelse ska utformas och hur den påverkar verksamheter och funktioner i hamnbassängen kommer att utredas i kommande planeringsprocesser. Framförda synpunkter kommer att beaktas i dessa processer.

Limhamns miljöförening undrar även hur bussarna skall köra på Ön. I översiktsplanen står det att ”Möjlighet till ytterligare utfyllnad i anslutning till Öns nordvästra del ska utredas.” De undrar dels över hur utfyllnaden skall se ut, dels vilket material som skall användas. Tidigare har det använts kalksten från kalkbrottet, men där finns ju ingen brytning längre. I fortsatt utredningsarbete önskar Limhamns miljöförening vara med som remissinstans.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Hur en busslinje kommer att placeras och hur en eventuell utfyllnad i anslutning till Öns nordvästra del kommer att se ut och genomföras kommer att utredas i kommande planeringsprocesser.

Peder Kristiansson anser att Limhamnskajen med sitt breda gång- och cykelstråk är en mycket trevlig plats. Här finns mycket goda förutsättningar för ett rikt folkliv, inte minst om ett café tillkommer. Vad som bekymrar honom är tanken på solitära höga hus på norra delen av Ön. Det skulle verkligen vara att inte respektera den närliggande bebyggelsen. I stället bör bebyggelsen mer motsvara den på södra delen av ön. Det menar han ger mer harmoni åt området.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Utformningen av ny bebyggelse på Ön beslutas i kommande planeringsprocesser.

Lorensborg, Stadion m.f

Peder Kristiansson lyfter att områdets nuvarande kvalitéer och kulturhistoriska betydelse nog bör vägas in vid övervägandena om förändring. En mycket attraktivhöjande åtgärd skulle vara att komplettera den nya fotbollsarenan med skjutbart tak, precis som i Stockholm på de båda stora fotbollsarenorna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Nuvarande kvaliteter och kulturhistoriska betydelser är viktiga ingångar i pågående arbeten med utvecklingen av Stadionområdet. Utformning av arenor hanteras inte i översiktsplanen.

Mellanheden, Ribersborg m.fl

Galerie Börjesson AB som är fastighetsägare till Valthornet 4 anser att förslagen omdragning av ny busslinje vid Torupsgatan i Malmö är problematiskt och ej lämplig. Förslag till ny busslinje i översiktsplan skulle förhindra eller försvåra handelsfunktionen som finns i fastighet. Vid Torupsgatan finns lastintag och besöksparkering för hyresgästerna Lidl och Limhamns Auktionsbyrå. Förslag om ny busslinje skulle ge en direkt negativ påverkan för dessa hyresgäster och dess verksamhet. Förslaget skulle förhindra eller t.om. omöjliggöra lastintag för Lidl då större lastbilar ofta tar upp stor yta av gatan när de backar in för lastintaget. En snabb-busslinje i detta är inte lämpligt. Förslaget innebär även en direkt fara för hyresgäster som förhyr garageplatser i fastighetens garageutrymme. Garageutrymmet har en utfart mot Torupsgatan där sträckan från garageutrymme till gata är kort. Förslaget minskar även möjligheterna att vidare utveckla fastighet med tillkommande verksamheter och hyresgäster på grund av ökad trafik vid denna sida av fastigheten.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Vid en eventuell framtida förändring av Torupsgatan kommer berörda fastighetsägares synpunkter att beaktas.

Möllevången, Södervärn m.fl

Anna Snellman anser gällande Möllevången och södra/norra Sofielund att det är önskvärt att beakta biologisk mångfald samt införa mätningar av antalet hårdtytor och grönytor.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Biologisk mångfald är en viktig aspekt som hanteras i hela staden. Mätningar av hårdgjorda ytor respektive gröna ytor görs kontinuerligt för hela staden.

Naffentorp

LRF anser att det föreslagna verksamhetsområdet Ingvalla ska utgå då det tillskapas på bekostnad av jordbruksmark.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Ett viktigt motiv för att bygga staden tätare och huvudsakligen innanför Yttre Ringvägen är att värna värdefull jordbruksmark, något som är återgivet på flera ställen i översiktsplanen. Samtidigt ökar Malmös befolkning ständigt vilket gör att jordbruksmark i vissa fall måste tas i anspråk för funktioner som prioriteras högre i en växande stad. I granskningshandlingens markanvändningskarta har arealen jordbruksmark utanför Yttre Ringvägen ökat i förhållande till gällande översiktsplan genom att arealen för nya verksamhetsområden har minskat. Verksamhetsområdet Ingvalla som finns i gällande översiktsplan har dock bedömts vara av sådan betydelse att det bibehållits.

Miljönämnden anser att det fortsatt bör framgå av planeringsriktlinjen att det föreligger en konflikt mellan exploatering och bevarande av jordbruksmark. I samrådshandlingarna framgick av inledningstexten att jordbruksmarkens värde ska ställas i relation till det stationsnära läget. Den är borttagen i granskningshandlingarna och nu anges enbart att området ska utredas som ett framtida stationsnära utbyggnadsområde för att kunna möta en fortsatt befolkningsökning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen pekar fortsatt ut området söder om Svågertorp station som jordbruksmark. I avsnittet *Utblick halvmiljonstaden Malmö* pekas området runt stationen ut som ett utredningsområde och där anges att jordbruksmarkens ska vägas mot annan markanvändning.

VA SYD ser att vid tätortsexpansion, särskilt söder om Yttre Ringvägen, krävs en omfattande förstärkning av ledningsnätets kapacitet. I de föreslagna områdena Ingvalla och Petersborg krävs en

utbyggnad av ett nytt ledningsnät. Avledning av dagvatten från dessa områden måste ske via dikningsföretag. Dikningsföretag innebär bland annat att rätten att leda vatten till diket är reglerat och diket är utformat för att bara ta emot små flöden från åkermark. När markanvändningen ändras till tät bebyggelse med högre avrinning behöver fördröjning ske innan dagvattnet når diket, vilket innebär att vattnet måste fördröjas. Lokalisering och dimensionering av fördröjningsytor måste ske samtidigt med att bebyggelsen planeras.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Vid kommande planeringsprocesser för ny bebyggelse utanför Yttre Ringvägen kommer samverka att ske med VA SYD för att lösa dimensionering av fördröjningsytor med mera.

Norra hamnen, Sege industriområde m.fl

Miljönämnden lyfter att hamnområdet är viktigt för den framtida energiförsörjningen i Malmö. Miljönämnden anser därför att ingressen bör kompletteras med:

”I hamnområdet finns framtida möjligheter för ytterligare produktion, distribution, förädling och lagring av förnybar och återvunnen energi. Hamnområdets stora hårdjorda ytor och tak är särskilt lämpliga för solenergiproduktion. Framtida anläggningar för avskiljning av koldioxid från förbrännande anläggningars rökgaser kan placeras i hamnområdet. Därför behövs även plats för hantering och mellanlagring av avskild koldioxid inför transport till långtidslagring på annan plats”.

I punkt tio saknas ett antal viktiga aspekter, som vätgas, biokol och laddningsinfrastruktur för fartyg. Miljönämnden föreslår därför att punkten justeras enligt:

”Hamnområdet lämpar sig väl för förnybar energi- och bränsleproduktion, som exempelvis solenergi, vindkraft, biogas och förnybar vätgas. Även produktion av biokol kan bli aktuellt. I hamnområdet ska det finnas möjlighet för laddningsinfrastruktur för eldrivna fartyg och elanslutning vid kaj. Längs kustlinjen i nordväst ska vindkraft möjliggöras. Vindkraft kan även uppföras inom andra områden i Malmö hamn, på hamnverksamheternas villkor”.

Miljönämnden föreslår även att punktlistan kompletteras med:

”Hamnområdet med sina trimodala lösningar för gods, samt energi- och materialhantering, är lämpat för utveckling av cirkulär ekonomi och industriell symbios”.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Den korta ingress som föregår ett områdes platsspecifika riktlinjer avser inte att redovisa planeringsriktlinjer eller ställningstaganden. Planeringsriktlinjer redovisas istället i efterföljande punktlista. Ur planeringsriktlinjerna framgår det tydligt att hamnområdet lämpar sig väl för olika former av energiproduktion. Det finns därmed inte skäl att omnämna alla sätt detta ska ske på. Elanslutning till eldrivna fartyg längs kaj blir allt vanligare. Det finns inget som förhindrar CMP att erbjuda detta då det efterfrågas. Hamnområdet lämpar sig väl för cirkulär ekonomi och industriell symbios. Detta är både möjligt och önskvärt i flera av stadens verksamhetsområden. Av det skälet återfinns denna inriktning istället som en överordnad strategi och som riktlinje för stadens samtliga verksamhetsområden.

Lomma kommun lyfter att framkomligheten genom området (Norra Hamnen) är viktig och gäller för alla trafikslag, även för biltrafiken. Västkustvägen/E6.01 är en betydelsefull trafikled där bland annat arbetspendling sker med både bil och busstrafik. För cykeltrafiken vore det en kvalitetsförbättring om cykelvägen genom området blev bredare och med tydligare skyltning än i dagsläget. Det är också viktigt att koppla cykelvägarna till kommande supercykelstråk genom bra anslutningar och tydlig skyltning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är enig om att cykelvägarna i Norra Hamnen har förbättringsbehov och har tydliggjort i översiktsplanen att gång- och cykelvägnätet inte bara ska utvecklas inom, utan även till området. Gällande de kommande supercykelstråken så kommer dessa vara väl kopplade till det lokala cykelnätet. Gällande biltrafiken på Västkustvägen/E6.01 utgör del av denna väg en anslutning till en särskilt utpekad kombiterminal längs Västkustvägen och är därmed utpekad som riksintresse för väg. Det ligger i Malmö stads intresse att

upprätthålla god tillgänglighet på denna sträcka. I övrigt är översiktsplanen tydlig gällande att framtidens mobilitet och infrastruktur behöver vara utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och att trafiksystemet ska utformas så att en större andel väljer att gå cykla och åka kollektivt, och att framkomligheten för dessa trafikslag ska prioriteras.

Norra Sorgenfri, Katrinelund, Värnhem

APL menar att de vid ett flertal tillfällen de senaste åren har drabbats av situationer där Malmö stad vid planering och lovgivning inte har tagit hänsyn till deras verksamhet genom att antingen basera sina bedömningar på en inaktuell riskbedömning eller på en volym som grovt understiger den tillståndsgivna produktionsvolym som omfattas av det tillstånd till miljöfarlig verksamhet som APL innehar. APLs verksamheten på Spiralen 9 föreslås fortsatt ingå i ”Ny blandad stadsbebyggelse” vilket står i klar strid med APL:s tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Detta äventyrar således APL:s samhällsuppdrag att av staten vara ålagda att tillhandahålla de läkemedel som förskrivs. APL anser således att det tydligt måste anges i översiktsplanen att APL:s befintliga verksamhet är något som Malmö stad ska ta hänsyn till vid kommande detaljplaner och lovgivning samt att en buffertzona på 50 m runt anläggningen ska framgå av översiktsplanens kartunderlag där bostäder, annan övernattning eller känslig verksamhet inte ska tillåtas. Vidare menar APL att hänvisning ska ske till ett PM som bilagts yttrandet. APL önskar att ingressen till riktlinjerna bör omformuleras för att poängtera att det i området fortfarande finns aktiv och livskraftig läkemedelsindustri som det behöver tas största hänsyn och ger förslag på formulering i sitt yttrande. Där ger de även förslag på omformulering av en av riktlinjerna. APL uttrycker även behov av att utnyttja Spiralen 12 för att bygga en mer funktionell och trafiksäker in-/utfart till/från Spiralen 9, för att bland annat undvika köer på Industrigatan. Vidare anser APL att den bebyggelsetäthet som redovisas för Spiralen 9 (täthetsgrad 3) utgör ett hot mot deras verksamhet och att bebyggelsetäthet för blandad stadsbebyggelse inte kan tillämpas på en renodlad verksamhetsfastighet som Spiralen 9. Mot bakgrund av ovanstående anser APL att Spiralen 9 fortsatt ska anses vara klassat som befintligt verksamhetsområde. Det skulle ligga i linje med den föreslagna klassningen av övrig likvärdig läkemedelsindustri i Norra Sorgenfri och utgör en säkerhet och trygghet för APL i den fortsatta stadsutvecklingen i området, bland annat med tanke på pågående processer med detaljplanering av bostäder öster om Spiralen 9 samt beviljat bygglov för studentlägenheter norr om Spiralen 9. APL påpekar även olämpligheten att planera bostäder i Tangenten 2 med tanke på både APL:s buffertzona och Uppmärksamhetsavståndet för farligt gods.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att den markanvändning som pekas ut i Norra Sorgenfri inte står i strid med APLs verksamhet. Översiktsplanen tydliggör att befintliga verksamheter ska kunna fortsätta verka inom området. Däremot ska inga nya farliga eller störande verksamheter kunna etableras eller befintliga tillstånd ändras som innebär större skyddsavstånd. Översiktsplanen hänvisar till underlaget *Uppmärksamhetsavstånd till miljöfarliga verksamheter* där det framgår att det finns ett uppmärksamhetsavstånd på 150 meter runt Spiralen 9 där APL bedriver sin verksamhet. Enligt översiktsplanens riktlinjer ska behov av riskhänsyn, verksamhetsbullen och luftemissioner bedömas inom uppmärksamhetsavståndet. Stadsbyggnadskontoret vet att det tidigare har gjorts bedömningar som inte har byggt på befintliga tillstånd men använder alltid det som utgångspunkt nuförtiden. Därmed är ytterligare zoner inte är nödvändiga att peka ut i översiktsplanen för att APL ska kunna bedriva och utveckla sin verksamhet. De förslag till kompletteringar som APL föreslår förs in i antagandehandlingen med viss korrigerande och vissa undantag. Därmed tydliggörs att verksamheter ska kunna utvecklas enligt befintliga tillstånd. Däremot kommer inga specifika företag att namnges i översiktsplanen. Angående bebyggelsetäthet har det kartlagret tagits fram genom en analys som bygger på närhet till service och kollektivtrafik för att ge en övergripande bild av hur bebyggelsetätheten bör se ut för ett större område på en generell nivå. Bebyggelsetätheten gäller inte specifika fastigheter och tvingar inte fastighetsägare till att förtäta sina fastigheter. Angående behov av nya in- och utfarter ligger det på en nivå som inte hanteras i översiktsplanen. Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om Tangenten 2.

Zeniths koloniförening välkomnar den bebyggelsen som planeras i området då de ser att den tillför liv och trygghet i området. De har stor förståelse för att det ökade antalet boende i området också skapar behov av rekreationsområden och grönska och förutsätter att icke-hårdgjorda ytor och grönområden också planeras in tillsammans med den nya bebyggelsen i området. De vill tydligt framhålla vikten av att samtidigt bevara den unika miljö som finns i koloniområdet Zenith och att denna miljö redan idag är tillgänglig under de delar av året och de timmar på dygnet då det skapar värden för besökare att vistas i området. Zeniths koloniförening ser behov av att översiktsplanen beskriver Malmös äldsta koloniområde som en del av området Norra Sorgenfri/Värnhem/Katrinelund samt att översiktsplanen tydliggör att koloniområdet ska bevaras för att stärka områdets karaktär och identitet, på samma sätt som det i planen fastslås att vissa industribyggnader ska bevaras. Koloniföreningen ser även formuleringarna angående att dela upp storskaliga kvarter som problematiska då det upplevs som ett hot mot koloniområdet.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Planeringsriktlinjerna fokuserar på den del av området som är under omvandling. Koloniområdet Zenith är fastlagt med varsamhetsbestämmelser i detaljplan DP4582 (2013), vilket är ett juridiskt bindande planeringsinstrument, medan översiktsplanen endast är vägledande.

Nydala, Gullviksborg m.fl.

Deeqa Musa tycker att allt verkar vara bra i Gullviksborg men småbarnsfamiljer skulle gynnas av fler lekplatser – gungor, sandlådor, fotbollsplaner och parker. Miljön måste förbättras som till exempel mer träd, blommor osv.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att synpunkten ligger på en nivå som inte hanteras i översiktsplanen.

Oxie kyrkby, Oxievång m.fl

Fabian Heuvers anser att det är bra att Oxie ska vara bebyggelsemässigt skilt från övriga staden. Det är ju så att de som flyttade dit kanske valde Oxie just för att det var skilt ifrån Malmö (bebyggelsemässigt) och en integration av "centrala" Malmö skulle kunna leda till emigration från Oxie för att bosätta sig i andra förorter. Ett oexploaterat kulturlandskap är en bra idé för att kulturlandskapet i Oxie också är en tillgång som invånarna uppskattar. Att bygga nya vägar till närliggande områden är bra. Däremot borde det finnas fler cykelvägar, bland annat mellan Käglinge och Glostorp.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Persborg, Augustenborg m.fl

Tekniska nämnden anser att behov av flytt av kommunteknisk verksamhet bör nämnas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att den typen av riktlinje ligger på en allt för detaljerad nivå i förhållande till en översiktsplan.

Rosengårds Centrum, Herrgården, Emilstorp m.fl

Joachim Rosenquist framhåller att Emilstorps verksamhetsområde borde avskaffas och verksamheterna flyttas längre ut i staden till verksamhetsområdena vid ringlederna. Bygg istället kvarterstad på platsen för att binda samman Rosengård med Norra Sorgenfri och Katrinelund. På detta sätt hindras heller ej Amiralsgatan från att smalnas av ännu mer än vad som är planerat. Det finns ingen anledning att en stad ska ha ett verksamhetsområde på en så central placering som Emilstorp, såvida det inte kan ge något tillbaka till staden i form av kulturlivet (som Norra Gränges).

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret gör bedömningen att centralt placerade verksamhetsområden kan ha stor betydelse för staden som helhet och att Emilstorp bör

finnas kvar. Det är dock möjligt att delvis förändra dess karaktär för att tillåta fler typer av verksamheter.

Peder Kristiansson ser Rosengård liksom Lorensborg som viktiga milstolpar i Malmös byggnads-historiska utveckling under senare tid. Precis som för Lorensborg bör områdets nuvarande kvalitéer och kulturhistoriska betydelse nog vägas in vid övervägandena om förändring.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I översiktsplanen finns riktlinjer om stadens storskaliga bostadsområden under *Stadskaraktärer* och hur planeringen bör förhålla sig till dess kvaliteter.

VA SYD ställer sig positiva till förslaget om en utredning rörande den fria höjden under cykelbroarna som korsar Adlerfelds väg och Frölichs väg. En ökad fri höjd skulle öka förutsättningarna för att skapa en hållbar avfallshantering i Rosengård.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Miljönämnden anser att det bör förtydligas i punkt två vad som menas med impedimentytor i detta sammanhang. Nämnden ser en risk att det kan innebära att vissa gröna ytor tas i anspråk utan kompensation, ytor som kanske inte har höga naturvärden eller höga rekreativa värden men som bidrar till välbefinnande genom att visuellt stärka bilden av en grön stad. Detta gäller även för området *Flensburg, Borgmästaregården m. fl.*

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Begreppet ”impedimentytor” tas bort enligt miljönämndens önskemål.

Tekniska nämnden efterfrågar en komplettering av riktlinje 4 där det saknas beskrivning av skyfall och föreslår följande formulering: ”Även åtgärder för att hantera skyfall behövs inom området.”. **Miljönämnden** anser att det blir tydligare om dagvattenhantering får en egen punkt, som även omfattar skyfallshantering.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i bedömningen att planeringsriktlinjerna kan kompletteras enligt Miljönämndens och Tekniska nämndens förslag.

Miljönämnden menar att förtätning vid Amiralsgatan kan innebära att trafikflöden på andra infartsleder ökar och föreslår därför att punktlistan kompletteras med:

”Det bör utredas hur Amiralsgatans omvandling till stadsgata påverkar mängden trafik på Sallerupsvägen och om åtgärder krävs i gaturum och bostäder”.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: De samband som finns mellan olika infartsleder vid omledning av trafiken utreds löpande i stadsövergripande arbete mellan stadsbyggnadskontoret samt fastighets- och gatukontoret där ombyggnad av flertalet gator för att prioritera kollektivtrafik och cykel genomförs i samband med storstadspaketet. I detta löpande arbete ses bland annat möjligheter att systematisera och effektivisera trafiken över. Denna typ av arbete görs inom alla större gatuumbyggnadsprojekt och inte enbart för Amiralsgatan.

Miljönämnden påtalar att det förekommer tunga transporter och transport av farligt gods längs Amiralsgatan, samtidigt som gatan är föremål för en större förtätning. Miljönämnden anser att denna situation bör belysas i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret har tillsammans med Fastighets- och gatukontoret utrett de strategiska trafikfrågorna kopplat till både person- och godstrafik i samband med framtaget *Planprogram för Amiralsgatan och station Persborg (PP6051)*. Trafikfrågorna bevakas och utreds även i samband med pågående och framtida detaljplaner samt studier kopplat till gatuumbyggnader som genomförs inom ramen för *Storstadspaketet*. Stadsbyggnadskontoret justerar den platspecifika riktlinjen. De samband som finns mellan olika infartsleder vid omledning av trafiken utreds löpande i stadsövergripande arbete mellan stadsbyggnadskontoret samt Fastighets- och gatukontoret där ombyggnad av flertalet gator för att prioritera kollektivtrafik och cykel genomförs i samband med *Storstadspaketet*. I detta löpande arbete ses bland annat möjligheter att systematisera och effektivisera trafiken över. Enligt översiktsplanen är det primärt stadens utpekade trafikleder

samt del av Västkustvägen och Arrievägen som är utpekade vägar för farligt gods. Angående hantering av transport av farligt gods utanför detta nät hanteras detta från fall till fall. Avseende andra tunga transporter så ska dessa primärt nyttja trafikleder och huvudgator, mer information gällande hur detta hanteras i nuläget finns i *Karta med lokala trafikföreskrifter särskilt gällande för tung trafik* på Malmö stads hemsida.

Sibbarp

Miljönämnden föreslår att punktlistan kompletteras med:

"I samband med den planerade utökningen av koloniområdet väster om kalkbrottet bör gemensamma avloppslösningar för nya och befintliga kolonilotter anordnas".

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i bedömningen att planeringsriktlinjerna kan kompletteras enligt miljönämndens förslag.

Peder Kristiansson ser gärna att ingen bro byggs över Barnviken. Låt den behålla sin nuvarande öppna karaktär. Naturaområden bör lämnas orörda såvitt inte starka skäl motiverar ingrepp.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En eventuell utredning om en förbindelse över Barnviken kommer att beakta platsens nuvarande karaktär.

Sofielunds industriområde, Annelund

Anna Lethagen saknar en beskrivning av Annelund. Annelund består till nästan 100 % av bostäder och därför bör detta område inte ingå i samma platsspecifika riktlinjer som Sofielunds industriområde. Det är mer relevant att Annelund är ett eget område eller står tillsammans med närliggande bostadsområde/-en. Alternativt att Annelund står kvar tillsammans med Sofielunds industriområde, men då även förklaras lika ingående som industriområdet.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att Annelund har en annan karaktär än Sofielunds industriområde. Det kan därför övervägas till kommande revideringar av översiktsplanen att lägga in Annelund inom platsspecifika riktlinjer för Möllevången Södervärn m fl som har mer likhet med Annelund.

Miljönämnden anser för att underlätta förverkligandet av planprogrammet för Sofielund att det bör förtydligas i de platsspecifika riktlinjerna att nya bostäder inte ska etableras närmare verksamhetsområdet än idag. Miljönämnden föreslår att punkt fyra justeras enligt:

"Nya bostäder ska inte etableras närmare verksamhetsområdet än idag. På så sätt kan en kulturljudzon etableras som möjliggör viss nivå av buller från kultur- och fritidsverksamheter utan att riskera att bullerriktvärden inomhus i bostäder överskrids."

Miljönämnden föreslår även att punktlistan kompletteras med:

"Ett samlat grepp på dagvatten- och skyfallsbantering bör eftersträvas inom området".

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i bedömningen att planeringsriktlinjerna kan kompletteras enligt Miljönämndens förslag.

MKB Fastighets AB vill påpeka att skrivningen om att bland annat kvarteret Kampen och kvarteret Intäkten, som MKB äger, i huvudsak ska upplåtas för kultur och fritidsändamål inte är överensstämmande med gällande detaljplan. Detaljplanerna gäller för centrum, småindustri och hantverk, service, kontor och samlingslokaler, vilket är kategorier som flera etablerade verksamheter i området faller in under.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret konstaterar att detaljplanebestämmelsen *Centrum* avser verksamhet som behöver ligga centralt eller på annat sätt ska vara lätt att nå för många människor. *Centrum* är en samlingsanvändning som är lämplig att använda där syftet är att det ska finnas en blandning av verksamheter. I *Centrum* ingår en rad olika verksamheter som också kan återfinnas i andra användningar.

Peder Kristiansson uppmärksammar att Enskifteshagen är ett mycket populärt grönområde, som det gäller att vara rädd om. Det behövs är breddning av den närliggande gång- och citytunneln under kontinentalbanan. Denna bör breddas och utformas i stil med den som finns under Nobelvägen vid Södervän. Överhuvudtaget bör gång/cykeltunnlar i den mån de bedöms nödvändiga så långt möjligt utformas på nämnda sätt. Tunnelmiljön känns då tryggare och behagligare. Gärna kantad med små fina blomsterarrangemang.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret vidarebefordrar synpunkten till fastighets- och gatukontoret.

Södra Sallerup

Burlövs kommun beskriver att granskningshandlingen anger att ett nytt verksamhetsområde kan tillkomma. Ett av dessa ligger i direkt anslutning till Burlövs kommun utanför Yttre Ringvägen. Burlövs kommun anser att den tidigare planeringsriktlinjen om att hålla bebyggelsen innanför Yttre Ringvägen var en god avvägning och tydlig princip för god resurshushållning av jordbruksmark.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Inriktningen i Malmös översiktsplanering att bygga staden tätare och huvudsakligen innanför Yttre Ringvägen gäller fortsatt. I översiktsplanen har arealen jordbruksmark utanför Yttre Ringvägen ökat i förhållande till tidigare översiktsplan genom att arealen för nya verksamhetsområden har minskat. Verksamhetsområdet i anslutning till kommungränsen mot Burlöv finns i tidigare plan och har bedömts vara av sådan betydelse att det bibehållits.

Tygelsjö by, Västra Klagstorp m.fl.

Tekniska nämnden noterar att det endast är Tygelsjöbäckens park- och naturområde som pekas ut som område där kompensationsinsatser för förlorade naturvärden är möjlig. Är detta område det enda området? Om inte varför finns det inte fler utpekade områden?

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Meningen i den platspecifika riktlinjen för Tygelsjö by, Västra Klagstorp m. fl. tas bort och kommer ersättas med en komplettering i strategierna för den biologiska mångfalden att en modell för hänsynstagande till naturvärden samt ekologisk kompensation som är anpassad för Malmös förhållanden ska tas fram.

Östervärn, Kirserbergsstaden m.fl

Jernhusen AB vill förorda att prioritera miljöerna kring Östervärns station samt stråken som används för att ta sig till och från stationen och knyta ihop olika områden. Då blir det en attraktivare lösning redan idag för att få fler att vilja åka kollektivt samt att bo i kollektivtrafiknära lägen. Jernhusen deltar gärna i det arbetet och bidrar med våra kunskaper och erfarenheter. Som dem ser det ligger det långt fram i tiden innan en station i Sjölunda kan realiseras, och det riskerar att skapa en osäkerhet för behoven av och förutsättningarna för utveckling av Östervärns station.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att Östervärns station och miljöerna däromkring har stor betydelse för utvecklingen i östra Malmö och möjligheten att knyta samman olika områden. Likaså är det riktigt att det sannolikt ligger relativt långt in i framtiden innan en station i Sjölunda kan realiseras.

Byggd miljö och kulturmiljö

Blandad stadsbebyggelse

Fritidsnämnden önskar en konkretisering kring *hur och var* antalet träd ska öka. Många platser är i stort behov av trädskugga för att de alls ska kunna användas i sommarheta och för att gräsmattor och andra gröna områden inte ska torka ut under sommarmånaderna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Vilka befintliga ytor som behöver kompletteras med träd för att skydda mot värme och sol, behöver utredas separat och ligger på en nivå som inte hanteras inom ramen för översiktsplanen.

Malmö centrala pensionärsråd anser att mötesplatser och lokaler för äldre för närvarande inte finns i tillräcklig utsträckning, och det finns inte så mycket nämnt om detta i förslaget till översiktsplan. Vidare anser Malmö centrala pensionärsråd att bostadsmiljön måste planeras utifrån äldres behov av möjlighet att sitta och vila. Detta gör att ett eget boende kan fungera även när orken blir mindre. Även mobilitetshus som ligger på avstånd från bostaden kan vara svårt att utnyttja för äldre. Tillgång till parkering nära bostaden möjliggör för många äldre att kunna röra sig självständigt i staden, utan att vara beroende av t ex färdtjänst.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen justeras från ”barns begränsade rörelsemönster” till ”grupper med begränsade rörelsemönster” för att förtydliga fler gruppers behov. En mer återhållsam linje om rivning av befintlig bebyggelse skrivs in i strategiavsnittet och komplettering kring behovet av lokaler och mötesplatser för olika grupper och ändamål i staden görs i de platsspecifika riktlinjerna. Riktlinje om max 500 meter från bostäder till närmaste mobilitetshus finns redan, samtidigt arbetar staden med att tillgängliggöra kollektivtrafik i nära anslutning till bostäder. Mobilitetshusen syftar till att tillgängliggöra de ytor som annars hade behövt användas för markparkering vilket skapar en mer tillgänglig och attraktivare stad för alla, oavsett ålder.

Malmö Ideella framhåller att bibliotek, idrottsplatser, mötesplatser, badanläggningar, skolor, föreningslokaler, teatrar, musikhus m.m. behöver finnas inom ramen för 15 minuters tänket, vilket numera är inriktningen för framåtsyftande stadsplanering runt om i Europa.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att andemeningen om närheten och tillgänglighet till ovan nämnda funktioner finns med och formuleras ”Funktioner som saknas i närområdet ska tillföras utifrån platsens behov och förutsättningar...”. För att förtydliga ytterligare utifrån människans behov så ändras formuleringen till ”Funktioner som saknas i närområdet ska tillföras utifrån de boendens behov och förutsättningar...”

Malmö Idrottsföreningars Samorganisation efterfrågar ett antal vädersäkrade anläggningar/ytor runt om i Malmö som innehåller de aktiviteter som ungdomarna efterfrågar (gym, dans, basket osv). Anläggningar/ytor som kan användas i princip dygnet runt. I de fall en idrottsförening startar kvälls/natt aktiviteter visar det oftast att det finns en stor efterfrågan på den här typen av aktiviteter där man dels kan röra på sig tillsammans med nya eller gamla kompisar men där det även finns vuxennärvaro.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att frågan ligger på en nivå som inte hanteras inom ramen för översiktsplanen. Däremot kompletteras översiktsplanen med en generell formulering kopplat till den prioriterade inriktningen *Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö* för att på ett tydligare sätt synliggöra behovet.

Miljönämnden anser att exemplen i punkt fyra bör kompletteras med idrottsplatser. Miljönämnden anser vidare att punkt sex bör justeras och ger förslag på formulering i sitt yttrande. Miljönämnden anser även att avsnittet bör kompletteras med en riktlinje om att allmän platsmark behöver avsättas för hantering och rening av dagvatten.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen justerar formulering till platser för idrott/fysisk aktivitet. Stadsbyggnadskontoret menar att det tillägg som miljönämnden önskar kring punkt fyra redan framgår i ingressen till avsnittet. Avsnittet kompletteras även med en riktlinje som tydliggör att utbyggnad och förtätning ska inkludera hållbar dagvattenhantering.

David Raflund, Maria Krsmanovic, Joachim Nilsson, Magnus och Matilda Sjögren, Annicka Bunte, Marianne och Bertil Andersson, Johan och Christina Åman, Julia Agartz, Patrik Karlsson, Vera Miloradovic, Magnus Lundin, Mirja Bergman, Ulla Roth, Eddi Brander

och Eva Nilsson uppger att deras fastigheter (Bunkeflostrand 1:80–1:86 och 4:62–4:66) är förberedda för småhusbebyggelse, men nuvarande områdesbestämmelser medger endast fritidshus med minimal byggyta. I översiktsplanen visas området som fritidsområde. De har därför förslag om en mindre förändring, där deras område bör kunna regleras i en detaljplan som medger villabebyggelse. De föreslår att området klassificeras som ingående i blandad stadsbebyggelse i översiktsplanen. När det gäller utbyggnadsstrategier förtydligas det att ”Projekt inom existerande stadsstruktur ska prioriteras – under förutsättning att de kan generera ett tillräckligt stort tillskott av bostäder i förhållande till de resurser som krävs för planerings- och genomförandeprocesser.” Eftersom vi (fastighetsägare i Bunkeflo) redan finns i ett etablerat område med tillgänglig service, gatustruktur, fungerande dagvattenlösningar och färdig installation av kommunalt vatten och avlopp vill vi poängtera att investeringskostnaden i det närmaste är obefintlig.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Området är planerat och tänkt som ett fritidshusområde. Marken ligger även väldigt lågt och lämpar sig enligt stadsbyggnadskontoret inte för permanenta bostäder.

Naturskyddsföreningen Malmö ser glädjande på att andelen verksamhetsmark minskats till förmån för att behålla jordbruksmark utanför Yttre Ringvägen, men de kvarstår med sitt yttrande att det inte ska förekomma någon ny bebyggelse utanför Yttre Ringvägen. Följande yrkande från Naturskyddsföreningen Malmö kvarstår också från samrådsyttrandet då det inte har beaktats: *”I Naturvårdsplan för Malmö stad (2012) finns områdena Ön (norra delen) och Norra hamnen utmärkta som värdefulla naturmiljöer. I översiktsplanen är dessa utmärkta som exploateringsytor: Ön (norra delen) för ”Ny blandad stadsbebyggelse” och för Norra Hamnen ”nya verksamhetsområden”. Detta lyfter Malmö stad själva fram i sin rapport Malmös Vatten men det är inget man har tagit hänsyn till i översiktsplanen. Naturskyddsföreningen yrkar på att naturvårdsplanen samt rapporten Malmös vatten bör vara överordnat exploatering.”* Som minst behöver denna skrivning i Naturvårdsplanen om Norra Hamnen: *”Även vid exploatering är det viktigt att områden av tillräcklig storlek sparas framförallt för de häckfåglar som nämnts ovan.”* (s. 11 i Naturvårdsplanen) respektive denna skrivning om Ön: *”Liksom vid eventuell bebyggelse av andra naturområden bör så mycket som möjligt av den unika naturen sparas och kompenseras.”* (s. 230 i Naturvårdsplanen)

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Naturvårdsplanen är ett av flera viktiga styrdokument i kommunens planering. Vid exploatering sker avvägningar mellan olika intressen där höga naturvärden ofta väger tungt. I de platsspecifika riktlinjerna i översiktsplanen för Limhamns hamnområde där Ön ingår framgår även att framtida bebyggelse ska kombineras med att öppna ytor med höga naturvärden bibehålls för biologisk mångfald, rekreation och fritidsaktiviteter.

Naturskyddsföreningen Malmö ser positivt på att Stadsbyggnadskontoret arbetar för att nya bostadsgårdar ska få goda mått så att särskilt barns behov och rätt till lek i gröna miljöer kan uppfyllas. Ett förslag är att komplettera med just denna skrivning under riktlinjerna för Blandad stadsbebyggelse, s. 40 i granskningshandlingen, i denna punkt: *”Bostadsmiljöer ska vara barnvänliga och särskild hänsyn ska tas till barns begränsade rörelsemönster och deras behov av lek, vila, fritid och kultur.”* Här kan också stadsbyggnadskontorets arbete med att nya bostadsgårdar ska få goda mått så att olika gruppers behov kan uppfyllas nämnas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret ser kontinuerligt över normer och mått för stadsplaneringen så det blir jämligt mellan olika frågor och mer transparent och tydligt utifrån stadsplaneringens mål.

VA SYD ställer sig positiva till att riktlinjerna för avfalls- och återbruksfrågor är placerade under rubriken Blandad stadsbebyggelse. Avfalls- och återbruksfrågorna kopplas på så vis tydligare till andra grundläggande stadsbyggnadsförutsättningar.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

APL har följande förslag till omformuleringar kring riktlinjer för blandad stadsbebyggelse:

- *”Det kan finnas platser i blandad stadsbebyggelse där bostäder eller annan typ av övernattning, skolor och förskolor är olämpliga, till exempel på gränsen mot verksamhetsområden eller nära farliga eller störande*

verksamheter. Inom bolagsspecifika buffertzoner ska sådan känslig bebyggelse (bostäder eller annan typ av övernattnings-, skolor, och förskolor) inte tillåtas. Vissa funktioner kan prioriteras över andra beroende på platsens lämplighet och syftet med utvecklingen, men bolagsspecifika buffertzoner ska vara styrande.”

- ”Inom blandad stadsbebyggelse ska inga nya verksamheter etableras som innebär oacceptabla risker och olägenheter för omgivningen eller är alltför ytkrävande. Miljöfarliga verksamheter ska dock ha garanterad rätt att utveckla och utvidga sina verksamheter inom tillståndets gränser.”
- Inom uppmärksamhetsavstånd till farliga eller störande verksamheter ska behov av riskhänsyn, verksamhetsbuller och luftemissioner bedömas (se kartunderlag med Uppmärksamhetsområden för farliga respektive miljöfarliga verksamheter). Bolagsspecifika buffertzoner ska vara styrande och ingen känslig bebyggelse (bostäder eller annan typ av övernattnings-, skolor och förskolor) ska tillåtas inom dessa.”

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Ytterligare nyanseringar av markanvändningen blandad stad för att APL fortsatt ska kunna verka och utvecklas inom ramen för sina tillstånd görs i de plats-specifika riktlinjerna för Norra Sorgenfri m.fl.

Tekniska nämnden påtalar att det finns för staden en begränsad rådighet över mark i de centrala delarna av staden och det är mycket dyrt att köpa mark för att bygga skolor i dessa lägen. Hyllie borde vara ett område som kan bli aktuellt för gymnasieskolor och högre utbildning givet läge och kommunikationsmöjligheter. Riktlinjen ”Gymnasieskolor och högre utbildning ska i första hand lokaliseras centralt i staden.” bör därför kompletteras med ”...eller i lägen med goda kommunikationsmöjligheter”.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden är positiv till att översiktsplanen särskilt understryker att gymnasieskolor ska beredas plats i centrala lägen i staden med goda kollektivtrafikförbindelser. Översiktsplanen hade dock kunnat utvecklas genom en tydligare definition av vad centralt läge innebär samt med en analys av vilka områden som i framtiden kan komma att klassas som centrala. Goda kollektivtrafikförbindelser är också en förutsättning för en fortsatt möjlighet för elever från andra kommuner inom gymnasieskolans samverkansområde att kunna söka sig till Malmö stads gymnasieskolor och vuxenutbildning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Definition av ett centralt läge är en bedömning som behöver göras i nästkommande planeringsled. Många olika aspekter kan vägas in för att definiera vad ett centralt läge kan innebära för en gymnasieskola. Översiktsplanen kompletteras enligt tekniska nämndens synpunkt.

Verksamhetsområden

Burlövs kommun uppmärksammar att granskningshandlingen anger att de verksamheter som är mest störande, ytkrävande eller medför stora risker för omgivningen ska lokaliseras så långt norrut som möjligt i hamnområdet, alltså i direkt anslutning till kommungränsen till Burlöv. Planförslaget omfattar 3 500 nya arbetstillfällen i Norra Hamnen samt en ny broförbindelse till Västra Hamnen via Mellersta Hamnen. Dessa i kombination med prognostiserade trafikökningar längs E6.01 (Väst-kustvägen) innebär konsekvenser för Burlövs kommun som behöver utredas. Burlövs kommun vill påpeka att även Burlövs invånare ska skyddas mot risker, buller, trafik och lukt från hamnområdets verksamheter.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö tar ett stort ansvar för att åstadkomma tillväxt i regionen. Ungefär 40% av Malmös samtliga arbetstillfällen innehas av någon som bor utanför kommunen. Staden har en önskan att fortsatt stärka regionen och skapa arbetstillfällen. Att stärka riksintresset Malmö hamn med hamnanknutna verksamheter är en del av detta mål. Stora ansträngningar görs samtidigt för att flytta godstransporter från väg till järnväg. Inom Malmös hamn planeras till exempel för ett utbyggt järnvägsnät för godstransporter. Malmö arbetar också tillsammans med regionen för att förbättra resmöjligheterna med kollektivtrafik. Det är glädjande att Burlövs kommun stödjer en sådan utveckling. Inför varje företagsetablering i hamnområdet är det angeläget att genomföra noggranna studier över dess effekt på omgivningen. Det gäller även eventuella effekter inom Burlövs kommun.

Lunds kommun ser positivt på planförslagets ambition att i högre grad möta näringslivets behov på andra sätt än genom att ta jordbruksmark i anspråk och följer med intresse stadens fortsatta strategier för detta.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad konstaterar att Malmö och Lund står inför många och likartade utmaningar. Malmö stad ser därför fram emot ett fortsatt utbyte med Lund.

LRF anser att planering, undersökning och utveckling av verksamhetsområde utanför Yttre Ringvägen ska upphöra. Att använda marken som kompensationsmark för miljöförbättrande åtgärder är däremot något som LRF ställer sig bakom.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanens planeringsriktning är att staden i huvudsak ska hantera sin tillväxt innanför Yttre Ringvägen. All tillväxt med ytkrävande verksamheter kan dock inte ske där. Om staden fortsatt ska kunna erbjuda ett väl fungerande näringsliv behöver den erbjuda verksamhetsmark även utanför Yttre Ringvägen så att den mer centralt belägna marken kan ges en effektivare markanvändning.

Miljönämnden anser att punkt sju bör justeras enligt:

”...mark, tak och fasader används som resurs för exempelvis biologisk mångfald, dagvattenhantering, produktion och lagring av förnybar energi eller...”.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanens planeringsriktlinje kommer att justeras så att ”lagring av solenergi” ersätts med ”lagring av förnybar energi”.

Miljönämnden anser att punktlistan bör kompletteras med:

”Planeringen av verksamhetsområden ska göras med hänsyn till befintliga och nya verksamheters möjlighet till elektrifiering eller annat energibehov. Planeringen ska medverka till att verksamheter kan bidra till både energiproduktion och -lagring”.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kommer att kompletteras med värdet av att verksamhetsområdena bidrar till resurseffektiv förnybar energiförsörjning och energilagring.

Tekniska nämnden påtalar att givet den stora utmaning med att skala upp lokal elproduktion vi står inför bör potentialen i att nyttja de stora takytorna på byggnader i verksamhetsområdena formuleras som en egen riktlinje. I delar av Olleboområdet, som i översiktsplanen anges som verksamhetsmark, har höga naturvärden med bland annat orkidéer påträffats. Delar av marken avsedd för verksamhetsmark har prövats i en detaljplan men planen har på grund av de höga naturvärdena pausats. För att både värna värdefull natur och samtidigt skapa möjligheter för nya verksamheter i området skulle till exempel verksamhetsområdet norr om Gottorpsvägen kunna utökas österut och marken med höga naturvärden bli en del av det befintliga naturstråket söder om Gottorpsvägen. Förvaltningen bedömer att antalet arbetsplatser som kan skapas i verksamhetsområdet inte förändras.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Taken inom verksamhetsområdena är en viktig resurs för bland annat elproduktion. Värdet av takytorna utifrån det perspektivet framhålls bland annat i planeringsriktlinjerna för *Solenergi*. Därutöver kommer kartmaterialet att justeras så att fler verksamhetsområdet pekas ut som resurs för ändamålet. Översiktsplanen kommer att justeras så att verksamhetsområdet norr om Gottorpsvägen utökas österut och den tidigare planerad verksamhetsytan söder om Gottorpsvägen, där höga naturvärden finns, i stället kommer att redovisas som en del av ekostråket.

VA SYD menar att det är bra att industriell symbios och delningsekonomi nämns i en av riktlinjerna under rubriken Verksamhetsområden. Detta kopplar väl till målen i Kretsloppsplan 2021–2030 för Burlövs kommun och Malmö stad.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad arbetar på flera fronter för att få ett större genomslag för industriell symbios och delningsekonomi och ser gärna samarbeten med andra aktörer som har samma ambition.

Bebyggelseätthet

Funktionsstödsnämnden är positiv till översiktsplanens ambition om att den största delen av stadens utbyggnad ska ske genom förtätning innanför Yttre Ringvägen. Nämnden vill dock påtala att tätare bebyggelse kan ha negativ påverkan på delar av nämndens målgrupp. För dessa kan tät och hög bebyggelse leda till ökad otrygghet, stress och minskat välmående. För att hela Malmös befolkning ska inkluderas och ha tillgång till hela staden är det därför av vikt att förtätade och högt bebyggda områden varierar med glesare och låg bebyggelse, parker och grönområden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En av översiktsplanens prioriterade inriktningar är *En nära, tät, grön och funktionsblandad stad*. Inriktningen syftar till en större täthet generellt i staden men där grönskan ändå får ta stor plats. Hela staden ska dock inte byggas med samma täthet. I avsnittet *Bebyggelseätthet* ges en generell överblick kring hur tätheten i staden kan variera mellan olika områden.

SMT har genom sin föreslagna strukturplan i dokumentet ”Vad vi vill med Jägersro” kunnat visa att en täthetsgrad motsvarande nivå 3 fungerar mycket väl enligt intentionerna i översiktsplanen. Vi menar att en lägre täthetsgrad för området skulle strida mot de prioriterade inriktningarna (s 19-20) och skulle slösa med resurser och markanvändning. Den i granskningshandlingen på sidan 42 presenterade täthetsgraden för Jägersroområdet kan tolkas ha en lägre täthetsgrad än 3 och står då i strid med översiktsplanen i övrigt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Kartan med *Bebyggelseätthet* är en GIS-analys som bygger på närhet till befintlig och framtida service och kollektivtrafik. Den ger en övergripande bild av hur bebyggelseättheten bör se ut på ett övergripande plan i hela kommunen. För Jägersro pågår en fördjupning av översiktsplanen där mer exakta utredningar för områdets struktur och täthet ska genomföras.

Tekniska nämnden förespråkar att begreppet ”områdesnivå” definieras. Beroende på hur vi räknar och vilka ytor som tas med i olika områden kommer täthetsgraden bli helt olika. Vid tidigare travbanan i Jägersro borde en högre täthetsgrad, förslagsvis två, pekas ut givet den potential området har som kollektivtrafikknutpunkt. Glasbrukskajen i Limhamn lyfts upp som exempelområdet för täthetsgrad 2 men pekas i kartlagret ut med täthetsgrad 4.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Exploateringsgrader tas bort i översiktsplanen och får istället utredas i nästkommande planeringsled. Därmed behöver inte begreppet ”områdesnivå” definieras. Kartan med *Bebyggelseätthet* är en GIS-analys som bygger på närhet till befintlig och framtida service och kollektivtrafik. Den ger en övergripande bild av hur bebyggelseättheten bör se ut på ett övergripande plan i hela kommunen. För Jägersro pågår en fördjupning av översiktsplanen där mer exakta utredningar för områdets struktur och täthet ska genomföras. Avsnittets referensexempel har setts över och Glasbrukskajen lyfts inte längre som referensexempel.

Handel och centrumfunktioner

Skanska önskar att staden pekar ut tydligare handelsstråk i stället för att krav ställs generellt (i varje hörn på byggnaden) i varje plan. Stråk borde prioriteras i områden som Nyhamnen, Västra hamnen och innerstaden. Handel fungerar bättre samlat vilket ger bärkraft åt verksamheten och ett levande stadsliv i staden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att synpunkten är intressant och bör studeras vidare i kommande arbete med en strategi för stadskärnan.

Tekniska nämnden betonar att hur staden ser på handel och lokaler längs stadshuvudgator har stor betydelse för gatans utformning, angöringsmöjligheter, möjlighet till cykelparkering, uteserveringar och träd i gatumiljön. Eftersom samtliga stadshuvudgator inte ryms inom de områden som pekas ut som innerstad i kartlagret vore det bra att komplettera med riktlinjer kring dessa stråk.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att tekniska nämndens synpunkt fångas upp genom översiktsplanens riktlinjer för huvudgator.

MKB Fastighets AB vill lyfta att alla lägen inte lämpar sig för lokaler, bland annat på grund av att den ekonomiska möjligheten att efterfråga lokaler varierar mellan olika lägen. För att säkerställa att översiktsplanen blir ett användbart och vägledande dokument vill MKB betona vikten av att begrepp som används är definierade för att bidra till tydlighet, transparens och förutsägbarhet i översiktsplanens vidare tillämpning. MKB vill därför återigen lyfta frågan om en definition av begreppet strategiskt läge när det gäller skrivningen att vid nyproduktion ska bottenvåningar dimensioneras så att de kan inrymma kommersiella och publika verksamheter.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadsnämnden har antagit *Riktlinjer för aktiva bottenvåningar* som hänvisas till i antagandehandlingen. Där finns tydligare definitioner kring var och hur stadens aktörer ska förhålla sig till bottenvåningar, både i nyproduktion och i befintliga byggnader.

Uppmärksamhetsområde för kulturhistoriskt värdefulla miljöer

Eva Månsson är övertygad om att lära om vår historia gör det lättare att förstå samhället och vill gärna att vår historia lyfts fram mer i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är enig i att förståelse för vår historia gör det lättare att förstå samhället idag. Stadsbyggnadskontoret menar att de beskrivningar som finns kopplade till respektive område men som inte beslutas som en del i översiktsplanen ger en bra bild av olika byggnaders och miljöers historia.

Kulturnämnden anser att översiktsplanen bör förtydliga vilken status särskilt värdefulla kulturmiljöer har som uppmärksamhetsområden i förhållande till undantag från bygglovsbefrielsen. Vidare menar kulturnämnden att riktlinjerna går för långt i ställningstaganden om att såväl vindsinredningar som solceller får uppföras inom dessa områden. Kulturnämnden ställer sig därför frågande till att i översiktsplanen redogöra för ställningstaganden som bör hanteras i en bygglovsprocess. De utpekade särskilt värdefulla kulturmiljöerna bör istället användas för att förtydliga var bygglov krävs för de annars lovbeprövade åtgärderna. Detta ställningstagande bör kompletteras med strategier och policy för hur ställningstagande om till exempel solceller och vindsinredningar kan göras i dessa områden. Till varje utpekat område finns en beskrivning och karaktärisering av områdets kulturmiljö. Kulturnämnden anser att dessa beskrivningar bör ses som en precisering av värdena och således utgöra en del av översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga kring Kulturnämndens skrivning om att översiktsplanen tar för tydlig ställning om uppförande av solceller och vindsinredningar och tangerar bygglovskedet. Justeringar har gjorts i texten. I kommande översiktsplanarbeten kan ytterligare justeringar som föreslagits från Kulturnämnden ses över, exempelvis vad gäller de omnämnda beskrivningarna.

Miljönämnden är positiv till att kulturhistoriskt värdefulla miljöer bevaras. En del av dessa är dock uppbyggda i, eller har detaljer av, material som har en negativ miljöpåverkan, såsom koppar. Riktlinjen bör därför kompletteras med en punkt där det framgår att vid renovering bör material med negativ miljöpåverkan bytas ut mot miljövänligare material med liknande uttryck.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret hänvisar frågan om material till andra styrdokument då den inte faller inom översiktsplanens huvudsakliga syfte.

Peder Kristiansson lyfter att kulturhistoriskt värdefulla stadsmiljöer, byggnader, parker, trädbestånd och landskapsmiljöer enligt planförslaget ska bevaras och förädlas. Här har det dessvärre syndats mycket i gångna tider. Senast var det gamla tennishallen som föll för grävskoporna. I planförslaget ges heller inga garantier för bevarandet av existerande koloniområden trots deras kulturhistoriska värden. Därmed finns det behov av upprättandet av en bevaringsplan.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen har tydliggjorts på ett antal ställen gällande att befintliga byggnader i första hand ska bevaras. Gällande koloniområden tydliggörs det i

riktlinjer för *Fritidsområden* att dessa som regels ska bevaras eller ersättas med likvärdiga områden samt att deras kulturhistoriska och biologiska värden ska värnas.

Stadskaraktärer

MKB Fastighets AB vill framföra synpunkten att målsättningen att bredda utbudet av upplåtelseformer bör gälla över hela Malmö, oavsett vilken upplåtelseform som för närvarande är dominerande i ett område.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Frågan om att bredda utbudet av upplåtelseformer fångas i översiktsplanens planeringsriktlinjer för *blandad stad*.

Fastighetsägarna Syd uppmärksammar att det ställs särskilda gestaltningskrav på höga och väldigt exponerade byggnader men det är svårt att veta vilka kvaliteter som avses. Det kräver förtydligande eller exemplifiering.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I stadsbyggnadsnämndens nyligen framtagna *Riktlinjer för höga hus* finns det formulerat vilka förväntningar Malmö stad har när höga hus är aktuella att uppföra.

Gröna och blå miljöer

Park, natur och gröna stråk

Burlövs kommun ser positivt på Malmös riktlinje att rekreativsmöjligheterna längs Sege å ska stärkas genom att skapa ett grönt stråk längs ån. Burlövs kommuns översiktsplan pekar ut rekreation och naturvärden utmed Sege å och Kalineån. Då vattendragen ligger i gränslandet mellan kommunerna ser Burlövs kommun gärna ett fortsatt samarbete kring detta. Stor hänsyn måste även tas till rekreativsmöjligheterna på Spillepengs fritidsområde vid utvecklingen av hamnområdet och vid etableringar av verksamheter.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser också att det är positivt om samarbete kring Sege å kan förbättras mellan berörda aktörer inom respektive kommun och instämmer i synpunkten gällande Spillepengen.

Svedala kommun önskar förbättrat samarbete kring Torup som destination för det rörliga friluftslivet. Torup är ett viktigt rekreativsområde i Svedala kommun för framför allt Malmöbor. I och med att det inom Malmö stad finns få rekreativsområden av denna storlek och att staden dessutom förvaltar naturområdet och finansierar en busslinje till området anser Svedala kommun att det ligger i Malmö stads intresse att utveckla frågorna i översiktsplanen, gärna i samarbete med Svedala kommun.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen redovisar framtida park och naturområden i Malmö stad som kommer utformas på olika sätt för att täcka Malmöbornas och naturens behov av grönområden. Rekreativsområdet Torup är ett viktigt rekreativsområde för både Malmö- och Svedalaborna. Översiktsplanen för Malmö hanterar inte detta område eftersom det ligger i Svedala kommun, men det är positivt om samarbete kan förbättras mellan berörda aktörer i respektive kommun.

Camilla Zethraeus anser att det krävs att det planteras mikroskog med inhemska svenska träd och buskar för att uppnå att Malmö blir en av Sveriges mest gröna städer. Skogarna bör planteras där staden har sämst luft och markkvalitet som bör förbättras, ex industriområden och där det finns hårdgjorda ytor.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En av strategierna i översiktsplanen för Malmö är att öka arealen park och natur. Mer grönska ska eftersträvas i hela staden och antalet träd i staden ska öka. Var och i vilken utformning detta ska ske kommer hanteras i nästa planeringsskede.

Martina Phalén saknar satsningar på gröna ytor, fria från buller, partiklar och avgaser från biltrafik med god infrastruktur för cyklister, gående och kollektivtrafik.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen tydliggör att arealen park och natur ska öka. Mer grönska ska eftersträvas i hela staden och antalet träd i staden ska öka. Var och i vilken utformning detta ska ske kommer hanteras i nästa planeringskede.

Tekniska nämnden påpekar att det endast är park och naturområden som är över 5 hektar stora som redovisas i kartunderlaget. Givet översiktsplanens digitala format skulle även mindre grönområden kunna visualiseras i kartan, nu syns de endast i grundkartan. De mindre områdena i staden får en allt större betydelse i den täta gröna staden och det blir lite missvisande att enbart redovisa större områden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret håller med om att de mindre grönområdena i staden får en allt större betydelse i en allt tätare stad. För behovet av redovisning finns samtliga parker som underlag till översiktsplanen som kan tändas tillsammans med översiktsplanens kartlager.

Hav och vattendrag

SGI saknar den komplettering som det i samrådsredogörelsen angavs gällande att översiktsplanen ska kompletteras med riktlinjer för minskad erosion längst vattendrag.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Riktlinje om planering av träd längs vattendragens kanter syftar bland annat till att minska erosionen.

Miljönämnden föreslår ändrad text i punkt sju enligt följande:

”Vattendragens och kanalernas vattenkvalitet och ekologiska status ska förbättras så att miljökvalitetsnormerna för vatten följs, genom bland annat minskad näringsbelastning och att ytor reserveras för att kunna avskilja näringsämnen och föroreningar.”

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Synpunkten beaktas och översiktsplanen justeras.

Miljönämnden vill påminna om att kommunen, enligt Miljöbalken 5 kap 3§, ansvarar för att miljökvalitetsnormerna för vatten följs. Enligt Plan- och bygglagen 3 kap 4§ ska det av översiktsplanen framgå hur kommunen anser att det ska gå till. I granskningshandlingen är det svårt att uttyda på vilket sätt miljökvalitetsnormerna för vatten ska uppnås i kommunens vattenförekomster. Det saknas en tydlig förteckning över kommunens vattenförekomsters åtgärdsbehov, prioriterade åtgärder och avvägningar mot andra intressen. Vattenmyndigheten för Södra Östersjön har tagit fram förslag till åtgärder som återfinns i planeringsverktyget VISS (<https://viss.lansstyrelsen.se/>) som kan utgöra en bas för lämpliga riktlinjer i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen anger ett antal åtgärder för hur miljökvalitetsnormerna för vatten ska följas i kommunens olika vattenförekomster, både för havsmiljöer, hamnbassänger, kanaler och vattendrag. Stadsbyggnadskontoret anser inte att en förteckning över kommunens vattenförekomsters åtgärdsbehov, prioriterade åtgärder och avvägningar mot andra intressen behöver göras i översiktsplanen.

Miljönämnden ser positivt på att det i granskningsförslaget finns med en text om att vattendragens och kanalernas vattenkvalitet och ekologiska status ska förbättras. Miljönämnden ser gärna att texten kompletteras med att detta ska leda till att miljökvalitetsnormerna för vatten följs.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kompletteras efter miljönämndens förslag.

Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd ser positivt på att det tillkommit lite förslag om vattenmiljöer vilket är positivt men menar att avsnittet dock är mycket sparsmakat i förhållande till övriga områden med tanke på att vatten är en livsnödvändig resurs vi måste värna om.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten men har utifrån den svårt att läsa ut vad som faktiskt saknas.

Fritidsområden

Fritidsnämnden anser att det är positivt att riktlinjerna kring fritidsområden har förtydligats men de avser dock enbart de särskilda områden som markerats som "fritidsområden" i översiktsplanen. Dessa områden omfattar inte fullt ut stadens särskilda platser för fritid. Riktlinjen om att exploatering för andra ändamål inte ska ske inom fritidsområden såvida inte kompensation kan ske på annan plats bör breddas och omfatta exempelvis även ridstigar, utomhusgym, spontanidrottsplatser samt mindre platser för fritidsaktiviteter och rekreation, såsom mindre gröningar. Riktlinjen bör också omfatta bollplaner och omkringliggande ytor på de idrottsplatser som nämns i nästa punkt om de inte kan markeras som fritidsområden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Fritidsområden är markerade om de har en storlek motsvarande minste två fotbollsplaner. Mindre idrottsanläggningar ingår som en naturlig del av blandad stad där det finns en riktlinje som tydliggör att exploatering av dessa inte får ske om de inte kompenseras inom rimligt avstånd.

Fritidsnämnden anser att alla idrottsplatser bör markeras som fritidsområden. Detta gäller Hästhagens Idrottsplats, Malmö Idrottsplats, Mellanhedens Idrottsplats, Sorgenfri Idrottsplats, Husiegårds Idrottsplats, Ellenborgs Idrottsplats och Oxie Idrottsplats som i nuläget inte markerats som fritidsområden i översiktsplanen. Även konstgräsplanen söder om Skäralidsgången på Limhamns Idrottsplats bör markeras som fritidsområde tillsammans med resten av idrottsplatsen. Det är särskilt viktigt att det finns en avsikt att bevara de platser som finns kvar centralt (Hästhagens IP och Malmö IP).

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det generella förhållningssättet i översiktsplanens markanvändningskarta är att idrottsplatser som är stora som minst två fotbollsplaner ska markeras som fritidsområden och resterande ryms inom *Blandad stad*. Detta innebär dock inte att övriga idrottsplatser inte kommer värnas. Det finns tydliga riktlinjer som anger att befintliga idrottsplatser inte ska försvinna om de inte ersätts inom rimliga avstånd. Stadsbyggnadskontoret noterar dock att den nämnda konstgräsplanen söder om Skäralidsgången bör markeras som fritid enligt nämnda principer, då den är en del av en större idrottsplats, samt att Hästhagens IP bör läggas till då den har en tillräcklig storlek.

Fritidsnämnden håller fast vid att tydligare riktlinjer kring möjligheter till fysisk aktivitet också bör föras in i översiktsplanen. En riktlinje bör vara att ett basutbud för fysisk aktivitet ska finnas inom 500 meter från bostäder. Ett basutbud innefattar en multifunktionell aktivitetsyta på 1000–4000 m², markerad promenad- och löpslinga samt utegym. Riktlinjen är utvecklad i Malmö stads Program för aktiva mötesplatser.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att detta redan regleras i *Program för aktiva mötesplatser* som är beslutat av tekniska nämnden och behöver därför inte redovisas i översiktsplanen.

Joakim Hallberg anser att det finns ett multum av koloniområden som kan flytta ut i ytterkanten av staden då marken de står på nu är så centralt belägna, dessa borde flytta lika långt ut som Almåsa fritidsby ligger. Det är inte rimligt att dyr mark mitt inne i stan kan användas för att folk skall kunna odla grönsaker några månader om året, staden har växt ikapp placeringen av dessa områden och då är det dags att flytta dessa så att staden har plats att fortsätta växa.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanens generella inriktning är att existerande koloniområden bör bevaras. De fyller ett syfte som en del av stadens grönstruktur och har viktiga kulturhistoriska värden. Möjligheten till stadsnära odling är också en positiv kvalitet för invånare som saknar tillgång till fritidshus eller egen trädgård.

Jordbruksmark

JS produktutveckling beskriver att Bunkeflostrand 4:60, tillsammans med grannfastigheter, har varit använda som boplatser och för verksamheter under mer än 100 år. Trots detta är de upptagna som jordbruksmark i förslaget till översiktsplan. Detta försvårar utveckling och kan innebära att befintliga hus riskerar att förfalla. JS produktutveckling menar att Bunkeflostrand 4:60, tillsammans med några av grannfastigheterna är lämpliga att utveckla och förtäta för främst bostadsändamål i en mindre skala, i syfte att förstärka karaktären av en liten by strax utanför tätorten med sina egna kvaliteter. Den lilla klungan av bostäder är även tydligt undantagen från det område som markerats som mark för framtida natur/park, men kan dra nytta av närheten till detta i en utveckling med fler bostäder. Kommunalt VA är redan framdraget till området och en förtätning ger större nytta för den investeringen. Detta skulle även ge möjlighet att förtäta med bostäder med markkontakt, vilket efterfrågas av bl a barnfamiljer i ett växande Malmö, utan att ta jordbruksmark, som i verkligheten används för matproduktion, i anspråk. Bunkeflostrand 4:60 är också synnerligen olämplig att använda för jordbruksändamål eftersom den ligger helt kringgårdad av bostäder. Med tanke på ägarskapet till de större fastigheterna i området så finns troligen ett intresse för en utveckling av flera av fastigheterna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: I översiktsplanen framgår att jordbruksmarken även består av byar och enstaka bostäder, mindre verkstäder, småindustri och småskalig handel samt platser med höga naturvärden och mark för fritids- och rekreationsändamål. Hur enskilda fastigheter på jordbruksmarken kan utvecklas i enlighet med översiktsplanen är en bedömning som görs i nästkommande planeringsled.

Funktionsstödsnämnden framhåller att för deras målgrupp är boende i lantlig miljö avgörande för deras hälsa och välbefinnande. Det är därför viktigt att undantag kan ges för byggnation av till exempel LSS-boenden på jordbruksmark. Ett sådant undantag upptas i planeringsriktlinjerna för den befintliga översiktsplanen där det anges att ”undantag kan ges till samhällsviktiga funktioner med särskilda behov, som exempelvis vissa typer av LSS-boenden”. För att säkra tillgången till bostäder som motsvarar lagstiftningens intentioner menar nämnden att LSSboenden bör nämnas särskilt i avsnittet om att ”undantag kan ges till samhällsviktiga funktioner med särskilda behov [...]” (s.53).

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och justerar översiktsplanen enligt funktionsstödsnämndens synpunkt.

Miljönämnden anser att punkt två bör kompletteras med att även kulturvärden ska skyddas från åtgärder som påverkar dessa negativt. Miljönämnden anser att punkt tre bör förtydligas enligt:

”Ekologiskt jordbruk och småskalig stadsnära odling ska främjas, samt odlingsmetoder som reducerar utsläpp av växthusgaser eller lagrar in kol i jordbruksmarken”.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Ett hållbart jordbruk är ett viktigt mål i översiktsplanen för Malmö. Översiktsplanen medger de fysiska förutsättningar för att minska jordbrukets klimatpåverkan. Den kan dock inte styra hur lantbruksverksamheter drivs.

Tekniska nämnden saknar perspektivet att jordbruket är en del av Malmös näringsliv och menar att det bör förtydligas i texten kring potential till enkla, gröna jobb som finns i en framtida omställning av jordbruket. De vill även se ett förtydligande av den potential till enkla, gröna jobb som finns i en framtida omställning av jordbruket.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En viktig del i översiktsplanen handlar om att värna kommunens jordbruksmark så att en långsiktig livsmedelsförsörjning kan säkerställas. I översiktsplanen finns även en strategi som tydliggör att Malmö stad ska verka för att skapa en variation av arbetstillfällen med olika kvalifikationskrav och att personalintensiva verksamheter, samt verksamheter med låga kvalifikationskrav ska prioriteras.

Peder Kristiansson uppger att som skäl för förtätning anges det i översiktsplanen bland annat att det är viktigt för att spara jordbruksmark. År 2100 har vi ca tre miljoner fler i Sverige och i världen

finns det då 3,5 miljarder fler som maten ska räcka till. Förtätning är ett sätt att spara värdefull jordbruksmark. I ett större perspektiv är ett annat sätt att satsa på orter eller ställen där god bebyggelse kan skapas utan risk för att komma i konflikt med jordbruksintresset.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Trafik

Tekniska nämnden konstaterar att riktlinjer och kartor för cykel, huvudgator, kollektivtrafik och fotgängarzoner inte är tillräckligt differentierade för att utgöra det underlag som behövs i efterföljande planering. I den kommande *Trafik- och mobilitetsplan* kommer en sådan differentiering av cykelnät, huvudgatunät, kollektivtrafikstråk och prioriterade gångstråk utvecklas och visualiseras i ett kartverktyg. Översiktsplanen kan i dessa avseenden hänvisa vidare till kommande *Trafik- och mobilitetsplan*. Det finns en otydlighet när vissa av kartorna pekar ut ”nya” resp. ”framtida” sträckningar. Är det någon skillnad mellan dessa? Om inte bör samma terminologi användas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten, men menar att synpunkten är för stor för att hantera i detta skede av denna översiktsplan och att kommande arbete med trafikkartor behöver synkas mellan arbetet med revidering av *Trafik- och mobilitetsplan* samt kommande översiktsplan. Stadsbyggnadskontoret har även gjort vissa tillägg och justeringarna i riktlinjerna, bland annat för att öka förståelsen kring nya och/eller framtida kopplingar.

Fotgängarzoner

Tekniska nämnden saknar, trots att detaljnivån är relativt hög i riktlinjerna, riktlinjer kring gröna värden, vilka är vitala element i en primär fotgängarzon. Stora delar av innerstaden är utpekade som framtida primära fotgängarzonerna, hur ska dessa användas och planeras fram tills de blir befintliga och vad är det som ska vara uppfyllt för att en fotgängarzon ska vara befintlig?

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga i att riktlinjer kring gröna värden bör införas för de primära fotgängarzonerna, och kompletterar strategin gällande detta samt gör andra mindre kompletteringar kring fotgängarzonerna.

Huvudcykelnät

Arvid Dellien framhåller följande förslag:

- Gatukontoret bör instrueras att sluta blockera cykelvägar i staden.
- Många bilister slarvar/struntar i att se sig om när de korsar cykelbanor eller passerar cykelöverfarter. Kommunen bör sätta upp kameror på sådana här platser så att bilisterna kan straffas för den fara de utsätter cyklisterna för.
- Vid skolor skall bilister förbjudas eller kameror sättas upp för att förhindra buskörning.
- Cykelbanorna måste hänga ihop. Idag är det ofta cykelbanor som slutar med att man leds in på en trottoar eller ut i en bilväg. Då hade det kanske varit säkrare att cykla bland bilarna från början.
- Instruera polis och p-vakter att sätta igång att bötfälla bilar som står parkerade på cykelbanor och trottoarer, dessa förhindrar idag framkomligheten för dessa trafikgrupper, helt utan åtgärd.
- Cykelbanor måste bli bredare. Med alla elscootrar, lastcyklar m m så räcker inte dagens bredd till.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Gällande punkt 1-3 samt punkt 5 är detta frågor som ligger på en nivå som inte hanteras inom översiktsplanens ramar, men stadsbyggnadskontoret vidarebefordrar synpunkterna till Fastighets- och gatukontoret. Stadsbyggnadskontoret är eniga gällande att cykelvägnätet bör vara sammanhängande, och att det krävs en bättre sammankoppling av Malmös cykelbanor och ofta också en standardhöjning. I den täta staden är det många olika funktioner och trafikslag som ska samsas om gatuutrymmet, och hur cykelnätet är utformat är platsberoende.

Men det ska självfallet vara trafiksäkra lösningar - det ska vara tryggt och säkert att röra sig med cykel i hela staden. Stadsbyggnadskontoret anser att översiktsplanen är tydlig med att detta är stadens intention.

Cykelfrämjandet Malmö och Lund undrar vad som är poängen med kartan Malmö's huvudcykelnät? Den visar kvartersgator som ofta har mycket biltrafik, och huvudleder där det inte går att cykla som Amiralsgatan? De efterfrågar ett förtydligande angående vad Malmö stad vill visa med kartan?

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten. I riktlinjerna för *Huvudcykelnät* har vissa förtydliganden genomförts utifrån synpunkterna. I kommande arbete med revidering av stadens *Trafik- och mobilitetsplan* tillsammans med kommande revidering av översiktsplanen är ambitionen att ett större arbete med trafiknäten och tillhörande hierarkier ska genomföras.

Miljönämnden anser att det i översiktsplanen bör finnas ett resonemang om hur olika typer av transportmedel ska kunna samsas på stadens cykelvägar på ett tryggt sätt. Detta skulle underlätta för att omställningen till ett mer hållbar resande ska bli möjlig.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret håller med om att alla stadens cyklister ska kunna färdas på ett tryggt sätt i stadens gaturum, men exakt hur detta ska lösas för alla olika typer av cyklister är en för detaljerad fråga för översiktsplanen.

Svedala kommun ser positivt på att frågor angående regional cykling har utvecklats och att Malmö stad anser att finns behov av ett primärt huvudcykelstråk öster om Oxie samt även mot Bara.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Tekniska nämnden menar att enkelriktade cykelbanor i staden är väldigt strukturbildande och behöver avgöras från plats till plats. Därför bör det tas bort från riktlinjerna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Enkelriktade cykelbanor är både mer yteffektiva och trafiksäkra. Stadsbyggnadskontoret anser att skrivelsen i översiktsplanen är tillåtande till att det på vissa specifika platser kan krävas andra lösningar. Stadsbyggnadskontoret anser också att eftersom enkelriktade cykelbanor är strukturbildande är det viktigt att det tas upp i översiktsplanen, och låter skrivelsen stå kvar med viss justering.

Stomlinjenät för kollektivtrafik

Eva Månsson önskar att buss 148 till Torup Bokskogen fortsätter gå med tre turer på dagen och tre turer tillbaka till Malmö på seneftermiddagen och kvällen under vår, sommar och höst och med dagsturer på vintern för möjlighet att åka dit både på vardagar och helger.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga med att kollektivtrafiken till Bokskogen är viktigt för att säkerställa att alla har möjlighet till att nyttja Torup Bokskogen, även på vardagar. Turtäthet för kollektivtrafik är inte en nivå som hanteras i översiktsplanen

Skanska önskar att staden arbetar för tätare trafik på den spårbundna ringlinjen, med mål om 3-4-5 minuters turtäthet. Det ger bärighet åt högre exploatering i centrala delar, samt ger förutsättningar för kontorsetableringar på fler platser och för en blandad stad i fler områden. I nuvarande översiktsplan har ett kollektivtrafikstråk söderut som passerar väster om Tyglesjö pekats ut. Reservatet ligger fortfarande kvar i den nya översiktsplanen. Ett förtydligande och klargörande om vad som planeras och ett mer specifikt läge efterfrågas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga om att en ökad turtäthet på ringlinjen är önskvärd, och detta är något staden tillsammans med andra berörda parter kommer att undersöka vidare. Även reservaten för kollektivtrafikstråket vid Tyglesjö är något som vi planerar att utreda vidare för att se om det är möjligt att minska antalet reservat.

SMT uppmärksammar att kommunstyrelsen beslutat om att starta arbetet med en fördjupad översiktsplan för Öresundsmetrons exakta sträckning med placering av stationer och vidare fortsättning efter Malmö C. I beslutsunderlaget konstateras att en fortsättning av metron mot Jägersro möjliggör en fortsatt omvandling av verksamhetsområden i östra Malmö. Samma dag beslutades också att starta arbetet med fördjupad översiktsplan för Jägersroområdet där ett reservat för framtida metrostation ska ingå. SMT föreslår att översiktsplanen uppdateras och förtydligas i de delar som rör Öresundsmetron, i enlighet med de beslut kommunstyrelsen tagit. Den framtida utbyggnad av Linje 5 som passerar Agnesfridsvägen österut menar SMT har en felaktig sträckning. Linjen borde istället ansluta till ny kollektivtrafiknod Agnesfridsvägen/Jägersrovägen så att nätet blir så effektivt som möjligt och anpassas till nya större behov i och med Jägersroområdets utbyggnad.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det stämmer att Kommunstyrelsen har beslutat om uppdrag att ta fram ett förslag på en fördjupad översiktsplan för Öresundsmetron, där en del av uppdraget är att undersöka hur en eventuell förlängning av metron efter Malmö C och vidare in i Malmö skulle kunna se ut. Arbetet är i uppstartsfas och vilka platser som berörs av förlängningen är inte beslutat utan är något som kommer utredas vidare. Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om Linje 5 och gör ett tillägg till de platsspecifika riktlinjerna för Jägersro, där kollektivtrafikterminalen samt kollektivtrafik med högre kapacitet beskrivs som en funktion som på något sätt ska trafikera terminalen. Bästa sättet att kollaktivtrafikförsörja Jägersro och FÖP-områden får dock utredas i samband med FÖP-arbetet samt det övergripande kollektivtrafikarbetet i staden.

Svedala kommun påtalar att det är viktigt att i skapandet av en regional motor inte glömma bort Malmö Airport som nod för kommunikationer, då flygplatsen idag har en viktig funktion för nationell säkerhet, för nationella kommunikationer samt är en del av Ten-T nätverket. Flygplatsen har idag endast kommersiell kollektivtrafik och Svedala kommun skulle gärna se ett gemensamt arbete med Malmö stad för att skapa en linje i Skånetrafikens regi.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö Airport ligger med i översiktsplanen som *Riksin-tresse för Civil luftfart*. Gällande kollektivtrafiken till flygplatsen arbetar Malmö stad tillsammans med Skånetrafiken med att åstadkomma en attraktiv kollektivtrafik med goda upptagningsområden för både bostäder, arbetsplatser och andra målpunkter.

Region Skåne konstaterar att de utpekade stråken i översiktsplanens karta inte helt överensstämmer med de linjesträckningar som Region Skåne och Malmö stad gemensamt har kommit överens om. En gemensam översyn krävs därför av dessa stråk. Region Skåne är positiv till att översiktsplanen pekar ut prioriterade stråk med syfte att vara strukturbildande med extra stor kapacitet och god framkomlighet. Region Skåne saknar dock tydlighet gällande vilka stråk som pekas ut som stomlinje respektive kollektivtrafik med högre kapacitet samt hur dessa två stråktyper definieras. Region Skåne, genom Skånetrafiken, föreslår ett möte för att gå igenom gatunätet samt diskutera igenom vilka linjer som ska pekas ut som stråk i kartan.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret utvecklar och justerar kartunderlag gällande *Stomlinjenät för kollektivtrafik* och utvecklar beskrivningen av de olika stråktyperna. I och med att staden och kollektivtrafiken utvecklas håller stadsbyggnadskontoret med om att det finns behov av att lyfta fler sträckor som är utpekade som stomlinje med buss.

Tekniska nämnden efterlyser en annan visualisering av kollektivtrafiknätet. Lämpligtvis skulle detta, i likhet med kartan för huvudcykelnät där hela cykelnätet är med i två kategorier, kunna delas in i ett nät med högre kapacitet och ett nät med övriga busslinjer. Vidare behöver kartan kompletteras med befintliga och framtida linjer i hamnområdet samt befintliga och framtida regionbusslinjer.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret utvecklar och justerar kartunderlag gällande *Stomlinjenät för kollektivtrafik* och utvecklar beskrivningen av de olika stråktyperna.

Trafikverket delar inte visionen om att fler lokalstationer i Malmö är lämpliga på nationella banor. Innan nya stationer pekas ut i en översiktsplan och tillåts påverka bebyggelsestrukturer för lång tid

behöver den långsiktiga inriktningen vara överenskommen mellan kommun, region/kollektivtrafikmyndighet och stat vilket saknas i detta fall. Vår syn är att lokal kollektivtrafik och infrastruktur är ett kommunalt ansvar och att Malmö redan är väl försett med järnvägsstationer för regionala och nationella resor.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanens långa tidsperspektiv medför att mycket av det som föreslås saknar finansiering idag. Stadsbyggnadskontoret menar att översiktsplanens uppgift att visa på att en framtida möjlig utveckling måste kunna uppfyllas utan att alla utredningssteg är genomförda eller finansieringen klarlagd. Stadsbyggnadskontoret ser en risk med att inte visa framtida visioner då det skulle kunna hämma utvecklingen och i värsta fall omöjliggöra långsiktiga infrastruktursatsningar.

Huvudgator och trafikleder

Burlövs kommun ser positivt på att Lundavägen är utpekad i planförslaget som huvudgata, och beskrivningen av dessa gator innebär en omvandling av gaturummet som stämmer väl överens med den pågående diskussionen om utvecklingen av Lundavägen längre norrut i anslutning till Sockerbitstorget i Arlov.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Cykelfrämjandet Malmö och Lund anser att det är ett stort frågetecken kring hur staden tänkt kring denna mening: "*Huvudgator som idag fungerar som infartsleder behöver bibehålla en hög kapacitet för person- och godstrafik.*" De undrar hur detta är förenligt med den täta, gröna och attraktiva cykelstaden. Istället för att bibehålla hög kapacitet för persontrafik på infartsleder behöver vi minska kapaciteten på dessa infartsleder. Ett förtydligande: för att Malmö ska bli en tät, grön och attraktiv stad behöver vi minska bilismen. Då kan vi inte fortsätta pumpa in privatbilism från kranskommuner som idag. Här måste översiktsplanen vara tydlig med att man har förstått problemet och avser lösa det istället för att fortsätta som vi gör nu.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad strävar efter en stad för alla medborgare, där gaturummen är disponerade mer demokratiskt, och där infrastrukturen är utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv. Med fler och bättre utvecklade alternativ, som kan användas av fler på ett energi- och yteffektivt sätt jämfört med privat bilkörning, förbättras även möjligheterna att köra bil för dem som inte har några alternativ. *Trafik- och mobilitetsplan för Malmö* anger bland annat mål för färdmedelsandelar och har legat till grund för ställningstagandena i planförslaget. Planen vrider fokus mot de utmaningar som har blivit alltmer påtagliga, nämligen de som berör social hållbarhet såsom jämlikhet, jämställdhet, makt och delaktighet. Därför behövs insatser för att på ett effektivt sätt minska trafikens barriärverkan. Stadsbyggnadskontoret vill också tydliggöra att gaturum i många fall kan smalnas av utan att trafiksystemets kapacitet behöver påverkas nämnvärt, men hänvisar vidare till *Trafik- och mobilitetsplanen*. Stadsbyggnadskontoret anser att översiktsplanen är tydlig gällande att framtidens mobilitet och infrastruktur behöver vara utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och att trafiksystemet ska utformas så att en större andel väljer att gå, cykla och åka kollektivt samt att dessa trafikslag ska prioriteras även om vissa infartsleder även fortsättningsvis behöver bibehålla en hög kapacitet för person- och godstrafik.

Miljönämnden uppmärksammar att ett antal infartsleder planeras att byggas om till stadshuvudgator. Det kan påverka trafikflöden och leda till mer trafik på andra gator in till centrum. Miljönämnden anser att det bör framgå av översiktsplanen att konsekvenserna av en överflyttning bör utredas. Ett exempel är Amiralsgatan. Längs Amiralsgatan förekommer även tunga transporter och transport av farligt gods, samtidigt som gatan är föremål för en större förtätning. Miljönämnden anser att denna situation bör belysas i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: De samband som finns mellan olika infartsleder vid omflyttning av trafiken utreds löpande i stadsövergripande arbete mellan stadsbyggnadskontoret och Fastighets- och gatukontoret där ombyggnad av flertalet gator för att prioritera kollektivtrafik och

cykel genomförs i samband med *Storstadspaketet*. I detta löpande arbete ses bland annat möjligheter att systematisera och effektivisera trafiken över. Avseende Amiralsgatan har stadsbyggnadskontoret tillsammans med Fastighets- och gatukontoret utrett de strategiska trafikfrågorna kopplat till både person- och godstrafik i samband med framtaget *Planprogram för Amiralsgatan och station Persborg (PP6051)*. Trafikfrågorna bevakas och utreds även i samband med pågående och framtida detaljplaner samt studier kopplat till gatuombyggnader som genomförs inom ramen för *Storstadspaketet*. Enligt översiktsplanen är det primärt stadens utpekade trafikleder samt del av Västkustvägen och Arrivägen som är utpekade vägar för farligt gods. Amiralsgatan ingår inte i detta nät. Hur transporter av farligt gods utanför detta nät ska hanteras ingår inte i översiktsplanen.

Limhamns företagsgrupp önskar att översiktsplanen kompletteras med en ny påfart till och avfart från Yttre Ringvägen E20 vid Kalkbrottsgatan då vi anser att det skulle vara till stor nytta för Limhamn som stadsdel med den byggtakt av bostäder som finns och den ström av nyinflyttade det innebär. Dessa nya invånare på Limhamn tillkommer i den redan tunga trafik som finns på Annetorpsvägen idag. Människor behöver kunna ta sig in i och ut ur Limhamn på ett smidigt sätt, och att förenkla detta genom att avlasta trafiken genom en ny påfart till och avfart från Yttre Ringvägen E20 skulle göra stor skillnad. Vi tror även att det genom minskad trafikintensitet på Annetorpsvägen skulle bidra till en bättre miljö.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Utifrån översiktsplanens inriktning är åtgärden inte aktuell i nuläget.

Tekniska nämnden förordar att riktlinjen om att uppställningsytor för leveranser, avfallstransporter och cykelparkeringar ska ges möjlighet att lösas i flexzoner på allmän plats samt kan hänvisas till allmänplats på sidogator omformuleras till att en lösning eventuellt kan prövas på allmän plats. **VA SYD** anser att det inte går att jämställa kategorierna cykelparkering, leveranser och avfallstransporter med varandra. Vidare har kommuner ett lagstadgat krav att hantera hushållsavfall från varje fastighet, och hänsyn måste bland annat tas till arbetsmiljölagstiftning vid hämtning, vilket kan begränsa möjligheten att anordna angöringsplatser för avfallsfordon i sidogatorna. Riktlinjen som berör uppställningsytor föreslås kompletteras så att det tydligare framgår att hänvisning till sidogator ska ske utifrån en samlad bedömning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna, där tekniska nämnden och VA syd till viss del har olika uppfattning. Stadsbyggnadskontoret har gjort en avvägning i skrivningen justerat den till antagandet.

Tekniska nämnden anser att avsnittet som beskriver typutformningar av huvudgator och korsningar behöver tas bort från riktlinjerna. Detta är en allt för hög detaljeringsnivå för en översiktsplan.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret är eniga om att vissa delar av delkapitel kring huvudgator är detaljerad och reviderar avsnittet.

Trafikverket påtalar att kommunala Inre Ringvägen och statliga Yttre Ringvägen har starka funktionella kopplingar och är viktiga för både lokal, regional och nationell motortrafik. Det är därför viktigt att Inre Ringvägen fortsatt har en hög framkomlighet och kapacitet; inte minst i ljuset av önskemål om att Inre Ringvägen ska kunna avlasta mer lokala vägar i Malmö från biltrafik. Trafikverket hade välkomnat och gärna deltagit i arbetet med en åtgärdsvalsstudie eller motsvarande för Inre Ringvägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Inre Ringvägen är i översiktsplanen utpekad som en trafikled och kommer fortsatt att fungera som en sådan. Malmö stad kommer att ha dialog med Trafikverket kring stora projekt som påverkar det statliga vägnätet.

Godslogistik

LRF anser att planering, undersökning och utveckling av ett yttre godsspår ska upphöra annat än för miljöförbättrande åtgärder. Detsamma gäller för rangerområde för järnväg utanför Yttre Ringvägen. Dessa område tar högproducerande jordbruksmark i anspråk och bör därför strykas från översiktsplanen och placeras på lämpligare plats.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret vidhåller att en av översiktsplanens viktigaste inriktningar är att staden ska byggas inåt genom förtätning, främst innanför Yttre Ringvägen. Den absolut största delen av nya områden i översiktsplanen pekas också ut innanför Yttre Ringvägen. För att ha beredskap för en fortsatt befolkningsökning och för att stärka befintliga byar pekas också vissa områden ut utanför Yttre Ringvägen. Stadsbyggnadskontoret ser det som viktigt att etablera ett yttre godsspår, bland annat för att kunna exploatera mer i stadens centrala delar och därmed inte på värdefull åkermark. Översiktsplanen pekar inte ut rangerområden utanför Yttre Ringvägen.

Riskbedömning längs transportleder för farligt gods

Skanska menar att översiktsplanens riktlinjer kan innebära att kontorsbebyggelse riskerar att användas som ljudbarriär mot olika bil/spår-vägar och skapar dåliga förutsättningar för attraktiva kontor och verksamhetslokaler. Skanska befävar att konsekvensen blir att man skapar murar av kontor mot alla vägar som inte är attraktiva för hyresgäster att vistas i, vakansen blir hög, hyror låga och marknadskrafterna gör att dessa inte kommer byggas alternativt att de som byggs får låg kvalitet och skapar otrygga områden.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Ett effektivt nyttjande av markresurserna är en av grundprinciperna i översiktsplanen. Det är därför angeläget att studera all tillgänglig mark så att den utifrån sina förutsättningar kan ges en lämplig funktion. För att kunna bebygga mark längs vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods är det ur risksynpunkt fördelaktigt med funktioner som inte inbegriper sovande personer. Samtidigt är det angeläget att undvika ensartade lösningar. Därför prövas markanvändningen även utifrån närliggande områdets användning och behov.

Trafikverket anser att det är viktigt att värna områden längs statlig infrastruktur för att den ska kunna utvecklas, och för att motverka framtida anspråk på helt ny infrastruktur. Trafikverket hävdar generellt att minst 50 meter ska hållas byggnadsfritt längs europavägarna och 30 meter från järnvägarna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Effektivt nyttjande av markresurser är en av grundprinciperna i översiktsplanen. I översiktsplanen går att läsa att det ska hållas byggnadsfritt minst 50 meter från väg med rekommendation för farligt gods (vilket innebär europavägarna) och 30 meter från järnvägarna. Avsteg från dessa riktlinjer kan övervägas efter särskild riskanalys.

Teknisk försörjning

Klimatanpassning vatten

Burlövs kommun uppger att möjligheter att behandla E6.01 inom ramen för Burlövs kommuns yttre kustskydd kommer att utredas framöver som del av kommunens kommande översiktplanarbete. Burlövs kommun delar Malmös syn på klimatanpassningsåtgärder och yttre kustskydd. Följande områden behöver kompletteras med riktlinje "Översvänningsproblematik i anslutning till Sege å är en angelägenhet för såväl Malmö stad som Burlövs kommun. Området kommer att utsättas för påverkan av höjda havsnivåer och olika skyddsåtgärder utreds", Segevång, Segemölla, Rostorp och Bulltofta, Valdermarsro samt Riseberga. Kartan "Klimatanpassning vatten" behöver kompletteras med "utredningsområde för kustskydd" längs Sege å i och med att innanförliggande områden påverkas både av havsnivåhöjning och höga flöden. Burlöv ser positivt på att kommunerna gemensamt arbetar vidare med dessa för Malmö och Burlövs kommun nödvändiga skydd.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen justeras efter Burlövs synpunkt.

SGI anser att geotekniska förutsättningar bör redovisas i planen och kommunen behöver hantera hur effekter av ett förändrat klimat påverkar de geotekniska riskerna. Vidare saknar SGI en beskrivning av vilka konsekvenser översvämningsskydd kan ge för stabiliteten. Frågan om kusterosion lyfts som särskilt viktig att hantera i planen.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Parallellt med framtagandet av översiktsplanen pågår ett arbete med *Strategi för kustskydd*. I det arbetet fördjupas många av de frågor som SGI efterfrågar.

SGU uppmärksammar att Malmö stad endast redovisar en översvämningssnivå för hav i karta. Det vore värdefullt att kunna se effekt/utbredning vid olika nivåer. Risk för påverkan från skyfall redovisas i karta genom ett antal geometriska ”uppmärksamhetsområden skyfall”, men en utförligare lågpunktskartering eller skyfallsanalys baserad på naturlig topografi och förutsättningar torde kunna tillföra ytterligare värdefull information. Det kan vara värdefullt att i detta sammanhang genomföra en översvämningssanalys av Risebergabäcken för att se simulerad påverkan av flöde och utbredning vid olika nederbörds mängder och årstider. Översvämningssproblematik är ofta en mellankommunal fråga och bör lämpligen utredas i samarbete med berörda grannkommuner och länsstyrelsen. Utbredning av kartlager som illustrerar översvämning bör därför ej begränsas till kommungräns, exempelvis rörande risker utgående från Risebergabäcken och Sege å som berör både Staffanstorp och Malmö. Med rätt undersökningar, redovisade i relevanta tematiska lager i en onlinekarta vore det möjligt att samtidigt kunna se markanvändning och samlade risker i en och samma karta för att bedöma föreslagna markanvändnings lämplighet och om påverkan från ev. risker kan föreligga. Även lämpligt att skyfallskartering, översvämningssnivåer och havsnivåhöjning visas som underlagskartor till översiktsplanen för att illustrera grad av utbredning / samhällspåverkan.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En översvämningssanalys (effekt/utbredning) för olika nivåer gällande framtida tillfälliga havsnivåer är framtagen i översiktsplanens underlag inom *Strategi för kustskydd*. Det finns även planeringsunderlag till *Skyfallsplanen* gällande översvämningssanalys (effekt/utbredning) vilken inkluderar Risebergabäcken. Dessa ligger till grund för de uppmärksamhetsområden som finns med i översiktsplanen. Översvämningssanalys av Sege å har också genomförts tillsammans med Burlöv kommun. Analysen, liksom vattnet, har ej tagit hänsyn till kommungränsen. Materialet finns att tillgå som underlagskartor i de planeringsunderlag som översiktsplanen hänvisar till.

Segeåns Vattendragsförbund och Vattenråd vill framföra att bräddningar är ett viktigt problem att få bukt med och inte bara till kanalerna. Att höjda havsnivåer även påverkar uppströms liggande vatten i form av åar, diken och ledningsnät bör framgå.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: En översiktlig analys mellan åren 2025 - 2125 har gjorts av möjliga kombinationseffekter av framtida höga havsnivåer tillsammans med kraftiga flöden i Sege å. Detta för att kunna bedöma översvämningssrisken utmed Sege å och undersöka vilka skyddsbehov som intilliggande bebyggelse kan ha. Arbetet har skett i samverkan med Burlövs kommun. Slutsatsen av framtagna modellresultat indikerar att effekten av en högvattenhändelse inte är så avgörande uppströms. En skyddsåtgärd vid Sege ås mynning kommer inte att vara tillräckligt för att minska risken för översvämning kopplat till ån. Möjligheten till etablering av eventuella skyddsåtgärder utmed Sege å och effekter på dikningsföretagens båtnadsområdets avvattningsförmåga behöver utredas i förhållande till de berörda dikningsföretagens domar. Konsekvenserna av översvämningssrisken kring Sege å behöver hanteras som ett mellankommunalt intresse och åtgärdsalternativ utredas tillsammans med Sege å vattenråd, Burlövs kommun och Trafikverket. Ett utredningsområde utmed Sege å kommer därför att införas i översiktsplanen.

VA

Miljönämnden anser att det bör förtydligas att Risebergabäcken inte är en statusklassad vattenförekomst. Det är Sege å:s statusklassning som är av intresse. Av texten framgår att dagvatten som genereras inom Risebergabäckens avrinningsområde ska renas om det är så förorenat att det påverkar vattenförekomstens förutsättningar för att nå eller bibehålla god status enligt miljö kvalitetsnormerna. Detta välkomnar miljönämnden, men vill även upplysa om att det kommer innebära krav på rening inom samtliga detaljplaner inom avrinningsområdet eftersom vattenförekomsten Sege å inte uppnår god status. Ekologisk status är otillfredsställande och kemisk status uppnår ej god.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att riktlinjen gällande Risebergabäcken uppfyller det som synpunkten avser.

Vindkraft

Burlövs kommun kan komma att ha synpunkter på och eventuellt avstyrka vindkraftsanläggningar som påverkar förutsättningarna för markanvändningen i Burlövs kommun. Detta gäller bland annat prioriterad vindkraft vid kommungränsen till Burlöv i hamnområdet samt inom område Södra Sallerup.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten men vill också påpeka att Malmö idag har en utmaning kring elförsörjning vilket ställer högre krav på lokala produktionslösningar. Översiktsplanen är ett långsiktigt dokument där Stadsbyggnadskontoret ser att vindkraftverksanläggningar fortsatt kommer att utredas.

Miljönämnden vill uppmärksamma att granskningsförslaget kan stå i konflikt med den nationella havsplanen vad gäller den föreslagna vindkraftsetableringen på grundområdet Sjollen. Sjollen ingår i området Ö297 som sträcker sig från Malmös havsområdes norra del till norr om ön Ven i Landskronas kommun. Områdets användning har satts till "Gn" som står för Generell användning med särskild hänsyn till höga naturvärden. En övervägande del av det utpekade vindkraftsområdet kring Sjollen utgörs dessutom av ett riksintresse för yrkesfisket. Miljönämnden anser att en avvägning av målkonflikter bör göras i översiktsplanen, där framtida energiförsörjning bör väga tungt.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret hänvisar till det pågående havsplaneringsuppdrag som leds av Havs- och vattenmyndigheten och har som syfte att möjliggöra för ytterligare elproduktionskapacitet, där samexistens är i fokus. Översiktsplanen är ett långsiktigt dokument och stadsbyggnadskontoret ser att frågor som gäller målkonflikter kring vindkraftsetablering vidare kommer att utredas. Det är idag en utmaning kring elförsörjning vilket ställer högre krav på lokala produktionslösningar. Malmö stad har också gjort en utredning gällande vindkraftsplacementer (*Planeringsunderlag för vindkraft, 2012*) som visar på att platsen är lämplig för vindkraft.

PTS uppmärksammar att uppförande av vindkraftverk i vissa fall kan påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt, speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten och hänvisar till avgränsningssamrådet som aktören gör i samband med tillståndsprövningen hos länsstyrelsen.

Solenergi

Miljönämnden beskriver att Malmö har en stor potential för produktion av solenergi och en del geografiska områden är utpekade i kartlagret Solenergi som områden lämpliga för stora anläggningar med solenergi, men flera möjliga områden saknas i kartlagret. Miljönämnden anser att fler befintliga och kommande verksamhetsområden bör inkluderas i kartlagret Solenergi. Kartlagret skulle även

kunna kombineras med information från solkartan, som utöver verksamhetsområden visar potentialen för solenergi även i flerbostadshus och småhus.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att *Solkartan* behöver uppdateras och att ytterligare verksamhetsområden behöver läggas till. Stadsbyggnadskontoret redigerar *Solkartan*. Stadsbyggnadskontoret föreslår också ett förtydligande av legenden att de områden som pekas ut är särskilt lämpliga. Att kombinera kartlagret *Solenergi* med solguiden anser dock inte stadsbyggnadskontoret är möjligt.

Skanska ser positivt på solceller och hållbara energilösningar i ny- och ombyggnation, men målet måste prioriteras framför den specifika lösningen särskilt givet den snabba utvecklingen på teknikområdet. Att skriva integrerad medför därmed en inlåsning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret anser att en integrerad lösning är av stor vikt för byggnaders arkitektur och stadens miljö, och anser därför att ordet integrerat ska stå kvar.

Riksintressen

SFV anser att det hade varit önskvärt att i översiktsplanen få vissa ställningstaganden från kommunen kring olika riksintressens prioriteringar utan att dessa påkallats. SFV menar vidare att i den mån kommunen vill använda översiktsplanen för Malmö som stöd för en viss markanvändning i ett område måste detta tydligt framgå av granskningsförslaget. Annars kvarstår prövningen mellan olika riksintressen och orsakar framtida otydlighet och oförutsägbara planeringssituationer.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö står inför många komplexa frågor att hantera. Även om en effektiv markanvändning är ett övergripande mål kommer konflikter med andra intressen att uppstå. Det är inte möjligt att förutse vilka beståndsdelar dessa konflikter består av och hur de bäst löses. En konkretisering av detta kommer därför att behöva kvarstå till kommande prövningar.

Järnväg

Burlövs kommun ser positivt på att stråket för Simrishamnsbanan får persontrafik under förutsättning att buller och över-/undergångar får en tillfredställande lösning.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

Burlövs kommun vill åter igen betona att ett yttre godsspår är fullkomligt oacceptabelt. Hittills reviderade dragningar och lösningar skulle innebära så pass negativa effekter för Burlövs kommun när det gäller exempelvis buller, barriäreffekter, och markanspråk att kommunen inte kan acceptera ett yttre godsspår. Burlövs kommun har inget avsatt markreservat för ett yttre godsspår. Södra stambanan mellan Åkarp och Hjärup kommer att vara nedsänkt i ett tråg 5–6 meter ned i marken vilket skulle göra en eventuell koppling mellan ett yttre godsspår och Södra stambanan oerhört komplicerad och ytkrävande.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Trafikprognoser visar att Malmö rangelbangård inom en tjugofemårsperiod kommer att drabbas av kapacitetsbrist. Därmed finns det risk att den inte klarar att möta framtida utmaningar. Det finns därför goda skäl för regionen att säkerställa en god tillgänglighet till de bangårdsfunktioner som eventuellt behöver erbjudas en ny lokalisering i sydvästra Skåne. För att kunna möta ett sådant scenario har Malmö sett det som sin skyldighet att avsätta ett reservat för en yttre godsbanan.

Jernhusen AB uppmärksammar att detaljplanearbete påbörjats för del av Järnvägen 1:5, med Översiktsplan för Södra Kirseberg och Östervärn som utgångspunkt. När nu Trafikverket tagit bort anläggningen som riksintresse är det viktigt för den fortsatta planeringen att klargöra Malmö stads syn på Simrishamnsbanans framtida utveckling. Jernhusen anser därför att det i översiktsplanen bör klargöras;

- att Simrishamnsbanan har tagits bort som riksintresse
- hur det påverkar stadens syn på banans framtida utveckling
- vilken inriktning som ska råda för den pågående detaljplaneringen av området

Jernhusen ser en risk i att pågående detaljplanearbete baseras på oklara och otydliga förutsättningar. Planeringen utgår idag ifrån spår som ligger ovan mark samtidigt som Malmö stad utreder möjlighet för eventuell trafik i tråg. Utformning, genomförbarhet, tidplan och ekonomiska förutsättningar är oklara och Jernhusen förväntas i planeringen att ta höjd för båda scenarierna vilket resulterar i en för Malmö stad försämrad stadsutveckling, såväl socialt, ekologiskt som ekonomiskt. Ett tydligt ställningstagande skulle därför vara fördelaktigt för planeringen av området. För det fall Malmö stad önskar bibehålla möjligheten för trafikering önskar Jernhusen att ställningstagandet inkluderar analys kring genomförbarhet, tidplan, tekniska förutsättningar samt utformning av eventuellt framtida spårbunden trafik på Simrishamnsbanan.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kommer att justeras så att Simrishamnsbanan (Östervärn-Brågarp) inte längre redovisas som riksintresse för järnväg. Det ligger i stadens intresse att de som reser in till staden gör det på ett miljövänligt sätt och om möjligt inte belastar stadens gatunät. Att Simrishamnsbanan utgått som riksintresse betyder inte att den blivit mindre angelägen utifrån ett regionalt perspektiv. Det är samtidigt svårt att avsätta nya reservat för spårburen trafik varför befintliga reservat bör värnas. Det är oklart när Simrishamnsbanan kan komma att trafikeras och med vilken typ av fordon. Ambitionen är dock att reservatet ska vara yteffektivt och att omvandlingen av intilliggande mark kan fortgå. En utredning av reservatets ytanspråk kommer att påbörjas.

Lomma kommun önskar att i avsnittet om riksintressen att Lommabanan skulle omnämnas i stycket Arlöv-Malmö C-Lockarp/Lernacken. Lommabanan ansluter till denna sträcka och är en del i tågtrafiken genom Citytunneln. Lommabanan är ett riksintresse och bör därför omnämnas då den trafikeras av både persontåg och godståg.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Det utpekade riksintresset för Lommabanan sträcker sig mellan Arlöv - Ängelholm. Riksintresset ligger därmed utanför Malmö kommun och redovisas därför inte som riksintresse i översiktsplanen.

Trafikverket har inga planer på att avveckla befintlig verksamhet på godsbangården söder om Carlskatan. Diskussioner kan gärna föras men i dagsläget ser vi inga alternativ till området och vi kan därför inte acceptera att det får en annan markanvändning i översiktsplanen. En sådan förändring kan innebära att riksintresset Malmö godsbangård utsätts för påtaglig skada. I och med beslut av Trafikverket 26 september 2022 om uppdaterade riksintressen för kommunikationer upphörde Simrishamnsbanan (framtida riksintresse) och bandelen Östervärn-Brågarp att vara riksintresse.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Bangården står inför nya utmaningar. Den behöver bland annat anpassas för nya persontåg, längre godståg, uppgraderade servicefunktioner och en planskild koppling mellan stambanan och spåren in till centralhallen. Det är därför välkommet att Trafikverket startat en analys över hur bangården ska kunna möta framtida behov bortom år 2050, något som stadsbyggnadskontoret länge efterfrågat. Region Skåne har redan i utredningen *Utveckling av godsbangårdar i Skåne (2018)* visat att godsbangården inom en snar framtid inte kommer att ha kapacitet att hantera godsflödena, även om den byggs om. Utredningen förordar att delar av bangården expanderar på annan plats. Nyhamnens utbyggnad kommer att pågå över lång tid och stadens långsiktiga intention måste redovisas öppet även om förslaget inte kan realiseras förrän i slutet av planperioden. Malmö stad avser i det fortsatta samarbetet bistå med lösningar på bangårdens utmaningar. Stadsbyggnadskontoret ser också att ytterligare bebyggelse i anslutning till centralstationen stärker riksintresset Malmö Centralstation. Översiktsplanen kommer att justera så att Simrishamnsbanan (Östervärn-Brågarp) inte längre redovisas som riksintresse för järnväg.

Tekniska nämnden skriver gällande den framtida järnvägskopplingen mellan Östervärns station och ut mot stadsgränsen i riktning mot Staffanstorp/Dalby att det är viktigt att fördjupade utredningar görs för att klarlägga det framtida spåret höjdläge och hur brett reservatet därmed behöver

vara utmed spåret och utmed vägar, gång och cykelbanor som korsar spåret. För att minimera området för reservatet och därmed kunna gå vidare med utveckling av närliggande markområden i Kirseberg och Sege Park bör översiktsplanen peka på att spåret ska förläggas nedsänkt från Segemöllegatan till Östervärn. På så sätt kan en effektivare markanvändning uppnås kring spåret samtidigt som framkomlighets-, trafiksäkerhets- och bullerproblemen minskar jämfört med om spåret förläggs i marknivå.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen justeras efter tekniska nämndens synpunkt.

Farled

Miljönämnden menar, angående *Farled 202*, att det inte enbart är Sjollen som är aktuell för vindkraft inom riksintresset, utan även Lillgrund.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen kommer att kompletteras så att det framgår av riksintressena att även Lillgrund föreslås som ett möjligt utbyggnadsområde för havsba-serad vindkraft.

Värdefulla ämnen och mineraler

SGU instämmer i länsstyrelsens tidigare synpunkter rörande Riksintresse värdefulla ämnen eller material Kvarnby kritkalksten i samrådsyttrandet till Översiktsplan för Malmö.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Malmö stad menar att föreslagen markanvändning *park och natur* inte försvårar utvinningen från riksintresseanspråket Kvarnby kritkalksten. Vid planering och genomförande av ny bebyggelse i anslutning till fyndigheten kommer hänsyn att tas till den om-givningspåverkan framtida brytning kan medföra. Länsstyrelsen har lämnat ett instämmande till detta ställningstagande.

Underlag

Kapacitet i utbyggnadsområden

APL - Kapacitet i utbyggnadsområdet Norra Sorgenfri I beskrivs med 200 bostäder, 200 arbetsplatser och 100 förskoleplatser som är tänkt att börja detaljplaneras innan år 2030. Gränsen för utbyggnadsområdet är feldragen, då den går rakt genom APLFA:s fastighet Spiralen 9. Gränsen ska i stället gå längs med Spiralen 10 och 11, samt österut omfattande Spiralen 12. APL förutsätter att kartverket rättas till av stadsbyggnadskontoret.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att gränsen i granskningsförslaget är feldragen. Det som återstår bedöms för litet för att klassificeras som ett utbyggnadsområde och utgår från underlaget.

SMT har stämt av vissa motstridiga sifferuppgifter som står omnämnda i översiktsplanen och på hemsidan ”Kapacitet i utbyggnadsområden” på Malmös webb angående Jägersro. Utifrån en antagen täthetsgrad 3 och med användandet av Malmös egna nyckeltal för grundskole- och förskoleplatser föreslår vi att följande tal används konsekvent i översiktsplanen och de underliggande dokumenten.

- Antal bostäder: 4000
- Antal arbetsplatser i kontor: 1000
- Antal grundskoleplatser: 1000 (faktor 0,25)
- Antal förskoleplatser: 400 (faktor 0,1)

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret menar att förutsättningarna för området fortfarande är oklara och ändrar inte den förväntade kapaciteten för bostäder i underlaget. Utbyggnadskapaciteten som anges grundas på en översiktlig beräkning av möjlig exploatering med

hänsyn till allmän platsmark, samhällsservice och arbetsplatser. Kapacitet för arbetstillfällen och behov av samhällsservice justeras något till antagandet. I det påbörjade arbete med en ändring/fördjupning av översiktsplanen kommer frågan kring möjlig exploatering inom området att studeras närmare i samverkan med fastighetsägaren. Stadsbyggnadskontoret vill poängtera att underlaget *Kapacitet i utbyggnadsområden* inte beslutas som en del i översiktsplanen och kommer att justeras efter pågående planering och ny kunskap.

Trafikverket menar att vad gäller planering av ny bebyggelse ovanpå eller i närhet av Citytunneln är det mycket viktigt att dialog förs i tidigt skede.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.

UTBLICK 2050

Malmö som halvmiljonstad

Jordens vänner Malmö-Lund anser att Malmös ambitioner att bli en grön hållbar stad är bra, där emot är det enligt dem inget självändamål att staden ska växa till 500 000 invånare. För regionen och landet som helhet är det viktigt att landsbygden är attraktiv för alla, livskraftig, och kan fortsätta försörja alla med både mat och energi utan att utarmas på service. **Peder Kristiansson** ställer sig kritisk till att Malmö ska passera halvmiljonstrecket till 2050 utifrån jämförelse med förväntad befolkningsökning i Sverige, som beräknas stanna vid högst 13 procent till samma årtal.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Att Malmö ska växa till 500 000 invånare är inget självändamål utan bygger på befolkningsprognoser. Översiktsplanen behöver ha en beredskap på olika scenarier och om Malmö växer enligt dessa prognoser behövs en beredskap även för det.

Miljönämnden anser att analysen som nämns i första stycket behöver utgå från att vi troligen har förändrat vårt levnadssätt. Tredje stycket omnämner stora investeringar i utbyggnad. Miljönämnden menar att det bör framgå av översiktsplanen att dessa måste vara resurseffektiva, klimatanpassade och klimatneutrala för att inte bidra till ökade växthusgasutsläpp. Redan idag står byggnation för en av de största utsläppsposterna inom kommunens egen verksamhet. Det är inte bara i nybyggnation som hållbara transporter, byggnader och miljöer behövs. Det krävs även insatser i befintliga miljöer för att nå Malmös klimatmål.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Analysen som nämns handlar om olika typer av samhällsbehov som har bedömts vara relevanta även om 30 år. Översiktsplanen har justerats så att det framgår att framtida investeringar i utbyggnad behöver vara resurseffektiva, klimatanpassade och klimatneutrala för att förverkliga översiktsplanens prioriterade inriktningar.

Servicenämnden anser att avsnittet Teknikutveckling, digitalisering, energi och råvaror har generellt en alltför begränsad hållning till den utveckling som pågår och som Malmö är mitt uppe i, och ger i sitt yttrande förslag till formulering.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Avsnittet i översiktsplanen justeras efter servicenämndens önskemål.

Utmanande samhällsförändringar

Miljönämnden framför ett antal förslag till justeringar i sitt yttrande.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Översiktsplanen justeras enligt miljönämndens förslag.

Utredningsområden

U1 – Hamninloppet

SFV ser positivt på att kommunen tar med sig SFV:s synpunkter i framtida utredningar avseende öppna siktlinjer från skyttevåningen i Malmöhus slott mot Öresund men ställer sig frågande till vad kommunen i nästa skede menar med att det inte får ske på bekostnad av stadens övriga utveckling.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Utvecklingen av staden bygger på avvägningar mellan många olika intressen. I nästkommande planeringsled kommer SFVs synpunkter att vägas mot många andra.

U5 – Gottorp

LRF anser att bebyggelse nära stationsområde bara ska sker innanför Yttre Ringvägen då dessa tar mycket jordbruksmark i anspråk.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Framtida utredningar av området kommer att behöva väga olika intressen mot varandra, inklusive jordbruksmarkens värde.

Miljönämnden anser att texten bör kompletteras med att Ekostråket går genom utredningsområdet och att exploatering behöver ta hänsyn till dess funktion och roll. Miljönämnden anser att det bör framgå att Malmös jordbruksmark har högst produktionsförmåga i Sverige (klass 8-10) och är av största lokala och nationella intresse att bevara. För att klara en växande befolkning i Malmö och Sverige, måste jordbruksmarkens livsmedelsproducerande funktion värnas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Texten kompletteras med att Ekostråket går genom utredningsområdet. Angående jordbruksmarkens produktionsförmåga är det en av många aspekter som kommer vägas mot varandra i kommande utredningar.

U6 – Svågertorp/Petersborg

LRF anser att utredningen av framtida användning av området Petersborg söder om Yttre Ringvägen läggs ned och istället förblir åkermark alternativt används som kompensationsmark för miljöförbättrande åtgärder ex solkraft. **Miljönämnden** anser att det bör framgå att Malmös jordbruksmark har högst produktionsförmåga i Sverige (klass 8-10) och är av största lokala och nationella intresse att bevara. För att klara en växande befolkning i Malmö och Sverige, måste jordbruksmarkens livsmedelsproducerande funktion värnas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Utredningsområdet syftar bland annat till att utreda annan markanvändning för området Petersborg och att jordbruksmarkens värde då ska ställas mot annan markanvändning. Angående jordbruksmarkens produktionsförmåga är det en av många aspekter som kommer vägas mot varandra i kommande utredningar.

U7 – Lockarp

Miljönämnden anser att det bör framgå att Malmös jordbruksmark har högst produktionsförmåga i Sverige (klass 8-10) och är av största lokala och nationella intresse att bevara. För att klara en växande befolkning i Malmö och Sverige, måste jordbruksmarkens livsmedelsproducerande funktion värnas.

Stadsbyggnadskontorets kommentarer: Jordbruksmarkens produktionsförmåga är det en av många aspekter som kommer vägas mot varandra i kommande utredningar.

RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE

Reservationer

Reservationer har lämnats in vid följande tillfällen. Reservationerna är skriftliga om inget annat anges, och bifogas samrådsredogörelsen.

- 2019-05-08 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att aktualisera översiktsplanen.
- 2019-05-08 av **Vänsterpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att aktualisera översiktsplanen.
- 2019-06-27 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna *Översiktsplan för Malmö, programförklaring för översyn 2019-2022*.
- 2020-06-10 av **Sverigedemokraterna i hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-12 av **Sverigedemokraterna i tekniska nämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-12 av **Moderaterna i tekniska nämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-12 av **Vänsterpartiet i tekniska nämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-16 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i servicenämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Moderaterna i miljönämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Sverigedemokraterna i miljönämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Sverigedemokraterna i arbetsmarknads- och socialnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2022-04-27 av **Moderaterna i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2022-04-27 av **Miljöpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2022-04-27 av **Sverigedemokraterna i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2022-06-07 av **Moderaterna i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2022-06-07 av **Sverigedemokraterna i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.

Särskilda yttranden

Särskilda yttranden har lämnats in vid följande tillfällen. De särskilda yttrandena är skriftliga om inget annat anges, och bifogas samrådsredogörelsen.

- 2019-05-08 av **Miljöpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att aktualisera översiktsplanen.
- 2019-05-08 av **Sverigedemokraterna i kommunstyrelsen** vid beslut att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att aktualisera översiktsplanen.
- 2019-06-27 av **Miljöpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna *Översiktsplan för Malmö, programförklaring för översyn 2019-2022*.

- 2020-01-23 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-01-23 av **Sverigedemokraterna i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-01-23 av **Vänsterpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-01-23 av **Miljöpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-03-04 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-03-04 av **Vänsterpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-03-04 av **Miljöpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-03-04 av **Sverigedemokraterna i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-06-10 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-12 av **Miljöpartiet i tekniska nämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-15 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i funktionsstödsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-15 av **Sverigedemokraterna i funktionsstödsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-15 av **Vänsterpartiet i funktionsstödsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-16 av **Vänsterpartiet i servicenämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-16 av **Sverigedemokraterna i servicenämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Vänsterpartiet i miljönämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Miljöpartiet i arbetsmarknads- och socialnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i arbetsmarknads- och socialnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2022-04-27 av **Liberalerna i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*
- 2022-04-27 av **Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Miljöpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*
- 2022-04-27 av **Vänsterpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*
- 2022-06-07 av **Miljöpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*
- 2022-06-07 av **Vänsterpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till granskningshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*